
Devletin Derinliklerinde...
SAYGI ÖZTÜRK
ÜMİT
2.
baskı
Devletin
Derinliklerinde...
SAYGI ÖZTÜRK
ÜMİT
YAYINCILIK

ISBN : 975 - 8572 - 21 - 0

Birinci Baskı : Nisan / 2002
İkinci Baskı : Nisan / 2002
Ufuk Dizisi : 138

Dizgi ve Baskı :
ÜMİT YAYINCILIK Ltd.Şti.
Konur Sok. 27/1
06640 Kızılay - Ankara
Tel : 419 38 26 - 27
Faks : 417 56 68
umit yayincilik hotmail.com.

DEVLETİN DERİNLİKLERİNDE...

SAYGI ÖZTÜRK

Ümit Yayıncılık
Ankara-2002

Kapak Tasarımı : Özlem Ölçer

© Bu kitabın yayın hakları Ümit Yayıncılık'a aittir. Tanıtım dışında izinsiz aktarılamaz, yayımlanamaz, filmi yapılamaz.

İÇİNDEKİLER

Emin Çölaşan'ın Önsözü 9
"Suikast Timi Peşinizde" 13
O gece 16
PKK'ya Karşı Müslüman Kardeşler 17
Emir, Hafız Esad'tan 18
Önce ASALA Militanı Sanıldı 18
Tarihi Şaşırdılar 19
15 Ağustos 22
Trafo Önünde Toplandılar 22
Zamlı Maaşlar Geldi 24
İlk Şehit Süleyman 24
Kümeste Dört Saat 25
Komutana "Kaçmayacağız" Sözü 26
"İlçeyi Bastılar" 27
Roket Ağaca Çarptı 28
Film Sandılar 29
"Elebaşı" Aslında Bir Garibandı 31
"Vallah Pusu Kurmuşlardır" 32
"Vali Abi, İlçemizi Bastılar" 34
Yüzbaşı Erdoğan'a Ceza 36
"Kapıyı Ben Açarım" 38
Kritik Soru 39
Evren: Kaç Dakika Sürer 40
"Öldürün Beni" 41
Kapı Açılmıyordu 42
Hostes: "Gidin Buradan" 43
"Altın" Denildi Ama... 44
Samedo "Hacı" Olmuş,
Dağlar Emino'ya Kalmıştı 46

İlk Büyük Operasyon 48
Komutan Çelik Yeleği Giydi 50
O Puslu Gece 52
"Bomba... Bomba" 55
"Böyle Ölelim" 56
Odaya Daire Başkanı Girdi 57
"Sen Ayrılma" 58
"Buz Fabrikası Kuralım" 59
Örgüt Peşlerindeydi 60
"Öyle mi, Madem Öyle" 61
"Seni Öldürmek İçin Görevlendirildim" 63
Zorlu Eğitimde İki Subay 64
Planları Çaldı 66
"Seni MİT'e Alalım" 67
Ağar: Eken'i İkna Edin 68
"Bu İş Ortak Yapılmalı" 70
Yer: Fişek Fabrikası, Kod Adı: Mersedes 71
"Ben Niçin Yokum?" 73
Suriye'ye Gizli Görev 75
Mevlidi Okunalı Günler Olmuştu 76
Otel Odasında Apo Pazarlığı 77
Evler Ayarlanmıştı 78
Örtülü Ödenekten 25 Milyon Dolar 79
Dört Torba Dolusu Dolar 80
Planı Bozan Haber 82
Ortaklık Bozuldu 84
Operasyon Dosyasında Mersedes Fotoğrafı 85
"Lütfen Sayın Bilican'a Söyler misiniz,
Apo Yakalandı" 91
"Evladım Doğru Tercüme Ettiğine Emin misin?" 94
"Manşetlik Haber Yok mu?" 96
"Carlo, Abdullah Öcalan Nerede?" 97
PKK'nın Adı Ancak 1.5 Yıl Sonra Öğrenilebildi 99
"Vallahi Billahi Yakalandı" 102
İlk Haber Yaşar Yazıcıoğlu'na 103
Bilican, Zırhlı Araçla Götürüldü 104
Büyükelçilikte Haberi Önce
Birinci Müsteşar Öğrendi 106

Apo'yu Getiren Sekiz Kahramana Sahte Pasaport 107
Meçhul Kişi: Seni Kaçırmak İçin Dört Kişi Geliyor 109
Elvada Suriye 111
"Burada Kalamazsınız" 111
Apo, Ülke Arıyor 114
Yere Yatırıldı, Yolculuk Başladı 116
Apo, Gülerek Anlattı: Bir de Uyandım ki 116
Aynı Karavanadan Yediler 117
Çatlı: 5 Ocak'ta İstanbul'da Olun 119
Çatlı ile Polis Aynı Otomobilde 120
Kod Adı: Ufuk 122
Ertaç Tinar'ın Gizli İfadesi 123
İsrail'e Giden Heyette Eken de Var 124
"X" Ülkedeki Operasyon 127
Gizlice Yerleştirildi 128
Lamia Kampı Basılacaktı 129
"Söylerim Savcı Bey. Ama... 131
"Emir Verilir, Gereği Yapılır" 133
Ersever'e Uzaktan Kumandalı Patlayıcılar 135
Ölüm Evi 137
"Merkez 3310, Merkez 3310" 138
"Yeşil"e "Taciz Takibi" Uygulandı 139
"Yeşil Yaşasaydı Ortaya Çıkardı" 141
İşte Çatlı'nın Bilinmeyen Dosyası 142
Öğrencileri Belirledi 143
"Öldü, Derlerse Üzülmeyin" 146
Eken, Çatlı'yı Yemekte Tanıdı 147
Çatlı Bağırıyordu: "Beni Sattınız" 148
İlk Görev Teklifi Otel Lobisinde 150
Peker ve Çakıcı 152
Sedat Peker: Eken'le Ast-Üst İlişkim Yok 152
Çanta Dolusu Para 154
Çelik Duvarlı Gazeteci 156
Telsizde "Pantolon-Etek" Sözleri 157
Polis, Eylemcilere Mermi, Roketatar ve Lav Sattı 158
Mermilerin Barutu Boşaltılmıştı 161
Bugün Bir Şeyler Olacak 162

İşte "Susurluk Raporu" 164
Kazanın Somut Olarak Ortaya Çıkardıkları 167
Hangi Önlemler Alınmalı 168
Doğrular, Araştırılması Gerekenler 170
Araştırmasında Fayda Görülenler 172
Aşiret Liderlerine Tatlıses Konseri 179
"Yandım Allah Çetesi" 181
"Babam 'Osmanlıya Güvenilmez' Der" 183
"Devletimize Kırgınız" 184
Siverek'te Üç Ay 185
"Apo'dan Mesaj Geldi" 186
Asker-Polis İlişkisi 191
İstihbaratçılar Birbirini Vuracaktı 192
"Beni Yeşil'e Vurduracaklardı" 194
"Susurluk Abartıldı" 195
"Çatlı Yakalanmazdı" 196
Eken'e Özbekistan'da Görev Verilecekti 198
"Sayın Başkanım Ben Korkut" 200
Eşi, Korkut Eken'i Türbelere Götürdü 202
Haluk Kırcı'nın Mektubu: Eken'i Tanımıyorum 203
Mahkeme Heyeti Niçin Değişti? 209
"Karar Gecikmişti" 210
"Devlet İçi-Dışı Ayrımı Yapmadık" 211
"Dava Açacak Eylem Yok" 212
Korkut Eken: Bu da Geçer Arkadaşlar,
Bu da Geçer 212
Kırmızı Mantolu Kız 214
"Gitmene Gerek Yok, Ben Hallederim" 215
Eyvah 216
Sanık Mehmet Korkut Eken 217
İşte, Korkut Eken'le Yapılan İlk ve Tek Röportaj 219
"Ben Çete miyim?" 220
İdeali Apo'yu Yakalamaktı 221
"Silah, Patlayan Yerdeyim" 223
Çatlı'yı Tanımayan Yoktu 223
Bakan Güzel'in Fareli Odası 240
Ekler 249

EMİN ÇÖLAŞAN'IN ÖNSÖZÜ

Saygı Öztürk'ü uzun yıllar önce tanıdım. Yozgat'tan gelen ve Ankara'da isim yapmaya başlamış bir gazeteciydi. Bu meslekte Anadolu'dan gelip Ankara ve İstanbul'da, "basın devlerinin" arasında yer bulmak çok zordur.

Saygı bunu başardı. Adım adım başardı. Gece gündüz çalıştı, araştırdı, haber üretti.

Meslekte tırmanış başlamıştı. Yılmadı, usanmadı, bıkmadı. Pek çok güçlüğe göğüs gerdi.

Her gün atlatma haberler, yeni başarılar... Bunu yapmak kolay değildi. Ben onu gerçek bir basın emekçisi olarak tanıdım. Hürriyet'te birlikte çalıştığımız yıllarda ve sonrasında Saygı'yı hep izledim. Açık söylemek gerekirse, bazen de hafiften kıskandım.

Yazdıklarıyla olay yaratıyor, Türkiye'deki bütün gazetecilik ödüllerini birbiri ardına kazanıyordu.

Basına birçok kişinin nasıl "paraşütle" indirildiğini, otomatik olarak "köşe yazarı" yapıldığını bilen ve gören gazeteciler. Bu furyanın içinde yaşıyoruz.

Basın emekçilerinin, gerçek gazetecilerin harcandığı, torpillilerin, ahbap çavuşların, eş-dostun "yazar" yapıldığı bir ortama üzülerek tanık oluyoruz.

Fakat arada bazı arkadaşlarımızla teselli buluyoruz.

Onlar, alnının teri, gözünün nuru, beyinin gücüyle ve tırnaklarıyla kazarak bir yerlere gelmeyi başaran Saygı Öztürk gibi gazeteciler.

Şimdi elinizde bulunan bu kitabı önceden okuma fırsatı bulan biriyim. İnanın, bir solukta okudum ve sonrasında Saygı'yı kutladım. Bu kitap bir dönemi, karanlıklarla, bilinmeyenlerle dolu bir dönemi anlatıyor.

Saygı'nın bu kitabında, çok önemli bir dönemin perde arkasını bulacaksınız. Kahramanlarla hainler, asalaklarla korkaklar, gözlerinizin önünden tek tek geçecekler.

İnanıyorum ki, bu kitabı siz de bir solukta okuyacaksınız.

Okurken çok şey öğreneceksiniz. Hiç bilmediğiniz olaylara ışık tutacak bir kitap şimdi elinizde.

Gazeteci kitapları çoğunlukla ilginç ve öğretici oluyor. Gazeteci, yeterince araştırdığı takdirde, hiç bilinmeyen olayların derinine iniyor, onları irdeliyor ve ortaya böyle güzel kitaplar çıkıyor.

Saygı, kendi üzerine düşeni bu kitapla yapmış oluyor. Ama bu yetmez. Aynı konuda başka kitaplara da imza atması gerekiyor.

Gazeteci arkadaşım Saygı Öztürk'ü kutluyorum.

Çok iyi bir kitap yazmış.

Gazetecilik budur. Araştırmak, irdelemek, konuşturmak ve ortaya somut bir eserle çıkmak.

Gazetecilik öyle entel barların muhabbet sofralarında geceleri ahkam kesip sabah evden göstermelik bir yazı yollamak, geldiği yere paraşütle ve ahbap çavuş ilişkileriyle inip maaşa bağlanmak değildir.

Gazetecilik zahmet ister, bilgi ister, hepsinden önce meslek onuru ister.

Saygı Öztürk gibi gerçek gazeteciler, bilmeyenlere aynı zamanda bunları da öğretiyor.

Daha nice büyük başarılara imza atacağına inandığım Saygı Öztürk kardeşime "ellerine sağlık" diyor ve sizi bu güzel kitapla baş başa bırakıyorum.

Emin Çölaşan

"Suikast Timi Sizin Peşinizde"

Genç istihbaratçı, "Aman hocam dikkatli olun. Suikast timi bugünlerde hep buralarda dolaşıyor. Hedef büyük ihtimal sizsiniz. Koruma altında tutalım sizi" dedi. Aslında bunları söylerken uzaktan uzağa onu koruyorlardı. Korkut Eken de izlendiğinin farkındaydı, ama çaktırmamaya çalışıyordu.

Genç istihbaratçıya az mı silah eğitimi vermişti. Motosikletle hızla giderken nasıl ateş edildiğini o göstermişti. O yüzden "hocam" diyordu. Hoca, "Siz mi beni koruyacaksınız? Korumanıza gerek yok, ben kendimi korurum" diye gülerek yanıtladı genç istihbaratçıyı.

Kendisine bu kadar fazla güvendiği zaman aklına hemen MİT eski yöneticilerinden Hiram Abas geliyordu. O aklına gelince de gözleri doluyordu. Çünkü Hiram Abas'la, öldürülmesinden bir hafta önce İstanbul'da birlikteydiler. Eken, eski arkadaşına uğramadan Ankara'ya dönmek istememişti. Hiram Abas, "İki kadeh içmeden seni bir yere göndermem" diye ısrar etmişti.

İki dost eski günlerini andılar. Sohbet sırasında Hiram Abas, "Korkut, biliyor musun beni takip ediyorlar?" demişti. Eken, "Abi ben o zaman Ankara'ya git-

meyeyim, yanında kalayım, seni koruyayım" diye bağlılığını ifade etmişti. Abas, tıpkı, Eken'in "Sizi koruyalım" diyen öğrencisini, tepeden tırnağa süzüp alaylı bir biçimde baktığı gibi bakmıştı. Dudaklarından aynı ifadeyle şu sözler dökülmüştü:

"Sen mi beni koruyacaksın? Benden iyi silah kullandığını mı söylemek istiyorsun?"

Gülüşmüşler ve ayrılırken birbirlerini bir daha sanki hiç göremeyecekmiş gibi sarılmışlardı. Eken, "Hiram Bey kendini iyi koru. Dikkatli ol" uyarısında bulunmuştu.

Abas, 26 Eylül 1990 tarihinde Çiftehavuzlar'da evinin önünde otomobilinde öldürüldü. Bir hafta önce birlikte içki içtiği Hiram Beyin cenazesinde, tabutunu okşarken, "Ben sana demedim mi yanında kalayım?" diye söylendi.

.....

Eken, eşi Tülay Hanımla birlikte o akşam misafirliğe gitti. Dönüşte evinin önüne yaklaştığında park etmiş bir otomobilin içinde iki kişi gördü. Şüphelendi. Genç istihbaratçının sabah kendisine söylediklerini hatırladı. İçinden "Aferin çocuğa iyi haber almış" dedi.

Evinin önünden hızla geçti. Eşine, "Bana suikast yapacaklarmış. Kapının önündekiler bana tuzak kurmuş kişiler olabilir " dedi. Otomobil içinde bekleyen kişilerin yanından hızla geçtiler. Bekleyenlerin amaçlarını öğrenebilmek için yarım saat kadar otomobille dolaştılar. Evlerinin bulunduğu sokağa girdiklerinde otomobildekilerin hâlâ beklediklerini gördü.

Eşine, "Sen eve git. Ben geliyorum" dedi. Tülay Hanım otomobilden indi. İçinde iki kişinin bulunduğu otomobilin yanından geçerken, bu kişilerin kendisine dikkatle baktığını gördü. Evlerinin bir apartman ilerisinde bekleyen kişilerin kocasına kötü bir şey yapmasından korkuyordu. Kocası "Eve gir" demişti ama o apartmanın giriş kapısı önünde beklemeye başladı.

Otomobilinden inen Korkut Eken, silahını eline almış, otomobilleri siper yaparak sürünmeye başlamıştı. Babasıyla yanından geçen bir çocuk, "Amcaya bak, amcaya bak" diye söylendi. Babası, içinden "Adam sarhoş" diye geçirdi ve çocuğunun kolundan çekiştirerek hızla yürümeye başladı. Bir ara başını çevirdi, "Bu adam ne yapıyor?" diye baktı. Eken elinde silahla sürünmeye devam ediyordu. İyice korktular. Eken, kendisine bakan adam ve çocuğa, "Ne bakıyorsunuz?" dercesine eliyle gitmelerini işaret etti.

İçinde iki kişinin bulunduğu otomobilin tam arkasına kadar gelmişti. Otomobildekiler kendilerine yaklaşıldığının farkında değildi. Şoförün bulunduğu tarafa yine sürünerek yaklaştı, aniden kalktı, kapıyı açarken bağırdı:

"Kıpırdamayın gebertirim."

Otomobilin içinde bulunanlar neye uğradıklarını şaşırmışlardı. Hemen ellerini havaya kaldırdılar. Direksiyon başındaki gencin alnına silahı dayadı. Diğeri korkudan, "Abi ne oldu, biz ne yaptık?" diyordu.

Ağlıyorlardı. Eken, bu işin içinde bir şey olduğunu anlamıştı. Eşi Tülay Hanım da onları izliyordu. Meğer o

iki genç, sevgililerini bekliyorlarmış. Eken, onları dinleyince güldü, "Kusura bakmayın" dedi. Gençler, sokaktan uçarcasına ayrıldı...

Genç istihbaratçı, o günlerde, örgütün bir eylem yapacağı konusunda yanılmamıştı. Korkut Eken'in evinin hemen arkasındaki caddede oturan Emekli Korgeneral Hulusi Sayın 30 Ocak 1991'de evinin önünde öldürülmüştü.

Ankara Emniyet Müdürlüğü'nü arayan meçhul kişi, Rüzgârlı Sokak'ta bir çöp bidonuna atılan bildiride, eylemi hangi örgütün yaptığının yazılı olduğunu belirtti. Eylemi Dev-Sol gerçekleştirmişti...

O kırgın, kızgın günlerde aklından Güneydoğu'da yaşadıkları geçti. O dağ senin, bu mağara benim terörist peşinde koşmuştu. O geceye nasıl gelinmişti, o gece ne olmuştu? Eken için "dün" gibiydi. İlk gecede olanlar aklından geçti.

O Gece

Bazı olaylar tarihe damgasını vurur. "Unutulmazlar" arasında yerlerini alır. Tıpkı Eruh ve Şemdinli ilçelerinin basılması gibi... PKK'nın silahlı eylemlerini başlattığı 15 Ağustos 1984 tarihi de işte bu unutulmayan olaylar arasındaki yerini aldı.

Yaklaşık 30 bin insanımızın öldüğü olayların başlangıç tarihi, 15 Ağustos 1984'tür. Günlerden ise çarşamba.

Eruh'ta olağan bir akşam. Kaymakam, savcı, hâkim, orman bölge şefi bir lojmanda sohbet ediyorlar. İlçenin telefonları kesik. Ne Siirt'e, ne de Şırnak'a telefon açabiliyorlar. Sıkça yaşanan bir olay olduğu için bu durum kimsenin dikkatini çekmiyor.

Kaymakam, "Akşam üzeri Artvin'e telefon edecektim. Hatlar yine kesikmiş, zaten kesik olmadığı zaman yok ki... Yüz defa yazdım ama..." diye söylendi.

İlçe Jandarma Komutanlığı'nın hemen karşısındaki kahvede oyun oynayanlar, sohbet edip çaylarını içiyorlardı. Telefon hatlarının kesik olması onları hiç ilgilendirmiyor gibiydi.

Çay ocağındaki garson bir şeyler olacağını biliyordu. Daha dün teröristlere, karakolun hangi odasında Astsubay Mehmet'in oturduğunu, koğuşa nereden girildiğini toprağın üzerine elinde bir çöple çizerek anlatmıştı...

Eruh'a üç kişi gelip keşif yapmıştı. Bunlar arasında PKK'nın sözde en önemli komutanı, daha sonra adına "eğitim kampı" açılacak kadar önem verilen kişisi Mahsun Korkmaz da bulunuyordu.

PKK'ya Karşı Müslüman Kardeşler

1984 yılı başlarında Suriye'de bombalar, silahlar patlıyor, bu ülkede bulunan PKK'nın başı Abdullah Öcalan'a, "Bunlar hep senin yüzünden" deniliyordu. Su-

riye'ye göre eylemi yapanlar, Hafız Esad karşıtı Müslüman Kardeşler Örgütü mensuplarıydı.

Bu örgütün Hatay civarında kampı bulunuyor, Türkiye tarafından korunuyordu. Örgüt üyeleri, Suriye'de eylem yaptıktan sonra Türkiye'ye kaçıyorlardı. Türkiye'nin Müslüman Kardeşler Örgütü'ne destek vermesinin nedeni de Suriye'nin bu ülkede bulunan terörist başı Abdullah Öcalan ve örgütün önde gelen elemanlarını barındırması, bunlara Helve Kampı'nı tahsis etmesiydi.

Emir, Hafız Esad'tan

Yine bombaların patladığı günlerde Hafız Esad, kurmayları ile birlikte önemli bir karar aldı. Türkiye'ye karşı PKK kullanılacak, onlara her türlü silah, mühimmat desteği verilecek, kimlik düzenlenecek, sınırı geçmelerine yardımcı olunacaktı. Suriye Devlet Başkanı Hafız Esad, gizli servis Muhaberat'ın önemli isimlerinden Mervan Zirki aracılığıyla Abdullah Öcalan'a, "PKK'nın faaliyetlerine göz yumulması karşılığında Türkiye'de yoğun eylemler başlatılması" talimatını verdi. İşte Türkiye'de 15 Ağustos 1984 tarihinde başlayan PKK eylemleri için düğmeye böyle basılmıştı.

Önce ASALA Militanı Sanıldı

Siirt, Şırnak, Şanlıurfa yörelerinde güvenlik görevlileri tarafından yakalananların yanı sıra köylüler ta-

rafından yakalanıp teslim edilen "şüpheli" bazı kişiierin üzerinden keşif notları çıktı. Coğrafi, etnik yapı belirtiliyor, aşiretlerin durumu değerlendiriliyor, güvenlik güçlerinin konuşlandıkları bölgeler, asker sayıları konusunda da bilgilere yer veriliyordu. O günlerde yakalanan bu kişilerin PKK'lı olduğu tahmin bile edilemedi.

Yakalanan bazı kişilerin sünnetsiz olması, teröristlerin Ermeni terör örgütü ASALA adına çalıştıkları yönünde yorumlar yapılmasına neden oldu. Oysa, yakalanan teröristler o günlerde "halk savaşı" stratejisini benimsemiş olan PKK'nın keşif çalışmalarını yürüten militanlardı.

Tarihi Şaşırdılar

Topu topu 67 kişiydiler. Gruplar halinde fotoğraf çektirdiler. Her grubun ayrı bir ismi vardı. Örneğin Eruh ilçesini basacak grubun adı "14 Temmuz Propaganda Takımı"ydı. Bu adı PKK'lı Hayri Durmuş'un ölüm orucuna başladığı tarihten almışlardı. Onun anısına bu ismin kullanılması uygun bulunmuştu. Tüm umut bu gruptaydı. Her şeyi, örgütün en önemli komutanı Mahsun Korkmaz planlıyor, en ince ayrıntılar üzerinde duruyordu. Şemdinli ve Şirvan'a baskın gerçekleşirse iyi olacaktı. Ama tüm ağırlık Eruh'a veriliyordu.

Tarih 14 Ağustos 1984. Siirt'in Şirvan ilçesine yönelik taciz atışları başladı. Bu atışlar kısa sürdü. "Komutan biz yanlış yaptık" dedi, "Faysal" kod adlı terörist.

"Bize verilen talimata göre, Şirvan'ı bu akşam değil, yarın akşam basmamız gerekiyordu."

Takım sorumlusu Sarı Hüseyin "Doğridir vallah" dedi.

Emir yanlış uygulanmıştı.

Bunun hesabı da kendilerinden sorulacaktı.

Geri çekildiler. Gruplar arasında telsizle haberleşme yoktu. Bu silah sesleri kopacak fırtınanın habercisiydi. Ancak dönemin hiçbir yetkilisi Şirvan'a yönelik saldırıyı dikkate almadı. "Birkaç sarhoşun işidir" diyenlerin yanı sıra, "Eşkıyalar arasında yapılan çatışma" diyenler de oldu.

15 Ağustos'ta öğle saatlerine doğru Şirvan'a yapılan saldırıyı unutmuşlardı bile. Dönemin İlçe Jandarma Komutanı silah seslerinin yükseldiği bölgeye sabah erken saatlerde bir devriye çıkartmış, orada ölen ya da yaralanan olup olmadığını öğrenmeye çalışmıştı.

İlçe Jandarma Komutanı'nın, durumu öğrenmek amacıyla bölgeye devriye çıkartması, işe yaramıştı. Bu olay, grubun eylemden vazgeçmesinde etkili olmuştu.

Bölgeye devriye çıkartıldığı bilgisini, "İlçede durum hareketli" diye gruba ulaştırdılar. Şirvan ilçesi, Faysal kod adlı teröristin, "basma" tarihini yanlış anlamasıyla, basılmaktan kurtulmuştu. Ertesi gün, bölgeye devriye çıkartılması ise ilçede güvenlik önlemlerinin artırıldığı biçiminde yorumlandı. Bu durum da, teröristlerin eylemden vazgeçmesine neden olmuştu.

Ya diğerleri?

Eruh'ta Birigeni Yaylası'ndaki sarp kayalıklarda 4-5 aydır hazırlık yürütülüyordu. Sığınaklar kurulmuştu. Dikkat çekmemesi için plastik borularla sığınaklara havalandırma yapmışlardı.

Eruh'tan aldıkları erzakları, esnafa ve yöre halkına fark ettirmeden sığınaklarına getirmeyi başarmışlardı. Dağdaki diğer kanun kaçaklarıyla da ilişki kurmuşlardı. Kanun kaçaklarının kuryelerinden de yararlanmaya başlamışlardı. Sessiz ve derinden hazırlıklarını yapan bu gruba, Eruh Jandarma Komutanlığı'na çay kahve götüren kişi de kuryelik yapıyordu.

Dağlarda aylarca kalan bu grup hakkında Jandarmaya tek bir ihbarda bile bulunulmamıştı. Güvenlik birimleri, dağlardaki adli kanun kaçaklarını indirmek için çaba gösteriyorlardı.

Siirt İl Jandarma Alay Komutanı Rahmi Tüfekçi ve ekibi, kimisi muhtara tokat atmaktan, kimisi yaralama olaylarına karışmaktan, kimisi de kız kaçırma gibi suçlar işlediği için dağa çıkmış kanun kaçaklarını dağlardan birer birer indirmeye başlamışlardı. Teslim olanlara kötü muamele yapılmadığının kulaktan kulağa ulaşmasıyla birlikte teslim olanların sayısı da artıyordu. Gelenler, cezaevinden kaçmayacaklarına da yemin ediyorlardı. Bakalım bu yeminlerinin gereğini yerine getirecekler miydi? Eruh'un basıldığı gece bunu öğreneceğiz...

15 Ağustos

Ve beklenen güne giriliyordu. 14 Ağustos'u 15 Ağustos'a bağlayan gece, Eruh'u basacak olan "14 Temmuz Silahlı Propaganda Grubu"nun sorumlusu Mahsun Korkmaz'ın sesi karanlık içinde yükseliyordu: "Tevfik arkadaş da propaganda biriminin sorumlusu olarak caminin hoparlöründen bildiriyi okuyacak."

Şemdinli yakınında ise "21 Mart Silahlı Propaganda Grubu"nun sorumlusu Abdullah Ekinci, "Arkadaşlar Kürdistan Kurtuluş Birliği (HRG) kurulmuş bulunuyor. Bunu biz Şemdinli'yi basarak duyuracağız" dedi.

Çıt çıkmıyordu. Derin bir sessizlik vardı. Baskın planını hazırlayanlar tarafından silahlı gruba gün ışıdığında ayrıntılı bilgiler verilecekti. Karakolların planları taşlar dizilerek yapıldı. Gruplar ikiye ayrıldı. Birinci grupta "saldırı", ikinci grupta "propaganda" grubu bulunuyordu. Bildiri hazırlanmıştı. Aynı bildiri basılacak ilçelere bırakılacaktı. Pankart da hazırladılar. Birisi "Peşimizden gelinmesini önlemek için 'Yollara mayın döşenmiştir. Halkımıza duyurulur' diye yazalım" uyarısında bulundu. Bunu da yaptılar. Dahası, Kürtçe yazılı pankartın ucuna patlayıcı madde bağlayıp asmayı kararlaştırdılar.

Trafo Önünde Toplandılar

Eylem günü gelmişti. İlçelerden gelen son haberler, herhangi olağanüstü bir durumun olmadığı, askerlerde

bir hareketlilik bulunmadığı yolundaydı. Eruh'a doğru bir grup alacakaranlıkta tek kol halinde yürüyordu. Kalaşnikoflu, roketatarlı grup yol alırken, silahların gölgesi önde uzadıkça uzuyordu. Şimdiye kadar aksayan bir şey yoktu. Her şey planladıkları gibi gidiyordu.

Eruh'u "Agit" kod adlı Mahsun Korkmaz, Şemdinli'yi Abdullah Ekinci'nin grubu basacaktı. Toplanma yerine gelmeden önce telefon kabloları kesilmişti. İlçelerin haberleşme ağı artık yoktu. Şemdinli yakınındaki grup ise trafonun önünde toplandı. Son konuşmalar burada yapıldı. Her şey hızlı bir biçimde yapılacak, herkes görevini aksatmadan yerine getirecekti.

İlçelerin basılacağı kimsenin aklından bile geçmiyordu. Hem kim basacaktı? Bölücü ve yıkıcı örgütler 12 Eylül harekâtından sonra çökertilmiş, lider kadroları yurtdışına kaçmıştı. Güvenlik güçlerine ilçelerin basılacağı konusunda tek bir istihbarat bile gelmemişti. Önlemler her zamankinden farklı değildi. Hatta askerlerin bir kısmı uyumak için yataklarına çoktan çekilmişlerdi bile.

15 Ağustos'ta iki ilçeye yapılan saldırı, Ankara'da gece yarısından sonra bir hareketlilik başlatmıştı. Ne olmuş, nasıl olmuş bilen yoktu. Bilinen ve söylenen tek şey, "3-5 eşkıya"nın bir şeyler yaptığıydı. Eruh'ta bir jandarma şehit edilmiş, Şemdinli'de askeri gazinoya yapılan silahlı saldırı sırasında bazı askerler yaralanmış, bir asker ise daha sonra şehit olmuştu...

Zamlı Maaşlar Geldi

O sıcak ağustos akşamında her şey bir önceki gün gibiydi. İlçenin en bakımlı, yeşili bol olan yeri Jandarma Komutanlığı bahçesiydi. Karakol komutanı, bankacılar, bazı müdürler sohbet ediyordu. Müdürler, maaş azlığından yakınıyordu. Ziraat Bankası Müdürü Şaban Sezai Yılmaz, "Para geldi. Yarın zamlı maaşlarımızı alırız" dedi. Bankanın kasasında memur maaşı da bulunuyordu. Bahçenin başka bir köşesinde hanımların sohbeti sürüyordu. Olağanüstü bir şey yoktu. Ancak sinsice yaklaşan birileri vardı...

Birden kıyamet koptu. Bombalar patlıyor, kalaşnikoflar gecenin sessizliğini bozuyordu. Ortalık "anababa günü"ydü. Propaganda sorumlusu Tevfik kod adlı Mustafa Çimen, Midyatlı Ömer ve Sorej kod adlı teröristler birlikte camiye girdiler. Hoparlörden halkın meydanda toplanması istenildi. Bir grup PKK'lı Ziraat Bankası'nı soymak için harekete geçmiş, bir grup ise bastıkları Eruh Cezaevi'nde, mahkûmların kaçması için kapıları açıyordu. Koca ilçe bir grup teröriste teslim olmaya başlamıştı.

İlk Şehit Süleyman

Teröristlerin karakolun içine girer girmez sordukları ilk soru "Komutanınız kim?" oldu. Mehmet Astsubay, rütbelerini, olayın ilk şaşkınlığı geçtiğinde çoktan sökmüştü. Nöbetçi er Süleyman Aydın şehit olmuştu.

Vatandaşlardan Aslı Erişir, Recai Yılmaz, Özgür Aykın ile erler Doğan Avşar, Ali Ergün, Hüsamettin İlkin, Mustafa Anar, Şenol Özdemir, Yüksel Kaynar, Adil Altıntaş, Mehmet Peşmen ve Bayram Ertekin yaralanmıştı.

Terörist Mustafa Çimen hoparlörden Kürdistan Kurtuluş Birliği'nin (HRK) kuruluş bildirisini okurken, aynı saatlerde Şemdinli'de Mecit'in Kahvesi'nde de aynı bildiri okunuyordu.

Kümeste Dört Saat

Telefonları kesen teröristler, santrali de havaya uçuruyorlardı. Ziraat Bankası'nı soyabilmek için müdür ve muhasebeci aranıyordu. Banka Müdürü Şaban Sezai Yılmaz ve eşi, baskın sırasında Jandarma'nın bahçesinde çay içiyordu. Dört terörist bankaya yöneldi. Hedef kasayı açmaktı. Patlayıcıyla kasayı açmak istediler. Ancak dev kasayı açamadılar. Bekçinin çenesine namluyu dayayıp sordular: "Nerede banka müdürü, nerede kasa anahtarı?"

Bankanın üst katında lojmanlar vardı. Koşarak müdürün evine girmek istediler. İçerde kimse yoktu. Muhasebe Müdürü Musa Çaynak'ın evine girdiler. Çaynak'a "Ver kasanın anahtarını" diye bağırdılar. Çaynak, "Anahtar Müdür Beyde" dedi... Daha sonra hoparlörden bir anons yükseldi: "Dikkat dikkat. Ziraat Bankası Müdürü Şaban Sezai Yılmaz, acele bankaya gel. Gelmemen halinde elimizde olan eşin ve çocuğun yarım saat içinde öldürülecek."

Yılmaz, anonsu duyuyordu. Jandarmanın bahçesinin basılması sırasında kimse kimseyi görmemişti. Yılmaz o karışıklıkta evine ulaşamamış, bir tavuk kümesine girmiş ve yüzüstü yatmıştı... O bankacı şimdi bir turistik ilimizde yaşıyor. "O gün bir daha gelmesin" diyor ve şöyle anlatıyor:

"Her şeyi göze aldım ve çıkmamaya karar verdim. Kümese girdiğimi görenler vardı. İsteseler beni ele verebilirlerdi. Bir ara kümesin üzerinde ayak sesleri duydum. 'Buralarda yok' diye bir ses duydum. Dört saat kümeste bekledim...

Tavuk kümesinde bit çoktu. Her tarafım kaşınmaya başlamıştı ama kaşıyamıyordum. Eşim ve çocuklarımın öldürülmüş olabileceğini düşünüyor, çıldırıyordum."

Bankacının eşi ve oğlu jandarmanın bahçesindeydiler. Seken kurşunlardan diz kapağından yaralanan oğlu Mehmet Recai Yılmaz acı içinde kıvranıyordu.

Müdürü bulamayan teröristler tekrar Çaynak'ın lojmanına gittiler. Çaynak küvette saklanmıştı. Teröristler onu bulamayınca da, eşinin bileziklerini alıp gittiler.

Komutana "Kaçmayacağız" Sözü

Cezaevi kapısı gürültüyle açıldı. Mahkûmlar karşılarında eli silahlı sivilleri gördü. İçeri girenlerin ilk sözleri "Kürdistan'ı kurduk. Af çıkardık. Özgürsünüz.

Çıkabilirsiniz" oldu. Birisi sevincini anlatmak için silahını ateşledi. Mahkûmlar korku içindeydi. Bir şeyler oluyordu ama ne? Kimdi bunlar? Ne zaman devlet kurmuşlardı? Yok yok, birileri dalga geçiyordu. Bunlar acaba hangi aşiretin adamlarıydı?

Kimse çıkmıyordu. Birisi cesaret edip, "Vallah biz kaçmayacağımıza dair komutana söz vermişiz. Ancak öldürerek çıkarabilirsiniz" dedi. Buna, "Biz söz vermişiz komutana. Cezamızı bitirmeden gitmeyeceğiz" diye katılanlar oldu. Teröristlerden biri, "Komutan artık benim" dedi göğsünü yumruklayarak. Bir diğeri ranzayı devirdi. Cezaevinden çıkmamak için büyük bir direniş vardı. Teröristler kapıyı açık bırakıp giderken, mahkûmlar kapıyı kapattı. Arkasına ne buldularsa doldurup barikat oluşturdular.

"İlçeyi Bastılar"

Meydanda birileri nutuk atıyor, birileri yere yatırdıkları vatandaşların kafalarına kalaşnikofu dayamış "Kaymakamın evi nerede, savcının evi nerede, komutan nerede?" diye soruyordu. İnsanlar ne Kaymakam Mustafa Erdoğan'ın evini, ne savcının lojmanını gösteriyordu. Yanıt, "Vallah bilmiyorum..." oluyordu.

O sırada kaymakam, savcı, orman işletme şefi, hâkimin evinde misafirdiler. Lojman ilçenin 300 metre dışındaydı. Silah seslerinin ardı arkası kesilmeyince ne

olup bittiğini öğrenmek istediler. Jandarmanın telefonu cevap vermiyordu. Hem Siirt, hem Şırnak yönündeki telefon hatları PKK'lılar tarafından kesilmişti...

Kaymakam Erdoğan, savcı ile meydana yürürken bir kişi, "Nereye Kaymakam Bey? İlçeyi bastılar. Sakın gitmeyin, sizi arıyorlar" dedi. Kaymakamı uyaran kişi, cezaevi baskınında canını kurtaran gardiyandı.

Kaymakamla savcı silahlarını çektiler. Sadece birer şarjör mermileri vardı. Hâkimin lojmanına döndüler. "Hâkim Bey sizde mermi var mı?" diye sordular... Evdeki panik arttı. İlçenin üst düzey yöneticileri ilçenin basıldığını biliyorlar, ancak bunların kim olduğunu bilmiyorlardı. Beklemekten başka çare yoktu... Yollar tutulmuş, telefonlar kesilmişti. Dahası, emanet deposundaki silahlar da teröristler tarafından alındığından, askerler tamamen silahsız kalmıştı. Ancak bir şey yapılması gerekiyordu. Kaymakam gözünü kararttı, "Bu durumu mutlaka vilayete bildirmem gerekiyor" dedi.

Roket Ağaca Çarptı

Eruh'un basıldığı saatlerde Hakkâri'nin Şemdinli ilçesi de basılıyordu. Eruh'ta dört saat kalan teröristler, Şemdinli'yi kısa sürede terk ediyordu. O günleri yaşayanlar "Önce film çevriliyor sandık. Ama ortada ne Cüneyt Arkın vardı, ne tanıdık başka bir artist" diyorlar ve gülerek "Sadık Abi helaya saklandığında nasıl da bir bacağı tuvaletin deliğinden içeri girmişti" diye o günleri anıyorlar.

Şemdinli baskını için zaman15 Ağustos 1984 Çarşamba günü saat 21.30 olarak belirlenmişti. Eyleme katılacak grup saat 21.10'da Şemdinli girişindeki trafonun yakınında toplandı. Ve saldırı grubu harekete geçti. Beş dakika sonra da propaganda grubu ilçeye yöneldi.

Grup içinde bulunan Seferi Yılmaz, Şemdinli'yi iyi biliyor, onlara kılavuzluk yapıyordu. Baran, Mehmet Ağaaslan ve Celal, Jandarma Karakolu karşısındaki cami ile yol arasına yerleşti. Bir grup, inşaat halinde olan Askerlik Şubesine yöneldi. Ancak inşaatın kapısından girerken bir işçiyle karşılaştılar. Bu işçiyi de yanlarına alıp binanın içine girdiler. Girdikleri yerde yedi işçi daha bulunuyordu. İşçiler korkudan titriyordu. Bir terörist onları rahatlatmak için "Korkmayın, size bir şey yapmayacağız" dedi. İşçilerin başına Mardinli Hamit'i bıraktılar. Seferi Yılmaz, silahlı grubu şubenin üst katına çıkardı. Roketatarı kullanan Hüseyin Tilki, gazinoyu hedef alıp bir el ateş etti. Roketatar ağaca çarptı. Bu arada kalaşnikoflu grup subay gazinosuna sürekli olarak ateş ediyordu. Bu atışlar beş dakika kadar sürdü. Grup inşaattan inip çekilmeye başladı.

Film Sandılar

İlçenin girişindeki Mecit'in çay bahçesinde ise inanılmaz bir olay gerçekleşmişti. Kahvenin etrafı teröristler tarafından sarılınca, kaçacak yer bulamayanlar soluğu tuvalette aldılar. Ortada kalanlar ise teröristi

dinliyorlardı. "Biz geldik. Artık Kürdistan'ı kurduk. Gelin bizimle yaşayın. Yaşasın Kürdistan" diyordu terörist. Diyordu da bunlar kimlerdi... Kimse bunların PKK'lı olduğuna ihtimal bile vermiyordu. Olsa olsa bunlar Barzani ya da Talabani'nin adamlarıdır. Ya da birileri bir film çeviriyordur, bunlar da film icabı böyle yapıyordur diye düşünüyorlardı. Ama ortada ne film çeken biri vardı, ne Cüneyt Arkın, ne de tanıdıkları bir artist. Bu işin filme benzemediğini anlamakta gecikmeyenler can havliyle o daracık tuvalete girmiş, bir kısmı pisliğe bulanmıştı... O tuvalete o kadar insanın nasıl sığdığı bugün bile konuşulur ve o olaya gülünür...

İlçenin bir köşesinde bunlar olurken, az ilerde bir evin önünde davul-zurna çalıyor, halaylar çekiliyor, arada bir coşanlar havaya mermi yağdırıyorlardı. Teröristlerin kurşun sesleri ile düğün evinden sıkılan mermilerin sesleri birbirine karışıyordu. Şemdinlili Hasret Cankatar'ın en mutlu günüydü. Düğünü oluyordu. Az sonra "Silahlı adamlar ilçeyi bastılar" haberi ulaştı düğün evine... Önce damat Hasret Cankatar çekti 7.65 Kırıkkale tabancasını... Yanındakiler de silahlarına sarıldılar ve beklemeye başladılar... Davul zurna susmuş, halay durmuştu...

Teröristlerin askeri binalara yönelik saldırısı sonucu Askerlik Şube Başkanı Tuncay Şenerol, Astsubay Çavuş Memiş Arıbaş, Jandarma Çavuş Sedat Kurum ağır şekilde yaralandı. Astsubay Memiş Arıbaş almış olduğu mermi yarası sonucu daha sonra şehit oldu. Teröristler ilçeden ayrılırken üzerinde "Yollara mayın döşenmiştir. halkımıza duyurulur" yazılı bir bez asmışlardı. Bu beze

patlayıcı maddeler de bağlanmıştı. Kalabalıktan bir ses yükseldi: "Aman yaklaşmayın. Bomba var." O bezin altından kimse geçemedi o gece...

Şemdinli en sakin ilçelerden birisiydi. İlçede bir silah sesi duyulsa, bu günlerce konuşulurdu. Oysa şimdi, ilçe basılmış, ama basanların kim olduğu bir türlü bilinmiyordu. Gelenler PKK'lı olduklarını söylemişti söylemesine ama buna kimse ihtimal vermemişti... Hayır gelenler PKK'lı değil, Barzani'nin adamları denildi... Bir hafta sonra olay aydınlanmaya, ilçe halkı da baskını yapanların kim olduğunu öğrenmeye başladı. Güvenlik güçleri ancak ertesi gün HRK'nin anlamını çözebildi. Hezin Rızgariye Kürdistan'ın anlamı Kürdistan Kurtuluş Birliği'ydi.

"Elebaşı" Aslında Bir Garibandı

Eruh'ta bankayı soyamayan PKK'lılar, karakolda bulunan silahların yanı sıra adli emanet olarak kullanılan depodaki silahları da aldılar. Artık gitme zamanıydı. O kadar rahat hareket ediyorlardı ki, kamyonla gitmeye karar verdiler. Meydanda gördükleri belediyeye ait kamyona binmeye başladılar. Ama kamyonun kontak anahtarı yoktu, çalıştıramıyorlardı. Grubun içinde bulunan kadın terörist düz kontak yöntemiyle kamyonu çalıştırmayı başardı.

Kamyonla bir süre giden teröristler sık sık inip yollara taşlar diziyor, Siirt'e haberin geç ulaşmasını

amaçlıyorlardı. Alabildiğine uzaklaşmak için çaba gösteriyorlardı. Belli bir yere geldikten sonra kamyondan indiler. Silahları da indirdiler. Bir kısmını orada bırakıp, bir kısmını yanlarına aldılar. Belediyeye ait kamyonu dereye doğru ittiler. Kamyon devrildi. Kamyona Eruh'ta binenler arasında bir de yabancı vardı. Grup liderine "Yanlışlıkla bindim. Ne olur beni bırakın" diye yalvarıyordu. Bu, Cizre'de kamyon şoförlüğü yapan Eruhlu bir gençti. Nüfus müdürlüğüne bir işi için gelmiş, bitiremeyince de geceyi orada geçirmek zorunda kalmıştı.

Ama kamyona binmesi onun başına çok şeyler açtı. Sabah operasyonlar başlayınca ilçeye yürüyerek gelmeye çalışan bu "şüpheli" kişi ilk gözaltına alınan oldu. Teröristlerle birlikte ilçeden ayrılan bu kişinin yakalandığı üst makamlara bildirildiğinde, "Olayın elebaşısı ve planlayıcısı olan kişi yakalandı" açıklamasında bulunuldu.

Oysa sorgulama bittiğinde bu kişinin olayla uzaktan yakından ilgisi olmadığı, sadece o karışıklık sırasında kamyona bindiği anlaşıldı. Cizre'de oturan bu kişinin olay gecesi Eruh'ta olması, teröristlerin bindiği kamyona binmesi, onlardan ayrıldıktan sonra yakalanması onun başına çok şeyler açtı. Ama günler sonra olayın gerçek yüzü anlaşıldı ve bu kişi de serbest kaldı.

"Vallah Pusu Kurmuşlardır"

"Kara haber telgraftan tez gider" derler ama Eruh'un basılmasını bildirmek öyle kolay olmadı. "İlçemiz basıldı"

haberini valiliğe bildirebilmek için gecenin bir yarısında yola çıkmak, en az elli üç kilometre yolu aşmak gerekiyordu. Bu görev de Kaymakam Mustafa Erdoğan'a düşüyordu. "Sabahı bekle. Yollara mayın döşemişlerdir, barikat kurmuşlardır, pusu atmışlardır" diyenler oldu. Tehlike büyüktü. İlçe halkı ne Kaymakam Mustafa Erdoğan'ı, ne Savcı Ayhan Gödek Merdan'ı, ne de kümeste saklanan Ziraat Bankası Müdürü Şaban Sezai Aydın'ı ele vermişti. Şimdi gecenin karanlığında yola çıkmak hiç de akıl işi değildi... Dahası gitmeye yürek isterdi...

İşte o yürek genç Kaymakam Mustafa Erdoğan'da, Orman Bölge Şefi Ali Aksu'da, dahası bugün kimsenin adını bile hatırlamadığı Siirt'ten Eruh'a yolcu getiren ve karanlık çökünce geri dönmeyen bir taksi şoföründe vardı. Yanlarına bir jandarma eri aldılar. Kaymakam önde, Ali Bey ile jandarma eri taksinin arka koltuğunda oturuyordu. Herkes yorgun, bitkin, heyecanlıydı. Kaymakam, bir an önce Siirt'e ulaşmak ve gerekli önlemlerin alınmasını sağlamak için can atıyordu.

Taksi şoförü, "Vallah beyim bunlar yola pusu bile kurmuşlardır. Gidiyoruz ama Allah sonumuzu hayır ede" dedi. Kaymakam "Ne pahasına olursa olsun gitmeliyiz. Sabahı bekleyecek zaman değil" karşılığını verdi. Bir ara yerleri belli olmasın diye taksinin farlarını kapatıp gitmeye çalıştılar. Ancak o yılan gibi kıvrılan, uçurumlarla dolu yollarda bu daha da tehlikeliydi. Farları yeniden yaktılar. Olanca hızla virajlardan kıvrılmaya başladılar.

Taksi şoförü birden frene bastı. Otomobil savrulur gibi oldu. Bir virajı dönerken yolun taşlarla kapatıldığını

gördüler. O an kayaların arkasından silahlı kişilerin çıkabileceğini düşündüler. Kaymakam şoföre, şoför kaymakama baktı. Beklediler bir süre sessizce. Teröristlerin her an çıkabileceğini düşünüyorlardı. Bu taşları yolun ortasına boşuna indirmemişlerdi... İlçede bulunamayan kaymakam, teröristlerin ayağına gelmişti...

Sessizliği yine kaymakam bozdu. "Siz oturun ben taşları kaldırayım" dedi. Ne olacaksa o zaman olacaktı. Diğerleri kaymakamı yalnız bırakmadılar. Hep birlikte taşları yoldan kaldırdılar. Daha ilçeden ayrılalı 10 kilometre olmuş, Eskideğirmen mevkiinde ilk engelle karşılaşmışlardı. Daha gidilecek çok yolları vardı...

Kaymakam ilçeden ayrılırken, peşinden de Ziraat Bankası Müdürü Şaban Sezai Yılmaz, diz kapağından yaralanan oğlunu Siirt Devlet Hastanesi'ne götürmek için harekete geçmişti.

Olaylar sırasında tam bir kahramanlık gösterip bankanın kasasının anahtarını teröristlere vermemek için dört saat kümeste saklanan bankacı, bu kez oğlu için görev başındaydı. Eruh'taki sağlık görevlileri çocuğun çok acele hastaneye götürülmesi gerektiğini söylemişlerdi. Baba da oğluyla birlikte gecenin bir yarısında hastaneye doğru yola çıkmıştı.

"Vali Abi, İlçemizi Bastılar"

Şoför, "Siirt'e az kaldı Kaymakam Bey. Önümüzdeki Paris Köyü'dür" dedi. Gerçekten bu köyün adı Paris'ti.

Paris'e yaklaşınca Siirt'e gelmiş sayılırsınız. Kaymakam ve beraberindekiler Siirt'e ulaştıklarında, kent hâlâ uykudaydı. Tek tük evin ışığı yanıyordu. Sokak lambaları solgun, ölgün haldeydi. Vali konağının önüne geldiklerinde saat 02.00 civarıydı. Konağın bekçisi valiyi rahatsız etmekten korkuyor, "Sayın Kaymakamım sabah gelseniz olmaz mı?" diyordu.

Kaymakam bekçiyi tersledi ve Vali Recep Birsin Özen uyandırıldı.

İlçesi basılan kaymakam çok sıkıntılıydı. Gerilimli bir yolculuktan sonra vali konağına ulaştığında bitkin vaziyetteydi. Bayıldı-bayılacaktı. Daha kaymakam ağzını açmadan jandarma er konuştu:

"Vali Abi bizim ilçeyi bastılar. Bölük yazıcımız Süleyman Aydın şehit oldu, çok sayıda arkadaşımız yaralı."

Kaymakam Mustafa Erdoğan daha fazla direnemedi. Bulunduğu koltuğa yığıldı. Bayılmıştı. Kaymakamı ayıltmak için kolonya dökülüyor, kendine gelmesi bekleniyordu. Kaymakam kendine gelip sakinleşince, olup bitenleri anlattı. Vali bir yandan tugayı arıyor, bir yandan da Ankara'yı haberdar ediyordu. Siyasi şubede görevli izinli personelin, bulundukları yerlerden hemen çağrılması için de harekete geçilmişti. Siyasi Şube Müdürü Cafer Şahin, yıllık iznini geçirdiği Antalya'dan Siirt'e doğru yola koyulmuştu bile.

Siirt'in Eruh ilçesinin basıldığı haberini Siirt Valisi Recep Birsin Özen, Hakkâri'nin Şemdinli ilçesinin ba-

sıldığını ise Vali Arif Akbulut Ankara'ya bildiriyordu. Ankara'ya peş peşe düşen "ilçe basıldı" bombaları gümbür gümbür patlıyordu. Gecenin ilerleyen saatlerinde güvenlik birimlerinin üst düzey yetkilileri karargâhlarındaydılar. "O gece" Türkiye'de ilçeler basılmış, terör örgütünün bundan sonraki kanlı eylemleri için düğmeye basılmıştı.

Teröristlerin yakalanması için bölgeye gönderilen özel birliğin başında ise Binbaşı Korkut Eken bulunuyordu.

Korkut Eken, özellikleri nedeniyle Güneydoğu'da yakından biliniyordu. Hele onun Türkiye'de ilk kez gerçekleştirilen "uçak operasyonu" var ki, herkesin dilindeydi.

Yüzbaşı Erdoğan'a Ceza

Özel Harp Dairesi Başkanı Tuğgeneral Aydın İlter, karargâhtaki odaları dolaşmaya başladı. Özel birliğin bulunduğu alana sivillerin girmesi yasaktı. Bu emir herkes için geçerliydi.

O sırada Yüzbaşı Erdoğan Gürkan'ın ziyaretçisi nizamiyedeydi. Erdoğan'ın halasının oğlu uzun yoldan onu görmeye gelmişti. Nizamiyede bir süre oturdular. Karargâhta da yapılacak işleri vardı. Erdoğan, komutanı Binbaşı Korkut Eken'in odasının kapısını çaldı. Gelen ziyaretçisinin halasının oğlu olduğunu belirterek,

"İzin verirseniz odama alayım" dedi.

Eken, biraz da gönülsüz bir biçimde,

"Al bakalım" dedi.

Misafir içeri alındı. Ama komutan Aydın İlter, kamptaki odaları dolaşırken Yüzbaşı Erdoğan'ın odasındaki sivili gördü.

Aydın İlter, Eken'i odasına çağırarak,

"Erdoğan'ı hepsediyorum" dedi.

O zamana kadar böyle bir olay yaşanmamıştı. Hapis cezası, Erdoğan'ın evine gönderilmemesi demekti. Arkadaşları Yüzbaşı Erdoğan'ın hapis cezası sırasında yalnız kalmaması için karar aldı. On sekizer kişilik gruplar halinde Erdoğan'a eşlik edeceklerdi. Yüzbaşı Erdoğan'ın yanında ilk kalacak grubun başında Korkut Eken bulunuyordu.

Özel Harp Dairesi'nde bunlar yaşanırken, Türkiye'de ilk kez bir uçak, yolcularıyla birlikte hava korsanları tarafından Diyarbakır'a kaçırılmıştı. Dönemin Devlet Başkanı Kenan Evren ve Milli Güvenlik Konseyi üyelerinin Diyarbakır'da bulunduğu bir sırada gerçekleşen bu eylem tam anlamıyla şok etkisi yaratmıştı.

Türkiye'de ilk kez bir uçak kaçırma olayı yaşanmıştı. Uçak kaçırma olaylarında ve rehine kurtarma konusunda uzmanlaşmış bir tim yoktu. Diyarbakır'da bekleyiş sürüyor, hava korsanlarının teslim olması bekleniyordu.

Özel Harp Dairesi Başkanı Aydın İlter, yardımcısı Korkut Eken'i aradı. Eken, evinde yoktu. Başkalarını aradı, onları da bulamadı. Daireyi aradığında, Eken'in dairede olduğunu öğrendi.

Komutan,

"Diyarbakır'a gideceksiniz. Ne kadar sürede hazırlanırsınız?" diye sordu.

Eken,

"Yarım saatte hazırız komutanım" dedi.

Arkadaşlarını yalnız bırakmak istemeyen on sekiz kişi, özel teçhizat odasını açmış, kapısının nasıl açıldığını dahi bilmedikleri uçağa operasyon için hazırlıklara başlamışlardı bile. Hazırlanmaları çok kısa sürdü. Hapis cezası verilen Erdoğan Yüzbaşı da ekibin arasındaydı. Ceza unutulmuştu.

Etimesgut Havaalanı'nın yolu tutuldu, kısa bir süre sonra özel tim Diyarbakır'a uçtu. Kaçırılan sivil uçakta bulunan rehineleri kurtarmak için oluşturulan birlik, askeri uçak konusunda uzmandı, ancak ekibin büyük bir sorunu vardı: Yolcu uçağının kapısının nasıl açılacağını bilmiyorlardı!

"Kapıyı Ben Açarım"

Diyarbakır Havaalanı çevresinde sıkı güvenlik önlemleri alınmıştı. Ekibin elinde uçakta kaç hava korsanı

bulunduğu, ellerinde ne tür silahların olduğu, rehine sayısı ve gerekli olan hiçbir bilgi yoktu.

Havaalanında kurulan komuta odasında bekleyiş sürüyor, hava korsanlarının yolcuları bırakması ve teslim olmalarının beklenmesinin uygun olacağı üzerinde görüşler yoğunlaşıyordu. Bazı komutanlar da, "Dünyanın gözü zaten Türkiye'nin üzerinde. Bu iş, operasyonla sonuçlandırılmalı" diyordu.

Kritik Soru

Özel birlik, askeri uçağın içinde bekliyordu. Özel birliğin sorumlusu olan Korkut Eken, askeri uçaktan inerek komuta odasına gitti. İstihbarat Subayı Binbaşı Mustafa Yıldırım, okul arkadaşı Korkut Eken'i görünce rahatlamıştı. Hararetle sarıldı, "Sen geldin ya artık bu iş çözülür" dedi. Birlikte komuta odasına gittiler. Eken, selamını verirken, "Özel birlik operasyona hazırdır" dedi.

Komuta odasında, Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Nurettin Ersin, Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral Nejat Tümer, Jandarma Genel Komutanı Sedat Celasun, 7. Kolordu ve Sıkıyönetim Komutanı Korgeneral Kemal Yamak vardı. Celasun, Eken'e kritik soruyu yöneltti:

"Daha önce hiç kaçırılan bir sivil uçağa operasyon yaptınız mı?"

"Yapmadık komutanım."

Bu sözlerden hiç memnun olmamışlardı. Celasun, "Keşke operasyon için Jandarma birliğini getirseydik" diye söylendi. Orgeneral Nurettin Ersin, Binbaşı Eken'e sevecen bir ses tonuyla, "Bu işi yapabilecek misiniz evladım" dedi. Eken, "Yaparız komutanım" karşılığını verdi.

...

Eken ve ekibi, sivil uçağın kapısını açmayı başarmaları halinde işlerinin kolaylaşacağını düşünüyorlardı.

Pilotlara kapının nasıl açılacağını sordular. Onlar anlattılar, ama anlatmakla olmuyor, kapının açılması teknik bir eğitimi gerektiriyordu. Risk almak istemiyorlardı. Karamsarlığa kapıldıkları bir anda, orada bulunan bir teknisyenin sesiyle rahatlamaları bir oldu. Teknisyen,

"Kapıyı ben açarım. Gerisine karışmam" demişti!

Evren: Kaç Dakika Sürer

Hava korsanları uçağı İran'a götürmek istiyordu. Saatler ilerliyordu. Eğer operasyon yapılacaksa daha fazla gecikilmemeli, hava aydınlanmadan bu iş bitirilmeliydi. Subaylardan birisi, kaçırılan uçakta bulunan pilotun arkadaşıydı. Pilot, operasyon yapılmasını istemiyordu.

Kenan Evren, Orduevi'nde kalıyordu. Nurettin Ersin aradı, "Komutanım, operasyonu yapacak olan tim komutanı 'yaparız' diyor. Emriniz?" dedi.

Evren, telefona operasyonu yapacak tim komutanını istedi. Ersin Paşa, telefonu Eken'e uzattı:

"Binbaşı Eken, emredin komutanım."

"Bu işi yapabilecek misiniz?"

"Yaparız komutanım."

"Ne kadar sürer?"

"Kapıyı açtığımız anda 25 saniye sürer."

"Allah yardımcınız olsun. Başarılar dilerim..."

Korkut Eken telefonu kapattığında aklından, "Ben ne dedim?" diye geçirdi.

Uçağın kapısının nasıl açıldığı, içerde kaç kişi olduğu, rehinelerin durumu ve korsanların sayısı bilinmiyordu. Ama Eken operasyonun yirmi beş saniyede tamamlanacağını söylemişti komutanına. Söylediklerine inanası gelmiyordu. Dinleme cihazları bile olmadığından uçakta ne olup bittiği bilinmiyordu...

"Öldürün Beni"

Ankara'dan gelen ve uçakta bekleyen tim, emri aldıktan sonra son hazırlıklarını yapmaya başladı. Kimin hangi görevi yapacağı belirlendi. Teknisyen kapıyı açarken içeriye girilecekti.

Tim, omuz omuza tutunup ilerlerken, teknisyeni bir titreme aldı. Uçağın altına kazasız belasız gelinmişti. Teknisyen ağlamaya başladı:

"Ben yapamayacağım, ben kapıyı açamayacağım."

Komutan sinirlenmişti:

"Gelmeden önce kapıyı açacağını söylüyordun. Biz de sana güvendik. Kapıyı açacaksın!"

"Yapamam..."

"Canım kardeşim, madem açamayacaktın niye açarım dedin."

Ama teknisyen korkudan titriyor, ağlıyordu. Komutan sinirlendi. Kolundan tuttu, tek hamlede yere yatırdı. Silahı kafasına dayadı:

"Öldürürüm ulan seni. Kapıyı açacaksın. Bu kadar insan kurtarılmayı bekliyor."

"Öldürün, öldürün ama bana kapıyı açtırmayın."

Yapacak bir şey yoktu. Devlet başkanı'na operasyonun yapılacağı söylenmiş, operasyon emri alınmıştı. Artık ne pahasına olursa olsun uçağa girilecekti. Artık geri dönüş yoktu.

Kapı Açılmıyordu

Kapıyı açması için ölümle tehdit ettikleri teknisyenle birlikte uçağın kapısına yüklendiler. Kapı açılmıyordu. Teknisyen ve operasyon timi kapının neden açılmadığına bir anlam veremedi.

Sonradan anlaşıldı ki, uçağı kaçıran korsanlar, kapıyı içerden kravatla bağlamışlardı. Korsanların da, kur-

tırma timinde yer alanlar kadar deneyimsiz olduğu anlaşılıyordu.

Kapıyı açmak için timler var güçleriyle kapıyı zorluyordu. Uçağın içinden rehinelerin feryatları yükseliyordu.

Uzun bir çabadan sonra tim uçağa girmeyi başardı. Silahlar patladı ve operasyon kapı açıldıktan sonra bir dakika bile sürmemişti.

Uçağa ilk girenlerden biri olan Erdoğan Yüzbaşı, bir teröristi yakasından tutmuş, kapıya doğru sürüklüyordu.

Korkut Eken,

"Atma sakın. Atmayın sakın" diye bağırdı.

Yüzbaşı Erdoğan, Eken'in sözünü duymamıştı, hava korsanını dışarıya fırlattı. Uçaktaki kontrolü ele geçiren tim, korsanlardan birinin koltukların arasına saklandığını gördü.

Hostes: "Gidin Buradan"

Uçağın hostesi, özel donanımlı, özel kıyafetli askerleri hava korsanları zannederek,

"Çekilin, gidin" diye bağırdı.

Özel birlik elemanları, hostese kendilerini tanıttılar. Ortalık sakinleşti. Uçak korsanlarının rehin aldığı yolcular tahliye edilmeye başlandı. Rehin alınan

yolcular, endişe ve sevinci bir arada yaşadıklarını yüzlerindeki ifadeye yansıtmışlardı.

Yolcular tahliye edilirken, namlular hep uçağa dönüktü. Uçağın dışında bekleyen özel birlik elemanlarının elleri tetikte, yolcuların sağ salim tahliye edilmesi için bekliyordu.

Uçaktan apar-topar çıkanları uzaktan gören ve namlularını onlara doğru yönelten askerlerden birisi, gelenleri terörist sandı. Silahından çıkan kurşun, özel birlikte görevli Yüzbaşı Suat Karadağ'ın paçasını delip geçti. Yolcular, rehineler zarar görmeden operasyon tamamlanmıştı. Operasyon bitmiş, görev yerine getirilmişti...

Bu olay güvenlik görevlilerine büyük bir ders oldu. Türkiye'de rehine kurtarma konusunda uzman, uçak baskını yapacak timlerin olmaması büyük bir eksiklik olarak görüldü. Rehinelere zarar vermeden operasyon yapacak, her türlü olayın üstesinden gelebilecek özel bir birlik oluşturulması gerektiği bu olayla ortaya çıkmıştı. Sivil uçağa karşı düzenlenen korsan saldırıyı büyük bir başarıyla bertaraf eden özel birlik, bir dahaki sefere bu kadar başarılı olamayabilirdi. Çünkü, yolcu uçakları konusunda hiçbir bilgiye sahip değillerdi.

"Altın" Denildi Ama...

Türkiye'de ilk kez bir uçağa operasyon düzenlenmiş, o güne kadar sivil uçaklar hakkında yeterli

bilgisi olmayan özel tim, önemli bir sınav vermişti. Operasyonları gerçekleştirenler, geldikleri gibi sessizce gittiler. Kimse onları görmedi.

Operasyon sonrası otobüse bindiler. Korkut Eken'i bekliyorlardı. Otobüsün içindeki sigara dumanından, göz gözü görmüyordu. Kendi aralarında durum değerlendirmesi yapmaya başlamışlardı.

Hava korsanları, içini oydukları kalın bir kitabın içine yerleştirdikleri tabancayı uçağa sokmayı başarmışlardı. Yolculardan para, yüzük ve bilezik toplamışlardı. Korsanların üzerinde yakalanan altınlar yetkililere teslim edilmişti.

Korsanların, soygun amaçlı bir eylem gerçekleştirdikleri izlenimi doğmuştu.

Özel birlik elemanları geldikleri uçağa binerek Ankara'ya döndüler. Ankara'daki karargâhlarına geldiklerinde, ödül olarak her zamankinden daha zengin bir sabah kahvaltısı hazırlanmıştı. Erdoğan Yüzbaşı'ya verilen ceza da unutulmuştu. O günden itibaren "uğursuzluk getiriyor" diye Özel Harp Dairesi kapıları sivillere sıkı sıkıya kapatıldı.

Türkiye bu timi uzun süre konuştu. Hepsinden övgüyle söz edildi. O günlerde Ankara Oteli'nin havuzuna giden operasyonda görevli iki subay, yan tarafta güneşlenmekte olan kişilerin operasyonu konuştuklarını duydu. Birisi şöyle diyordu:

"Valla, devlet istesin, o operasyonu yapanlara birer daire hediye ederim."

Özel birlikte görevli subaylar bu konuşmayı tebessümle dinlediler.

Subaylardan biri,

"Bıraksın daire vermeyi, içtiğimiz çayın parasını bile bizden alırlar" dedi.

Gülüştüler. Diğer subay da serinlemek için kendini havuza attı... Operasyonu yapanlara daire hediye edeceğini söyleyen müteahhit hâlâ onlardan söz ediyordu...

Ertesi gün Kenan Evren'in operasyona katılanlara 10'ar bin lira ve altın saat vereceği söylendi. Söz tutuldu. Saatler verildi. Ama "altın" denilen saatlerin altınla hiç ilgisi yoktu!

Samedo "Hacı" Olmuş, Dağlar Emino'ya Kalmıştı

PKK'nın ilçe baskınlarından sonra özel birlikler Güneydoğu'ya kaydırılmıştı. Bu durum en çok dağlardaki kanun kaçaklarını etkilemişti. Gerçi "Samedo" çetesiyle birlikte dağdan ineli yıllar olmuştu. Ama dağlarda birileri arandığı zaman "Samedo" yine öne düşüyor, Jandarmanın aradığı kişilerin bulunması için yardımcı oluyordu. Samedo "düz"e inmişti, ama dağlarda onun yerini yeni çeteler almıştı. Kanun kaçakları yol kesiyor, bazıları bu paraları yörede fakir-fukaraya dağıtıyorlardı. Samedo da, hacca götürdüğü kişilerin parasını yıllarca yol keserek biriktirmişti. Paraları "kızan"larından saklamak için neler yapmamıştı ki...

Yıllarca yol kesmiş, soygun yapmış, çok kişinin günahını almışlardı. Samedo, günahlarından kurtulmak için etrafındaki fakir-fukarayı hacca götürmeye karar verdi. O günlerde "yol keserek, milleti soyarak elde edilen parayla hacca gidilirse kabul edilmez" diyenler oldu. Samedo, kafileye bir hoca dahil etmek istedi. Hoca fetvayı verdi: "Soygun parası da olsa hacca gitmek caizdir..." O dönemde karayolu ile hacca gidiliyordu. Samedo, tüm masraflarını karşılayıp yirmi beş kişiyi "hacı" yaptı. Kilolarca hurma, bidon bidon zemzem suyu getirdi...

Samedo'ya, Hekimo'ya, Emino'ya da görev düşmüştü. Uçsuz bucaksız dağları, mağaraları en iyi onlar tanıyordu. PKK'lıların nerede barındıklarını en iyi onlar bilirdi. Sason Jandarma Komutanlığı'nda hepsine görev verildi.

O dönemde "asker katili" olmak suçundan on üç yıldır aranan Emino, kollarını iple bağladığı iki kişiyi iterek ilçeye getiriyordu. Jandarma Komutanlığı'nın önüne geldiğinde, "Bunlar PKK'lıdır. Teslim etmeye getirdim" dedi.

Daha önce yakalanması için müfrezeler gönderilen, her seferinde askerin elinden kaçan Emino, affedilmişti. Şimdi devlete çalışmaya başlamıştı. Çünkü onun gibilere çok ihtiyaç vardı. Silahını, mermilerini bile asker veriyordu. O artık, çetesiyle beraber, yakalanma korkusu olmadan terörist arıyordu.

İlk Büyük Operasyon

Asker katili eşkıyanın getirdiği iki kişi o dönem Sason'un bağlı olduğu Siirt yerine, PKK ile ilgili tüm bilgilerin toplandığı ve başında Emniyet Müdür Yardımcısı Aydın Genç'in bulunduğu Diyarbakır'a götürülüyordu. Sorgulamalar, istihbaratlar tek merkezde değerlendiriyordu. Emniyet'in özel harekât timleri bulunmadığı için operasyonları da askerler yapıyordu.

Yakalanan iki kişinin sorgularında önemli bilgilere ulaşılmıştı. "Cahit" kod adlı teröristin Sason bölgesinde olduğu öğrenilmişti. Kış-kıyamet. Ne yol var, ne iz. Sason'daki Yatılı İlköğretim Bölge Okulu askeri karargâh haline getirildi. Güneydoğu'da ilk kez bir okul askerlere tahsis ediliyor ve harekât merkezine dönüştürülüyordu. Operasyon hazırlıkları günlerce sürdü. Bu kış koşullarında böyle bir operasyonu yapacak özel birliğe yedi günlük "dış görev" emri verilmiş ve yirmi kişi Sason'a "intikal" etmişti.

Özel birliğin gelişinin üzerinden altı gün geçmişti. Sekiz kişilik PKK grubunun yeri bir türlü belirlenemiyordu. Ankara'dan giden özel birliğe bağlı dört timden üçü Sason bölgesinde, bir tim ise Dargeçit çevresindeydi. Dargeçit'ten kötü bir haber geldi, Sıhhıye Astsubay Yüksel Batır şehit edilmişti. Teröristler ise kaçmayı başarmışlardı. Özel birliğin ilk şehidi kayıtlara Astsubay Yüksel Batır olarak geçti. Bu olay, özel birlikte şok etkisi yarattı. Teröristlerin bu yörede olduğu biliniyor, ama bir türlü bulunamıyordu.

Gece yarısından sonra gelen bir istihbarat son umutlarıydı. Teröristlerin Helloyum civarında olduğunu ortaya koyuyordu. Jandarma çevre emniyetini alacak, operasyonu Ankara'dan gelen özel birlik gerçekleştirecekti. Başlarında Binbaşı Korkut Eken bulunuyordu.

Özel birliğin namını herkes biliyordu. Hele 12 Eylül harekâtından hemen sonra gerçekleştirilen Türkiye'nin ilk uçak operasyonu dillere destandı. İşte o birlik "imha" için gelmişti.

Özel birlik, helikopterle bölgeye atıldı. Karlar üzerinde yürümek mümkün olmuyordu. Ancak sürünerek ilerleyebiliyorlardı. Binbaşı Korkut Eken en önde, on metre arkasında Yüzbaşı Zeki Önal vardı. Dere yatağına indikten sonra bata-çıka değirmene doğru ilerlediler. Diğer tim yamaçtan sürünerek geliyordu. Karlar üzerindeki izler burada "birilerinin" olduğunun işaretiydi. O işaret daha fazla gecikmedi...

Bir silah patladı. Sıhhiye Astsubay Sinan vurulmuştu. Üzerlerine mermi yağıyor, karlar üzerinde sıkışan tim ilerleyemiyordu. Kendilerine yol gösteren PKK'lı da orada açılan ateş sonucu öldürüldü. Helloyum Mezrası cehenneme dönmüştü. Mermiler karları kaldırıyor, özel birlik, teröristlere yaklaşmak için çaba gösteriyordu...

Yüzbaşı Zeki de başından yaralanmıştı. Korkut Eken, dere yatağındaki bir taşın arkasında sürünerek ilerlemeye çalışırken, bir teröristin hedef alanı içine girdiğinin farkında değildi. Yüzbaşı Zeki, "Komutanım dik-

kat" diyordu ama silah sesleri arasında bu ses duyulmuyordu. Yüzbaşı Zeki canını ortaya koydu, teröristi öldürdü. Ancak kendisi de yaralanmaktan kurtulamamıştı...

Operasyon tamamlandığında sekiz PKK'lı öldürülmüş, Astsubay Sinan olay yerinde, Astsubay Birol hastanede şehit olmuştu. Kendilerine yol gösteren terörist de öldürülmüştü. Yüzbaşı Zeki ise başından yaralanmıştı. Korkut Eken, Zeki Yüzbaşının miğferini çıkarıp başına baktığında, acıyla yüzünü buruşturdu. Et parçaları miğfere yapışmıştı... Yüzbaşının yüzünü okşadı, "Geçmiş olsun" deyip kanlı başını öptü...

Zeki Yüzbaşı, başındaki sargı açılmadan bu kez Tunceli'de gerçekleştirilen bir operasyona katıldı. Sargısı açıldığında dikiş izleri sanki bir fermuar görünümü almıştı. Arkadaşını bu haliyle gören komutan güldü:

"Yerinde duramadığın için yenge yola çıkarken sana 'İnşallah başında bir fermuar açılmaz' demişti. Bakıyorum da başında tam bir fermuar izi var."

Komutan Çelik Yeleği Giydi

Özel birliğin dört timi nokta operasyonu için haber bekliyordu. Tim komutanı Yüzbaşı Suat Karadağ'a, Şirvan'a bağlı Hürmüz mezrasına teröristlerin gece geldikleri, gündüzleri ise üç kilometre ötede bulunan mağaraya gittikleri yolunda bilgi ulaştı.

Operasyon planı yapıldı. Sabahın erken saatinde özel birlik helikopterle iki ayrı noktaya indirilecek, teröristlerin bulunduğu yere göre diğer tim onlara destek için gelecekti. Teröristlerin o saatte köyde bulunduğu saptandı. Ev iki katlıydı. Alt kat ahır olarak kullanılıyordu. Üst katta da ev sahibi oturuyordu. Teröristlere teslim olmaları için çağrı yapılıyor, çağrılara silahla cevap veriliyordu. Ahırdan, "askerler, komutanlarınıza inanmayın, gelin bize teslim olun" diye bağırıyorlardı. Saatler ilerliyor, teröristler teslim olmuyordu. Ölü olarak ele geçirmeleri sorun değildi. Onları sağ ele geçirip sorgulamak istiyorlardı.

O günlerde Siirt 70'inci Tugay Komutanlığı'na, daha sonra Asayiş Kolordu Komutanlığı da yapacak olan Tuğgeneral Hasan Kundakçı atanmıştı. Operasyon bir türlü yapılmayınca, Kundakçı telsizde, "Niye yapmıyorsunuz, ne duruyorsunuz?" diye bağırdı. Kundakçı da operasyon bölgesine gitmeye karar verdi. Helikoptere binerken, kendisinden istenen tahrip kalıplarını da götürüyordu.

Operasyonun uzatılmasına sinirlenmişti. "Özel birliksiniz, helikopterle evin damına inip niçin dalmıyorsunuz?" dedi. Bir komutan, aşağıdan ateş edilmesi halinde tahtadan merminin geçip operasyon ekibine zarar vereceğini belirtti. Kundakçı, çelik yeleği giydi, peşinden Yüzbaşı Suat Karadağ geliyordu. Karadağ, "Komutana, önce tahrip kalıplarını yetiştirelim" dedi.

Özel birlik mensupları kalıpları binanın dört bir yanına yerleştirmeyi başardılar. Teröristlere son çağrı

yapıldı, teslim olmuyorlardı. Patlama oldu. Bina yerinden kalktı, oturdu. Patlama sırasında kapının altında bulunanlardan birisi, o karışıklık sırasında hemen ahırın elli metre ilerisinde bulunan yara kendini atmıştı.

Operasyon bölgesinde bulunan Emniyet Müdürü Aydın Genç, "Büyük ihtimalle kaçmıştır" dedi. Yüzbaşı Suat Karadağ, "Ben o adama en az on kurşun sıktım. Bunlardan en az sekizi isabet etmiştir. İsabet ettiremediğime inanamıyorum. O haliyle daha fazla kaçması mümkün değil" karşılığını veriyor, bir yandan da "kaçırdığına" öfkeleniyordu.

Arazi aramasına yeniden başlandı. Bir yarın etrafında sarkaçlar oluşmuştu. Bir astsubay "Acaba bunların arkasında gizlenmiş olabilir mi?" diye daha dikkatlice baktı... Birden bağırdı:

"Teslim ol, teslim ol."

Sarkaçların arkasından çamurlara bulanmış bir kişinin önce ayakları görüldü. Astsubay "Koşun burada" diyordu. O buzlar arasından çıkan kişi, daha sonra PKK'nın cezaevi sorumluluğuna getirilen Sabri Ok'tan başkası değildi.

O Puslu Gece

Irak sınırından gelen haberler kötüydü. Irak sınırından girecek olan gruplar karakol basacaktı. An-

Kara'dan gönderilen özel birliğin üç timi nerede önemli olay bekleniyorsa oraya gönderiliyordu.

Gürvil Dağı karlı, buzlu. Özel timin sabahı beklemeden yola çıkması gerekiyor. Yanlarında onları buluşma yerine götürecek bir militan var. Yola çıktıklarında, arkadaşlarından, "Bunların hepsi delirmiş. Bu havada yola çıkılır mı?" diye söylenirken birisi, "Onlar özel harpçi. Soğuk işlemezmiş" karşılığını verdi.

Sisli bir hava. Göz gözü görmüyor. Böyle havalarda çok yakın bir mesafeden ses bile duyulmaz. Gece görüş dürbünleri siste bir işe yaramaz. Soğukta, siste yürüyemiyor, bilmedikleri bu dağ başında karanlığı yararak ilerlemeye çalışıyorlardı.

Buluşma yerine yaklaşılmıştı. O saate kadar yanlarında olan militan birden kaçmaya başladı. Sisler arasında kaybolurken, ona en yakın üç kişi de onun peşinden koşmaya başladı. Gerilerinde olan ve izleri sürerek yürüyenler o anda ne olduğunu anlamamışlardı.

Dere yatağının üzerinde yetişti. Botları su dolmuş, elbiseleri ıslanmıştı. Az önce üşüyen, soğukta donmamak için daha hareketli, daha hızlı yürümek isteyen komutan ve onlara yol gösteren militan ter içinde kalmıştı. Nefes nefeseydiler. Onların peşinde olan iki asker de yetişmişti.

"Bize göstereceksin buluşma yerini. Bak o yüzden bu soğuklarda buradayız" dedi komutan. Astsubay Nurettin İncekar, kelepçesini çıkardı. Halkayı sol bileğine geçirirken, diğerini militanın bileğine taktı.

Nefeslendiler. Saatlerdir sisler arasında yürüyorlardı. Üsteğmen Mustafa, "İstanbul'da eğlence bu saatlerde devam ediyordur" diye aklından geçirdi. Sigarasından bir daha çekti. Yere attı. Ayağını çevirerek ezdi. Geride sigarasının sarı filtresi kalmıştı.

Botlarına dolan su nedeniyle hem komutan, hem militan yürümekte zorluk çekiyor, ayakları donuyordu. Yalnız onların değil, derelerden geçerken diğerlerinin de botları ıslanmıştı. Yükseğe doğru tırmandıkça soğuk artmaya başlamıştı.

Militan, "Çok şükür geldik" dedi. Geldikleri yer koyunların konulduğu, etrafı taşlarla çevrili bir yerdi. Buluşma burada olacaktı. Sis... Göz gözü görmüyor. Etrafı taşlarla çevrili yere Binbaşı Korkut Eken, Yüzbaşı Zeki Önal ve Şaban Astsubayın girmesi planlandı.

Kim, ne zaman, kaç kişi gelecekti? Bilinmiyordu. Koyunların dışarı çıkmaması için etrafı taşlarla çevrili olan yerin, giriş yeri taşlarla kapatılmaya başlandı. Böylece buluşma yerine gelecek kişinin duvarı atlarken sesi duyulabilirdi.

Saatler ilerliyor. Gelen, giden yok. Militan, bileğine kelepçeli olduğu Nurettin Astsubaya yalvarmaya başladı:

"Başçavuşum donuyorum. Kurtarın beni."

"Oğlum doğru söyle, bu adamlar gelecek mi? Yoksa bekledikçe burada hepimiz donacağız."

"Söylediklerim doğrudur. Ayaklarım kıpırdamıyor komutanım. Ne olur beni kurtar."

Nurettin Başçavuşun gözünün önüne oğlu geldi. "Tamam tamam" deyip militanın ayakkabısını çıkarmasına yardımcı oldu. Militan bir eliyle kendi ayağını ovarken, Nurettin Başçavuş da öbür ayağını ovuyordu. Kendisi de perişan durumdaydı. Bir ara kelepçeleri çıkarmayı aklından geçirirken, "Ya kaçarsa, o zaman komutanıma ne derim" diye düşündü. Çantasından çıkardığı kuru çorapları militana giydirdi. Bekleyiş sürüyordu. Hemen herkes çoraplarını değiştirmişti. Ama o ıslak botlar, o sessiz bekleyiş onları perişan ediyordu. Parmaklarını oynatamıyorlardı. Soğuktan donacak gibiydiler.

Yerde tam siper yatan Binbaşı Korkut, Yüzbaşı Zeki ve Astsubay Şaban'ın elleri tetikteydi. Ölüm sessizliğini, içeriye girmek isteyen militanlardan birisinin duvardaki bir taşa dokunması ve taşın yere düşmesi bozdu.

"Bomba... Bomba"

Astsubay Şaban, sesin geldiği tarafa en yakın kişiydi. Yere düşen taşı bomba sandı. Bağırdı:

"Bomba, el bombası."

Üç kişi o anda kendilerini taşlarının arkasına atarken, aydınlatma lambasını patlattılar. Buluşma yerine iki terörist gelmişti. Zorlanmadan teröristleri yakaladılar. Yine aynı yerde beklemeye devam ettiler. Saatler ilerliyor, gelen olmuyordu.

Eken, Zeki Yüzbaşı'ya "Ben donuyorum" dedi. Artık yeni teröristlerin geleceğine ihtimal verilmiyordu. Bir kayanın dibine gittiler. Üsteğmen Mustafa Atun, Korkut Eken'in ayaklarını ovuyordu. Mustafa da kendisinden farklı değildi. Donmamak, ölmemek için çaba gösteriyorlardı. Mustafa karnını açtı, komutanının ayaklarını yerleştirdiler. Daha sonra Eken'in ayaklarını "koltuk altı daha sıcak" diye oraya yerleştirdiler.

Herkes donmamak için mücadele veriyordu. Irak sınırına sıfır noktadaki bu dağlarda onlar donmamak için mücadele ederken, başka bir dağda benzer bir olay yaşanıyordu.

"Böyle Ölelim"

Örgüt militanlarının buluşma noktâsında saatlerdir pusuda bekliyorlardı. Ne gelen vardı, ne giden. Özel Harekâtçı Mecnun'un titrerken dişleri birbirine vuruyordu. Silahının dipçiğini yüzüne sürüyordu. Donmamak için nefesini avuçlarına veriyordu.

Yalnız Mecnun mu? Herkes aynı durumdaydı. Saatlerdir yağmur yağıyordu. Onlar "dönüş" emri beklerken, ikinci bir emre kadar pusu yerini terk etmemeleri istendi. Görünmesin diye pusu yerinde sigara içemiyorlar, ateş yakamıyorlardı. Ölüm sessizliği çökmüştü.

Mecnun'un aklından, "İstanbul'da, Ankara'da eğlenenler, eşinin, çocuklarının, sevgililerinin yanında olanlar" geçiyor, bir an içini hırs kaplıyordu. Sonra

kendi kendine 'vatan, millet ve de görevim' diyor, donmamak, ölmemek için kendini dolduruyordu.

İçlerinden biri ayağa kalktı, "Arkadaşlar biz burada öleceğiz. Donarak öleceğimize, hiç değilse terörist kurşunuyla ölelim. Biz ölürken onlardan da bazılarını götürürüz" dedi.

O an yağmurluklarının altında yerde siper olan özel tim elemanlarının hepsi "Doğru" dedi. Ayağa kalktılar. Çalı-çırpı toplamaya başladılar. Pusudan kalkmış, teröristlerin hedefi haline gelmişlerdi.

Güçlükle de olsa ateşler yakıldı. Etrafında büyük halka oluştu. En çok da ayakları üşümüştü. Biraz ısındılar. Yağmur artmaya, ateş sönmeye başladı. O gün ünden bir eksikleri vardı. Yozgatlı Necip. O bugün evleniyordu. Birisi, "Hadi Necip'in düğününe gitmiş gibi halay çekelim. Bu sayede ısınırız" dedi.

Necip'in düğünündeymiş gibi oynuyor, türkü söylüyorlar, halay çekiyorlardı. Bu, saatlerce sürdü.

Emir geldi:

"Merkeze intikal edin..."

Onlar donmamak için ölümü göze almışlar, zirvede halaya tutuşmuşlardı...

Odaya Daire Başkanı Girdi

MİT, Emniyet Genel Müdürlüğü İstihbarat ve Terör Dairesi mensupları, resmi görevliler dışında, ajan olarak çalıştırdığı kişilere "eleman" derler.

Mehmet Eymür'ün MİT Kaçakçılık Dairesi Başkanlığı görevinde bulunduğu dönemde, yardımcılığını Korkut Eken yapıyordu. Eken, MİT'e yeni gelmişti. Ne olup bittiğini fazla bilmiyordu. Daha çok personelin eğitim konusuna kendisini vermişti. Motosikletli ekiplere atış eğitimi veriyordu.

MİT'in hazırladığı raporun nasıl sızdığı konusunda bugüne kadar değişik iddialar ortaya atıldı. Eymür ve Aytek'e yakınlığı ile bilinen gazeteci B.S, altın kaçakçılığı konusunda araştırma yapmakta olan meslektaşı İ.T. ile birlikte Ankara'ya geldi. Havaalanında onları Korkut Eken'in gönderdiği şoför karşıladı. Doğruca MİT'in Yenimahamalle'deki binasına gittiler.

Görüşme yapılırken, Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Dairesi Başkanı Atilla Aytek girdi. Aytek, eskiden beri tanıdığı gazeteciyle öpüştü, meslektaşını tanıtırken "Arkadaşımızın altın kaçakçılığı konusunda bir araştırması var. Yardımcı olursanız memnun olurum" dedi. Aytek, gazeteciye " Yarın daireye bekliyorum" deyip ayrıldı.

"Sen Ayrılma"

Gazeteciye o gün verilen raporda, bazı üst rütbeli subayların özel yaşamından, kirli ilişkiler içinde olduğu belirtilen Emniyet mensuplarına kadar değişik iddialar yer alıyordu. Bu rapor, Emniyet içindeki gruplaşmaları artırdı. Rapor bomba gibi patladı. Aylar süren soruşturmalar sonucu düzenlenen rapor, "kelle" ko-

patlıyordu. MİT Müsteşar Yardımcısı Hiram Abas, Kaçakçılık Dairesi Başkanı Mehmet Eymür emekliye sevk edildi. Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılıkla Mücadele Dairesi Başkanı Atilla Aytek de Eskişehir'e gönderildi. Bu ekibin İstanbul'daki yakın dostları Bülent Kılıçtepe ise Antalya'ya tayin edildi.

Dönemin MİT Müsteşarı Hayri Ündül, Korkut Eken'in ordudan komutanıydı. Kendisini çok seviyor ve güveniyordu. Korkut Eken'i odasına çağırdı:

"Korkut senin bu raporla ilgin olmadığını biliyorum. Burada kalmak istemiyorsan seni Samsun Bölge Başkanlığı'na gönderelim."

Eken ayrılmaya karar verdi. Orada görevli arkadaşlarına veda ederken, bir başkan "MİT'e gelip de kısa bir sürede bu kadar şöhret sahibi olan belki de ilk insansın" dedi. Eken, gözleri yaşlı olarak binadan ayrıldı.

"Buz Fabrikası Kuralım"

Eymür ve yardımcısı Korkut Eken MİT'ten ayrıldıktan sonra maddi yönden hayli sıkıntı çektiler. Eymür'ün annesi hem oğluna, hem oğlundan ayırt etmediği Eken'e ara sıra cep harçlığı veriyordu. Gece gündüz birlikteydiler. MİT'teki günlerini anıyorlar, nerede kimin hata yaptığını değerlendiriyorlardı.

Boğucu bir Antalya sıcağında tatil yaparlarken, "Burada buz fabrikan olacak arkadaş, paraya para de-

mezsin" diye konuşuyorlar. Eski MİT'çilerin kafasına buz fabrikası kurmak yatıyor. Ticarete nasıl başladıklarını Korkut Eken şöyle anlatıyor:

"Mehmet Eymür'ün kayınpederinin yardımı, bankadan aldığımız krediyle Antalya'nın Varsak kasabasında modern bir buz fabrikası kurduk. O dönemin en modern fabrikasıydı. El değmeden küp buz üretiyorduk. Ama ticaret, işadamlığı devlet görevine alışmış bizlere uymuyordu. Ürettiğimiz buzu pazarlayamadık. Sıkıntıya düşmeye başladık. Dağıttığımız buz saklama dolapları esnafa gelen haciz sırasında götürülüyordu."

Örgüt Peşlerindeydi

Buz fabrikasının Ankara Farabi Sokak 6/4'de bürosu vardı. Burası fabrikanın işlerinin yapılmasından çok, dostlarıyla buluşma yeriydi. O günlerde yedi kişinin öldürüldüğü "Dikilitaş Operasyonu"nda örgüt evinde, suikast yapılacakların listesi ele geçirilmişti. Bunlar arasında Mehmet Eymür ve Korkut Eken ile ilgili ayrıntılı bilgiler yer alıyordu. Örneğin, korumasının Eken'in kaç metre arkasından yürüdüğü bilgisine bile yer verilmiş, suikastın Farabi Sokak'ta ya da Varsak'taki buz fabrikasında yapılması öngörülmüştü. Onlar da hedef olduklarını biliyorlardı.

Ama kolay lokma değillerdi. Özellikle Eken'in silah kullanma konusundaki ünü biliniyor, üç saniye içinde silahı çekiyor, ateşliyor ve hedefi vuruyordu.

Antalya Emniyet Müdür Yardımcısı Bülent Kılıçtepe'nin, Mehmet Eymür ve Korkut Eken ile yakınlığı bilinmiyordu. Bu sırada buz fabrikasının yapımı sırasında elektrik donanımı ile ilgili bir sorun çıkmıştı. Kılıçtepe, elektrik mühendisi olan Zeki diye bir çocuk tanıyordu. Zeki'nin İranlı eşi de elektrik mühendisiydi. Malatyalı Zeki, sık sık kent değiştiriyordu. Kılıçtepe, Zeki'yi Mehmet Eymür ve Korkut Eken'in yanına götürdü. Zeki, "Burada yapılacak çok iş var" dedi. Parayı hiç konuşmuyor, "önemli değil" diyordu.

Buz fabrikasının yatak odasında Korkut Eken ile Zeki birlikte kalıyordu. Zeki gün boyu çalışıyor, Korkut Eken'in anılarını dinliyordu.

Korkut Eken, erken yatıyor, erken kalkıyordu. Sabah kalkınca da Zeki'nin kahvaltısını hazırlıyordu. Ağabey-kardeş gibi olmuşlardı. Zeki, Eken'e, "Ben sizi böyle dost birisi olarak bilmiyordum. Görünüşünüzden çok farklı bir insanmışsınız" diyordu.

"Öyle mi, Madem Öyle"

Korkut Eken'e, Özel Harp Dairesi'ndeki eski bir komutanı telefon etti, "Korkut akşama Antalya'dayım. Birlikte olalım" dedi. Eken, "Emredersiniz komutanım" karşılığını verdi. Buluştular.

Birlikte yemek yediler, rakı içtiler. Eken, rakısına buz atarken, "Komutanım sen bizi bir şeye benzetemiyorsun ama şu gördüğün buzu bizim fabrikada

üretiyoruz. Bu lokanta da bizim müşterimiz. Bak ticareti yavaş yavaş öğreniyoruz" dedi. Eken, her zamankinden biraz daha fazla buz attı içkisine. Komutanı, "Evladım fazla at, daha çok buz alsınlar" diye espri yaptı...

"Hadi şerefine."

"Sağlığınıza komutanım."

Gece Varsak'a döndüğünde Mehmet Eymür'ü fabrikanın kapısında gördü. Eymür sinirliydi:

"Korkut, beni karşılaman lazımdı."

"Niçin?"

"Buranın patronu benim."

"Sahi mi? Gerçekten patronum sen misin?"

Sesi titriyor, içkinin de etkisiyle ne söylediği yeterince anlaşılmıyordu. Hızla kaldığı odaya yürüdü. Odada mühendis Zeki vardı. Kapı hızla çarpınca, Zeki yastığının altından silahı çekti:

"Sen miydin Korkut Abi? Korkuttun beni..."

Eken, "Öyle mi, patron sen misin?" diye söyleniyor, bir yandan da elbiselerini topluyordu. Orada bulunan eski arkadaşı Bedri, "Yapma Korkut, siz iki arkadaşsınız, el ne der?" diye söyleniyordu. Ama Eken için dönüşü yoktu. Bedri Bey'in Kartal marka otomobiline bindiler. İki eski dostun ortaklıkları o geceden sonra bitti.

"Seni Öldürmek İçin Görevlendirildim"

Korkut Eken, buz fabrikasının ortaklığından ayrıldıktan sonra Ankara'ya döndü. BOTAŞ'a müfettiş olarak başladı. Eymür'le ortaklıkları bitmesine rağmen görüşüyor, dostlukları devam ediyordu.

Korkut Eken'in BOTAŞ'taki odasının telefonu çaldı. Arayan kişi Korkut Eken'i sesinden tanımıştı:

"Abi ben Zeki, mühendis Zeki, hatırladın mı?"

"Hatırlamaz olur muyum. Nasılsın?"

"Ağabey sıkıntıdayım. Ziyaretine gelmek istiyorum. Yarın müsait misin?"

"Bekliyorum."

Zeki yanına geldiğinde, hemen konuya girdi:

"Abi söze nereden başlayacağımı bilemiyorum. Ben seni ve Mehmet Eymür'ü öldürmek için görevlendirildim. Örgütün Doğu Anadolu Bölge Sorumlusuyum. Ama sizi hem sevdim, hem nasıl silah kullandığınıza defalarca tanık olduğum için korktum."

"Yapma yahu. Şaka yapmıyorsun değil mi?"

"Değil abi. Şimdi bu işi yapamadığım için beni öldürürler. Bana sahip çıkın."

Eken, Zeki'yi MİT'e götürdü. Kendisine Zeki'yi tanıştıran Emniyet Müdür Yardımcısı Bülent Kılıçtepe'yi MİT'teki dostunun odasından aradı:

"Bülent senin Mühendis Zeki kim biliyor musun?"

"Anlamadım abi."

"Senin getirdiğin adam örgüt elemanı. Bizi öldürecekmiş. Şimdi alt katta gözleri bağlı ifade veriyor..."

Aslında hedeflerden birisi de Bülent Kılıçtepe'ydi. Onun araştırmasını da yapmışlar, Eken ve Eymür'e ancak onun aracılığıyla ulaşılacağını belirlemişlerdi. O günden itibaren Bülent Kılıçtepe makam otomobiline binmedi, değişik araçlar kullanmaya, işe gidiş saatlerini değiştirmeye başladı. O günlerde Yat Limanında beş ayrı patlama oldu. Patlamalardan birisi, Kılıçtepe'nin odasının hemen önünde gerçekleştirildi.

Zorlu Eğitimde İki Subay

Türkiye'de ilk uçak kaçırma eyleminden sonra, rehine kurtarma, uçak baskını operasyonlarını yapacak timlerin eksik olduğu anlaşıldı. Özel Harp Dairesi Özel Birlikler Komutanı Korkut Eken ve Harp Okulu'nda iki sıra gerisinde oturan Eşref Hatipoğlu en zor eğitimlerden geçen subaylardı.

Eğitim döneminde otuz altı kişi vardı. Otuz altı kişiye tam yetmiş iki kişi hocalık yapıyordu. İnanılmaz bir eğitim veriliyordu. Eken ve Hatipoğlu, Türkiye'den böyle bir eğitimi alan "ilk"ler olduğu için o inanılmaz zorluklara göğüs geriyorlardı. Ranger adı verilen zorlu eğitimde çok az sayıda kişi başarılı olabiliyordu. Böyle bir eğitimi başarı ile bitirenler, ABD ordusunda bir üst rütbeye terfi ettiriliyordu.

15 Ağustos Eruh ve Şemdinli baskınlarından iki gün sonra Korkut Eken Ankara'dan, Eşref Hatipoğlu ise İzmir'den hareket ediyordu. O zorlu eğitimlerden geçen bu iki arkadaş şimdi aynı bölgede yetiştirdiği timlerle birlikte mücadele veriyorlardı. Son olarak Diyarbakır Jandarma Alay Komutanlığı görevinde bulunan Eşref Hatipoğlu, Amerika'daki zorlu eğitimi meslektaşlarına şöyle anlatıyordu:

"O eğitimler insanın fiziksel ve tahammül gücünün çok ötesindeydi. Bu nedenle yüz kişi eğitime başladıysa ancak üçte biri eğitimi tamamlayabiliyordu. Örneğin bir cangıl yürüyüşü var ki, inanılmaz bir olay. Tam 21-22 saat yürüyorsunuz. Yürürken rüyalar görüyorsunuz. İşte en güzel rüyaları o yürüyüşler sırasında, dayanma gücümün bittiği zamanlar gördüm."

O zorlu eğitimde neler yapılmıyordu ki. Bataklıklarda beline kadar çamurun, suyun içinde saatlerce yürüyor, çok az yiyecekle hayatta kalma mücadelesi veriyordunuz. Meksika Körfezi'ndeki bir adaya atıldıklarında kıyıya ancak üç gün sonra çıkabilmişlerdi. O yüzden Güneydoğu'daki çatışma, baskın, pusu onlar için hafif işlerdi. Eken gibi Hatipoğlu da, "Orada yaşadıklarımızla, bir daha hayatta karşılaşmak mümkün değildi. Güneydoğu'daki çalışmalar belki bu yüzden bizim için çok basit işlerdi" diyordu.

Planları Çaldı

Eğitimler çok ağırdı. Ama böyle bir eğitimin, Türkiye'deki özel birliklerde de gerçekleştirilmesi gerekiyordu. Eken, böyle zorlu bir eğitimden yüzünün akı ile döneceği için inanılmaz mutluluk duyuyordu. Eken, aldığı eğitimleri kafasına yazmıştı yazmasına ama aklından hep planları çalmak geçiyordu.

Kafasına koyduğu planı, Türkiye'ye döneceği gün gerçekleştirdi. Eğitim programını çalmıştı. Uçak havalandığında derin bir nefes aldı. Getirdiği eğitim programlarını Türkçe'ye çevirttirdi. Özel birliğin eğitimleri işte Eken'in çaldığı bu programa göre değiştirildi.

Korkut Eken'in ünü öylesine yayılmıştı ki, ona "Efsane Yarbay", "Efsane Komutan" deniliyordu. Bu ününü Kıbrıs Barış Harekâtı öncesi Kıbrıs'ta müçahitleri örgütlemesi, Kıbrıs'a inen paraşüt birliğine kılavuzluk yapmasıyla da pekiştirmişti. Güneydoğu'da yaptıkları ise ününe ün katmıştı.

Emniyet Genel Müdürlüğü'ne bağlı özel harekât timlerinin eğitilmesi görevi de ona verildi. Uçak baskını, rehine kurtarma, ev baskını ve benzer operasyonları yapacak ilk tim Ankara Gölbaşı'nda yetiştirildi. İlk timin gösterisi de nefes kesmiş, kamuoyu ilk kez "kar maskeli" özel donanımlı timleri görmüştü.

"Seni MİT'e Alalım"

İyi silah kullanması, iyi bir eğitimci olması, üstün cesareti, onun yaşamını yeniden değiştirdi.

Yarbay Eken, gönüllüler arasından seçtiği "Polis Özel Harekât Timleri"ne eğitim verirken, eğitim alanına iki Land Rover araç geldi. Araçlardan inenlerden biri MİT Müsteşar Yardımcısı Hiram Abas'tı. Abas için hep "Türkiye'nin en iyi silah kullanan kişisi" denilirdi. Uzaktan Eken'in atışlarını hayranlıkla izledi. Eken şişeyi vurmanın ötesinde, kurşunu şişenin içinden geçiriyordu. Abas, yanlarına gitti, değişik silahlarla o da hedeflere ateş etmeye başladı. Abas hedefleri 12'den vuruyor, aynı delikten ikinci kurşun geçiyordu...

Hiram Abas, aniden döndü ve uzakta duran Land Rover'lara ateş etmeye başladı. Araçların yanına gittiler. Kurşunun değdiği yerlere parmaklarını sürdü. İçeriye girip baktı. "Güzel" dedi.

Araçlara zırh geçirilmişti. Yeni alınacak Land Roverlerin zırhlarının dayanıklılığını belirlemek için ateş ediliyordu. Hiram Abas, Eken'e, "Yarbayım bir de siz deneyin" dedi. Eken önce Land Rover'i inceledi. Nereye ateş edeceğini kararlaştırmıştı. Atış tamamlandığında hep birlikte yine aracın başına gidildi. Hiram Abas, "Yarbayım zayıf noktaları iyi yakalamışsın. Tebrik ederim" diye Eken'i kutladı.

Korkut Eken'e teklifi hemen orada yaptı:

"Size ihtiyacımız var. Emekli olup MİT'e gelin" dedi.

Eken, 1987 yılında Özel Birlik Komutanlığı'ndan emekliye ayrıldığında, zaman geçirmeden MİT'te göreve başladı. Görev yeri MİT Güvenlik Dairesi Başkan Yardımcılığı'ydı. Mehmet Eymür'ü orada tanıdı. 1. MİT Raporu'nun basına sızdırılmasından sonra kendi isteğiyle MİT'ten ayrıldı... MİT Müsteşarı Hayri Ündül, kalması için çok ısrar etti. Ama o MİT'le yolunu ayırdı...

Ağar: Eken'i İkna Edin

O günler, sıcak günler. Tüm birimler PKK'nın başı Abdullah Öcalan'ı öldürmek için planlar yapıyordu. Mehmet Eymür'ün MİT'e alınması gündeme geldiğinde Eymür'ün hazırladığı belirtilen MİT raporunda isimleri geçen bazı üst düzey görevliler, "olmaz" diyor ve tepkilerini dile getiriyorlardı.

Korkut Eken'in yetiştirdiği polis özel harekât timleri, daha çok rehine kurtarma, uçak baskını konularında eğitilmişti. Oysa Güneydoğu o günlerde yanıyordu. PKK'ya karşı mücadelede kırsal kesimde mücadeleye göre yetiştirilecek özel harekât timlerine de ihtiyaç vardı. Bunu en iyi yetiştirecek olan da "Efsane Yarbay"dı. Ancak Korkut Eken'in böyle bir görevi kabul etmeyeceği bilindiği halde teklif yapıldı.

Dönemin Emniyet Özel Harekât Dairesi Başkanı Vekili İbrahim Şahin, BOTAŞ'ta müfettiş olarak çalışmakta olan Korkut Eken'in yanına gitti. "Hocam" dedi, "Size çok ihtiyacımız var. Kırsal kesimdeki mücadele için

özel harekât timlerinin yetiştirilmesi lazım. Genel Müdürümüz Mehmet Ağar sizin yönetiminizde çalışmaların yapılmasını istiyor. Bize yardımcı olun."

Mehmet Ağar'ın, Korkut Eken'e önemli bir görev teklif etmesi o günlerde hayli yadırganmıştı. Kendisi aleyhinde rapor hazırlayan MİT Daire Başkanı Mehmet Eymür'ün yardımcısı Korkut Eken'in bu göreve getirilmek istenmesi "Ağar'ın bir bildiği var" diye yorumlandı. Eken, bu göreve başlamadan önce kader birliği yaptığı Mehmet Eymür'le konuştu. Eymür, "Devletin sana ihtiyacı var. Bir an önce göreve başla" dedi.

Eken, yeniden özlediği barut kokusuna kavuşmuştu. Toz, toprak, çamur demeden bambaşka bir heyecanla Güneydoğu'da önemli operasyonlara girecek timleri yetiştirmeye başlamıştı. Onlara savaşmalarını, ama "ölmemelerini" öğretiyordu. Onlara, ABD'den çaldığı eğitim programını uyguluyordu.

O günlerde, Eymür'ün de MİT'e alınması için girişimler sürüyordu. Ancak buna şiddetle karşı çıkanlar vardı. Bunlar arasında dönemin OHAL Valisi Ünal Erkan, Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar başta geliyordu. Taraflar arasında geçmişte yaşanan gerginlikleri gidermek için Korkut Eken aracılık yapıyor, bazı yemekler düzenleyip geçmişte olanların unutulması, tarafların barışması için çaba gösteriyordu.

Mehmet Eymür'ün MİT'e alınmasının gündemde olduğu günlerde, bu girişime karşı çıkanlara dönemin MİT Müsteşarı Sönmez Köksal, "Raporu hazırlayanlara kötü diyorsunuz. Siz kötülerden birisini göreve baş-

lattınız, ben de diğer kötüyü göreve başlatacağım" deyip kesip attı. Araları eskisi gibi sıcak olmasa da Eymür eski yuvası olan MİT'e dönmüş, Eken de polis timlerini yetiştirmeye başlamıştı.

"Bu İş Ortak Yapılmalı"

O günlerde ne müthiş bir trafik vardı. Hemen her birimde PKK'nın başı Abdullah Öcalan'ın öldürülmesi için planlar yapılıyordu. Korkut Eken, Öcalan'ı öldürecek timleri de yetiştirecekti. Özel harekâtçılar arasından bir tim oluşturuldu. Bunlara özel eğitim verilmeye başlandı. Abdullah Öcalan ile ilgili bilgiler Emniyet Genel Müdürlüğü'nde toplanıyordu. Örgüt içine soktukları ajan müthiş bilgiler aktarıyordu. Abdullah Öcalan'ın hangi saatlerde voleybol oynamaya gittiği, sahanın etrafında hangi tür bitkilerin bulunduğuna varıncaya kadar ayrıntılar üzerinde du· uyordu. Geliş-gidişlerde hangi yolları kullandığına değin, en ince ayrıntılar gözden geçiriliyordu.

Emniyet Genel Müdürlüğü'nde bu hazırlıklar yürütülürken, Başbakanlık'ta "Apo Zirvesi" toplandı. Toplantıya katılanlar, örgütün bitirilmesi için Abdullah Öcalan'ın öldürülmesi gerektiği üzerinde görüş birliğine vardılar. Ancak bu işin sadece Emniyet'e verilmesi uygun görülmedi. Böyle bir operasyon için hazırlıklar ortak yapılacak, operasyon ortak gerçekleştirilecekti.

Korkut Eken ile Mehmet Eymür'ün arasında soğukluk giderek artmaya başladı. Eymür'ün "elemanları" Korkut Eken'in kendisi hakkında ileri-geri konuştuğunu, Eken'in "elemanları" da, Eymür'ün Eken için söylediği öne sürülen bilgileri aktarıyordu. İki eski dostun arası hiç bu kadar açık olmamıştı. MİT ve Emniyet Genel Müdürlüğü İstihbarat Dairesi arasında da büyük bir yarış ve çekişme vardı.

Yer: Fişek Fabrikası, Kod Adı: Mersedes

Ankara Atatürk Orman Çiftliği alanında bulunan Makina ve Kimya Endüstri Kurumu'na bağlı Fişek Fabrikası gözlerden ırak bir yerdir. Trafiği, çalışanlar dışında geleni gideni hemen hemen olmayan bir fabrikadır. Fabrikanın yakınındaki bina ise Apo ile ilgili en mahrem bilgilerin toplandığı merkez haline getirilmişti. Apo'nun öldürülmesi planı bu binada yapılmıştı. Güvenlik birimlerine ait çok sayıda bina bulunmasına rağmen, böyle bir binanın seçilmesini bugün bile yadırgayanlar var.

Otomobiller peş peşe nizamiyeden girdi. Dönemin MİT Müsteşarı Sönmez Köksal, Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar, İstihbarat birimlerinin önde gelenleri pazar sabahı bir araya gelmişlerdi. Önemli bir şey olduğu belliydi.

Toplantıda ilk sözü MİT Müsteşarı Sönmez Köksal aldı. "Arkdaşlar çok önemli bir görev için burada top-

lanmış bulunuyoruz. Bundan sonra sık sık burada bir araya geleceğiz. Daha çok sizler bu binada çalışacaksınız. PKK'nın başı Abdullah Öcalan'ın ortadan kaldırılması için emir almış bulunuyoruz. Bu mutlaka yerine getirilecektir" dedi.

O anda operasyonun adını da açıkladı:

"Mersedes Operasyonu."

Fabrikaya çağrılanların çoğu böyle bir görev olabileceğini tahmin ediyorlardı. Yanılmadılar. Tanışma toplantısının ardından bundan böyle hangi günlerde bir araya gelineceği, hangi birimde kimlerle temas kurulacağı belirlendi. Toplantıya ara verildiğinde, bahçeye çıkıldı. Herkes burayı sevmişti. Ağaçların, çiçeklerin arasındaydılar. İki istihbaratçı konuşuyordu. Birisi, "Vallahi tam piknik yeri" dedi. Sonra kendi aralarında toplantıdan söz ettikleri zaman "Pikniğe ne zaman gideceğiz?" diye konuşuyorlardı.

Genelkurmay, MİT, Jandarma ve Emniyet'in istihbarat birimlerinin üst düzey yöneticileri bu fabrikada sıkça bir araya gelmeye başladı. Aynı konuda görevlendirilen farklı ekipler oluşturulmuştu. Her ekip, diğer gurupta kimin çalıştığını bilmeden araştırma yapıyor, bilgileri derliyordu. Bunlar tek merkezde toplanıyor, "çapraz değerlendirme" sonucu bilgiler eşleştiriliyordu.

Abdullah Öcalan'ın Şam'da üç ayrı evi vardı. Daha çok Milletvekili Yusuf Derbuş'un tahsis ettiği evde kalıyordu. Öcalan ile ilgili araştırma yapan bir ekibin derlediği bilgileri masaya koyan ilgili birim yetkilisi şunları aktarıyordu:

Abdullah Öcalan'ın kaldığı iki katlı eve çıkılan merdivenlerde on bir adet basamak bulunmaktadır. Basamaklar arası dardır. Öcalan, eve çıkarken korumalarından biri önünde yürürken, diğerleri arkadan geliyor. Merdivenleri yavaş çıkıyor, demirlerden tutunuyor.

Başka bir sayfa çevirdi:

Öcalan'ın odasında gece lambası bulunmamaktadır. Ancak yattığı oda belli olmasın diye boş olan odada gece lambası yakılıyor. Apo yattıktan sonra iki kez tuvalete kalkıyor.

Bu bilgiler, yetkililerin çok hoşlarına gitmişti. Gülüştüler. Telefon konuşmaları, ajandan gelen bilgiler, örgüt içindeki son durum bu toplantılarda değerlendiriliyordu. Abdullah Öcalan'ın en yakınında olan ajan Ankara'ya geldi. Yetkililerle görüştü, hatta neredeyse "Apo brifingi" verdi.

Apo'nun etrafındaki çember daraltılıyordu. Ajanın getirdiği bilgilerin doğru olup olmadığı yakalanan ve itirafçı olanların da bilgileriyle karşılaştırılıyordu.

"Ben Niçin Yokum?"

Güneydoğu'da şehit cenazelerinin kaldırılmadığı gün yoktu. İllerde, ilçelerde, köylerde "PKK kahrolsun", "Apo'ya ölüm" sloganları yükseliyordu. Öfke dağları sarmış, "Apo'nun öldürülmesi için daha ne bekleniyor?" sözleri her yerde yankılanır olmuştu. O sırada Öcalan'ın öldürülmesi için planlar yapıldığını kimse bilmiyordu.

PKK'ya karşı 1984-1986 yıllarında Güneydoğu'da mücadele veren yüksek rütbeli subaylardan birisi de Korkut Eken'di. "Apo'nun öldürülmesini kendime bir görev addettim. Abdullah Öcalan rüyalarıma giriyor. Onu yakalamazsak, öldürmezsek gözlerim açık gider" diyordu. Benzer sözleri eğitim alanında da söylüyor, timler, "Kahrolsun Apo, Kahrolsun PKK" diye bağırıyordu.

Apo'nun yakalanması niçin bu kadar isteniyordu. Eken, eğitim alanında bunu arkadaşlarına şöyle açıklıyordu:

"Terör örgütünün başı öldürülürse örgütün çökeceğine inanıyorum. Eruh-Şemdinli baskınından sonra PKK'lılara inanılmaz destekler verilmeye başlandı. Bu destek giderek artıyor. Yaralı PKK'lıların yabancı ülke helikopterleriyle kaçırıldığını, onlara gıda ve tıbbi malzeme yardımı yapıldığını biliyoruz. Bunun arkasından siyasallaşma süreci gelecek. Bu, silahlı mücadeleden çok daha tehlikeli ve karşı mücadelesi zor olandır."

Abdullah Öcalan'a suikast yapacak timler yüzlerce kişinin arasından seçilmişti. Birden çok birimin Öcalan suikastında görevlendirilmesini aslında kimse benimsemiyordu. Korkut Eken, suikast planlamasında kendisinin yer almamasına şaşırmıştı. Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar'ın odasına gitti:

"Ben niye yokum?"

"Eymür orada. Aranızda bir soğukluk var, o yüzden seni göndermedim."

"Bu iş olmaz. Birden çok birimle bu iş yapılmaz. Bu görevi bana verin."

"Hayır böyle yapılacak. Bizde bilgiler iyi, MİT'te dış bağlantılar çok güçlü."

"Allah yardımcıları olsun..."

Suriye'ye Gizli Görev

Öcalan'a suikast yapacak timlerin eğitimi, eylemde kullanılmak üzere İsrail'den alınan silahlarla Antalya'da gözlerden uzak bir yerde yapılıyordu. Timde görev alacak personel, sanki Bekaa'da, Suriye'de Apo'ya suikast yapılacak yerdeymiş gibi üç maket üzerinde ve her olasılık göz önünde bulundurularak çalıştırılıyor, her senaryoya göre ayrı bir eğitim veriliyordu.

"Ajandan" haberler geliyor, Abdullah Öcalan'ın çevresindeki çember daralıyordu. Operasyonda görev alacak tim komutanı, Diyarbakır'da görevli üst düzey bir Emniyet yetkilisiyle birlikte gizlice Suriye'ye gitti. Orada "ajan"larıyla buluştu. Ölüme bu kadar hiç yakın olmamışlardı. Kimliklerinin ortaya çıkması durumunda ne olacağını çok iyi biliyorlardı.

Haberleşme olanakları son derece sınırlıydı. Deşifre olmamak için Türkiye ile âdeta bağlarını kesmişlerdi. Günler geçiyor, haftalar geçiyor, bu "kahramanlar" bir türlü dönemiyordu. PKK'nın örgüt evlerinde kalıyor, onlar gibi yaşıyorlardı. Apo'ya yönelik eylemin gerçekleştirilmesinden sonra kalınacak evler bile belirlenmişti...

Mevlidi Okunalı Günler Olmuştu

O "kahramandan" aylarca haber alınamadı. Eşine "Şimdiye kadar gelmesi lazımdı. Kim olduğunu öğrendiler. Onu mutlaka öldürmüşlerdir" diyenler oldu. O "kahramanın" eşi zaten böyle bir haberi her zaman bekliyordu...

Gözü yaşlı eş, kocası "şehit oldu" diye mevlit okutturdu. Eşinin meslektaşlarıyla birlikte ağladılar, ağladılar... PKK'ya lanet okudular, Apo'ya beddualar ettiler. Eşiyle birlikte gittiği o ilden şimdi eşi olmadan dönmeye, baba diyarına gitmeye hazırlanıyordu... Bir sabah, kapı çalındı.

"Kim o?"

"Benim, ben..."

Kapının gözetleme deliğinden uykulu uykulu baktı. Gözleri büyüdü. İnanamadı. Bir daha, bir daha baktı. Gözlerini ovaladı..

"Sen misin?"

Kapıyı açarken çığlıklar atıyordu... İnanamıyor, eşini sarsıyordu. Omzuna vuruyordu, "Sen misin? Hayal mi görüyorum?" diyordu... Sarıldılar birbirlerine... Ağlıyorlarlardı... Gözyaşları, yanaklarından süzülmeden birbirine karışıyor, "Sakallı"nın yüzünde kaybolup gidiyordu...

"Sakallı" banyo yaptı, tıraşını oldu. Kravatını taktı, takım elbiselerini giydi. Derlediği bilgileri zaman kaybetmeden ilgililere aktarması gerekiyordu. "Mersedes

Operasyonu" için altın değerinde yeni bilgiler getirmişti. İçi içine sığmıyordu.

Otel Odasında Apo Pazarlığı

İstanbul Polat Rönesans Oteli'nin suit odasına peş peşe çıktılar. Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar, Yardımcısı Ertuğrul Oğan, Hightech yetkilileri Rony Lerner ve Goby Cohen bir araya gelmişlerdi. Tercümanlığı ise Haspro firmasının temsilcisi Ertaç Tinar yapıyordu. Abdullah Öcalan'ın öldürülmesi, özel timlere alınacak silahlar, susturucular konuşuluyordu.

Anlaşma sağlanmıştı. 50 milyon dolara tüm bu işler yapılacaktı. Ödeme şekli bile belirlenmişti. Birinci parti 12 milyon 500 bin dolar hemen ödenecek ve çalışmalar başlayacaktı. Bir ay sonra ikinci parti ödeme yapılacak, üçüncü ayda ise yeni bir taksit ödenecekti. Son ödeme ise "görev başarı ile tamamlandığında" yapılacaktı.

El sıkışmışlardı. Görüşme sırasında Abdullah Öcalan'ın öldürülmesi ile ilgili Türkiye'de yürütülen çalışmalara İsrail gizli servisi MOSSAD'ın da destek vereceği sözü alınmıştı. Bunun için bir heyet, günübirliğine İsrail'e gidecekti. MİT ve Emniyet'ten bir heyet sabahın erken saatinde Etimesgut Havaalanındaydılar. MİT'e ait uçak hazırlanmıştı.

İsrail'de MOSSAD yetkilileri ile buluşma gerçekleşti. Görüşme çok faydalı oldu. MOSSAD, Abdullah

Öcalan, PKK'nın Bekaa kampı ve Suriye ile ilgili önemli bilgileri aktarmıştı. Heyet aynı gün Ankara'ya döndü.

Görevlilere o akşam, "Yarın saat 10.00'da piknik yerindeyiz" haberi ulaştırıldı. Ellerindeki bilgilerle, İsrail kaynaklarından alınanlar arasında önemli benzerlikler vardı. Bu, işleri daha da kolaylaşıyordu.

Evler Ayarlanmıştı

En ince ayrıntılar üzerinde duruluyordu. Silah kullanacak ekibin ellerine barut kokusu sinmemesi için özel jel alınması bile planın bir parçasıydı. Eylemde görev alacak kişiler arasında Suriye'de akrabası olan bir aşiret mensubunun da bulunması öngörülmüştü.

Suriye'de beş ev kiralandı. Eylemden sonra gizlenecek yerler, kimlerle bağlantı kurulacağı belirlendi. Operasyon ekibi değişik günlerde Suriye'ye sızacak, eylemden önce bir araya gelecekti.

Operasyonda görev alacak kişilerden birisinin Suriye'de akrabaları vardı. Ticaretle uğraşıyordu. Tüccar olarak sık sık Suriye'ye gidip geliyordu. Dönüşünde son bilgileri getiriyor, eylem sonrası Suriye'de nerede gizlenileceği, nasıl çıkılacağı ile ilgili araştırma yapıyordu. Hangi ara yollardan nereye çıkılabileceği, sınıra uzaklıkları, her şey bu yolculuklarda hesaplanıyordu. Her gidiş-dönüşün raporu veriliyordu.

Örtülü Ödenekten 25 Milyon Dolar

Emniyet'in "özel operasyonlar" için "özel silahlara" ihtiyacı vardı. Çünkü, terörün en azgın dönemiydi. İsrail'den özel harekât timleri için "özel silahlar" alınması öngörüldü. Bu silahların, PKK'nin başı Abdullah Öcalan, DHKP-C lideri Dursun Karataş ve bu örgütlerin yurtdışındaki önde gelen militanlarına karşı kullanılması amaçlanıyordu.

Ancak bu tür silahları alacak para bulmakta sorun vardı. Alınan silahların kayıtlara girmemesi için "hibe" olarak gösterilmesi gerekiyordu. Başbakan Çiller'in isteğiyle İsrail'den alınacak silah ve diğer malzemelerin parasının Milli İstihbarat Teşkilatı'nın (MİT) örtülü ödeneğinden karşılanması öngörüldü.

Silah alımının nasıl yapılacağı belirlenmişti. HASPRO şirketinin sahibi Ertaç Tinar, İsraillilere çok yakındı. Silahlar Ertaç Tinar aracılığıyla alınacak ve bunlar "hibe silah" olarak Türkiye'ye sokulacaktı.

Mesai bitmişti. Ancak işlemleri tamamlanan dolarların verilmesi için bankada bazı görevliler bekliyordu. MİT görevlileri Merkez Bankası'na geldi. Desteler halindeki dolarlar torbalara doldurulmaya başlandı. Tam 12 milyon 500 bin dolar torbalara konulmuştu.

Ellerinde dört adet "dolar torbası" bulunan görevliler, zırhlı araçla Emniyet Genel Müdürlüğü'nün Dikmen binasındaki kapısının önünde durdular. Para torbalarıyla ikinci katta bulunan Emniyet Genel Müdürü'nün özel kalemine girdiler. İçerde iki kişi vardı.

Özel Kalem Müdürü Yüksel Çarhacıoğlu, yanındakilere işaret etti, onlar odadan ayrıldı.

Dört Torba Dolusu Dolar

Özel Kalem Müdürü, MİT'ten misafirler geleceğini biliyordu. Torbaların içinde ne olduğunu bilmiyor ama tahmin ediyordu. Çünkü o günlerde "silah parası", "örtülü ödenek", "İsrail" adını sıkça duyuyordu. O gece getirilenlerin ne olduğunu daha sonra Başbakanlık Teftiş Kurulu Başkanlığı tarafından mahkemeye gönderilen 12 Ağustos 1999 tarih ve "Teftiş.M:111" sayılı "Gizli" kayıtlı raporun ekinde yer alan tutanağı okuduğu zaman öğrendi:

"11 Kasım 1993 günü, Sayın Müsteşarımızın emirleri gereği; Merkez Bankası çeki ile Ankara Şubesi'nden 166 milyar 573 milyon 250 bin lira karşılığı olan 12 milyon 500 bin dolar, saat 18.00'den sonra bankaya, teşkilat personeli, zırhlı araç ve korumalar eşliğinde gidilerek alındı. Yüzlük gruplar halinde dört çuval dolusu dolar; yine aynı personel ile birlikte saat 20.00 sıralarında Emniyet Genel Müdürlüğüne gidilip o dönemin Emniyet Genel Müdürü Sayın Mehmet Ağar'a paranın tamamı bizzat teslim edilerek karşılığı senet alınmıştır."

Para torbaları teslim edildikten hemen sonra Haspro Firması'nın temsilcisi Ertaç Tinar geldi. Ağar, torbaları Ertaç Tinar'a teslim ederken, "Vatan sevgisiyle dolu kişilerin katkılarıyla bu parayı topladık. Bu işi yü-

zümüzün akıyla sonuçlandırmamızın mahcubiyetiyle ilk taksiti sana veriyorum" dedi.

Örtülü ödenekten Emniyet'e verilen silahların parasının ikinci bölümü, bu kez 12 milyon 500 bin dolarlık çekle ödendi. Çek, Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar adına kesilmişti. Merkez Bankası'nda mesai bitmesine rağmen bazı görevliler işlemleri yürütecek MİT görevlilerini bekliyordu. Bankadaki işlemler tamamlandı. Görevliler Emniyet Genel Müdürlüğü'ne geldiler. Emniyet'in ikinci katında bulunan Mehmet Ağar'ın yanına çıktılar. Özel Kalem Müdürü Yüksel Çatalcıoğlu, daha önce torbalarla gelen görevlilerin bu kez boş geldiğini gördü. Birbirlerine gülümsediler. Hiç bekletmeden içeriye aldı. Onlar içerde "emanet"i verdikten sonra bir tutanak düzenlediler. Bu tutanakta şöyle deniliyordu:

"19 Ocak 1994 günü saat 18.00'de, Sayın Müsteşarımızın emirleri gereği; T.C. Merkez Bankası Ankara Şubesinden, MİT Saymanlığınca düzenlenen 187 milyar 550 milyon liralık T.C. Merkez Bankası çeki ile aynı gün saat 18.00'den sonra Bankaya, teşkilat personeli, zırhlı araç ve korumalar eşliğinde gidilerek bir adet 12 milyon 500 bin dolarlık döviz çeki satın alıp; yine aynı personel ile birlikte saat 20.00 sıralarında Emniyet Genel Müdürlüğüne gidilip, Emniyet Genel Müdürü Sayın Mehmet Ağar'a bizzat teslim edilerek karşılığı senet alınmıştır."

Görevli, yapılan işlemlere ait belgelere 11 Kasım 1993 ve 19 Ocak 1994 tarihli Müsteşarlık yazılarının birer adet fotokopisini de ekledi. Teslim senetleri, 7 Şubat 1995 tarihinde, Müsteşarlık Teftiş Kurulu Başkanlığınca

yapılan denetim sonucu, MİT Müsteşarlığı Gizli Hizmet Giderleri Yönetmeliği gereği yakılarak imha edildi.

MİT görevlileri binadan ayrıldıktan hemen sonra yine Ertaç Tinar geldi. Mehmet Ağar'dan çeki teslim aldı. Tinar, çeki Ziraat Bankası Ankara Şubesi'nden tahsil etti ve Hightech firmasının bildirdiği banka hesaplarına nakit olarak yatırdı. Anlaşma gereği toplam 25 milyon dolar daha ödenecekti. Ama bu para firma yetkililerine ödenmedi ve ciddi anlaşmazlıkların temelini oluşturdu.

Silahlar alınmış, operasyon planları yapılmış, eylemde kullanılacak silahlarla Antalya'da dağlık bir alanda eğitim çalışmaları yoğunlaşmıştı. Bu çalışmalara İsrail'den gelen bazı görevliler de katılıyordu. Sıra "Mersedes Operasyonu"yla Abdullah Öcalan'ın öldürülmesine gelmişti...

Planı Bozan Haber

O günlerde Takvim gazetesinin birinci sayfasında tek sütuna yer alan bir haber, "Apo'nun öldürülmesi için tim hazırlandı" başlığıyla verilmişti. Bu haber, operasyon planlarını yapan birimlerde bomba gibi patlamıştı.

MİT Operasyon Dairesi Başkanı Mehmet Eymür, bu haberin Emniyet birimleri tarafından basına sızdırıldığı kanısındaydı. Çok canı sıkılmış, "Bu kadar gizlilik içinde yürütülen hayati bir konunun basına verilmesi"ne isyan etmişti.

Emniyet Genel Müdürlüğü İstihbarat Dairesi Başkan Yardımcısı Mustafa Aydın, haberi yazan gazeteciyi yakından tanıyordu. Telefon etti. Sıkıntılı olduğu ses tonundan belliydi. Söze, "Sana bir şey soracağım. Doğru söyleyeceğine şerefin üzerine yemin eder misin?" diye başladı.

Gazeteci, şaşırmıştı. Aydın, "Sana isim sormayacağım, yazdığın haberi bizimkilerden mi, yoksa başkalarından mı aldın?" demişti.

Gazeteci, "Sana doğrusunu söyleyeceğime şerefim üzerine yemin ederim" dedi ve şunları anlattı:

"Bu haberi bana kimse vermedi. Seçimler yaklaşıyor. Abdullah Öcalan'ın öldürülmesi de her zaman gündemde. Mehmet Eymür'ün, Korkut Eken'in yeniden önemli görevlere getirilmesinin altında Abdullah Öcalan'ın öldürülmesi yok mu? Bu haberi vallahi birileri vermedi. Ben biraz da o gün habersiz kaldığım için yazdım. Ne oldu bir sıkıntı mı var?"

Daire Başkanı Mehmet Eymür, MİT Müsteşarı Sönmez Köksal'a, elindeki gazeteyi uzatırken "Emniyet, operasyonu sattı" dedi. Büyük emekler harcanan operasyonun basına sızdırılmasına Sönmez de üzüldü, "Bu böyle yürümez" dedi, "Bana Başbakanı bağlayın" talimatını verdi. Başbakan Çiller'e, "Önemli bir konu arz etmek istiyorum" dedi ve randevu istedi. Köksal, MİT'ten ayrılırken merdivenlerden Eymür'le birlikte iniyordu. Eymür, "Efendim bu operasyonu biz yapalım. Her şeyimiz hazır" dedi.

Sönmez Köksal, Başbakanla görüştü. Başbakan hemen sonra Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar'ı Başbakanlığa çağırdı. Ağar, niçin çağrıldığını tahmin etmişti. Ağar Başbakanlığa giderken, İstihbarat Dairesi Başkanı Emin Aslan ve yardımcısı Mustafa Aydın'a da Başbakanlığa gelmeleri için telefon ettirdi. Ağar, Aslan ve Aydın Başbakanlık Koruma Müdürünün odasında bir araya geldi.

Ağar, "Nedir bu haber?" diye sordu.

Emin Aslan, "Böyle bir haber kesinlikle bizim kanallardan çıkmadı" dedi. Aydın, "Haberi yazan muhabirle konuştum. Bu haberi yalnız bizden değil, başkalarından bile almadığı konusunda yeminler etti" diye ekledi. Ağar, "Sizlere güveniyorum" karşılığını verdi.

Tek sütunluk haber ortalığı sarsmıştı. Ağar, gazetedeki haberi bir daha okudu, "masa başı olduğu belli" dedi. Gazeteci hakkında da, "ideolojik bir yanlışlığı olmayan birisi" değerlendirmesini yaptı. Ağar, Başbakanla görüşmesinden sonra, odada bekleyen arkadaşlarına haberi verdi:

"Operasyon bizim dışımızda olacak."

Ortaklık Bozuldu

O gün her şey değişti. Eymür ve Ağar ayrı ayrı Başbakan Tansu Çiller ile görüştüler. Abdullah Öcalan'ın öldürülmesine dönük çalışmaların bundan böyle sadece MİT tarafından yürütüleceği belirtildi. Emniyet, Jandarma artık bu planın içinde yoktu.

Aynı gün Fişek Fabrikası'na giden ve gerekli planlamaları yapmakla görevlendirilen ekipler, kendileriyle ilgili olan her şeyi aldılar. O anda bile "haberi siz sızdırdınız" tartışması yaşandı. Emniyet kanadı ise "MİT bizim bu operasyonda olmamazı istemiyordu. O yüzden haberi onlar sızdırdı" değerlendirmesini yaptı. Gerekçe olarak da, "MİT elimizde ne kadar bilgi varsa hepsini aldı. İsrail'den de bilgiler alındı. Bize ihtiyacı kalmadı" denildi.

Aradan kısa bir süre geçti, o muhabirin "masa başı" haberi büyük bir gazetede manşete taşındı. Muhabir, günler önce kendisinin yazdığı ve tek sütuna yayımlanan haberi eline alıp şefinin yanına gitti, "Bombayı biz patlattık ama gazete haberimin kıymetini anlamadı, tek sütuna kullandı, gördünüz mü bugün gazetenin manşetini" diye hem sitem etti, hem "Ben iyi gazeteciyim" havasını verdi.

Operasyon Dosyasında Mersedes Fotoğrafı

PKK'nın başı Abdullah Öcalan'a düzenlenecek suikast girişimiyle ilgili ortak çalışmalar, resmi belgelere "Müşterek Faaliyet Grubu" olarak geçti. Dosyanın kapağına modeli eski bir Mersedes fotoğrafı konulmuştu. Bu fotoğrafa çoğu görevli bir anlam veremedi.

Kırmızı renkli Mersedes'in aslında bir anlamı vardı. Hem operasyonun isminin "Mersedes" olması, hem de

klasördeki bu Mersedes fotoğrafının yıllar önce Abdullah Öcalan'ın kullandığı otomobil olmasıydı.

Genelkurmay, MİT ve Emniyet temsilcilerinden oluşan "Müşterek Faaliyet Grubu"nun kuruluş gerekçesi, faaliyet şekli, kuruluş amacı, yapılan tüm çalışma ve faaliyetler, resmi belgelere şöyle yansıyordu. İşte bu bilgiler, ilk kez bu kitapla kamuoyuna açıklanıyor:

A- KURULUŞ GEREKÇESİ

1993 yılı ikinci yarısından itibaren karşılıklı diyaloglar şeklinde devam eden ikili ilişkiler, Ekim 1994 ayı ortalarında, dönem içerisinde Başbakanımız olan Tansu Çiller'in direktifleri sonucu MİT Müsteşarlığı koordinesinde Genelkurmay Başkanlığı ile Emniyet Genel Müdürlüğümüzden oluşan bir ekip tarafından bir "Müşterek Faaliyet Grubu" oluşturulması kararlaştırılmıştır. Çalışma Mart 1995 ayına kadar da devam etmiştir.

B- FAALİYET ŞEKLİ

Birim, daha önce her üç kuruma intikal eden bilgileri ortak çalışma grubunda toplayarak analiz edeceği ve gerekmesi halinde ilgili yerlerin istifadesine hazır hale getireceği gibi her üç kurum da bu yönde yapacağı çalışmalar sonucu elde edeceği bilgileri de yine gecikmeksizin ortak gruba getirerek sunacaktır.

Ancak, konu ile ilgili yurtdışında görev alma, aktif olarak personelin bizzat çalışmalara katılmasını ge-

rektiren görevler Genelkurmay Başkanlığı, MİT Müsteşarlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü koordinesi ile yürütülecektir.

C- KURULUŞ AMACI

MİT Müsteşarlığı koordinesinde Genelkurmay Başkanlığı ile Emniyet Genel Müdürlüğümüz tarafından yürütülecek çalışmanın amacı; ileride yetkili makamlarca emir verilerek görev tevdi edildiği takdirde yapılacak operasyon hazırlık çalışmalarını yürütmektir.

Bu çerçevede, terör örgütü PKK ve özellikle de lideri Abdullah Öcalan'ın Suriye'deki faaliyetlerinin izlenmesi, takibi, gerektiğinde yakalanarak Türkiye'ye getirilmesi veya etkisiz hale getirilmesi amacıyla bir çalışma yürütülmesi, bu çerçevede her üç kuruma intikal eden bilgilerin oluşturulan Müşterek Faaliyet Grubu'nda toplanması ve bu kurulca kullanılır hale getirilmesi, yine çalışmaların bu kurul tarafından yönlendirilmesi istenilmiştir.

Çalışma süresi içerisinde, her üç kurum da bu amaçlar doğrultusunda kendi kurumunda daha önceden mevcut bilgileri getirmiş, ileriye yönelik olarak da bu doğrultuda istifade edilebilecek kişiler ile ilgili hazırlıklar yapılmıştır.

Öncelikle, Suriye ile ticari ilişkileri olan kişiler, Türkiye'de okuyan öğrenciler, ikamet eden Suriye uyruklu kişiler hakkında araştırma yapılmıştır.

Diğer taraftan, Suriye'de faaliyet gösteren terör örgütü PKK lideri Abdullah Öcalan'ın;

* İkamet yeri,

* Kullandığı otomobiller ile bunların plaka ve diğer özellikleri,

* Bu ülkedeki her türlü ilişki ve irtibatları,

* Şam'da bulunan Örgüt Kampı ve buranın kroki vb. her türlü özellikleri ile örgüt liderinin buraya uğrama zamanları,

* İrtibat telefonları,

* Şam şehrine ait hava fotoğrafları ile şehirde örgüt liderinin günlük yaşantısında uğradığı yerler, örgüt evi, kamp alanı ve ikametgahının bulunduğu yerler,

* İlişki içerisinde bulunduğu Suriye uyruklu kişiler, beraberindeki terör örgütü PKK mensupları,

* Bu ülkede gerektiğinde kullanılabilecek otel, motel vb. yerler hakkında her kuruma intikal etmiş bilgiler ile ayrıca kendi kaynaklarını kullanarak yapacakları çalışma sonucunda elde edecekleri bilgilerin "Müşterek Faaliyet Grubu"nda toplanması çalışmaları yürütülmüştür.

D- YAPILAN TÜM ÇALIŞMA VE FAALİYETLER

Konu ile ilgili öncelikle Emniyet Genel Müdürlüğü'nde mevcut ve daha önce çeşitli haber alma kaynakları marifetiyle elde edilen bilgiler ile ilgili bir hazırlık çalışması yürütülmüştür.

Bu çerçevede, ilk etapta;

1- 1993 yılı itibariyle terör örgütü PKK'nın Suriye'deki kamp yerleri,

2- Terör örgütü PKK lideri Abdullah Öcalan'ın bulunabileceği adresler,

3- 1994 - 1995 yılı içerisinde kullandığı telefonlar,

4- Terör örgütü PKK'nın Suriye'deki örgüt evleri,

5- 1994 yılı itibariyle örgüt evleri,

6- 1994 yılı itibariyle örgütün kampları,

7- PKK'ya yardım eden Suriyeli görevliler,

8- Suriye'de PKK faaliyetlerine yardımcı olan şahıslar,

9- Suriye'de faaliyet gösteren Suriye uyruklu örgüt mensupları,

10- Suriye'de faaliyet gösteren Türk uyruklu örgüt mensupları,

11- Suriye'de bulunan örgüt üst düzey yöneticileri,

12- Terör örgütü PKK'nın Lübnan'daki faaliyetleri,

13- Terör örgütü PKK'ya Lübnan'da yardımcı olan dernek ve kuruluşlar,

14- Lübnan'da irtibat kurduğu telefonlar,

15- Terör örgütü PKK'nın Lübnan'da bulunan kampları,

16- Lübnan'da bulunan örgüt evleri,

17- Suriye Şam şehrine ait fotoğraflar, (EK: 1 klasör)

derlenmiş olup, "Müşterek Faaliyet Grubu"na verilmiştir.

Daha sonra da, Müşterek Faaliyet Grubu'na sunulmak ve gerektiğinde ilgililerin istifadesine sunulmak üzere Emniyet Genel Müdürlüğü'nce aşağıda belirtilen çalışmalar yapılmış ve toplanan;

1- Suriye Şam şehrinde Abdullah Öcalan'ın 21.12.1994 tarihi itibariyle ikamet amacıyla kullandığı 2 ev, Şam'da bulunan ve Abdullah Öcalan'ın gidip-geldiği kamp krokisi ile fotoğrafları,

2- Suriye Şam şehrinde Abdullah Öcalan'ın kullandığı evin fotoğrafı,

3- Türkiye'de öğrenim gören Suriye'li öğrenciler hakkında yapılan ön çalışma,

4- Suriye ve Lübnan'da görevli güvenlik ataşeleri,

5- Suriye ve Lübnan'da kalınabilecek otel vb. adresler ile şehir haritası,

6- Çeşitli dış kaynaklardan alınan Suriye Şam şehri ile Suriye güvenlik birimleri hakkındaki ayrıntılı bilgiler, (EK:2 klasör)

7- Suriye Şam, Afrin, Halep, Kamışlı şehirlerindeki örgüt evleri ile kamplara ait hava fotoğrafları, ortak grubun istifadesine sunulmuştur.

Diğer taraftan, söz konusu bilgileri derlemek amacıyla istifade edilen, yardımcı istihbarat elemanına da çalışmalarında kullanmak amacıyla ihtiyaç duyduğu para vb. giderler karşılanmış, bazı sorunları ise çözüme kavuşturulmuştur. (EK:4 klasör)

Söz konusu çalışmalar yürütüldüğü sırada, olayın kısmen basına sızması üzerine Mart 1995 ayı içerisinde faaliyetler askıya alınmıştır."

"Lütfen Sayın Bilican'a Söyler misiniz, Apo Yakalandı"

Emniyet Genel Müdürü Necati Bilican 10-15 Kasım 1998 tarihlerinde Almanya'da olacak, iki ülkeyi ilgilendiren terörle mücadele, uyuşturucu ve insan kaçakçılığı, Almanya'da faaliyet gösteren PKK, aşırı sol örgütler, İslami Cemaat ve Cemiyetler Birliği ve diğer irticai örgütlerin faaliyetleri konusunda görüşmeler yapacaktı.

Görüşmelere Emniyet Genel Müdürü Necati Bilican'ın yanı sıra Emniyet Genel Müdür Yardımcısı Halil Tuğ, Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Dairesi Başkanı Emin Aslan, İstihbarat Dairesi Başkanı Sabri Uzun, tercüman olarak da Dışilişkiler Dairesi Başkanlığı'ndagörevli Ersoy Özkalcı katılıyordu.

Görüşmeler son derece olumlu geçiyordu. Federal Kriminal Müdürlüğü'nün (BKA) Wies Baden'de bulunan merkezinde görüşmeler yapılıyor, hemen her ayrıntı üzerinde duruluyordu. Emniyet Genel Müdürü Bilican'ın bu gezisine basın da önem veriyordu. Belki o güne kadar Bilican'ın hiçbir yurtdışı gezisini, bu kadar kalabalık

Türk gazeteci grubu izlememişti. O günlerde daha çok "Kara Ses" olarak nitelendirilen Cemalettin Kaplan'ın oğlu Metin Kaplan'ın faaliyetleri önem kazanıyordu. Bilican, bu kişinin yakalanıp Türkiye'ye iadesinin sağlanmasına ayrı bir önem veriyordu.

Hava soğuktu. Wies Baden'deki görüşmeler tamamlanmış, sıra Bonn'da yapılacak gösterilere gelmişti. Gözlerden ırak bir yerde, Alman polisler, bir suikast girişimi halinde devlet büyüklerini olay yerinden nasıl kaçıracakları konusunda eğitiliyordu. Yerler buzluydu, ama daha çok buzlansın diye su dökülmüştü. Lüks otomobillerle yollarına devam eden görevliler, aniden pusuya düşürülüyor, çatışma çıkıyordu. Üst düzey görevlinin kaçırılması için araçlar buzlar üzerinde dans ediyor, oradan uzaklaşmaları saniyelere sığdırılıyordu...

Bilican, nefes kesen gösteriyi zevkle izlemiş, bu eğitimin isteyen özel sektör sürücü ve korumalarına da verildiğini öğrenmişti. Benzer bir uygulamaya Türkiye'de başlanması için yasal bir engel yoktu. Bu gösteriyi, dönüşte "araştırılacak konular" arasına yazdı.

Programın önemli bir bölümü bitirilmişti. 14 Kasım, yine soğuk bir gündü. Emniyet Genel Müdürü ve heyetini izleyen gazeteciler, "görüşmeleri izlemekten dolayı Almanya'yı doğru-dürüst gezemedik" diye hayıflanıyordu. Emniyet Genel Müdürü o sabah Bonn'da Almanların ünlü GSG-9 timinin gösterilerini izleyecek, oradan Köln'e gidecekti. Tarihi ve turistik yerleri do-

laşacaklar, fırsat bulurlarsa alışveriş yapacaklardı. Program erken bitirildiği için dönüş de 15 Kasım yerine 14 Kasım'a alınmıştı.

Gazeteciler kendi aralarında anlaştılar, bir gece daha Almanya'da kalmayı planladılar. Hatta, Emniyet Genel Müdürü'nün Bonn'dan uçağa bineceği Köln Havaalanı'na kadar izlenmesine gerek olup olmadığını bile tartıştılar. Bonn'dan trene binip Frankfurt'a gidilmesini öngörmüşlerdi.

Muhabirlerin bir kısmı "Genel Müdürü Havaalanına kadar bırakalım, sonra Franfurt'a gidelim" diyor, bir kısmı ise "Nasıl olsa bir şey yok, Köln'e gitmek yerine Frankfurt'a gidelim" diye ısrar ediyordu. ATV Muhabiri Adnan Gerger'in sanki bir şeyler olacağı içine doğmuştu. "Siz gidin. Ben Genel Müdür havaalanına gidinceye kadar ayrılmam" dedi.

Anlaşma bozulmuştu. Bir gazeteci bir olayı izlerse, "ne olur ne olmaz?" diye diğerleri de izlemek zorunda kalır. Sabah gazetesinden Saygı Öztürk, Hürriyet gazetesinden Kadir Ercan, Kanal D'den Göksel Polat, NTV'den Ünsal Ergel, Radikal gazetesinden Soner Arıkanoğlu, iki ayrı taksiyle Köln'e gidiyordu. GSG-9'un gösterilerine gazeteciler alınmıyordu. Genel Müdür Necati Bilican ve heyetle Köln'de bulunan tarihi Dom Kilisesi önünde buluşulacaktı.

Gazeteciler yoluna devam ediyordu. Emniyet Genel Müdürü Necati Bilican, BKA Başkan Yardımcısı Bernhard

Falk ile otomobilin arkasında oturuyor, ön tarafta ise konuşmaları Türkçeden Almanca'ya, Almanca'dan Türkçeye çeviren Ersoy Özkalcı bulunuyordu.

GSG-9'un gösterilerini izlemeye gidilirken, mola verildi. İki genel müdür ayakta sohbet ediyordu. BKA Başkan Yardımcısı Bernhard Falk'ın cep telefonu çaldı. Konuşmaya başladı. Bir ara Emniyet Genel Müdürü Necati Bilican ile göz göze geldi. Yanlarından uzaklaştı ve konuşmasına devam etti. Döndüğünde yüzü gülüyordu. Çok önemli bir haber aldığı belliydi. Tercüman Ersoy Özkalcı'ya Almanca olarak tane tane şunları söyledi:

"Lütfen Sayın Necati Bilican'a söyleyin, şimdi Roma'daki görevlimizden aldığım habere göre Abdullah Öcalan, Roma'ya giriş yaparken sahte bir pasaportla yakalanmış. Şu anda hastanede tutuluyor."

"Evladım Doğru Tercüme Ettiğine Emin misin?"

Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları arasında böylesine önemli bir haberi ilk kez Emniyet Genel Müdürlüğü Dışilişkiler Dairesi'nde görevli tercüman Ersoy Özkalcı duyuyordu. Duyduklarına inanamadı. Yutkundu. Emniyet Genel Müdürü Necati Bilican'a, "Sayın Genel Müdürüm, Abdullah Öcalan Roma'ya giriş yaparken yakalanmış. Şimdi hastanedeymiş" dedi. Sesi titriyordu. Bilican da şaşırmıştı:

"Evladım doğru tercüme ettiğine emin misin?"

"Eminim efendim. Aynen, 'Lütfen Sayın Necati Bilican'a söyleyin, şimdi Roma'daki görevlimizden aldığım habere göre Abdullah Öcalan, Roma'ya giriş yaparken sahte bir pasaportla yakalanmış. Şu anda hastanede tutuluyor' dedi."

Bilican, tercümana, "Sor bakalım, haber kesin mi, teyidli mi?" dedi. Tercüman Ersoy Özkalcı, "Efendim haber kesin mi, teyitli mi?" diye sordu. BKA Başkan Yardımcısı Bernhard Falk, "Haber güvenilir kaynaklardan geldi. Kesin. Az önce gelen telefon bununla ilgiliydi. Roma'daki görevlimizdi arayan" karşılığını verdi.

Emniyet Genel Müdürü Bilican heycenlandı, sevindi, böyle bir haberi ilk kez kendisi duyduğu için de son derece memnundu. Hemen telefonu çevirmek istedi. Koruması Muammer gözüne bakıyordu.

İki genel müdür birlikte otomobile bindiler. GSG-9'un gösterilerini izliyordu ama aklı hep Abdullah Öcalan ile ilgili gelişmelerdeydi. İçişleri Bakanı Kutlu Aktaş'ı arayacak, makam atlamayacaktı. Yılların bürokratı Necati Bilican'ın devlet terbiyesi bunu gerektiriyordu.

İçişleri Bakanı Kutlu Aktaş'ı aradı. Bakan, Adana'da Bölge Valileri toplantısına katılmıştı. Bakana ulaşamadı ve "önemli bir konu olduğu" yolunda not bıraktı. Ortalığı bir anda ayağa kaldırmak istemiyordu. Çünkü alınan haberin doğru olup olmadığı bilinmiyordu.

Emniyet Genel Müdür Yardımcısı Halil Tuğ, "Efendim izninizle önce Roma irtibat görevlimiz Bülent Akdeniz'i arayalım, teyit alalım" dedi. Bunu söylerken cep telefonunu çıkardı, tuşlara basmaya başladı. 0039 3355236395 numaralı telefon çalmaya başladı. Emniyet Amiri Bülent Akdeniz telefonu açtı:

"Bülent, ben Halil Tuğ, ne var ne yok?"

"İyilik efendim, bir yaramazlık yok. İnsan kaçakçılığı konusunda yeni bir çalışma yapıyoruz, son uyuşturucu kaçakçılığına karışan Türkler ile ilgili olarak Emin başkanıma da bilgi sundum."

Halil Tuğ, Abdullah Öcalan'ın yakalanması konusunda Emniyet Amiri Bülent Akdeniz'in henüz bilgisinin olmadığını anladı. Ona çok şaşıracağı haberi verdi:

"Abdullah Öcalan'ın Roma'ya girişte yakalandığına ilişkin haber aldık. Böyle bir olay var mı? Hemen cevap bekliyorum."

"Anlaşıldı müdürüm."

"Manşetlik Haber Yok mu?"

Sabah gazetesi Ankara Haber Müdürü Semra Çetin, Ankara Bürosu'nun haber gündemini hazırlıyordu. İçinden, "Eyvah yine doğru dürüst bir haber yok" diye ge-

çirdi. Almanya'da bulunan ve geziyi izleyen muhabiri aratıp, gezide önemli bir haber olup olmadığını öğrenmek istedi. Sekreteri Hicran Ekrek, muhabire Köln yolunda telefonla ulaştı..

Semra Çetin, "Hiç doğru dürüst haber yok. Orada önemli bir şey varsa diye aradım. Bir manşet lazım" dedi. Muhabir geziyle ilgili elindeki bilgileri anlattı ama Semra Çetin bunların hiçbirini beğenmemişti. Semra Çetin, iyi bir haber alamanın, gündeme "bomba" gibi bir haber başlığı ekleyememenin sıkıntısıyla telefonu kapattı. Muhabir daha da sıkıntılıydı. "Şu haberi beğenme, bu haberi beğenme, ben nereden size manşet bulacağım" diye söylendi. Dün Almanya'dan geçtiği haberler gazetede yayımlanmamıştı. Canı zaten sıkıntılıydı. Moralini tek düzelten şey, gazetenin Türkiye baskısında haberi olmamasına karşın, Almanya baskısında geniş yer almasıydı...

"Carlo, Abdullah Öcalan Nerede?"

Roma Emniyet İrtibat Görevlisi Bülent Akdeniz, bir anda ne yapacağını bilemedi. Bilgi alabileceği kişilerin telefon numaralarını araştırırken, telefonu yine çaldı. Arayan Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Dairesi Başkanı Emin Aslan'dı. O da Abdullah Öcalan'ın yakalandığına ilişkin Almanya'nın Roma irtibat gö-

revlisinin, BKA Başkan Yardımcısı Falk'a ulaştırdığı bilgiyi yineledi, "Aman çok acele haber bekliyoruz" dedi.

Bülent Akdeniz, Terörle Mücadele ve İstihbarat Dairesi'nin bağlı olduğu DİGOS'un Başkan Yardımcısı Carlo D. Stafano'yu aradı. Carlo ile yakın ilişkileri vardı. Birbirlerine güveniyorlardı. Carlo, Bülent Akdeniz'in sesini duyduğuna memnun olmamıştı. Akdeniz'in hal-hatır sormaya vakti yoktu. Abdullah Öcalan'ın yakalandığına ilişkin haberi önceden öğrenemediği için kendi kendine kızıyor, bir yandan da İtalyan meslektaşlarının olayı kendisinden gizlemesine canı sıkılıyordu. Emniyet Amiri Akdeniz sordu:

"Carlo, Abdullah Öcalan'ın yakalandığına ilişkin bir haber aldım. Doğru mu?"

"Nereden öğrendin?"

"Carlo, doğru mu değil mi, bana onu söyle."

"Bilmiyorum. Ben seni beş dakika sonra ararım."

Bülent Akdeniz, Carlo'nun ses tonundan Abdullah Öcalan'ın yakalandığını anlamıştı. Emniyet Genel Müdür Yardımcısı Halil Tuğ'un cep telefonunu aradı, "Müdürüm haber büyük ihtimalle doğru. Az sonra teyidini alacağım" dedi. Tuğ, Roma'dan aldığı ilk bilgiyi Emniyet Genel Müdürü Necati Bilican'a ulaştırdı: "Büyük ihtimalle haber doğru."

Bülent Akdeniz, Carlo'nun "Ben seni 5 dakika sonra arayacağım" demesinin anlamını biliyordu. Zaman

zaman kendisi de öyle yapar, amirlerine sorma gereği duyduğu konularda aynı yöntemi kullanırdı. Carlo da, amirlerine danıştıktan sonra Akdeniz'e nasıl bir cevap vereceğini öğrenecekti. Çok geçmedi, Carlo aradı:

"Bülent, Abdullah Öcalan'ın yakalandığı doğru. Şu anda hastanede. Sağlık problemleri varmış."

"Sağol Carlo, sağol Carlo..."

PKK'nın Adı Ancak 1.5 Yıl Sonra Öğrenilebildi

Bülent, telefonun tuşlarına hızlı hızlı bastı. Telefona çıkan kişiye, "Efendim haber doğru" dedi. Karşısındakinden, "Hangi haber doğru, kimsin kardeşim sen?" cevabını aldığında yanlış bir numarayı çevirdiğini anlamıştı. Tuşlara yeniden bastı, Halil Tuğ karşısındaydı:

"Efendim, haber doğru. Teyit ettim. Abdullah Öcalan, Abdullah Sarıkurt adına düzenlenmiş pasaportla Roma Havaalanına giriş yaparken yakalanmış. Şu anda hastanedeymiş."

Halil Tuğ da heyecanlanmıştı. Mesleğe başladığı yılları anımsadı. PKK'nın yeni ortaya çıktığı dönemde genç bir başkomiserdi. İstihbarat Dairesi'nde "Bölücülük-Bölgecilik Masası"na bakıyordu. PKK'nın Eruh-Şemdinli baskınının olduğu günlerde Yıldırım Akbulut

İçişleri Bakanı, Galip Demirel İçişleri Bakanlığı Müsteşarı, Saffet Arıkan Bedük Emniyet Genel Müdürü, Renan Gürman ise İstihbarat Dairesi Başkanıydı.

PKK konusunda brifing veriliyordu. Yıldırım Akbulut "Çözüm nedir?" diye sorduğunda, genç istihbaratçı Halil Tuğ elini kaldırdı, söz istedi:"Efendim cüretimi bağışlarsanız, İsrail usulü uygulama dışında bir şey yok" dedi. Tuğ'un bu sözlerinin ardından büyük bir sessizlik yaşandı.

Halil Tuğ, biraz daha geriye gitti. Güneydoğu'da değişik isimler altına bildiri dağıtanların PKK'lı olduğunu belirlemek için uğraştığı günler aklından geçti. 1978 yılında Güneydoğu illerinde bildiriler dağıtılıyor, ancak bunların hangi örgüt olduğu bir türlü ortaya çıkarılamıyordu. Bazı bildirilerde "Kürt Ulusal Kurtuluşçuları", bazılarında "Apocular", bazen "Ulusal Kurtuluş Hareketi" isimleri yer alıyor, bir bildiride ise "5 Parçacılar" imzası kullanılıyordu. Bu da neydi? Kimdi bunlar? İstihbarat Dairesi, zaten yokluk içindeydi. Şimdi bu örgütlerin kimler olduğunu belirlemek için tüm birimler çaba gösteriyordu. O günlerde "5 Parçacılar" bildirisi üzerinde hayli kafa yorulmuştu.

1979 yılında İstihbarat Dairesi Başkanı Fevzi Karaman, İçişleri Bakanı Hasan Fehmi Güneş'e, bu örgütlerin büyük olasılıkla aynı örgüt olduğunu anlatıyor, birden çok isim kullanan örgütün adının kesin olarak belirlenemediğini söylüyordu. Batman İsithabarat Şu-

besi'nde görevli bir polis memuru bir belge ele geçirdi. Değişik isimler altında bildiri yayımlayan örgütlerin aslında tek bir örgüt olduğunu, bunların "Kürdistan İşçi Partisi", yani PKK olduğu yolunda bir rapor gönderdi. İşte, Emniyet'in kayıtlarına PKK adı böyle girdi. Bu örgütün içinde kimlerin yer aldığını saptamak da öyle kolay olmamıştı. Ankara'daki Türk-İş Blokları'ndaki bir dairede yapılan ve on dört kişinin katıldığı toplantıda İstihbarat Dairesi'nin bir ajanı da bulunuyordu. Değişik isimler altında bildiri dağıtan örgütün gerçekte PKK olduğunu saptayabilmek İstihbarat Dairesinin tam 1,5 yılını almıştı...

PKK'lıların içine girmeyi başaran Batman Emniyet Müdürlüğü'nde görevli polis, aldığı bilgileri, Ankara'ya getirdi. Hem örgütün gerçek adı öğrenilmiş, hem de bu örgütün önemli militanlarının isimleri ve kod isimlerini içeren bilgiler elde edilmişti.

Örgüte dönük yıldırım bir operasyon planlandı. Yaklaşık yüz elli kişinin gözaltına alınması, bunların bir gece içinde toplanması amaçlandı. İstihbarat Dairesi bu operasyonda devre dışı bırakıldı. Yüz elli kişiden yirmi ikisi gözaltına alındı. PKK'nın ilk kadrolarına yönelik operasyon yarım kalmış, istenilen hedeflere ulaşılamamıştı.

"Vallahi Billahi Yakalandı"

Gazeteciler, Köln yolunda taksilerle devam ederken, telefon geldi:

"Tüm arkadaşlara bildirin. Abdullah Öcalan, Roma'ya giriş yaparken yakalandı."

Önce şaka sanıldı. Emniyet Genel Müdürü Necati Bilican'ın talimatı üzerine koruması Muammer bu haberi aktarıyordu. Ancak, ses tonundan son derece ciddi olduğu, hatta genel müdürün yanından aradığı anlaşılıyordu.

Otomobiller durduruldu. NTV, ATV ve Kanal D'nin muhabirleri, Türkiye'ye haberi ilk ulaştırmak için can atıyordu. Saat tam 12. 47'yi gösteriyordu. Gazeteciler de böyle bir haberi merkezlerinin televizyondan değil, muhabirlerinden duymalıydı. Sabah gazetesi muhabiri, sabah kendisine "manşetlik haber yok mu?" diyen Haber Müdürü Semra Çetin'i aradı:

"Manşet soruyordun, Abdullah Öcalan yakalandı."

"Yok ya... Nerede yakalanmış?'

"Roma'da yakalanmış."

"Hadi canım sende..."

"Valla yakalandı. Şaka yapmıyorum."

"Yok ya..."

"Vallahi billahi yakalandı. Hem de Roma'ya girerken yakalandı. Emniyet Genel Müdürü Köln'e gelince açıklama yapacak. Az sonra televizyonlardan 'Flaş haber' diye duyarsın."

"Pek inanmadım ama, İstanbul'u uyarıyorum, televizyonu da açıyorum."

"Vallahi billahi doğru. Yemin ederim ki haber doğru. İstanbul'u uyarın da haberi televizyon yerine bizden öğrenmiş olsunlar."

İlk Haber Yaşar Yazıcıoğlu'na

İtalya İrtibat Görevlisi Emniyet Amiri Bülent Akdeniz'den "Apo'nun yakalandığı doğru" haberi geldi. Başbakanlık Müsteşarı Yaşar Yazıcıoğlu, Emniyet Genel Müdür Yardımcısı Halil Tuğ'u başka bir nedenle aramış, özel kalemine not bırakmıştı. Yazıcıoğlu'nun notu Tuğ'a iletildi.

Yazıcıoğlu'nun arayış nedeni, Abdullah Öcalan'ın yakalanmasıyla ilgili olabilirdi. Tuğ, Yazıcıoğlu'nu ararken, Kaçakçılık Dairesi Başkanı Emin Aslan da, kâğıt kalemi çıkarmış, Tuğ'un söyleyeceği bir şey varsa onu yazmaya hazırlanıyordu. Genel Müdür Yardımcısı Tuğ, "Sayın Müsteşarım olay doğru" dedi. Yazıcıoğlu, neyin doğru olduğunu anlamadı, "Hangisi?" diye sordu. Tuğ, "Abdullah Öcalan, Roma'ya giriş yaparken yakalanmış. İrtibat görevlimiz de doğruladı. Genel Müdürümüz, durumu İçişleri Bakanı Kutlu Aktaş'a telefonla bildirmek istedi ama sayın Bakanımız toplantıda olduğu için görüşemedi" açıklamasını yaptı.

Yazıcıoğlu, Emniyet Genel Müdürü Bilican'ın, kendisine ya da Başbakan'a böyle önemli bir konuyu bil-

dirmemesine bozulmuştu. Televizyonu açtı. Adnan Gerger ATV'de, Göksel Polat Kanal D'de, Ünsal Ergel NTV'de "bomba" haberi aktarıyordu. Haberlerde, Genel Müdür Necati Bilican'ın Köln'de bu konuda ayrıntılı açıklama yapacağı da duyuruluyordu.

Emniyet Genel Müdürü Necati Bilican, Köln'de Dom Kilisesi'nin önüne geldiğinde etrafı gazeteciler tarafından sarıldı. Soğuk, buz gibi bir hava vardı. Bilican, Abdullah Öcalan'ın, Roma'ya Abdullah Sarıkurt adına düzenlenmiş sahte bir pasaportla giriş yapmak isterken gözaltına alındığını belirtiyor, bu konuda daha ayrıntılı bilgi alabilmek için çalışmaların devam ettiğini söylüyordu. Gazete muhabirleri de, zamandan kazanmak için telefonlarını açmış, Bilican'ın konuşmalarını anında gazete yetkililerine dinletiyordu.

Bilican, Zırhlı Araçla Götürüldü

O gün öyle bir gündü ki, Dom Kilisesi önünde bekleyen gazetecilerin soğuktan yüzleri morarmıştı. Genel Müdürün söylediklerini not almakta zorlanmışlardı. Öcalan'ın Roma'da gözaltına alındığı haberini ilk kez Köln'de açıklayan Emniyet Genel Müdürü Necati Bilican ve heyette yer alanların PKK'lıların saldırısına uğrayabileceklerini dikkate alan Alman polisi, Bilican'ın bindiği otomobili hemen orada değiştirmeye karar verdi.

Kiliseyi eşi Nazan Hanımla birlikte dolaşan Bilican'a, BKA Başkan Yardımcısı Falk, "PKK'lılar gösteri yapabilir. Bir an önce buradan gidelim" uyarısında bulundu. Bilican, Köln'de dolaşacak, koruma ve özel kalem görevlilerine küçük hediyeler alacaktı. Almanlar, alışverişe çıkılmasını bu aşamada çok tehlikeli buldu ve bir an önce Köln Havaalanı'na gidilmesini önerdi. Bilican'a yönelik her an bir saldırı olabileceği dikkate alındı ve etrafındaki koruma çemberi genişletildi.

Abdullah Öcalan'ın yakalandığı haberi Türkiye'de bomba gibi patlamıştı. Başbakan Mesut Yılmaz, düzenlediği basın toplantısında, "Almanya'da bulunan Emniyet Genel Müdür Yardımcısı Halil Tuğ, Başbakanlığı arayarak Abdullah Öcalan'ın Roma'da yakalandığını bildirdi" dedi.

Başbakanın böyle bir açıklama yaptığı haberi, Bilican'ın canını sıktı. Kendisinden habersiz olarak Halil Tuğ'un Başbakanlığa bilgi vermesine kızdı. Köln Havaalanı'nda gergin bir bekleyiş vardı. Bilican, Halil Tuğ'a kızıyor, Tuğ ise Yaşar Yazıcıoğlu'nun kendisini aradığını, o sırada bilgi verdiğini söylüyordu.

İstanbul Atatürk Havaalanına geldiklerinde bir "basın ordusu" onları karşılamıştı. Bilican, burada açıklamalarda bulunurken hayli gergindi. Şeref Salonu'na geçtiğinde Devlet Bakanı Metin Gürdere, İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Ferzan Çitici, Bilican'ı kutluyordu. Bilican'ın Başbakan'dan önce açıklama yapması hayli rahatsızlık yaratmıştı. Bilican, salonda, "Daha ne yapmam lazım, kimi yakalamamız lazım" diye sinirlendi. Apo'nun

yakalandığının öğrenildiği gün mutlu olması, sevinmesi gerekenler arasında müthiş bir gerginlik başlıyor, bu sıkıntı Necati Bilican ve Halil Tuğ'un görevden alınmalarına kadar uzuyordu.

Büyükelçilikte Haberi Önce Birinci Müsteşar Öğrendi

Emniyet Genel Müdürlüğü Roma İrtibat Görevlisi Emniyet Amiri Bülent Akdeniz, Halil Tuğ ve Daire Başkanı Emin Aslan'a, Abdullah Öcalan'ın yakalandığına ilişkin "teyitli bilgi" verince rahatlamış, meslektaşı Carlo D.Stefano'nun o sıkıntılı dakikalarındaki yardımı onu çok duygulandırmıştı.

Bu haberi Türkiye'nin Roma Büyükelçisi İnal Batu'ya iletmek istedi. Batu meşgul olduğu için "Apo yakalandı" haberini o an iletemedi. 1. Müsteşar Sadık Toprak'ı aradı, "Sayın Müsteşarım Abdullah Öcalan burada yakalandı" dedi. Bülent Akdeniz, saat 17.00 civarında DİGOS Başkan Yardımcısı Carlo'nun yanına gitti, Öcalan'ın Abdullah Sarıkurt adına düzenlenmiş sahte pasaportunun fotokopisini aldı. İtalyan polisinin üzerinde yoğun bir siyasi baskı başlamıştı. Daha düne kadar çok samimi olduğu meslektaşları kendisinden kaçıyor, bilgi alışverişi bir anda kesiliyordu.

Abdullah Öcalan, hastaneden çıkarıldıktan sonra yerleştirildiği İnfernetto'daki villada, sevgilisi olduğu öne sürülen Ayfer Kaya'yla yalnız olduğu sanılıyordu.

Oysa, ayni evde üç bayan daha vardı. Bülent Akdeniz, İtalyan polislerinden değil, bu kez kendi kaynaklarından bilgi alıyordu. Kaynağı, bir Türkün yanında çalışan ve Apo'nun kaldığı villanın iki villa ötesinde evi bulunan kişiydi. Öcalan'ın Rusya'ya götürüleceğini de bir gün önce Emniyet Genel Müdürlüğü'ne bildirdi.

Abdullah Öcalan, uçağa bindirilirken, yanında İtalya İstihbarat Örgütünden iki kişi de kendisine refakat ediyordu.

Abdullah Öcalan'ın, daha sonra Kenya macerası başlıyor. Onu getirmek için Ankara Esenboğa Havaalanı'nda hazırlık yapılıyordu.

Apo'yu Getiren Sekiz Kahramana Sahte Pasaport

Abdullah Öcalan'ın Kenya'dan getirilişi başlı başına bir macera. PKK'nın eylemlerini devam ettirdiği o günlerde bir işadamının, uçağını PKK'nın başı Abdullah Öcalan'ın getirilmesi için tahsis etmesi çok önemliydi. Cavit Çağlar, uçağını böyle bir görev için tahsis etti.

Cavit Çağlar'a ait uçak, Kenya'ya gönderilmeden önce boyandı. Rengi ve kuyruk numarası değiştirildi. Uçağında Abdullah Öcalan getirilen Cavit Çağlar da, Etibank davası ile ilgili hakkında çıkarılan tutuklama kararı verildiğinde yurtdışında bulunuyordu. Dönmeyince İnterpol tarafından Kırmızı Bülten'le aranmaya başlandı.

Amerika'da yakalandı ve THY uçağı ile Türkiye'ye getirildi. Cavit Çağlar, o gün kaderine isyan etmişti...

Ankara Esenboğa Havaalanında heyecan vardı. MİT Müsteşarı Şenkal Atasagun, gönderilecek ekibin yanındaydı. Onları bu önemli yolculuğa uğurlayacaktı. Gönderilecek kişiler belirlenmiş, havaalanına gelirken yanlarına birer de fotoğraf almaları istenmişti.

Fotoğrafları alan üç görevli Ankara Emniyet Müdürü Cevdet Saral'ın odasına girdi. Saral, bu kişileri tanıyordu. Saral'a 8 adet fotoğraf verdiler.

"Çok gizli ve önemli" bir görev için bu kişiler adına pasaport düzenlenmesi gerekiyordu. Emniyet Müdürü Saral, MİT'çilerden bu önemli işin ne olduğunu öğrenmeye çalıştı. Ancak, görevin ne olduğunu kendilerinin de bilmediklerini söylediler.

Emniyet Müdürü Saral, Pasaport Şube Müdürü Adnan Mutlu'yu odasına çağırdı. İşin aciliyetini de belirtti ve verdiği pasaportların "sağlam" hazırlanmasını istedi. Adnan Mutlu, güvendiği bazı personeli odasına aldı, "Önemli bir görev" için bu kişiler adına pasaport hazırlanması talimatını verdi.

Kimse ne olduğunu bilmiyordu. Geçmişte hiçbir olaya karışmamış, sicilleri "temiz" 8 kişi adına sahte pasaport hazırlandı. Onlar Abdullah Öcalan'ı "paketleyip" getireceklerdi. Abdullah Öcalan'ı kimin getirdiği kayıtlar incelense bile öğrenilemeyecekti. Görev tamamlandığında pasaportlar da toplanmıştı.

Hemen herkes uçakta Abdullah Öcalan'a "vatanına hoş geldin" diyen kahramanın kim olduğunu merak etti. O, Türk Silahlı Kuvvetleri'nde görev yapan bir subaydı.

Öcalan'ı getiren timde yer alan başka bir komutanın da başından ilginç bir olay geçti. Bir sohbette, birisi, "Apo'yu getiren ekiptenim" dedi ve nasıl getirildiğini heyecanlı heyecanlı anlatmaya başladı. Apo'yu getiren ekipte gerçekten yer alan kişi ise sessizce dinledi, "Ne büyük olaydı. Sizi tebrik ederim" dedi. Bazıları "Apo'yu getirdim" diye hava atıyordu. Oysa onlar sekiz kişiydi ve birbirlerini de biliyorlardı. Görüntülerde başlarında kar maskeleri vardı. Yüzleri görünmüyordu. Apo'nun uçakta çekilen filminde giydikleri gömlekleri ise o günün en büyük hatırası ve görevli olduklarının kanıtı olarak saklıyorlardı.

MİT Müsteşarı Şenkal Atasagun, Apo'nun uçağının havalandığını öğrendiğinde ise dünyanın en mutlu kişilerinin başında geliyor, müjdeli haberi yetkililere bildiriyordu...

Meçhul Kişi: Seni Kaçırmak İçin Dört Kişi Geliyor

Abdullah Öcalan'ı getirmek için sekiz kişilik tim Kenya'ya gitmek üzere Ankara'dan havalanırken, Öcalan'ın bulunduğu Yunanistan'ın Nairobi Büyükelçiliğini telefonla arayan ve Türkçe konuşan kişi, müthiş bir bilgi veriyordu:

"Seni kaçırmak üzere Türkiye'den dört kişi geliyor. Çok dikkatli ol."

Telefon bu sözlerin hemen ardından kapandı. Abdullah Öcalan ve yanında bulunanlar telaşlandı. Apo, "Bana şilah verin" diye bağırdı. Büyükelçilik'teki hediye silahları alıp sırayla nöbet tutmaya başladılar..

Apo, Büyükelçiliğe verilen hediye silahlardan birisini beline takmıştı. Perdenin arkasından dışarıya bakıyor, olağanüstü bir durum olup olmadığını anlamaya çalışıyordu. Apo, elinde silahla beklerken birden Suriye'den Kenya'ya geliş günleri gözünün önüne geldi.

Mısır Devlet Başkanı Hüsnü Mübarek'in Suriye Devlet Başkanı Hafız Esad ile görüşmelerinin ardından, Suriye İstihbarat Örgütü elemanlarından Ağa kod adlı Mervan Zirki, PKK'nın Suriye Temsilcisi Delil ile birlikte Apo'nun Şam'daki evine geldi. Zirki, "Ülkeden ayrıl, ayrılmazsan seni Türkiye'ye teslim edeceğiz" dedi. Öcalan, "O zaman Lübnan'a gideyim" deyince de Zirki'den "Olmaz" cevabını aldı. Çok üzgündü, dudaklarından, "Zorla misafirlik olmaz" sözleri döküldü.

Abdullah Öcalan'a Abdullah Sarıkurt adına pasaport düzenlenmesi görevini Delil üstlenmişti. Sahte pasaportu da kendileri yapıyordu. Ancak, Apo'nun pasaportunun daha sağlam olması için bu pasaportun Avrupa'dan getirilmesi uygun bulundu.

Elveda Suriye

Öcalan, Suriye'den ayrılış serüvenini şöyle anlatıyor:

"Yunanistan'da bulunan temsilcimiz Rozalin kod adlı Ayfer Kaya'yı yanıma çağırdım ve Yunanistan'a geleceğimi, gerekli hazırlıkları yapmasını istedim. Rozalin, Yunancayı öğrendiği için kılavuzluk yapacaktı. Yunanistan'daki dostlarımız Badovas, Nagazakis ve parlamenter arkadaşları ile ilişki kurduğunu, sonucun olumlu olduğunu söyledi. Şam'dan normal tarifeli uçak ile Atina'ya gittim. Evden ayrılıp uçağa gidene kadar El Muhaberat beni izledi. Uçak Stockholm'e gidiyordu ve kalabalık sayılırdı. Benim yanımda uçağa gidene kadar Delil, Rozalin ve El Muhaberat'tan Ağa vardı. Havaalanına kadar bizim kullandığımız araç ile gittik. Delil orada kaldı. Delil'e Suriye'deki evlerin boşaltılmasını, Irak'a doğru gitmelerini söyledim. 9 Ekim 1998 tarihinde oradan ayrıldım. Yolculuk iki saat kadardı. Uçak içinde tanınmamak için kendi kendimi kamufle ettim. Şam'dan ayrılışımızı Delil ve evde kalan bazı gençler biliyordu. Yunanistan'a gideceğimizi Badovas biliyordu. Atina'ya indik."

"Burada Kalamazsınız"

Atina'da onları Yunanistan istihbaratının üst düzey sorumlusu Dimitri karşıladı. Saat 12.00 civarıydı. Onları bir odaya aldı. Öcalan'a, "Siz gerçekten Abdullah Öcalan

mısınız?" diye sordu. Apo güldü, "Evet benim" karşılığını verdi. Dimitri, "Sizin burada kalma süreniz saat 17.00'ye kadar" uyarısında bulundu. Apo, "Dostlarımızın gelmesini bekleyeceğim" derken, Dimitri kararlı bir biçimde şunları söyledi:

"Ya bizim uçakla Stockholm'e gideceksiniz, ya da geldiğiniz ülkeye iade ederiz."

Apo'nun sevgilisi Rozalin, Yunanca olarak Dimitri ile tartışıyor, "iltica hakkı var" diyor, havaalanı yakınındaki otelde kalmalarına izin verilmesini istiyor, ancak bu istekleri de kabul edilmiyordu. Apo ortada kalmıştı. Rusya Temsilcisi Mahir'i telefonla aradılar. Mahir, bazı görüşmelerde bulunduktan sonra, "Buraya gelin" dedi. Apo sekiz kişilik bir jet uçağıyla Rozalin'le birlikte Rusya'ya gitti. Yolculuk üç saat sürdü. Moskova'da 30 gün kaldı. Ruslar da Apo'yu bir an önce uzaklaştırmak için çaba göstermeye başladı. Öcalan, o günleri şöyle anlatıyor:

"Giderek sıkışıyorduk. Şahsi güvenliğimi ben İtalya'da iken kendisini yakan bir arkadaşla birlikte iki kadro sağlıyordu. Korumalardan birisinin adı Ahmet, diğeri Cihat'tı. Rusya Başbakanı, kesinlikle ülkeyi terk etmemizi istedi. Tekrar ülke aramaya başladık. İtalya'da, Yeniden Yapılanma Partisi Milletvekili Montovani'nin istemi üzerine Yunanistan'ın AET ile olan ilişkilerini de göz önüne alarak İtalya'yı seçtik. 12 Kasım 1998 günü saat 21.00'de yolcu uçağı ile İtalya'ya gitim. Beni milletvekili Montavani isimli dostumuz ile Ahmet Yaman karşıladı. Pasaport aynıydı. İlk gelen polise 'Ben PKK ör-

gütü lideri Abdullah Öcalan'ım' dedim. İltica etmek istediğimi söyledim. Daha sonra işlemlere başladılar. Sabaha doğru beni hastaneye götürdüler. Orada kontroller yapıldı. İltica süreci başladı. Pasaport meselesinden beni tutukladılar. İtalyanlar beni Türkiye'ye teslim etmeyeceklerini, ancak Shengain Anlaşması çerçevesinde Almanya'nın istemesi durumunda Almanya'ya iade edebileceklerini söylediler. Kırk gün beklenileceğini söylediler. Kaldığım zaman Rozalin de oradaydı. Ancak, yanıma getirmediler. Onu ayrı bir yerde tuttular. Ancak, tercümanım olan Ahmet günde bir kez yanıma geliyordu. Cep telefonu ile görüşmeme izin veriliyordu.

Telefonla Kani ve Mahir'le konuştum. On gün içinde İtalyan İstinaf Mahkemesi sahte pasaporttan yattığım süreyi yeterli buldu ve serbest olduğumu söyledi. Oradan polis kontrolünde Cehennem Vadisi'ndeki villaya gittim. İtalyanlar bana evde serbest olduğumu, ancak güvenlik nedeni ile evden ayrılmamam gerektiğini söylediler. Hatta evin alt katına İtalyan polisi yerleşti. Yanımda temsilcimiz Ahmet Yaman vardı. Ahmet'in cep telefonu ile görüşme yapabiliyordum. Fransız savcısının istemi üzerine eşyalarım arandı. Bunun nedeni orada bir kadro yakalanmış, onun benimle ilişkisini kanıtlayabilecek bir belge buldukları takdirde bana ülkeye girişi yasaklayacaklarmış. Sonradan benim anladığım Fransa, Almanya benzeri bir tutum izlemek istiyordu. Oraya gitmemem için bir tedbirdi. Gelirsen tutuklarız anlamındaydı. Bu süreçte çok ziyaretçi geldi. Toplam yüz civarında heyet geldi. Kaldığımız süreçte İtalyanlar 'Kalabilirsiniz ama hukukta verilebilecek bir kararla tu-

tuklanabilirsiniz de' dediler. Bunu devamlı bir silah gibi kullanıyorlardı."

Apo, Ülke Arıyor

Apo, İtalya'da bulunduğu dönemde kalabileceği ülke arayışındaydı. Güney Afrika, Yunanistan, Moskova, Hollanda, Finlandiya, Baltık ülkeleri için ayrı ayrı girişimler yapılıyordu. Ülkeler onu ne kabul, ne de reddetti. Apo, yine en uygun yer olarak Rusya'yı görüyordu. İtalyanlarla anlaşarak 16 Ocak 1999 tarihinde uçak ile İtalya'dan Rusya'ya hareket etti.

Apo, Şam'dan ayrılırken yanında 50 bin dolar vardı. Yakalanana kadar bunun 15 bin dolarını harcadı. Rusya'da Novigrad Havaalanı'nda onu örgütün Rusya temsilcisi Mahir karşıladı. Apo'nun geldiğini istihbarat örgütü de öğrendi. Öcalan'a, "On gün içinde buradan ayrıl" denildi. Apo, yine uçağa bindirildi. Yanında Rozalin ile Yunanlı dostu Badovas ve Nagazakis vardı. Apo anlatmaya devam ediyor:

"1 Şubat'ta Yunanistan'a gittik. Bu sefer durumun ayarlandığını söylediler. Atina Havaalanı'nda bizi yine Dimitris karşıladı. İçeri sokmadılar. Orada anladım ki daha önceden herhangi bir ayarlama yapılmamış. Telaşla beni nereye gönderebileceklerini sordular. Bir ara Kenya lafı geçti. Aceleyle beni uçakla Korfu Adası'na gönderdiler. Bana Yunanlılar baştan beri ne yapılacağını biliyorlar gibi geldi. Israrla bana benden sonra örgütün

başına geçecek ismi soruyorlardı. O gece Korfu'da beni bir eve götürdüler. Sanıyorum istihbaratın kullandığı yarı askeri bir yerdi. Badovas, Atina'da kalmıştı. Benim yanımda temsilci Mehmet kod adlı İbrahim (soyadını hatırlamıyorum, Midyatlı), Dilek kod adlı Şemsi Kılıç, Yunanlı Corc, onun yanında biri ve Rozalin vardı. Korfu Adası'ndan uçakla ayrıldık. Oradan Misk'e götürüldük. Hollanda'dan avukat Berita ile temas kurduk. Misk'ten Hollanda'ya gitmek için uçak gelecekti. Yunanlı pilotlar beni bir an önce havaalanında indirip geri dönmek istiyorlardı. Ancak ben uçak gelmediği için inmedim. Bu arada bütün Avrupa ülkelerinin havaalanlarının bana kapatıldığını duydum."

Apo'yu Hollanda'ya götürecek uçak gelmediği için tekrar Atina'ya dönüldü. Uçak değişikliği yapıldı. Yolculuk bu kez Kenya'yaydı. Onu Kenya'da Yunan elçilik görevlileri karşıladı. Birlikte Büyükelçiliğe gidildi. Büyükelçi Kostunas, onları Büyükelçilik dışında bir eve göndermek istedi. Apo, bunu kabul etmedi. Apo için iltica talebinde bulunuldu. Amaç, son olarak orada olduğunu belgelemekti.

O gün Büyükelçilikte bir hareketlilik vardı. Büyükelçiyi Kenya Dışişleri Bakanlığı'na davet ettiler. Dönüşte Büyükelçi Kostunas, "Saat 17.00'de havaalanına gideceksiniz, buradan istediğiniz yere gidebilirsiniz" dedi. Apo, Amsterdam'a gitmek istediğini, havaalanına da diplomatik dokunulmazlığından dolayı Büyükelçilik otomobiliyle gitmek istediğini belirtti. Apo'nun bu isteği kabul edilmedi.

Yere Yatırıldı, Yolculuk Başladı

Bu istek Kenyalı görevlilerce kabul edilmedi. Kenyalılar Apo'yu ayrı bir otomobile bindirdiler ve diğer arkadaşlarıyla bağını kısa sürede kestiler. Apo, Türkiye'den kendisini almak üzere gelen uçağa bindiğini bilmiyordu. Emin adımlarla uçağa adımını attı. Yanında arkadaşlarını göremeyince rengi sarardı, başına gelecekleri tahmin eder gibi oldu. Apo, o kritik dakikaları anlatıyor:

"Uçağa bindim. Birden etrafım sarıldı. Hemen yere yatırıldım ve yakalandım. Uçağa binince üst aramam yapıldı. Saatim dahil, hepsini üzerimden aldılar."

"Türkiye'den seni almak üzere dört kişi geldi" diyen meçhul ses için Apo, "deli saçması" diye aklından geçirdi ama önlem almayı da ihmal etmemişti. Apo, İmralı Adası'na gidiyordu.

Apo, Gülerek Anlattı: Bir de Uyandım ki...

Abdullah Öcalan'ın İmralı Adası'nda sorgusunu DGM Savcıları Nuh Mete Yüksel, Talat Şalk ve Hamza Keleş yaptı.

Apo'nun sorgusunu yapan üç DGM savcısından biri olan Talat Şalk'la konuşuyoruz. Savcı "Abdullah Öcalan'ın insan olarak hakları hiçbir biçimde ihlal edilmedi. Avukatlarıyla, ailesiyle görüştürüldü, istediği gazeteler, kitaplar verildi" diyor ve Apo'nun getirildiği günlerdeki durumu şöyle anlatıyor:

"Abdullah Öcalan İmralı Adası'na getirildiği ilk günlerde avukatlarıyla görüşmesine izin verilmedi. Bunun da sebebi şu: Devlet, Abdullah Öcalan'ın hayatından endişe etti. Çok olağanüstü tedbirler aldı. Abdullah Öcalan'a kin duyan bir sürü insan var. Bir sürü oğlu şehit olan anne var, baba var. Bunların içerisinde polisler de, askerler de olabilir. Onun için ilk önce Abdullah Öcalan'ın hayatını nasıl koruruz endişesine kapıldık. Ancak o endişeyi yendikten sonra görüşmeye izin verilebildi. O da Türkiye Cumhuriyeti Devleti için olağan bir tedbirdir."

Abdullah Öcalan'ın gardiyanları, yeni adıyla infaz koruma memurları aslında Polis Özel Harekât Timlerinde uzun yıllar görev yapmış, PKK'lı peşinde dağlarda koşmuş, vurmuş, vurulmuş kişilerdi. Bunların seçiminde çok titiz davranıldı.

Aynı Karavanadan Yediler

DGM Savcısı Şalk, Apo'nun sorgu sırasında halini şöyle anlatıyor:

"Türkiye'ye getirildiği günlerde devamlı idam edilme korkusu taşıyordu. Sorguda kendisine bir fiske bile vurulmamıştır. Sorgu esnasında esprili bir şey oluyor ve gülüyordu. Mesela Öcalan'a ben 'Nasıl yakalandığını' sordum, gülerek 'Ben de bilmiyorum. Uyandım, kendimi Türk görevlilerin elinde gördüm' dedi. Daha bir sürü esprisi olmuştur ama bunlar sorgu esnasında lafın gelişi üzerine oluyordu."

Şalk unutulmaz sorgu ile ilgili olarak sorularımı şöyle cevaplandırıyor:

"Apo'nun sorgusunda suçladığı kimseler var mıydı?"

"Abdullah Öcalan, sorgusu sırasında Avrupalıları suçlamıştır. Avrupalılar için 'Avrupa'ya giden, olaylara bile katılmayan, ben Kürdüm, ben PKK'lıyım diyen herkesi ülkelerine kabul ediyorlardı. En büyük PKK'lı olan beni almadılar, bana iltica hakkı tanımadılar' diyordu. Onlara bu davranışlarından ve ikiyüzlülüklerinden dolayı çok kızıyordu. "

"Apo öldürüleceği kuşkusu taşıyor muydu?"

"Can güvenliğinden endişe ettiğini hiç belirtmedi. Ancak devletin öyle bir endişe taşıdığını biliyorum. Onun hayatını korumak için oraya gelen üç doktor bile özel seçildi. Bu Abdullah Öcalan'a kıymet verildiği için değil, 'Buna bir şey yapılır da devlet olarak zan altında kalırız' diye bütün bu tedbirler alındı. Kaldığı cezaevi normal bir cezaevi değil. Konforlu sayılabilecek bir yer."

"Sizlerin ve Apo'nun yemekleri farklı mı çıkıyordu?"

"Hayır, orada bulunduğumuz sürece ben de aynı karavanadan yedim. Biz ne yiyorsak, aynı karavanadan Apo da yiyordu. Yani Abdullah Öcalan'a Türk devletinin davranışı fevkalade iyi olmuştur. Düşünebiliyor musunuz, kendisine bir ada tahsis edildi. Yani bu ada 'Abdullah Öcalan kaçmasın' diye değil, 'Herhangi bir suikasta uğramasın' diye tahsis edildi."

Sorguda bulunan DGM Savcısı Nuh Mete Yüksel, yüksek tansiyonu olan birisi. Apo'nun sorgusu ya-

pılmadan önce, bir doçent doktor ile iki doktorun sağlık kontrolünden geçiriliyordu. Sorguya alınmadan, sorgu sırasında ve sorgu sonrasında da tansiyonu ölçülüyordu.

DGM Savcısı Nuh Mete Yüksel, "Benim tansiyonumun yükselmesinin hiç önemi yoktu. Ama Apo'nun tansiyonu bir derece yükselince doktorlar ne yapacaklarını şaşırıyorlardı. Apo'nun üzerine titriyorlardı. O kadar özen gösteriliyordu. Apo'nun hiçbir hakkı ihlal edilmemiştir" diyor. Apo sayesinde, DGM savcıları da sık sık tansiyonlarını ölçtürüyor, hazır gelmişken doktorlara şikâyetlerini söylüyorlardı.

Çatlı: 5 Ocak'ta İstanbul'da Olun

Yedi TİP'li öğrencinin öldürülmesinin emrini veren Abdullah Çatlı, 1981 yılında yurtdışına kaçtı. Kaçak olduğu dönemde memleketi Nevşehir'e telefon ediyor, kardeşi Zeki ile konuşuyordu. O dönemde telefon dinleme teknikleri yetersiz kalıyordu. O yüzden telefonların dinlenmesi kolay kolay mümkün olmuyordu.

1983 yılının son günleriydi. Çatlı kardeşine, "Size yakında sürprizim var. 5 Ocak'ta babamla beraber İstanbul'da olun" dedi. Çatlı'nın nasıl bir sürpriz yapacağını bilmiyorlardı. İstanbul'a gittiler. Akrabalarının evine yerleştiler. Abdullah Çatlı'nın arkadaşı geldi, "Hadi gidiyoruz" dedi. Kapıdan önce o çıktı. Sağa-sola baktı, çıkış için bir sorun olmadığını ağacın altında duran kişinin elini havaya kaldırmasıyla anlamıştı.

Gittikleri evde onları gerçekten bir sürpriz bekliyordu. Aradan iki saat daha geçti. Ne gelen vardı ne giden... Kapı vuruldu, genç adam, "İşte geldiler" dedi. Kapıdan kollarını açarak babası ve kardeşine doğru ilerleyen kişi Abdullah Çatlı'ydı. Baba, gözlerine inanamadı ve "Evladım nasıl geldin?" dedi.

Çatlı "Yurtdışında üst düzey bir kişinin oğlunu kaçırdılar. Onu kurtardım. Hediye olarak bir haftalığına Türkiye'ye gitmeme izin verdiler" diye yanıtladı.

Çatlı tedirgindi. Yıllar sonra, "bazı yetkililerin bilgisi dahilinde" gelse bile gizliliğe tam uyuyordu. Bir haftalığına gelmiş, ama başına gelen bir olaydan sonra bu sürenin dolmasını beklemeden gitmeye karar vermişti.

İstanbul'da bir yazlıkta kalıyorlardı. Arkadaşına ait bir otomobille kardeşi Zeki'yle birlikte kent merkezine geliyordu. Yolda iki polis işaret etti. Panik oldu. Ne yapacağını şaşırdı. Belinde silahı vardı. Yavaşlayıp sonra birden gaza basmayı düşündü. Ancak polislerin ellerinde silahları yoktu. Biraz rahatladı. Polislerden biri, "Arkadaşımız da İstanbul'a gidiyor. Onu da götürün" ricasında bulundu.

Çatlı İle Polis Aynı Otomobilde

Polisin otomobile binmesinin altında bir şeyler olduğunu sanıyorlardı. Sohbete başladılar. Polis Rizeliydi. Sordu:

"Hemşerum nerelisun?"

"Kayseri."

"Neresindensun?"

"İçinden."

"Hangi mahallesindensun?"

"İstasyon mahallesinden."

"Ben orada görev yaptum. Evun nerede?"

"Caminin yanındaki bakkalın ikinci katındaki sarı ev."

"Bildum bildum."

Çatlı, atıyordu. Ama Kayseri'ye trenle çok gittiği için ve tren geçen her yerde İstasyon Mahallesi olduğunu düşündüğünden bu yalana başvurmuştu. Polis yol boyunca meslek anılarını anlattı. O Abdullah Çatlı'yla yolculuk yaptığını bilmiyordu.

O polis memuru, Susurluk kazasından sonra Abdullah Çatlı'nın fotoğraflarını görünce, arkadaşlarına, "Ula pen ha uşağı tanıdım. Bir gün arabasıyla yolculuk yapmıştım..." dedi. Arkadaşları Rizeli polisin anlattıklarına güldü. Onun yine espri yaptığını sanıyorlardı.

Abdullah Çatlı, Türkiye'ye ilk girişinde "Hasan Kurtoğlu" adına düzenlenmiş pasaport kullanıyordu. Uçakla gelişinde, havaalanında kendisini karşılayan "rütbeli" bir kişi vardı. Hemen yakınında duran polis memuru, Çatlı'ya dikkatlice baktı. Göz göze geldiler. Çatlı, dikkatleri dağıtmak için rütbeli kişiye "Sizi çok özlemişim" deyip sa-

rıldı. Amacı, polis memuruna aranan bir kişi olmadığını, rütbeli kişinin yakın dostu olduğunu göstermek, dikkatleri dağıtmaktı...

Çatlı, cezaevinde olmadığı dönemde Türkiye'ye sık sık giriş-çıkış yapıyordu. Türkiye'de o kadar rahat hareket ediyordu ki, TBMM'de, bakanların odasında, özel kalem müdürlüklerinde hep o vardı. Abdullah Çatlı olduğu görüştüğü kişilerce biliniyordu. İlk kez görüştüğü kişilere ise kendini Mehmet Özbay diye tanıtıyordu.

Kod Adı: Ufuk

Aslında Hasan Kurtoğlu, Mehmet Özbay, Şahin Ekli kimliklerini kullanıyordu ama asıl sevdiği isim "Ufuk"tu. Çatlı, bu ismi "devlete çalıştığı" dönemde kullanmaya başladı:

Kod adı: Ufuk.

"Ufuk"un MİT ile ilişkisi 1982 yılı sonlarında başladı. Devlet yetkilileriyle ilk görüşmesini Fransa'da yaptı. Teklif devlet adına ASALA'ya karşı yürütülecek operasyon için yapıldı. Birkaç kez yapılan görüşmelerden sonra Çatlı bu teklifi kabul etti. "Sırdaşı" olan kardeşi Zeki Çatlı, bana bu teklifi şöyle anlattı:

"Ağabeyimin bu teklifi kabul ediş şekli, altını çizerek belirtiyorum 'prensip anlaşması' şeklindeydi. Yani

devlet adına, kendi manevi değerleriyle örtüştüğü için teklifi benimsedi. ASALA katillerinin yok edilmesi gerektiği, prensiplerine de uyuyordu. Görüşmeler sırasında kendisi için bir talepte bulunmadı. Alpaslan Türkeş'in serbest bırakılmasını, ülkücülerin idam edilmemesini istedi. Türkeş konusunun biraz zaman alacağı, ancak idamların durdurulmasının gerçekleştirileceği söylendi. Bu görüşmelerden sonra operasyonlara başlandı."

Ertaç Tinar'ın Gizli İfadesi

"Susurluk'un kayıp silahları" ortaya çıktıktan sonra Başbakanlık Başmüfettişleri Mehmet Akın ile Ayşegül Genç, İsrail'den silah alımında kilit rol oynayan Ertaç Tinar'ın 27 Temmuz 1998 tarihinde ifadesini aldılar. 10 Kasım'da ek bir ifade daha verdi. Tinar, müthiş iddialarda bulunuyordu. "Gizli" kayıtlı ifadede Tinar kendisine yöneltilen soruları şöyle cevaplandırıyordu.

"50 milyon dolara pazarlığı yapılıp da 25 milyon dolar ödenen pazarlığın ne olduğunu biliyor musunuz?"

"Başlangıçta bilmiyordum. Mehmet Ağar, İsrail İstihbarat Teşkilatı ile görüşmeler yaptı. Bu görüşmelerde ben bulunmadım. Bu görüşmelerin mahiyetini bilmiyorum. Bu görüşmelerden sonra İsrail'e ilk seyahatimiz de yapıldı. Ancak bilahare yapılan çalışmalarda, çalışma şeklinden kendi tefsirime göre İstanbul-Polat Rönesans Oteli'nde ya-

pılan anlaşmanın mahiyetinde lojistik, teknoloji transferi, eğitim, istihbarat bulunduğunu düşündüğümde, bunun Abdullah Öcalan'ın ortadan kaldırılması ile ilgili olduğuna kanaat getirdim. Daha sonraki çalışmalarda da İsraillilerin ifadelerinden bunun böyle olduğunu kesinlikle öğrendim. Bu elli milyonluk çalışma bunları kapsıyordu. Mehmet Ağar'ın İsrail'de çok üst düzey istihbarat yetkilileriyle görüştüğünü, kendisinden başka kimsenin katılmadığını biliyorum."

"Bu işten dolayı sizin maddi bir kazancınız oldu mu?"

"İki parti ödemeye ilişkin olarak her biri 625 bin dolar olmak üzere toplam 1 milyon 250 bin doları Hightech firması bana ödemiştir."

İsrail'e Giden Heyette Eken de Var

"İlk seyahatten itibaren Mehmet Ağar ve diğer yetkililerin İsrail'e seyahatleri hangi tarihlerde ve hangi vasıtalarla yapılmıştır?"

"İlk seyahatlerinde Mehmet Ağar, Korkut Eken, İbrahim Şahin ve Ertuğrul Oğan Türk Hava Yolları uçağı ile Zürih'e geldiler. Oradan İsviçre Hava Yolları ile Telaviv'e birlikte gittik. İlk seyahatin tarihi1993 yılının Eylül sonudur. Bundan sonraki dönemde bir defa daha gene Zürih yoluyla Telaviv'e bir defa da 'Ceylan' isimli sekiz

kişilik özel uçakla günü birlik Telaviv'e gidip döndük. Mehmet Ağar bu toplantılarda İsrail istihbarat teşkilatının en üst kademeleri ile görüştü. Ben bu görüşmelerinde ne görüşüldüğünü kesinlikle bilmiyorum. Toplantılarda bulunmadım. Bu seyahatler tam kesin tarih söyleyememekle birlikte dönemin Başbakanının İsrail'e ziyaretinden öncedir."

"1994 yılında Antalya'da ve sonrasında Ankara-Gölbaşı'nda düzenlenen kursların yukarıdaki anlatımlarınızdaki olaylarla bağı nedir?"

"Bu kurslar da elli milyon dolara pazarlığı yapılan görevle ilgilidir. Benim bildiğim kadarıyla konuyla bağı budur."

"Bu işlerin hibe adı altında yapılması konusundaki irade nereden ortaya çıktı, kime aittir?"

"Bu işin gizliliği sebebiyle işin karakterine uygun bir şekilde eğitimin, malzemenin ve diğer isteklerin yapılabilmesi için hibe olması lazım geldiği söylendi. Kim söyledi hatırlamıyorum. Ben de böyle bir tarihi olayda görev verildiği için son derece duygusal ve gururluydum. Hibe diye gönderilmesi isteğini yerine getirmekte bir sakınca görmedim. Zaten benim tefsirime göre bu olay hibeydi."

"Silah ve malzemeler ve diğer eğitim çalışmaları, göz önünde tutulduğunda bunların karşılığında alınan maddi ödemeler birbiriyle eşdeğer midir?"

"Benim yorumum şudur: Yapılan sözlü anlaşmada ikmal, yüksek teknoloji, eğitim ve istihbarat olarak 37,5 milyon dolara anlaşılmıştı. Bu görevler İsrail firması tarafından tamamen yerine getirildiği halde 37,5 milyon dolar yerine yirmi beş milyon dolar ödenmiştir. High-tech firması 12,5 milyon dolar alacaklıdır. Ben istihbarat açısından İsrailli arkadaşlarımdan İsrail gizli istihbarat üst düzeyi tarafından Abdullah Öcalan'ın oturduğu yerlerle ilgili çok önemli bilgilerin Sayın Mehmet Ağar'a aktarıldığını biliyorum."

"Kurs yeri nasıl tespit edildi?"

"Antalya'daki kurs öncesinde kurs yeri tespiti için İsrailli uzmanlarla birlikte Amos Golan, Gabi Coben ve bir uzman daha Balıkesir Polis Okulu, Menteş Eğitim Sahası ve Adana'ya gittim. Buralarda Menteş'te İbrahim Şahin, Adana'da Ramazan Er, Balıkesir'de ismini hatırlamadığım o zamanki okul müdürü tarafından karşılandık. Ve neticede Antalya'da kurs yapılmasına karar verdik. O zamanki Antalya Emniyet Müdürü Mete Altan idi."

"Silah ve malzemelerin sevki öncesinde, esnasında veya sonrasında herhangi bir kamu görevlisi tarafından menfaat teminine yönelik düşünce ve davranış sezinlediniz mi?"

"Kesinlikle böyle bir düşünce veya bir davranışla karşılaşmadım. Özellikle Mehmet Ağar, Ertuğrul Oğan, İbrahim Şahin, Korkut Eken'le birlikte olduğumuzda memlekete hizmete dönük bir heyecan ve hizmet arzusu sezinledim."

"X" Ülkedeki Operasyon

İsrail'den alınan silahların Türkiye'ye getirildiği dönemde, yurtdışında Türkiye'ye yönelik eylemler yoğunlaşmış, komşu ülkelerde yetiştirilen PKK'lılar, Türk turizmini baltalamak için Yunanistan'la ortak alınan sürat teknesiyle Türkiye'ye gönderilmişti. Birçok eylem gerçekleştirilmeden önleniyor, ancak Antalya ve Bodrum'da patlayan bombalar turizme büyük darbe indiriyordu.

O günlerde başarılı operasyonlarla on iki eylem önlendi. Bu olayın kamuoyuna açıklanıp açıklanmaması görevliler arasında hayli tartışma yarattı. Bazıları "açıklayalım" derken, bazı yetkililer de "On iki eylem önlendi, on üçüncü eylemin yapılmayacağını kim garanti edebilir?" deyip, turistlerin de gelişlerinin önlenmiş olacağını kaydettiler. O yüzden, açıklamaların yapılmaması uygun bulundu.

Komşu ülkedeki gelişmeler yetkilileri çok rahatsız ediyordu. Türkiye'den bir TİM gönderildi ve komşu ülkenin ülkemize yönelik eylemlerine karşılık verilmesi, hatta bunun daha da sert yapılması planlandı. İsrail'den alınan silahlardan on adet Jericho tabanca, on adet mikro Uzi tabanca, on adet mini Uzi tabanca bunlara ait susturucuları Korkut Eken'e 24 Haziran 1994 tarihinde tutanakla teslim edildi.

Korkut Eken bu silahları teslim aldığı Özel Harekât Dairesi Başkan Vekili İbrahim Şahin'e, silahların "ka-

yıtdışı" olup olmadığını sordu. Şahin "kayıtdışı" olduğunu söyledi.

Korkut Eken'e böyle söylenmişti ama gerçek hiç de öyle değildi. Silahların "son kullanıcı" kaydı Türkiye'de gözüküyordu. Yani, herhangi bir ülkede eylem gerçekleştirilmiş olsa, bu silahların hangi ülkeye satılmış olduğu ortaya çıkacaktı.

Gizlice Yerleştirildi

Suikast silahlarının bir kısmı komşu bir ülkeye, bazıları da iki Batı ülkesine ulaştırılacaktı. PKK'nın Avrupa sorumlusu Kani Yılmaz, DHKP-C lideri Dursun Karataş, hedef isimler arasındaydı. O günlerde yurtdışına Mehmet Özbay kimliğiyle sık sık girip çıkan ve Korkut Eken'le görüşen birisi daha vardı. O, Abdullah Çatlı'ydı.

Türkiye'deki bombalı eylemler, orman yangınları, hep komşu bir ülkede planlanıyordu. Özellikle komşu ülkedeki Lamia Kampı'nda bomba ve orman yakma eğitimleri verilen PKK'lılar, Türkiye'ye gönderiliyordu.

Bir gece İstanbul'da bir TIR parkına üç kişi girdi. Hangi TIR'ın yanına gideceklerini biliyorlardı. Karanlığın içinde TIR'a yanaştılar ve silahları yerleştirmeye başladılar. Şoför TIR'ın içinde uyuyordu. Ne olup bittiğini hiç fark etmedi. Gün ışımadan yola çıktığında silah taşıdığının farkında bile değildi. Plan özellikle böyle ya-

pılmıştı. Eğer şoför TIR'ında silah olduğunu bilmiş olsa, gümrüklerde renk verir diye böyle bir yola gidilmişti.

TIR'ın gittiği yer biliniyordu. Sınır kapısından geçişinden sonra merkeze, "yolcuyu uğurladık" mesajı iletildi. Yolcu, suikast silahlarıydı. O gün akşam saatlerinde aynı yerin telefonu bir kez daha çaldı. "Misafiri karşıladık" denildi. Misafir ise TIR'dan yine gizlice alınan silahlardı.

Lamia Kampı Basılacaktı

Korkut Eken'e seri numaraları yazılıp, zimmet karşılığı teslim edilen silahların bazıları komşu bir ülkede müthiş bir eylemde kullanılacaktı. PKK'lıların bomba eğitimi gördüğü komşu ülkedeki Lamia Kampı basılacak, eğitimdeki tüm teröristler öldürülecekti. Eylem için gidecek kişiler de belirlenmiş, bunların değişik günlerde komşu ülkeye sokulması, eylemden önce buluşacakları yer de saptanmıştı.

O günlerde, Türkiye'yi sarsan "Susurluk" kazası meydana geldi. Milletvekili Sedat Bucak'ın otomobilinde bulunan silahlardan birisi Emniyet Genel Müdürlüğü Özel Harekât Dairesi Başkanlığı'na aitti. İşte "Susurluk'ur kayıp silahları" böyle ortaya çıktı.

Bu olaydan sonra yurtdışındaki operasyonlar yatmış, silahlar istenmişti. Korkut Eken'in zimmetindeki

beş Jericho, üç mikro Uzi, iki mini Uzi tabanca ile bunlara ait susturucular gelmemişti. Teslim edilen kişiyle bağlantı kurulamıyordu. Ancak Sedat Bucak'ın otomobilinde bulunan Uzi marka silah Korkut Eken'in üzerine zimmetli olanlardan değildi. Çatlı'nın üzerindeki tabancanın taşıma ruhsatı vardı. Yedi TİP'linin öldürülmesi sanıklarından Haluk Kırcı kayıp silahlar konusunda İstanbul Emniyet Müdürlüğü Organize Suçlar Şube Müdürlüğü'nde şunları söylüyordu:

"Bildiğim kadarıyla Korkut Eken, Abdullah Çatlı'ya yurtdışı operasyonlarında kullanılmak üzere sayısını bilmediğim miktarda Uzi tabir edilen silah vermiş. Bunlardan bir kısmını Çatlı yurtdışına göndermiş, bir kısmı da Florya'daki evindeydi. Hatta bu evde birkaç tane de patlayıcı kalıbı görmüştüm. 1996 yılı başlarında Korkut Eken bu silahları Çatlı'dan geri istedi. Ancak yurtdışına gönderilen silahlar bildiğim kadarıyla orada kaldı. Çatlı, diğer silahları Korkut Eken'e teslim ettiğini bana söyledi. Ancak kendi çantasında taşıdığı mikro Uzi tabir edilen silahı sorduğum zaman bu silahı Korkut Eken'e iade etmediğini, bu nedenle Eken ile aralarının açıldığını bana söyledi. Abdullah Çatlı'nın İbrahim Şahin ile de ilişkisi vardı."

"Söylerim Savcı Bey. Ama..."

Değişik dönemlerde Korkut Eken'e soruldu. Eken, "Bu silahların en üst makamların talimatı dahilinde gerçekleştirilmek istenen bir çalışmada mutemet vasıtasıyla x ülkeye sevk edildiğini" belirtiyor ve o ülkedeki kritik görevden dolayı mutemet şahısla bir daha bağlantı kurulamadığını kaydediyordu.

Bu silahlarla hangi eylemin yapılacağını Başbakan Tansu Çiller, Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar da biliyordu. Eken, Ağar'a "Genelkurmay'ın işten haberi var mı?" diye sordu. Ağar'ın bilmediğini anladı. Ağar, aynı gün Genelkurmay'a gitti.

Kayıp silahlar konusunda Cumhuriyet Savcısı Eken'in ifadesini alırken, "Sayın Savcım yapılacak operasyondan Başbakanımızın da bilgisi var. Ben bu operasyonları hangi ülkeye yapacağımızı size de söylerim. Ancak, basına sızarsa, ülkeler arasında müthiş sorun olur. Bunun sorumluluğunu yüklenebilirseniz söyleyeyim" dedi. Savcı, alacağı bilgilerin bir ateş topu olduğunu sezdi ve "Tamam tamam söylemeyin. Ülke adı yazmayız, onun yerine (x) ülke deriz" karşılığını verdi.

Korkut Eken, ifadesini verip Küçükesat'taki evine döndüğünde gazeteci Kadir Ercan, Korkut Eken'i aradı ve ifadesindeki bazı bilgileri öğrendiğini ve bu bilgilerin doğru olup olmadığını sordu. Eken, basına hiç konuşmuyordu. O gün de, yine "Bunlar devlet sırrı. Yazmazsanız iyi olur" yanıtını verdi.

Korkut Eken, silahlar konusunda müfettişlere şunları söylüyordu:

"Emniyet Genel Müdürlüğü'nde danışman olarak görev yaptığım sırada 24 Haziran 1994 tarihinde bazı silah ve mühimmatları, ismini veremeyeceğim yabancı bir ülkede çalışma yapılırken ihtiyaç halinde kullanılmak üzere zamanın Emniyet Genel Müdürü Sayın Mehmet Ağar'ın talimatıyla teslim aldım. Bu teslim almaya ilişkin bana göstermiş olduğunuz 24 Haziran 1994 tarihli tutanaklar doğrudur.

Ancak 1996 yılının Mart ayında benim görevden ayrılmam ve bu silahların benden geri istenmesi nedeniyle temin edebildiklerimi Emniyet Genel Müdürlüğüne intikal ettirdim. Ancak bazılarını bulundukları ülkede ortamın müsait olmaması nedeniyle görevli şahıslardan temin etmem mümkün olmadı. Ancak bu silahların da temin edilmesi için gerekli gayreti göstereceğim. Fakat temin edilmesi konusunda herhangi bir garanti vermem de mümkün değildir. Benim silahları teslim almam ve belirlenen amaç doğrultusunda kullanmam konusunda İçişleri Bakanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü'ne sorulduğunda sizlere gerekli bilginin verileceği kanaatindeyim. Ama bu konuda ben talimat alırken herhangi bir yazılı emir almış değilim."

Müfettişler, Mehmet Ağar'a 20 Mart 1997 tarihinde kayıp silahlarla ilgili olarak soru yöneltiyordu. Ağar "Korkut Eken'e, Emniyet Genel Müdürlüğü görevim sırasında gizli bir görev verdiğim ve bahse konu silahların

bu amaç doğrultusunda kullanıldığı tarafımdan bilinmektedir" diyordu.

"Emir Verilir, Gereği Yapılır"

Özel Harekât Daire Başkan Vekili İbrahim Şahin'in sözlü talimatı üzerine Korkut Eken'e silahları teslim eden dönemin Operasyon ve Harekât Şube Müdürü Şemsettin Canpolat, silahları nasıl verdiğini ise şöyle açıklıyordu:

"Bunları teslim ederken herhangi bir yazılı talimat istemediğim gibi sebebini de sormadım. Çünkü bizim teşkilatımızda emir verilir ve gereği yapılır. Aksi takdirde Türkiye şartlarında terörle mücadele yapmak mümkün değildir. Ben amirime güvenirim, amirim de bana güvenir. Diğer yandan Korkut Eken bu ülkede vatan için her şeyini ortaya koymuş ve bu işi en iyi bilen kişidir. Bu silahların hangi amaçla kullanıldığını veya kullanılacağını da bilmiyorum. Korkut Eken, yaptığı işin bilincinde olan ve terörle mücadeleye başını koymuş bir kişidir."

Silahların götürüldüğü üç ülkede operasyonlar yapılamadı. 50 milyon dolara alınan İsrail silahlarının 25 milyon doları da ödenmedi. Bunun nedenini Mehmet Ağar'dan öğrendim.

Ağar, bazı görevlilerin bir iş yapmadan, bir gram riske girmeden ucuz kahramanlık yaptığını belirtiyor, "Cumhuriyet kurulduğundan beri bütün örtülü ödenek harcamalarını herkes açıklasın o zaman ben de açıklayayım" diyordu. Ağar sözlerini şöyle sürdürmüştü:

"Yapılan örtülü ödenek harcamasıdır. Bu harcamanın ne amaçla kullanıldığını kanun çerçevesi içerisinde bilmesi lazım gelenler bilmektedir. Örtülü ödenek mal ve hizmet alımı için yapılır. Muhasebe-i Umumiye Kanunu'nun hiçbir şekil ve şartlarına tabi değildir. O dönemde de ülkenin güvenliği, istihbaratı için mal ve hizmet alımı yapılmıştır. Bilmesi lazım gelen kanuni kişilerin bilgileri dahilinde yapılmıştır.

O zaman bütün başbakanlar, bütün bakanlar açıklasın. Biz de açıklayalım."

Ağar, bir olayın daha altını çizip, şunları söylemişti:

"Türkiye'nin bir daha bu tür işlerden başı belaya girmeyecek mi? O zaman kim Türkiye'yle işbirliği yapacak? İsrail'den silah almışız, bazı görüşmeler yapmışız. Bunda hainane bir teşebbüs göremedim. Şimdi Türkiye ile İsrail'in arası iyi. Sabah-akşam gidilip geliniyor. Bizim başlattığımız görüşmelerden önce bir tane geliş- gidiş yoktu. Türkiye'ye ne zararı var bu ilişkilerin? Örtülü ödenekle mal ve hizmet almışız. Bu da deşifre edilmiş. Yarın öbür gün buna benzer terörist faaliyetlerle mücadele için işbirliği önersek kim bize yüz verecek, kim bizle iş yapacak?"

Ağar'a Ertaç Tinar'ın "silahlar için 50 milyon dolara anlaşıldığını, ancak paranın yirmi beş milyon dolarını aldıklarını, kalanını almadıklarını" söylediğini hatırlatıyorum ve niçin ödeme yapılmadığını soruyorum. Ağar şunları söylüyor:

"Operasyon bitmediği için kalanı ödenmedi. O dönemde bir 'tosun' isteniyordu. Tosun gelmeyince iş yarıda kaldı. Tosun sonradan getirildi ama başka türlü oldu. Paranın kalanını vermememin sebebi belli. Bunları açıklamanın faydası yok. Sanki Türkiye'de bir daha böyle şeyler olmayacağını zannediyorlar. Bu kafayla giderlerse Türkiye'nin sınırlarına sahip olamazlar. Keşke her örtülü ödenek böyle amacına uygun harcanabilse. Hayatım boyunca, son on senede bu kadar icraata uygun, amaca uygun, işe uygun bir harcama yapılmadı. Parayı niçin vermediğimiz merak ediliyor. Olay orada bitseydi, paketi alsaydık parayı orada alırlardı. Paketi, yani Tosun'u almadan niye vereceğim ben? Verdiğim paranın karşılığında ya da en azından karşılığı civarında yeterli malzeme de almışım. Operasyon tamamlanmayınca paranın kalan kısmını vermem tabii. Niye vereceğim?"

Ersever'e Uzaktan Kumandalı Patlayıcılar

Binbaşı Ahmet Cem Ersever, Güneydoğu'da en zor dönemde ön saflarda yer alan ve yörede efsaneleşen bir isimdi. JİTEM'de görev almış, 1989'da Diyarbakır'da Jandarma istihbaratının sorumluluğuna getirilmişti. 1993 yılında emekli oldu ve konuşmaya başladı. O günlerde, Emniyet Genel Müdürlüğü'nde danışman olarak göreve başlayan Yarbay Korkut Eken, Cem Ersever'in Güneydoğu'daki çalışmalarını biliyordu. Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar'a "Cem'i Emniyet'e alalım" dedi.

Ağar, "Bilmediğin bazı şeyler var. Almamız doğru olmaz" dedi. Olay kapandı.

Cem Ersever Kuzey Irak'a sık sık gidip geliyor, orada önemli bir istihbarat ağı oluşturuyordu. Kuzey Irak istihbarat mensuplarınca "cellat" lakabıyla tanınıyordu. Olağanüstü Hal Bölge Valiliği, Cem Ersever'e Kuzey Irak'ta yapacağı bazı faaliyetler nedeniyle, uzaktan kumandalı patlayıcılar almıştı. Örtülü ödenekten alınan bu patlayıcılar, Cem Ersever'e teslim edildi. Ersever, bunların bir kısmını kullandı ve örgüte büyük darbeler indirdi.

Ersever, patlayıcıların bir kısmını görevden ayrıldığı dönemde yetkililere teslim etmemişti. Yıllarca Diyarbakır'da İstihbarat Şube Müdürlüğü görevinde bulunan Hanefi Avcı, Cem Ersever'in Ankara'daki bir duruşmaya gittikten sonra kaybolduğunu ilk öğrenenlerden birisiydi. Ersever, arkadaşı Alparslan Ertuğ'a "Başıma bir şey gelirse, Hanefi'ye haber ver" demişti. Ersever Ankara'ya gittiğinde kaybolmuş ve Alparslan Ertuğ da Hanefi Avcı'ya bu haberi iletmişti. Ersever, JİTEM'deki görevi sırasında kullandığı kişilerden şoför Kemal'e patlayıcıların bir kısmını bırakmıştı. Ersever'le birlikte JİTEM'den ayrılan Mustafa Deniz, JİTEM'e "Kemal'de Cem'in bıraktığı uzaktan kumandalı patlayıcılar var. Bunları gelip alırsa tehlikeli olur. Bunu almak lazım" diyordu.

Ölüm Evi

Cem Ersever, kendisine gerekli olan "malzemeleri" nereden alacağını biliyordu. Bunlar şoför Kemal'in evindeydi. Ersever malzemeleri almak için o eve gitti ve ortadan kayboldu. Mustafa Deniz, Cem Ersever'in şoför Kemal'in evine gittiğini biliyordu. Mustafa, Ersever'den haber alamayınca aynı eve gitti. O da kayboldu. Ardından Cem'in Suriye'de okuyan ve Türkiye'deki tıp fakültesine yatay geçiş yapması için yardım ettiği Neval Boz da Cem'in akıbetini öğrenmek için şoför Kemal'in evine gitti. O da kaybolacağını hiç aklından geçirmemişti. Şoför Kemal'i tanıyor ve güveniyordu. Ama o da ortadan kayboldu.

"Ölüm Evi"ne giden üç arkadaşın cesetleri Ankara'nın üç ayrı yerine üçgen oluşturulacak biçimde bırakıldı. Cem Ersever'in cesedi, 4 Kasım 1993'te Ankara-Elmadağ'da bulundu. Elleri arkadan bağlanmış, kafasına iki kurşun sıkılmıştı. Mustafa Deniz'in cesedi Polatlı Avcılar köyü yakınında çobanlar tarafından bulundu. Onun da kafasına kurşun sıkılmıştı. Neval Boz'un cesedi ise, İstanbul-Ankara otoyolu üzerinde 9 Kasım'da bulundu. Üçgen tamamlanmıştı. O günlerde dikkatlerden kaçan bir ayrıntı vardı. Cem Ersever'in kullandığı mobil telefon daha sonra "Yeşil" kod adlı Mahmut Yıldırım'a geçmişti.

"Merkez 3310, Merkez 3310"

Ankara Emniyet Müdürü Orhan Taşanlar, polis evinde gazetecilere iftar veriyordu. Hoca, "Allah-ü Ekber" dedikten birkaç dakika sonraydı. Daha çorbaları bile bitmemişti. Polis evinin başka bir bölümünde ise korumalar iftarlarını açıyordu. Emniyet Müdürlüğü telsizinden "Merkez 3310, merkez 3310 anonsu" yükseldi.

Peş peşe iki anons yapılması önemli bir olayın habercisiydi. Koruma koşarak Emniyet Müdürü'nün bulunduğu salona geldi.

"3310 merkez."

"Merkez 3310, Necatibey Caddesi DEP Genel Merkezi bombalandı."

Salonda bir telaş başladı. Polis muhabirleri telsiz anonsunu duydukları anda hareketlenmişlerdi. O dönemde cep telefonları olmadığı için bir kısmı Taşanlar'ın bir şey söylemesini beklemeden telefona koşmuş, bir kısmı ise o dönemde gazetecilerin yaygın olarak kullandığı telsizle merkezlerini uyarıyor, Polis Evi'nin önüne araç istiyorlardı.

Emniyet Müdürü Taşanlar, bir süre sessiz kaldı. Çorbasından bir kaşık daha aldı, orada kalan gazetecilere, "Arkadaşlar kusura bakmayın ben gitmek durumundayım" dedi. Dişlerini sıktı, "Bu yine onun işi" diye içinden geçirdi.

O günlerde bu partiye yakın olan dernekler ve yayın organlarının binaları peş peşe bombalanıyordu. Failler ise bir türlü yakalanamıyordu. Kimin yaptığı ise

bir türlü belirlenemiyordu. Aslında, şüphelenilen kişi belliydi: Yeşil.

"Yeşil" başlarına bela olmuştu. Bu kişi Ankara'da eylemler yaptıkça, Emniyet yetkililerinin üzerinde de "Siz uyuyor musunuz?" diye baskılar kuruluyordu. "Yeşil"in kim olduğunu, kimler tarafından korunduğunu biliyorlardı. Yani ona dokunmaları mümkün değildi.

"Yeşil"e, "Taciz Takibi" Uygulandı

"Yeşil"in eylemleri Ankara Emniyet Müdürlüğü yetkililerinin yanı sıra istihbarat dairesinin de hayli canını sıkıyordu. Eylemlerini önlemek için "Yeşil", yakın takibe alındı. Elinde çok sayıda uzaktan kumandalı patlayıcılar olduğu biliniyordu.

"Yeşil"in eylemlerini durdurmak için Emniyet Müdürlüğü İstihbarat Şubesi, bu kişiye yönelik "taciz takibi" başlattı. Böyle bir takip, sık sık başvurulan bir yöntemdi. Kişiye, "Ben senin ne yaptığını biliyorum" mesajı verilmek isteniyordu. Taciz takibinde kişiye takip edildiği hissettirilip, rahatsız edilirdi. Aslında "Yeşil"i izleyen yalnız Emniyet değildi.

İstihbarat Daire Başkanı Emin Aslan'ı telefonla arayan MİT Daire Başkanı Mehmet Eymür'dü. Eymür telefonda, "Mahmut Yıldırım'ı izliyor musunuz?" dedi. Mahmut Yıldırım, "Yeşil"in adıydı. Emin Aslan, "Bizim onunla ilgili bir çalışmamız var" dedi. Bu konu önemliydi ve ortada karışık bir durum vardı.

Mehmet Eymür, polisin Yeşil'e patlayıcı verdiğini ve bu patlamaların o yüzden yapıldığını öne sürüyordu. Oysa Emniyet'in elindeki bilgiler başkaydı. Bu konuyu telefonda daha fazla konuşmak istemediler. Eymür, Aslan'ı MİT'e davet etti.

Emin Aslan, Eymür'ün kendisini çağırdığını Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar ile bu görüşme sırasında yanında bulunan Korkut Eken'e söyledi. Kısa bir değerlendirme yaptılar. Eken, "Konuşmayı mutlaka banda al" uyarısında bulundu.

İstihbarat Daire Başkanı, teknik takipten sorumlu yardımcısını aradı ve teyp istedi. Eymür'ün odasına girdiğinde teybi çalıştırmaya başlamıştı.

Karşılıklı hatır sormalardan sonra Eymür, "Mahmut Yıldırım'ı neden izliyorsunuz?" diye sordu. Emin Aslan, Cem Ersever'e Kuzey Irak'ta kullanmak üzere verilen patlayıcıların Yeşil'de bulunduğunu tespit ettiklerini, son günlerde Ankara'daki patlamaların kamuoyunda yankısının büyük olduğunu belirtti. Eymür, "Yani patlayıcılar için mi izliyorsunuz?" diye sordu. Aslan da "Evet" dedi.

Eymür, yan odada bulunan yardımcısı D. F'yi çağırttı. "Bu Yeşil'deki patlayıcılarla ilgili ne yaptık?" dedi. D. F., patlayıcıların Yeşil'den alındığını ve malzemelerin kendilerinde olduğunu belirtti. Eymür, Yeşil'in izlenmemesini de bu görüşmede istedi.

Yıllar sonra Mehmet Eymür internetteki sitesinde, "Emniyet, Yeşil'e patlayıcı vermişti" iddiasında bulundu.

Eymür'le röportaj yapmak için Amerika'ya gidecek gazeteci aracılığıyla Emin Aslan, "Sitesinde yer alan bu iddiayı çekmezse, aramızdaki konuşmayı televizyondan duyar" mesajı gönderdi. Gazeteci, bunu aktardı mı aktarmadı mı bilemiyoruz, ama sitede o bölüm kaldırıldı.

"Yeşil Yaşasaydı Ortaya Çıkardı"

"Yeşil" hep Eymür'le ilişkili gibi gösterilmek istendi. Bu soruyu Eymür'e müfettişler de sordu. Eymür, Danıştay'a gönderdiği savunmada "Yeşil"le ilgili olarak şunları söyledi:

"Zamanın MİT Müsteşarı Sönmez Köksal, Yeşil kod adlı Mahmut Yıldırım'ın kendi bilgisi dahilinde üç operasyonda kullanıldığını belirtmiştir. Zaten operasyon planları Müsteşar tarafından onaylanmıştır. Müsteşar Şenkal Atasagun da, Mahmut Yıldırım'ın kullanıldığı operasyonların hepsini iyi bilmektedir. Ben, Yeşil'in kesin olarak öldürüldüğü kanaatindeyim. Jandarmanın, polisin ve bizim verdiğimiz görevleri yerine getiren, Jandarmanın, polisin verdiği istihbarat görevlisi kartını, telsizini, silah ve patlayıcı maddeyi taşıyan Yeşil, neden korkup saklanacak ki? Korkup saklanacak olanlar ona kanunsuz görevleri veren resmi kişilerdir. Yeşil bir suç işlediyse bunu görmezlikten gelen kolluk güçleri olmalıdır. Ben Yeşil'i tanıyorum ve yapısını da biliyorum. Kendisine yüklenen bu kadar suçtan sonra hayatta olsaydı mu-

hakkak ki açıklama yapar, bazı mesajlar gönderirdi. Akın Birdal hadisesinde bile yeniden Yeşil adı ortaya atıldı. Keşke Yeşil bulunsa da doğrular ortaya çıksa."

İşte Çatlı'nın Bilinmeyen Dosyası

Abdullah Çatlı'nın 40 yıllık yaşamına çok şeyler sığdırdığı "çok özel" dosyasından anlaşılıyor. Başbakanlık'ta bulunan bu müthiş dosyada çok şey var:

– 28 Eylül 1976 tarihinde İstanbul'da ölen ülkücü Yusuf Tanık'ın Ankara'da düzenlenmesi kararlaştırılan cenaze töreninden önce Salih Gökçe ile birlikte silah dağıtan ülkücü militanlar arasında yer almış.

– 10 Ekim 1976 tarihinde Ankara'da yapılan ÜOD Genel Kurul Toplantısı sonucunda Genel Merkez Yönetim Kurulu üyeliğine seçilmiş.

– 1977 yılından itibaren Browning marka bir tabancayı sürekli üzerinde taşımış.

– 6 Nisan 1977 tarihinde Hacettepe Üniversitesi'nde yapılan eylemin planlayıcıları arasında yer almış.

– 7 Ağustos 1977'de Ülkü Ocakları Derneği Ankara Şubesi Başkanlığı'na seçilmiş.

– 12 Ağustos 1977'de Atatürk Öğrenci Yurdu'nda bir toplantı düzenleyip 13 Ağustos 1977 günü YAY-KUR sınavında sorulacak soruların cevap anahtarlarını Muhsin Yazıcıoğlu'ndan alıp, sınava katılacak 1995 ülkücü

öğrenciye yazdırmış. (Muhsin Yazıcıoğlu bu iddiayı kabul etmiyor)

– 13 Ağustos 1977'de MEB Ders Aletleri Yapım Merkezi'nde çalışan Halil Seven ve 25 Ağustos 1977 tarihinde Ankara DMMA öğrencisi İsmet Çelenk ile irtibat kurarak silah ve patlayıcı madde talep etmiş.

– 1977 yılında bazı yurtlarda oluşturulan ÜOD şubelerinin yönetim kurullarına ait listeler, Kasım 1977 tarihinde Emek Öğrenci Yurdu'na alınacak öğrencilerin isimleri Abdullah Çatlı tarafından saptanmış ve saklanmış.

Öğrencileri Belirledi

– 1977-1978 öğretim döneminde çeşitli yüksek okullarda Milli Savunma Bakanlığı adına okutulmak üzere alınacak öğrencilerin ülkücülerden oluşmasını sağlamak amacıyla, Kasım 1977 tarihinde, ülkücü öğrencilere ait isimleri belirlemiş.

– 7 Ocak 1978 tarihinde yaptığı bir söyleşide; DTCF'deki solcu öğrenciler ile Zafer Çarşısı'ndaki sol yayınları satan kitapçılara karşı bir eylem planı hazırladığını, bunun gerçekleştirilebilmesi için görevlendirilecek ülkücü militanların en kısa zamanda kendisiyle temas kurmalarını ve onları eğitimden geçireceğini söylemiş. Ayrıca Ocak 1978 tarihinde ülkücü unsurlarca saptanan sol gruba mensup şahısların ev adreslerini toplayıp saklamış.

– 2 Nisan 1978 tarihinde yapılan Olağanüstü Kongre neticesinde ÜOD Genel Başkan Yardımcılığına seçilmiş, Ankara ve Ankara dışındaki eylemlerin yönetimi görevini üstlenmiş.

– 25 Mayıs 1978 tarihinde ÜGD Genel Başkan Yardımcılığına getirilmiş.

– 1978 Nisan ayında meydana gelen Malatya olaylarında ülkücü unsurları yönetenler arasında yer almış.

– Ankara'da bir polisi yaralamak suçundan aranan Nevzat Bor ve dört arkadaşıyla birlikte Sakarya'da 23 Ağustos 1978 günü gözaltına alınmış, ancak ifadesini müteakip Emniyet makamlarınca serbest bırakılmış.

– Ekim 1978 tarihinde İstanbul'a giderek lider seviyesindeki ülkücülerle görüşmüş.

– 17 Ekim 1978 tarihinde İstanbul Çapa Yüksek Öğretmen Okulu'nda bir toplantı düzenleyerek, "ÜGD İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu'nun görevden alındığını, yakalananların konuşarak diğer ülkücüleri yakmamaları gerektiğini, ferdi eylemler yerine genel merkezin emirlerine göre hareket edilmesi lazım geldiğini" ifade etmiş.

– Aralık 1978 tarihinde, Ankara'da ülkücü militanların barındırılacağı meskenleri kiralama çalışmalarını organize etmiş.

– 8 Eylül 1978 tarihinde "Ankara Bahçelievler 15. Sok. No: 56/2" adresindeki eve yapılan silahlı baskın sonucu Türkiye İşçi Partisi (TİP) mensubu yedi kişinin öldürülmesi eylemine organizatör olarak katılmış.

– Mehmet Ali Ağca'nın hapishaneden kaçırılmasından sonra saklanmasına yardımcı olan şahıslardan Mustafa Dikici'nin ifadesinde; Çatlı'nın M. Ali Ağca ve Oral Çelik'le irtibatlı olduğu, adı geçenlere sahte pasaport temin edilmesinde etkin rolünün bulunduğu belirtilmiş.

– 31 Ekim 1980 tarihinde Hamit Gökenç verdiği ifadede; "M. Ali Ağca'nın hapishaneden kaçırılması eylemini Abdullah Çatlı ve Oral Çelik'in organize ettiğini" söylemiş.

– 1982 Şubat ayı içerisinde Ağca'nın, İpekçi eyleminde suç ortaklarından olan Mehmet Şener'le birlikte İsviçre'de, üzerinde Mehmet Saral adına düzenlenmiş sahte kimlikle yakalanmış, sonra serbest bırakılmış.

– Avrupa Demokratik Ülkücü Türk Dernekleri Federasyonu yetkilileri ile irtibatı olmuş.

– Almanya, İsviçre, Avusturya ve Fransa'da kaçak olarak ikamet etmiş ve uyuşturucu madde kaçakçılığı yapmış.

– Mayıs 1985'te Paris'te yakalanmış, evinde yapılan arama sonucunda, "saf eroin" ele geçirilmesi üzerine tutuklanmış.

– 1988 yılı sonunda Fransa'da ceza süresinin bitimini müteakip, İsviçre makamlarınca uyuşturucu suçundan aranması nedeniyle İsviçre'ye teslim edilmiş.

– 21 Mart 1990 tarihinde tutuklu bulunduğu İsviçre'deki Zug adlı cezaevinden kaçmış, 9 Nisan 1990 tarihinde Yugoslavya'ya geçmiş.

– 3 Kasım 1996 tarihinde Susurluk'ta meydana gelen trafik kazasında hayatını kaybetmiş.

"Öldü Derlerse Üzülmeyin"

Türkiye'de idamlar gerçekleşiyor, yakalanma korkusu içinde olan kaçaklar zor günler geçiriyordu. Abdullah Çatlı da o günlerde müthiş bir planı uygulamaya koyacak, "Abdullah Çatlı'yı" kendi eliyle öldürecekti. Zaten başkasının kimliğine bürünmüştü. Hakkında "öldü" ya da "öldürüldü" söylentisi çıkartacak, estetik yaptırarak yeni kimliğiyle yaşamını sürdürecekti.

Çatlı, kendini öldü gösterecekti ama, hasta olan babasını düşündü. Kardeşi Zeki'ye planını anlattı:

"Benim öldüğüm ya da öldürüldüğüm yolunda bir şey duyarsanız sakın üzülmeyin. Bunu bilerek yapacağım. Eğer yakında benimle ilgili böyle bir ölüm haberi alırsanız bunun ne anlama geldiğini bilin. Gerçekten ölüm haberimi alırsanız ne yapacaksanız yine aynısını yapın. Helvamı dağıtmayı da ihmal etmeyin."

Kardeşi şaşırmıştı. Çatlı da daha sonra bu planından vazgeçti. Çünkü o tarihlerde bazı kamu görevlileriyle ilişkisi başlamıştı. Yurtdışında daha rahat hareket etmeye, ilişki içinde olduğu kamu görevlilerinden aldığı talimatları da yerine getirdikçe sıkıntısı azalmaya başlamıştı. Hele ödül olarak Türkiye'ye gitmesine izin verilmesi moralini iyice yükseltmişti.

Aslında bugün de Çatlı'nın ölmediği, kendisini "öldü" gösterdiği, başka bir kimlik ve yeni bir yüzle yaşadığı yolunda söylentiler var. Tıpkı "Silici" filminde olduğu gibi. Kuşkusuz bu söylentiler Çatlı ailesinin de kulağına gidiyor.

Eken, Çatlı'yla Yemekte Tanıştı

Abdullah Çatlı, İnterpol tarafından kırmızı bültenle aranırken, Mehmet Özbay kimliğine bürünmüştü. Mehmet Özbay, Urfalı bir arkadaşıydı. Kimlik işini kendi aralarında ayarlamışlar, yıllarca bu böyle sürüp gitmişti.

Her istihbarat kuruluşunda "eleman" çalıştırılır. Eleman deyimi, kadrolu olmayan personel için kullanılır. İnterpol tarafından aranan Abdullah Çatlı'nın MİT'e çalıştığı yolunda iddialar vardı. Bunu en iyi bilmesi gerekenlerin başında Mehmet Eymür geliyordu. Kısa bir süre önce bu konuyla ilgili Eymür'den şu yanıtı almıştım:

"Benim başında bulunduğum hiçbir ünite ile Çatlı'nın bir irtibatı olmadı. Korkut da, hep benimle birlikte çalıştı. Yani Korkut Eken'in MİT'te görev yaptığı sırada Abdullah Çatlı ile bir ilişkisi yoktu. Belki MİT'ten önceki görevi sırasında tanımış olabilir. Belki de Çatlı, Özel Harp Dairesi'nin sivil unsurlarından biridir. Benim bu konuda bilgim yok."

İstihbaratçıların "eleman" dedikleri kişiler, başka bir göreve atandıkları zaman devir işlemi yapılır. Bazen

"eleman"ın kime devredildiğini konu ile ilgili yetkili dışında olanlar da bilmez. Edindikleri bilgiler ve bazı görevlilere yakınlığı bazen elemanları yoldan çıkarır ve kontrol edilemez hale getirir. Bu elemanlar, "tahsilat" işlerine girişir, bazı kişilerin adını kullanır. Bazen öyle bir güç haline gelirler ki, "kullanılması" gereken "eleman"lar, bağlı olduğu kişileri kullanır. Deneyimli istihbaratçılar, "doğru yol"dan çıkan elemanlarıyla birden ilişiği kesmek yerine yavaş yavaş kendisinden soğutur ve o elemanın yerini dolduracak olanları da bu dönemde bulurlar.

Çatlı Bağırıyordu: "Beni Sattınız"

Korkut Eken, Abdullah Çatlı'yla nasıl tanışmıştı? Eken tanışmayı bana şöyle anlattı:

"MİT'ten ayrılmıştım. İstanbul'da 8-10 kişinin bulunduğu bir yemekte ilk kez Abdullah Çatlı ile karşılaştım. Mehmet Eymür kendisini önceden tanıyordu. Yemekte Mehmet Eymür, ben, rahmetli Demir Vural da vardı. O yemekten sonra kendisini yıllarca görmedim."

Korkut Eken'in de katıldığı o yemek aslında çok gergin geçmişti. Abdullah Çatlı, birilerine âdeta meydan okuyor, "İhanete uğradım" diyordu. O sesini yükseltince, yatıştırmak isteyenlerin sesi daha da yüksek çıkıyordu. Çatlı'nın hem sırdaşı hem kardeşi olan Zeki Çatlı'nın da o yemekte olanlardan haberi vardı. Zeki Çatlı, ağabeyinin niçin kızdığını şöyle anlatmıştı:

"Ağabeyim, gerçekten bazı konularda ihanete uğradı. Özellikle yaptığı bazı işlerin basına sızdırılmasına kızıyordu. Bunu yemekte de dile getirdi ve bazı yetkililere kendisinin satıldığını söyledi. O yemekte ağabeyimin sözlerinin tanıkları hâlâ hayattadır."

Korkut Eken, Emniyet Genel Müdürlüğü'ne özel yetkilerle donatılmış "danışman" olarak atandığında, MİT ile Emniyet arasındaki rekabet de inanılmaz boyutlara ulaşmıştı. Emniyet Genel Müdürlüğü, yetki alanını aşıyor, yurtdışı operasyonlar planlıyordu. Eken, yurtdışındaki PKK ve sol örgüt mensuplarıyla ilgili bilgiler topluyor, onlara dönük çalışmaları hiç aksatmıyordu. Kimleri görevlendireceğini kafasında planlamış, "Beni sattılar" diye isyan eden Abdullah Çatlı'yı mutlaka kazanması gerektiğine inanmıştı.

Çatlı'nın Avrupa ülkelerinde önemli bir gücü ve potansiyeli vardı. Aranır olduğu dönemde bile yurtdışına gidişlerinde ülkücü örgütlerin önde gelenleri onu karşılıyor ve kendisine büyük saygı gösteriyorlardı.

Abdullah Çatlı, Türkiye'de bulunduğu dönemde TBMM'ye gidiyor, milletvekilleriyle görüşüyordu. Bakanlıkları dolaşıyor, bazı bakanların odasından saatlerce çıkmıyordu. Onu kimisi Abdullah Çatlı, kimisi Mehmet Özbay diye tanıyordu.

Çatlı'nın TBMM'de yanına en çok gittiği kişilerin başında ANAP Kırıkkale Milletvekili Alpaslan Pehlivanlı geliyordu. Parti içinde ülkücü olarak tanınan Pehlivanlı, Adalet Komisyonu'nun da başkanıydı. İdam cezası dosyaları onun bulunduğu komisyona geliyor, birçok yasal

düzenleme Pehlivanlı'nın komisyonundan geçiyordu. Çatlı'nın üzerinde durduğu daha çok idam cezalarıydı.

Abdullah Çatlı'nın ANAP'ın kurultaylarına gittiğini kardeşi Zeki Çatlı'dan öğrenmiştim. Zeki Çatlı, "Ağabeyim, ANAP'ın Kurultayına İstanbul'dan 35 otomobillik konvoylą geldi" demişti.

İlk Görev Teklifi Otel Lobisinde

Korkut Eken, Emniyet'te olduğu dönemde, Abdullah Çatlı'ya ihtiyaç duymuştu. Yalnız ona değil, Alaattin Çakıcı, Sedat Peker de bunlar arasındaydı. Çatlı'yla İstanbul'daki yemekten sonra yıllarca görüşmemişlerdi.

Abdullah Çatlı'ya haber gönderdi, "Ankara'ya gelsin görüşelim" diye. Aslında Çatlı'nın bir ayağı Ankara'daydı. Sık sık geliyor, görüşmelerde bulunup gidiyordu. Görüşme yeri için gizli-saklı bir yer de seçilmemişti. Ankara Tandoğan'da bulunan ve bugün adı Ador olan Merit Altınel Oteli'nin lobisinde buluşma gerçekleşti.

Kahve içerken Eken, "Sana bir dış görev vereceğim. Fransa'ya gideceksin, Dursun Karataş'a bakacaksın. Almanya'da PKK'nın lider kadrosunun adreslerini temin edeceksin. Bu bilgileri on beş gün içinde temin etmeni istiyorum" dedi.

Abdullah Çatlı, hiç itiraz etmedi. Bilet ve masrafları için gerekli para verildi. Ayrılırken, el sıkıştılar. Korkut Eken, "Gel seni bir öpeyim" dedi ve o güçlü elleriyle Çatlı'yı kendine doğru çekip öptü. Sırtını okşarken,

"Bu zor görevde sana güveniyorum" dedi.

Abdullah Çatlı, "Yarbayım, ben de size güveniyorum. Siz olmazsanız ben böyle bir görevi kabul etmezdim. Çünkü, bana yapılan bazı şeylere çok üzüldüm. Kelle koltukta görev yapıyorum, ama neredeyse beni vurdurtacaklardı" diye yanıtladı.

Eken, "Merak etme, komutanına güven" deyince, Çatlı'dan şu sözcüğü duydu:

"Güveniyorum Emmi."

"Emmi", Korkut Eken'in lakabıydı. Ona yakın arkadaşları genellikle "Emmi" derdi. Çatlı'nın kendisine Emmi demesine hem şaşırmış, hem de hoşuna gitmişti. Aslında Eken'in kod adı, "Kemal"di. Bu kod adı 1974 yılında gerçekleştirilen Kıbrıs Barış Harekâtı'ndan önce almıştı. Kıbrıs'a gizli bir göreve gönderilmiş, Kıbrıs mücahitlerini eğitmeye başlamıştı. O günlerde mücahitler onu "Kemal" olarak biliyordu. Bazıları "O Mustafa Kemal'in askeri" diyordu.

Birbirlerine güvenmişlerdi. Eken, Çatlı'nın getirdiği raporları okurken, rapora girmeyen özel bilgileri de dinliyordu. Bu raporlar Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar'a veriliyor, raporun bir örneği de Başbakan Tansu Çiller'e sunuluyordu. Çatlı, Avrupa ülkelerinde önemli bir istihbarat ağı oluşturmuştu. "Net" bilgiler getiriyor, bilgileri fotoğraf ve filmle destekliyordu.

Peker ve Çakıcı

Korkut Eken, bazı araştırma görevlerinde, kamuoyunda "baba" diye bilinen Sedat Peker ve Alaattin Çakıcı'dan da yararlanıyordu.

İkisini de yakından tanıyor, özellikle o dönemde yurtdışı bağlantıları iyi olan Çakıcı'dan önemli bilgiler alıyordu. Sedat Peker, Türk Cumhuriyetleriyle ilgili bilgiler derliyordu. Eken'in "baba"lara görev vermesi, bugün çok tartışılıyor. Eken bu konuda şunları söylüyor:

"Efendim ben bu şahısları sokakta, herhangi bir vesileyle yemekte, gazinoda, meyhanede falan tanımadım. Tanıştırıldım, görev itibariyle tanıdım ve görev ciddiyetiyle bu arkadaşlarla birlikte oldum. Ben 'tanıdım' dediğim bu insanların hiçbiriyle oturup yemek yememişimdir. Askerlik nizamı içinde amir - memur mesafesi içinde bulunmuşumdur. Onların beni çok sevmesinin, saymasının sebebi de budur. Yakın ilişki içine hiçbir konuda girmedim. Buna çoğu kişi şahittir. 'Otur' demeden oturmazlar, yanımda sigara, içki içmeleri bile mümkün değildir. Böyle bir şey olamaz. Bu şekilde bir mesafede çok güzel bir amir-memur ilişkisi şeklindedir."

Sedat Peker: Eken'le Ast-Üst İlişkim Yok

Sedat Peker, Alaattin Çakıcı, "istihbarat biriminin elemanları mıydı?" Alaattin Çakıcı'nın geçmişte MİT'in

bazı çalışmalarına yardımcı olduğu yolunda önemli iddialar var.

Sedat Peker, Eken'in "yanımda sigara bile içmezlerdi" sözünü şöyle değerlendiriyor:

"Korkut Eken, devlete yapmış olduğu hizmetlerden ve yaşından dolayı saygı göstermekten zevk duyduğum bir insandır. 'Yanımda sigara içmezlerdi' sözleri sanki benim onun emrinde bir memur olduğum izlenimi yaratıyor. Yaşça benden büyük ve sigara içmeyenlerin yanında sigara içerken müsaade istemek benim uyguladığım bir kişilik tarzıdır. Ama bu sadece sözlü bir saygı ifadesidir. Ben eğer sigara içmek istersem, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteriyle oturma imkânı olduğunda dahi bu saygı kelimelerini belirtir, gelecek cevabı beklemeden sigaramı yakarım. Ben devlet memuru değilim. O yüzden Korkut Eken'le ilişkimi, ast üst olarak tanımlamak doğru değildir. Ben Korkut Eken'le hiçbir zaman gazino, bar ve benzeri yerlerde görüşmedim."

Korkut Eken, "Benim yanımda sigara içmezler. Bu şekilde bir mesafede çok güzel bir amir-memur ilişkisidir" sözlerine daha sonra bir açıklama getirme gereğini duymuş ve şunları söylemişti:

"Sedat Peker ve Alaattin Çakıcı ile ilgili olan haber ise bazı art niyetli insanlar tarafından istismar edilmiştir. Benim söylemek istediğim; aramızda sevgi ve saygıya dayalı, ölçülü bir arkadaşlık olduğudur. Sedat Peker, sabahlara kadar kitap okuyan, bütün dış ülkelerin ekonomilerini inceleyen, kendisini çok iyi yetiştirmiş bir arkadaştır. Fakir fukara babasıdır. Yaptığı iyilikleri kendi

ağzından duymak mümkün değildir. Bazı insanlar gibi görevde ayrı, emekliyken ayrı davranışlarda bulunmamış, aksine çok daha duyarlı davranmıştır. Alaattin Çakıcı şu anda cezaevinde. Onun için fazla konuşmak istemiyorum."

Çanta Dolusu Para

PKK'ya yakınlığıyla bilinen ve örgütün finansörü olarak tanınanlardan Behçet Cantürk 14 Ocak 1994'te kaçırılmış, cesedi Sapanca yakınlarında bulunmuştu. "Kürt milliyetçisi" olarak bilinen Avukat Yusuf Ekinci'nin cesedi 25 Şubat 1994'te Ankara-Gölbaşı Doktorlar Sitesi mevkiine bırakılmıştı. PKK ile ilişkileri olduğu öne sürülen ve uyuşturucu kaçakçılığında haklarında dosyalar bulunan Savaş Buldan, Adnan Yıldırım ve Hacı Karay İstanbul Çınar Oteli'nden çıkarken silahlı kişiler tarafından 2 Haziran 1994'te kaçırıldı. Bunların cesetleri 4 Haziran'da Bolu'nun Yığılca ilçesi Karakaş köyü yakınında bulundu.

O günlerde herkes "ne oluyor?" demeye başladı. Devlet içindeki bir çetenin PKK'ya yardım eden işadamlarına yönelik eylemleri ve faili meçhul cinayetlerin yoğunluğu işadamlarını korkutmuş, "sıranın kimde olduğu" tartışılır hale gelmişti. Cinayetleri kimse üstlenmiyordu. "Yargısız infaz"ların sorumlusu olarak o günlerde en çok "Yeşil" kod adlı Mahmut Yıldırım'ın adı geçiyordu. Ayrıca, özel harekâtçılar ile kendilerine görev

verilen yeraltı dünyasıyla bağlantılı kişilerin de bu infazların içinde yer aldığı, iddialar arasındaydı.

Kürt kökenli ve PKK ile ilişkili olduğu yolunda kanı bulunan işadamlarından bazıları "Benim PKK ile ilgim yok. Bana dokunmasınlar" diye yetkililerden ricalarda bulunuyorlardı. Bazıları da "Bu mücadelede bizim de tuzumuz olsun" diyorlardı.

Emniyet'in Özel Harekât Dairesi'nin Gölbaşı Tesisleri'nde Korkut Eken'in bir ziyaretçisi vardı. Bu bir işadamıydı.

Nizamiyede, Korkut Eken'le görüşmek için geldiğini söyledi. Eken o sırada özel harekâtçı polislere atış eğitimi veriyordu. Üzeri çamurlu, yüzü güneşten yanmıştı. Sıcak, yağmur, çamur demeden çalışıyorlardı. İşadamının adını duymuş, ama daha önce tanışmamışlardı. "Yarbayım, sizinle özel olarak görüşmek, tanışmak için geldim" diyen adamın yanında bir de çanta vardı. Eken, büyük çantadan şüphelendi ve "Bu nedir?" dedi.

İşadamı, "Efendim devletin bu mücadelesinde paraya da ihtiyacı olabilir. Ben, bunun için para getirdim" dedi. Eken'in suratı asıldı, "Sen devletten güçlü müsün? Derhal buradan ayrıl" diye bağırdı.

O günlerde işadamlarına fena dadanılmıştı. Bu işadamlarından, bir yandan devlet içinde kontrol dışı kalanlar, bir yandan PKK haraç istiyordu. Haraç vermeyenlerin başları belaya giriyordu. Haraç istenen işadamlarına en çok "Çocuklarınız nasıl? Dersleri nasıl gidiyor?" diye gözdağı veriliyordu.

O tarihlerde bir işadamı emekli bir askere yanında çalışmak için ayda 5 bin dolar maaş teklif etti. Emekli subayın da tek koşulu oldu:

"Kesinlikle kimseye haraç vermeyeceksin."

İşadamı, "Vermezsem öldürürler. Bu artık yaşam biçimim" diye itiraz etti. Emekli asker, "Benim çalıştığım yerde kimse kimseye haraç veremez. Eğer vereceksenız ben yokum" dedi. İşadamı, haraç vermekten vazgeçemeyeceğini söyleyince, emekli subay iş teklifini kabul etmedi.

O emekli subay, Korkut Eken'di...

Çelik Duvarlı Gazeteci

Yargısız infazların yoğun olduğu günlerde, bazı gazeteciler de korku içindeydiler. Bunlar arasında kendilerinin öldürüleceğini, kaçırılacağını düşünenler de vardı. Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar, gazetecilerin koruma taleplerini yerine getiremez hale gelmişti. Artık ünlü gazetecilerin sohbetlerinde kimin hangi silahı aldığı, kaç mermisi bulunduğu, nerede atış eğitimi yaptığı, kaç koruması bulunduğu, otomobillerine zırh yaptırıp yaptırmadıkları konuşuluyordu. O günlerde tehdit almayan köşe yazarları bundan dolayı üzülüyor, tehdit edilmedikleri halde, patron katlarına öldürülecekleri yolunda tehdit aldıklarını yetiştiriyorlardı.

Yazarlar ve gazetecilerin üst düzey yöneticileri, evlerine patronların olanaklarıyla güvenlik sistemleri kuruyordu. Yaptırılan sistemlerin ne kadar işe yarayıp yaramadığını öğrenmek için Mehmet Ağar'dan yardım istiyorlardı. Bu işlerin piri Korkut Eken'di. Bir gazetecinin evine güvenlik sistemini incelemek için Mehmet Ağar'ın isteğiyle, İstanbul'a gitti. Gözlerine inanamadı. Her taraf kamera, alarm sistemleri, kurşun geçirmez camlarla donatılmıştı. Odanın duvarlarını incelediğinde şaşkınlığı daha da arttı. Duvarlar, saldırıya karşı korunmak için çelikten yapılmıştı. Eken, böyle bir sistemi daha önce hiç görmediğini söyleyince, o meşhur gazeteci güvenli bir sistem kurduğu için seviniyordu.

Telsizde "Pantolon-Etek" Sözleri

İstanbul'da görevli bu ünlü gazeteci, patronunun parasıyla evinin duvarlarına "zırh" yaptırmakta haksız da değildi. 1994 yılında yalnız PKK'nın değil, Dev-Sol örgütünün de eylemleri iyice artmıştı. Büyük ses getiren eylemler karşısında polis çaresiz kalmıştı. O günlerde güvenlik mensuplarına yönelik eylemler, polisi de hayli tedirgin ediyordu. Murat Gül, Dev-Sol'un Silahlı Devrim Birlikleri'nin "mobil timi"nde görevliydi. İstanbul polisi, Murat Gül'ü, yedi polisin katil zanlısı olarak arıyordu.

Murat Gül, Ankara'ya geldi. Sincan Mareşal Fevzi Çakmak Mahallesi'nde iki katlı evin giriş katında, örgüt

elemanlarından bir bayanla birlikte karı-koca görünümü verip ev tuttu. Arkadaşı öğrenciydi.

Her sabah banliyö treni ile birlikte Cebeci'ye geliyor, Hukuk, Siyasal, Eğitim, ve İletişim fakültelerinin bulunduğu kampusta günlerini geçiriyorlardı. Polisin kendilerini izlediğini bilmiyorlardı.

O günlerde İstihbarat Şubesi'nin başında Abdurrahman Toygar vardı. Yardımcılığını C.Ç. yapıyordu. Başkomiser Ö.Y. de şubenin önemli isimlerindendi. İstihbarat Şubesi'nin telsiz özel frekansından sıkça "pantolon-etek" sözcükleri geçiyordu. Telsizde "pantolon" sözcüğü geçtiği zaman Murat Gül'den, "etek" geçtiğinde ise bayan arkadaşından söz ediliyordu. İzleme yaklaşık iki ay sürdü. Murat Gül, Sincan'da ölü olarak ele geçirildi.

Polis, Eylemcilere Mermi, Roketatar ve Lav Sattı

İstihbarat Şubesi'nin telsizinde "pantolon" diye söz edilen Murat Gül, örgütün önemli isimlerinden birisiydi. Gül'ün intikamını alabilmek için büyük bir eylem düzenlenmesi bekleniyordu. İstihbarat bilgileri, MİT'in ve Emniyet'in servis araçlarına ya da Emniyet Genel Müdürlüğü binasına eylem yapılacağı şeklindeydi.

İstanbul Emniyet Müdürlüğü İstihbarat Şube Müdürü H.A, İstihbarat Dairesi Başkanı'nı aradı. Yasadışı sol bir örgütün adını verdi, bu örgütün Kuzey Irak'tan silah ve mermi almak için girişimlerde bulunduğunu söyledi.

Dev-Sol, 1994 yılında silah ve mermi alımı için 1 milyar 250 milyon lira ayırmıştı. Silah alımı için kaçakçılarla temasa geçilmişti.

Emniyet Şube Müdürü H.A, Başkanı'na, "Uygun bulursanız, bir elemanımızı silah kaçakçısı olarak 'rampa' edelim" önerisinde bulundu. Yani, "eleman" silah kaçakçısı olacak, silah ve mermiler bunun aracılığıyla satılacaktı. Amaç, "eleman" takip edilerek silah ve mermilerin örgütün hangi hücrelerine verileceğini belirlemekti. Bu konu o günlerde çok tartışıldı. Bir yetkili, "Örgüt ihtiyacı olan silah ve mermileri bir yolla elde edecek. Başka kanallardan elde ettiği zaman bizim belki hiç haberimiz olmayacak. Satış elemanımız aracılığıyla yapılırsa silah ve mermiler kontrolümüz altında bulunacak" dedi.

Konu Emniyet Genel Müdürlüğü katına gitti. Bu konuşmaya tanık olan Korkut Eken, onlara müthiş bir plan hazırladı: "Eğer silah ve mermiler elemanınız tarafından satılacaksa, mermilerin barutlarını boşaltır, etkisini azaltırsınız."

Karar verildi. Yasadışı sol örgüte, eylemde kullanacağı silah ve mermilerin, Emniyet'in kontrolünde bulunan "eleman" tarafından satılması kararlaştırıldı. Örgüte satılmak üzere altı bin adet Kalaşnikof mermisi, altı adet lav silahı alındı. "Eleman" bu silahları örgüt evine götürdüğünde her şey kontrol altında tutuluyordu. O an eve girip militanları silah ve mermilerle yakalamak bir işe yaramayacaktı. Bu silah ve mermilerin hangi birimlere gideceğini belirlemek için hücre evi ve bu evdeki

üç militan izleniyor, militanlar izlendiğinden şüphelendikleri zaman takibe ara verildiği de oluyordu.

O günlerde Ankara'ya, örgütün silahlı birliklerinden dört ayrı tim sızdı. Dört ayrı ekip ayrı ayrı çalışıyordu. Her timde dörder kişi vardı. Eylem yapılacak yerleri belirlemek için çalışıyorlardı. Servis aracına yapılacak eylem yerini saptamak için "en uygun yeri" arıyorlardı. Günler süren takipler ve araştırmalarla eylem yeri belirlenmişti: Subay Evleri Şehit Makbule Sokak'ta MİT servis aracının önüne el bombası atılıp durdurulacak, ardından Kaleşnikoflarla taranacaktı.

Servis aracının üzerinde başka bir kamu kuruluşunun adı yazıyordu. Ama örgüt, aracın içindekilerin MİT mensubu olduğunu biliyordu. Eylemi Ali Osman Köse, Rabbena Hanedar, Ali Nazik, Hasan Şahingöz gerçekleştirecekti. Araç, sokağa girdi. Bir binayı kendisine siper eden dört kişi hızla midibüse doğru fırladılar. Aracın önüne el bombası atıldı. Bir anda ortalık savaş yerine dönmüştü. Silahlar patlıyor, Kalaşnikoftan çıkan mermiler ancak birkaç metre gidiyordu. Örgüt militanları bu işin içinde "bir şey olduğunu" o anda anlamadılar. Silahlardan birisi de tutukluk yapmış, mermi ağzında kalmıştı.

Militanlar olay yerinden kaçmayı başardı. 11 Ekim 1994 tarihinde televizyon haberlerinde, "Yasadışı sol bir örgüt militanları tarafından MİT servis aracına bombalı ve silahlı saldırı yapıldı. Olayda ölen ya da yaralanan olmadı. Teröristler eylemden sonra kaçmayı başardı.

saldırganların yakalanması için geniş çaplı operasyonlar başlatıldı" deniliyordu.

Mermilerin Barutu Boşaltılmıştı

Polis, militanları kontrol altında tutmak, kontrol dışına çıkıldığında da gerçekleştirilecek eylemlerde ölen olmaması için müthiş bir planı uygulamaya koyuyordu.

Örgüte satılacak silah ve mermiler Güneydoğu'dan getirildiğinde, Emniyet Genel Müdürlüğü'nde yoğun bir çalışma vardı. Bazı personel "mesai"ye bırakılmıştı. Kurşunlar kutularından tek tek çıkarılıyordu. Her görevlinin elinde pense ve pamuk vardı. Merminin kapağının üzerine önce pamuk sarılıyor, penseyle kapak açılıyordu. Amaç, barut boşaltılırken, merminin üzerinde pense izi bırakılmamasıydı. Altı bin mermi, tek tek açıldı, az barut kalacak şekilde boşaltıldı. Amaç, silahın patlamasını sağlamak, ancak mermileri etkisiz hale getirmekti. İşlem bittikten sonra örgütle bağlantılı elemana "teslime hazır" hale getirildi. Aynı saatlerde, roketatar ve lav silahlarını da özel eğitimli görevliler bozuyordu. Bu barutu azaltılan ve bozulan roketatarlar örgüte satıldı.

O roketatarlardan birisi Emniyet Genel Müdürlüğü'nün Dikmen binasına çevrilmişti. A Blok'ta bulunan Terörle Mücadele Dairesi de öncelikli hedefti. Yağmur çiseliyordu. Servis aracına yönelik eylemi gerçekleştiren tim yine görev başındaydı. Roketatar patlamadı. Nasıl oluyordu? Roketatar patlamıyor, Ka-

laşnikof'un birisi tutukluk yapıyor ve mermi ağzında kalıyor, servis aracı taranmasına rağmen kimseye bir şey olmuyordu? Teröristler müthiş bir oyuna getirildiklerini çok geç anladılar. Lav silahıyla giriştikleri eylemler de sonuçsuz kalmıştı. Ama timin Ankara'da işi bitmemişti.

Girişilecek yeni eylem tabancayla gerçekleştirilecekti. Hedef büyüktü. Adalet eski Bakanı Mehmet Topaç'ın bürosuna giren militanlar, onu öldürdüler. Cesedinin yanına bir bildiri bıraktılar. Eylem Murat Gül adına düzenlenmiş, o güne kadar parti adını kullanmayan örgüt, o eylemle partileştiğini de ilan etmişti... Mehmet Topaç'ın bürosunda takvim yaprağı 29 Ekim 1994'ü gösteriyordu. Cumhuriyet Bayramı'nda Cumhuriyetin eski bir bakanı öldürülüyordu....

Bugün Bir Şeyler Olacak

Susurluk'ta kamyon Mercedes'e değil, âdeta Türkiye'ye çarpmıştı. Polis Müdürü Hüseyin Kocadağ'ın, Milletvekili Sedat Bucak'ın yanında katliam sanığı Abdullah Çatlı bulunuyordu.

O gün bir şeyler olacağı belliydi. Sedat Bucak'ın koruması Enver Ulu hem özel harekâtçı, hem istihbaratçıydı. Kimin ne gözle baktığını bilir, gizli gözlerin kimi "kestiğini" anlardı. İzlendiklerini biliyordu. Bazı otomobillerin plakası değişiyor, içlerindeki adamlar ise değişmiyordu. Adım adım izleniyorlardı. Onu o gün Sedat Bucak'a söyledi:

"Sayın vekilim bugün bir şeyler olacak."

Sedat Bucak güldü. "Ne olacak?" karşılığını verdi. Sedat Bucak, bazı kamu görevlilerine, babası ve annesine yapılanlardan dolayı kırgındı. Babasından duyduğu "Osmanlı'ya güvenilmez" sözünü yeri geldikçe kullanıyordu.

O gün olanlar oldu. 3 Kasım 1993'te Susurluk kazası meydana geldi. Otomobildeki Mehmet Özbay'ın, Abdullah Çatlı olduğu yıldırım hızıyla gazete bürolarına ulaştı. Özbay'ın Çatlı olduğunu Aydınlık dergisi 22 Eylül 1996 tarihinde açıkladı.

O günlerde Korkut Eken'e de "Bir şeyler olacak" diyenler vardı. Bazıları bir şeyler olacağını söylüyor, ama ne olacağını belirtmiyordu. Eken'e bunu söyleyenlerden birisi, Mehmet Eymür'ün "eleman"larındandı. Korkut Eken, bunu şöyle açıklıyor:

"Susurluk kazasından önceydi. Mehmet Eymür'ün yanında çalışan bir eleman, bana '1988 tarihinde yaşadığınız ve basına sızan MİT raporunun daha kötüsünü yaşayacaksınız' dedi."

Aydınlık dergisi tarafından 1988 yılında yayımlanan "MİT Raporu" müthiş iddiaları içeriyordu. 1996 yılında da yine aynı dergi tarafından MİT'in hazırladığı belirtilen ikinci bir rapor ele geçirilmişti. Bu raporda, Abdullah Çatlı'nın "Mehmet Özbay" kimliğini kullandığı da belirtiliyor, önemli iddialar ortaya konuluyordu.

İşte "Susurluk Raporu"

Türkiye gündemine Susurluk kazası 3 Kasım 1996 tarihinde 'bomba gibi' düşmüştü. Susurluk kazası ve sonuçlarıyla ilgili hemen her kesim görüşlerini ortaya koydu. Bu konuda kuşkusuz istihbarat birimlerinin çalışmaları, değerlendirmeleri de vardı. İçinde çok çarpıcı bilgilerin yer aldığı bu rapor 17 Aralık 1996 tarihini taşıyor.

"Sayın, Başbakanımızın, devlet içinde yasadışı özel örgütlenmeye gidilmesi ve bunlar aracılığıyla yasadışı eylemler yaptırılması konusundaki emirlerinin alınmasını müteakip gerekli araştırmalara başlanılmıştır" diye başlayan raporda, Susurluk kazası için "Bizatihi trafik kazası olayı, izahı zor veya savunulamayacak bir beraberliği net olarak ortaya koymaktadır. Kaza yapan araçta bulunan silahlar, belgeler ve diğer bulgular ise araçta bulunanların suç amaçlı bir faaliyet içinde bulunduklarına kuvvetli emare niteliğindedir. Bazı belge ve bulgular ise esasen bizzat suç teşkil etmektedir" deniliyordu.

Rapor şöyle devam ediyordu:

"Ancak bunların gerçek niteliğinin araştırılması doğal olarak bu belge, bilgi ve bulguları yerinde bulundurma yasal hakkına sahip olan devlet kuruluşlarının (yargı organı ve yargı organı ile birlikte tahkikatı yürütecek güvenlik kuvvetlerinin) yetki alanına girmektedir. Geçmiş tarihlere ait ve olayla birlikte yeniden gündeme gelmiş olan diğer olaylar ise vuku buldukları tarihte, yetkili ve görevli kuruluşlarca araştırılmış olup,

bunlara ilişkin bilgi, belge, ifade tutanakları ve diğer hususlar anılan kuruluşlarda bulunmaktadır. İdari tahkikat ve yasal yönden kovuşturma yetkisine sahip kuruluşların bunların gerçek durumunu daha sağlıklı bir şekilde ortaya koyacakları (bu hususlar daha önce belirlenmemişse) muhakkaktır."

Rapor, "Bu nedenle Müsteşarlıkça, Devletin diğer yetkili kuruluşlarının görev alanına girilmeksizin ve anılan kuruluşların da kendileri açısından gerekli araştırmayı zaten yaptıkları düşünülerek, mevcut bilgilerden hareketle bir inceleme yapılması cihetine gidilmiştir" diye devam ediyor.

Raporun bundan sonraki bölümleri ilginç ayrıntılarla dolu. İşte istihbarat biriminin Susurluk değerlendirmesi:

Susurluk'ta meydana gelen kaza, devletin bazı kuruluşlarını, bu kuruluşların tasarruflarını, bir kısım siyasetçi ve bürokratı tartışılır hale getirmiştir. Tartışmalar bilinçli veya bilinçsizce olayın çapını aşan boyutlara ulaştırılmış, zaman olarak da son 20 yılı kapsayacak şekilde yaygınlaştırılmıştır. Bu durum, bir yandan olayın gerçek niteliğinden saptırılmasına, diğer yandan da ilgili ilgisiz birçok konunun birbirine karıştırılarak tartışma alanına çekilmesine yol açmıştır.

Bir kısım iddiaların olay veya varolduğu öne sürülen örgütlenme ile maddeten ve zaman olarak ilgisinin bulunması mümkün değildir. Buna rağmen devleti ve devletin tasarruflarını tartışmaya açabilmek için özellikle gündemde tutulmasına çalışılmaktadır.

Olayla bağlantılı çevreler, geçmişte kalan ve çeşitli dönemlerde tartışılmış olan bazı konuları (ASALA ile mücadele gibi) gündeme getirerek, son zamanlarda vukuu bulan olaylarla ilişkilerini kamufle etme, yayma eğilimindedirler.

Ortada, birçok ciddi iddia ve itham mevcuttur. Bunların bütünü geçmişte kalmıştır. Maddi delillerle de kanıtlanması çok zor iddialardır. Bu durum olayların cesametiyle bağlantılı cezai sorumlulukların belirlenmesi açısından zorluklar yaratmaktadır. Bununla birlikte, idari açıdan ilgili kurum ve kuruluşlar içinden kolaylıkla tahkik edilecek hususlar da bulunmaktadır. Sahte hüviyet, pasaport ve diğer belgelerin verilmesi; ticari bağlantılar gibi hususlar araştırılabilir nitelik taşımaktadır.

Konunun medyada ele alınış biçimi, ilgili ilgisiz herkesin konuşturulması, olayları saptırmak isteyenlere büyük imkânlar sağlamış, büyük ölçüde gerçeklerden uzaklaşılmış, somut olaylar ve olaylarla ilişkili kişilerden çok devlet ve devletin tasarrufları tartışılır hale getirilmiştir. Bu durumun, olayların gerçek suçlularıyla, her vesileyle mevcut düzene saldırmayı âdet haline getirmiş bir kısım maksatlı çevrelerin işine yaradığı da ayrı bir gerçektir.

Tartışmaların ulaştığı siyasi boyut ise malumlarıdır. Bu durum, olaylara ilişkin gerçek bilgi ve belgelere ulaşılmasını zorlaştırmış, daha çok spekülatif hususların gündeme gelmesine yol açmıştır.

Kazanın Somut Olarak Ortaya Çıkardıkları

Susurluk kazası, Türkiye'nin çarpıcı bazı gerçeklerini de ortaya koydu. Devlet içinde kontrolsüz güçlerin varlığı bu kaza ile belgelenmiş oldu. Bu güçlerin, devletin ihtiyaçları dışında da bazı istenmeyen faaliyetlere yönelebildiği anlaşıldı. Dahası, güvenlik güçlerinin resmi güçler dışında bazı unsurları da "devlet görevi" adı altında kullandığı belirlenmiş oldu.

Bir raporda "Susurluk kazasının somut olarak ortaya çıkardığı bazı gerçekler" şöyle sıralanıyor:

Devlet içinde kontrolsüz güçlerin varlığı.

Bu güçlerin devletin ihtiyaçları dışında da bazı istenmeyen faaliyetlere yönelebildiği.

Güvenlik kuvvetlerinin resmi güçler dışında bazı unsurlarının 'devlet görevi' adı altında kullanıldığı.

Devletin bazı belgelerinin (pasaport vs.) gayri kanuni unsurlara verilebildiği.

Devletin aynı kuruluşu içinde, farklı anlayışta olanların birbirleriyle, devletin olanaklarını kullanarak mücadele edebildikleri.

İstihbaratta ve örtülü operasyonlarda çok başlılığın bulunduğu, merkezi kontrolün yeterli olamadığı.

Kontrolsüz güçlerin, bazı siyasi güçlerce veya kişilerce desteklendiği.

Devlet adına yapıldığı öne sürülen işlerde bile büyük miktarlarda maddi çıkarların söz konusu olduğunu (Abdullah Çatlı'nın şirketleri ve mal varlığı gibi) gösterecek nitelikte bulguların ortaya çıktığı.

Hangi Önlemler Alınmalı

– Bunca olumsuzluk ortaya çıktığına göre, çözümleri de olmalı. Raporda alınması gerekli önlemler de şöyle sıralanıyordu:

– Güvenlik kuvvetlerinin, görevlerini yerine getirirken, yararlanmak durumunda bulunduğu her türlü unsurdan istifade edebilme esaslarının çok iyi belirlenmesinde ve merkezi bir kontrole bağlanmasında fayda görülmektedir.

– İstihbaratta, ilgili kuruluşların yetki alanlarını genişletmeleri nedeniyle, çok başlılık bulunmakta. Bunun sonucu olarak bünyesinde istihbarat birimi bulunan bütün kuruluşlar istihbari metotlar uygulayarak, görev alanlarını ilgilendirmeyen bilgi ve imkâna sahip olmaktadırlar. Bunlar il düzeyinde uygulandığından merkezi kontrolün dışında kalmakta ve il düzeyinde kon-trolleri bile yeterince sistemleştirilemediğinden kontrol dışı güçler ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle mevcut mevzuat çerçevesinde istihbarat yetkisine sahip kuruluşların durumlarının net olarak belirlenmesinde ve bu alanda her türlü merkezi kontrolü sağlayacak yasal

kuruluş olan MİT Müsteşarlığı'nın koordinatörlüğünün işler hale getirilmesinde zaruret bulunmaktadır.

– Örgütlü operasyonlar, tüm demokratik ülkelerce olağanüstü durumlarda ulusal çıkarların korunması amacıyla başvurulan mücadele metotlarındandır. Ancak bu tür çalışmalar, bütün ülkelerde merkezi karara dayanmakta, etkili bir merkezi denetime tabi olmakta ve devletin meşru güçlerince icra edilmektedir. Hangi gerekçe ile olursa olsun, temel prensiplerin dışına çıkılması devlet yönetimi açısından çeşitli sıkıntıları ortaya çıkarmaktadır.

– Devlet organlarının siyasi otoritenin kararıyla hareket etmesi demokrasinin gereğidir. Ancak bu zaruretin, kuruluşların siyasetin içine çekilmesi şeklinde algılanmaması, siyasi partilerin devlet kuruluşlarına siyasi zihniyetleri, çıkarları doğrultusunda yaklaşmamaları da aynı ölçüde gereklidir. Politize olmuş kadroların idari tedbirlerle ayıklanması, objektif kamu görevi ve güvenliği için vazgeçilmez bir koşul olarak düşünülmektedir.

– Geçici köy koruculuğu uygulamasından kaynaklanan olumsuzlukların giderilmesi, sakıncalı faaliyetler içerisinde bulunanların tespit ve takibini müteakip kadro dışı bırakılmaları ve sistemin güvenilir bir yapıya kavuşturulması gerekmektedir. Aynı şekilde itirafçılardan istifade edilmesinin de kontrol edilebilir şekilde sisteme bağlanmasında fayda görülmektedir.

– Kamuoyunda süren tartışmalar güvenlik kuvvetlerimizi olumsuz etkilediği gibi kamuoyu nezdinde

de itibar kaybına neden olmaktadır. Tüm bunların, toplumsal güvenliğimiz ve demokratik anayasal düzenimiz açısından arzu edilmeyen gelişmeler olduğu söylenebilir. Olaylar dış dünyada da Türkiye'nin itibarı, demokrasinin geleceği yönünden ciddi eleştirileri ortaya çıkarmıştır. Bu itibarla, öncelikle tartışmaları sona erdirecek veya en azından sınırlandıracak hukuki ve idari kovuşturmaların süratle sonuçlandırılmasında, bunun akabinde de hukuki ve idari tedbirlere yönelinmesinde fayda görülmektedir.

Doğrular, Araştırılması Gerekenler

Aydınlık dergisinde yer alan ve MİT'e ait rapor olduğu belirtilen bilgiler, kaza sonrası yapılan araştırmalar, bilgilerin bazılarının doğru olduğunu ortaya koydu. İşte rapordan bu konuda yer alan bölümler:

Abdullah Çatlı'nın sahte kimlik kullandığı iddiası: Abdullah Çatlı'nın Mehmet Özbay sahte kimliği taşıdığı, Mehmet Özbay ve Mehmet Özbey adına Londra ve Şikago Başkonsolosluklarından, 1980-1996 yılları arasında üç ayrı pasaport aldığı, 1992 yılında Şahin Ekli adına düzenlenmiş sahte pasaportla yurtdışına çıkmaya çalıştığı, Konsolosluk ve Emniyet'te bulunan belgelerle kanıtlandı.

Abdullah Çatlı'nın eroin kaçakçılığı yaptığı iddiası: Abdullah Çatlı, Fransa ve İsviçre'de eroin kaçakçılığı suçundan mahkûm olmuştur ve hapis cezasına çarptırılmıştır. Söz konusu bilgileri, Abdullah Çatlı'nın dosya bilgileri ve eşi Meral Çatlı'nın basında yer alan ifadeleri de teyit etmektedir.

Abdullah Çatlı'nın Ali Yasak ve Bucak aşireti mensuplarıyla ilişkisi olduğu iddiası: Abdullah Çatlı'nın, Ali Yasak ve Bucak aşireti mensuplarıyla ilişkili olduğu, şahısların beyanlarıyla doğrulanmıştır.

Abdullah Çatlı'nın Emniyet mensuplarıyla ilişkisi olduğu iddiası: Mehmet Ağar'ın kazadan sonra "Hüseyin Kocadağ'ın Abdullah Çatlı'yı güvenlik kuvvetlerine teslim etmeye gittiğini, bu nedenle aynı otomobilde bulunduğunu" açıklamasına karşın, Sedat Bucak'ın, "Hüseyin Kocadağ'ın Çatlı'yı 'Mehmet Özbay' adıyla tanıdığını" belirtmesi, Mehmet Ağar'ın konuyla ilgili beyanlarıyla çelişmiştir. Ancak, mevcut birliktelik dahi Çatlı'nın Emniyet ile ilişkisi olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

Mehmet Ağar'ın, Haluk Kırcı'yla ilişkisinin bulunduğu iddiası: Mehmet Ağar, Haluk Kırcı'yı tanımadığını ifade etmiş, bilahare Hürriyet gazetesinde nikâh şahidi olduğuna dair fotoğraflarının yayımlanması üzerine olayı "vali-vatandaş" ilişkisi çerçevesinde açıklamaya çalışmıştır.

Çatlı'nın 12 Eylül 1980 öncesi Mehmet Ali Ağca ile ilişkisi olduğu iddiası: Çatlı'nın, Mehmet Ali Ağca ile ilişkisi 1978 yılından beri bilinmektedir. Söz konusu iddia, Ağca'nın 24 Kasım 1996 tarihinde gazete ve televizyonlarda çıkan açıklamalarıyla da teyit görmüştür.

Abdullah Çatlı'nın kokain kullandığı iddiası: Susurluk'ta meydana gelen kaza sonrasında, çeşitli yayın organlarında Çatlı'nın üzerinde kokain bulunduğu şeklinde bir iddia yer almış ve Ankara'da Jandarma La-

boratuvarındaki tespitler sonucunda Çatlı'nın kokain kullandığı doğrulanmıştır.

Araştırılmasında Fayda Görülenler

Başbakanlığa sunulan 17 Aralık 1996 tarihli "gizli" kayıtlı raporda yok yoktu. Raporda "araştırılmasında fayda görülen konular" da şöyle sıralanıyordu:

ÖZEL ÖRGÜT İDDİASI: "Çiller Özel Örgütü" adı altında faaliyetlerini sürdürdüğü iddia edilen bir yapılanmanın mevcudiyetinin tespiti, bu suçlamayla bağlantılı tüm iddiaların doğru olup olmadıklarına vuzuh kazandırılması suretiyle mümkün olabilecektir.

ÇATLI-ASALA'YA KARŞI KULLANILDI İDDİASI: Abdullah Çatlı liderliğindeki bir grup ülkücü, 12 Eylül 1980 sonrası MİT tarafından yurtdışında Ermeni terör örgütü ASALA'ya karşı yürütülen operasyonlarda kullanıldığı iddia edilmektedir. 1980'li yılların başlarında devletle bağlantılı gösterilmeye çalışılarak gündeme getirilen ASALA'ya yönelik eylemin, inceleme konusu olan iddialarla ilgili ve konu hakkında MİT'in herhangi bir bilgisi bulunmamaktadır.

ÇATLI'YI CIA KAÇIRDI İDDİASI: Abdullah Çatlı'nın İsviçre'de tutuklu bulunduğu ccezaevinden, CIA, Tür-

kiye İstasyon Şefi tarafından kaçırılması iddiasının, İçişleri ve Dışişleri Bakanlığı'nın İsviçre'deki ilgili kuruluşlarla yapacakları koordine sonucunda açıklığa kavuşturulabileceğine inanılmaktadır.

ALİYEV'İ DEVİRME PLANI: Mart1995 tarihinde Azerbaycan Cumhurbaşkanı Haydar Aliyev'i devirmeye yönelik darbeyi Tansu Çiller'in onayı ile dönemin Türk Cumhuriyetleri'nden Sorumlu Devlet Bakanı Ayvaz Gökdemir, Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar, Korkut Eken ve İbrahim Şahin planlamış. Ancak MİT'in olayı Süleyman Demirel'e bildirmesi ve Cumhurbaşkanı'nın da Aliyev'i haberdar etmesiyle darbe girişimi başarısızlığa uğramıştır. MİT Müsteşarlığı, yürütmekte olduğu istihbarat çalışmaları sırasında, Haydar Aliyev'e suikast girişimi hazırlığı yapıldığını belirlemiş ve durumu yetkili makamlar aracılığıyla Haydar Aliyev'e intikal ettirerek suikastı önlemiştir. MİT Müsteşarlığı, kendisine düşen yasal görevi yerine getirmiş olup, bunun dışında öne sürülen iddiaların MİT Müsteşarlığı ile bir ilgisi bulunmamaktadır.

FETHULLAH HOCA-KARA PARA İDDİASI: Fethullah Gülen'in, Çiller'in kara para aklama işinde gizli ortağı olduğu, Fethullah hocacıların CIA'nın bölgemizdeki en önemli sivil toplum kuruluşu olduğu iddiaları, Maliye Bakanlığı müfettişlerinin, Fethullah Gülen'in mali kayıtlarını incelemesiyle, İçişleri ve Dışişleri ba-

kanlıklarının ilgili kuruluşlarla yapacakları koordine sonucunda çözülebileceği değerlendirilmektedir.

AĞAR-BAYBAŞİN ARASINDAKİ YAKINLIK İDDİASI: Cezaevinde tutuklu bulunan Hüseyin Baybaşin ile Mehmet Ağar arasında uyuşturucu ticareti bağlantısının olup olmadığının açıklığa kavuşturulabilmesi için Baybaşin'in daha önce tutuklu bulunduğu ülkelerdeki faaliyetleri; İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından ilgili ülkelerin güvenlik kuruluşlarıyla koordine kurması gerekmektedir. Ayrıca Hüseyin Baybaşin'in, Mehmet Ağar ile olan ilişkisini bildiğini iddia ettiği avukatı İlhan Ongan'ın ifadesine başvurulmasının yararlı olacağı değerlendirilmektedir.

ÜLKÜCÜ MAFYA EMNİYET'E ÇALIŞTI İDDİASI: Emniyet'teki Ağar ekibine bağlı olarak çalışan ülkücü mafya liderlerinden Abdullah Çatlı ve ekibinin suç örgütü içerisinde çalışıp çalışmadığı, söz konusu ekibin iddialarda yer aldığı gibi Mehmet Ağar'ın talimatıyla, birçok kişiyi öldürüp öldürmediği iddiası Emniyet Genel Müdürlüğü içinde teşekkül ettirilecek muhakkik yetkisine sahip bir grup tarafından, söz konusu iddialarda adı geçen şahısların ifadelerine başvurulması suretiyle çözüme kavuşturulabilecektir. Nitekim, Ömer Lütfü Topal'ın öldürülmesi olayında kullanılan silahlarda Abdullah Çatlı'nın parmak izinin bulunduğu yolundaki Emniyet tespiti de bu iddianın kısmen de olsa doğruluğunu teyit eder mahiyettedir.

TOPAL'LA İLGİLİ İDDİALAR: Ömer Lütfü Topal'ın, kumarhanelerinden gelen gelirden daha fazla pay alabilmek için Mehmet Ağar, Sedat Bucak ve Hüseyin Kocadağ tarafından öldürülüp öldürülmediği iddiaları; Topal ve Topal'a ait şirketlerin adı geçen öldürülmeden önceki üç aylık dönemi kapsayan para transferleri ile yakınlarının mal varlıkları mali yetkililerce araştırılması, şahsın ölmeden önce yaptığı telefon görüşmelerinin Türk Telekom tarafından ortaya konulmasının, Topal cinayetinin faillerinin tümüyle açığa çıkarılmasına büyük ölçüde katkıda bulunacağı değerlendirilmektedir.

TARIK ÜMİT'İN ÖLDÜRÜLÜŞÜYLE İLGİLİ İDDİALAR: Tarık Ümit'in "Çiller Özel Örgütü"ne ilişkin olarak bildiği konular nedeniyle öldürülüp öldürülmediği iddialarının, Ümit'in en son beraber görüldükleri söylenilen polislerin ilgili savcılık tarafından yeniden sorguya alınmasıyla konunun açıklığa kavuşturulması değerlendirilmektedir. Ayrıca Tarık Ümit'in kızı Hande Bilici, "Babasının 17 yıllık MİT personeli olduğunu, elinde MİT görevlisi sıfatıyla imzaladığı belgelerin bulunduğunu, dönemin Emniyet Müdürü Mehmet Ağar imzalı özel plaka tahsis tutanaklarının olduğunu, babasının kayboluşunun ertesinde Mehmet Eymür'ün gönderdiği 2 MİT görevlisinin kendisine babasının Mehmet Ağar'ın bilgisi dahilinde, müşaviri Korkut Eken'in isteği üzerine özel harekâtçı polisler tarafından kaçırıldığını, Mehmet Eymür'ün, Mehmet Ağar'ı arayarak babasına bir şey yapılmayacağı sözünü aldığını, daha sonra Mehmet Eymür ile yüz yüze

görüştüğünü, Eymür'ün babasının öldürüldüğünü söylediğini, ancak Korkut Eken'le yaptığı bir görüşmede, Eken'in babasının özel bir görevle yurtdışına gönderildiğini, döndüğü zaman öldürüldüğünü söyleyenlerin ne yapacaklarını merak ettiğini, babasının akıbeti hakkında herhangi bir bilgi verilmez ise elindeki belgeleri açıklayacağını" ifade etmiştir.

Tarık Ümit, çeşitli kuruluşlara bilgi veren bir kişi olarak tanınmaktadır. Nitekim, MİT Müsteşarlığı'na da Müsteşarlığın görev alanına giren konularda zaman zaman bilgi intikal ettirmiştir. Bu nedenle Tarık Ümit'in kızının ifadesinde adı geçen şahısların soruşturma kapsamına alınmalarında fayda görülmektedir.

SAMİ HOŞTAN'LA İLGİLİ İDDİALAR: Sami Hoştan'ın (Hoşnav) Dev-Sol örgütüyle ilişkilerinin yanı sıra İspanya, Hollanda, Kolombiya bağlantılı uyuşturucu kaçakçılığı yapıp yapmadığının ortaya çıkarılabilmesi için Emniyet Genel Müdürlüğü'nün bahse konu ülkelerin ilgili birimleriyle bağlantı kurmak suretiyle konuya ilişkin bilgi derlenmesi ve adı geçenin telefon kayıtlarının incelenmesinin gerektiği değerlendirilmektedir.

"ÜNİFORMALI ÇETE" İDDİASI: Hakkâri Yüksekova'da uyuşturucu kaçakçılığı amacıyla oluşturulduğu iddia edilen "üniformalı çete" ve benzerlerinin kurulması, sevk ve idaresinin Mehmet Ağar'ın yeri ve konumunun Jandarma Genel Komutanlığı ve Emniyet Genel Mü-

dürlüğü bünyesinde oluşturulacak muhakkik yetkisinde bir komisyon tarafından araştırılması gerekmektedir.

İRANLILARIN ÖLDÜRÜLÜŞÜYLE İLGİLİ İDDİALAR: Türkiye'de kaçakçılık faaliyeti yürütülürken, öldürülen İranlı Kürt Lazım Esmaeili ve Askar Smitko'nun Özer Çiller ve Mehmet Ağar ile bağlantısı ve öldürülmeleri eyleminde anılan şahısların rollerinin olup olmadığı, Askar Simitko'nun MİT'e bilgi verip vermediği iddiaları, şahısların öldürülmeden önce yaptıkları cep telefonu görüşmelerinin Türk Telekom tarafından tespiti ve Emniyet Genel Müdürlüğü'nün araştırmaları sonucu çözümlenebilecektir. İran uyruklu Askar Simitko, 1985 yılında İstanbul'a gelmiş olup, bu şehirlerdeki çeşitli gayri kanuni unsurlarla ilişkisi bulunan bir şahıstır. Bu faaliyetleri nedeniyle zaman zaman güvenlik kuvvetleri tarafından yakalanıp serbest bırakıldığı söylenmektedir. Teşkilatımızla bir ilişkisi bulunmamaktadır.

KORUCU PARALARI: Sedat Edip Bucak'ın devletten aldığı parayı, kendi aşiretine mensup koruculara dağıtıp dağıtmadığı hususuna, Maliye Bakanlığı'ndan ödeme şeklinin öğrenilmesi ve ödemede görev alan personelin bilgilerine başvurulması suretiyle açıklık kazandırılabilecektir.

ÇİLLER'E BİLGİ SIZDIRILDIĞI İDDİASI: Tansu Çiller'in eski danışmanı ve Başbakanlık Müşaviri Tolga Şakir

Atik'in, Özel Çiller tarafından bilgi sızdırmak gayesiyle MİT içinde görevlendirildiği iddia edilmektedir.

GAZETE BÜROSUNU BOMBALAMA: Özgür Gündem gazetesinin (Adı daha sonra Özgür Ülke oldu) 1994 yılında bombalanması olayının dönemin Başbakan'ı Tansu Çiller'in emriyle, Mehmet Ağar'ın emrindeki "özel büro" tarafından gerçekleştirildiği iddia edilmektedir.

ÜZERİNDE DURMAYA GEREK DUYULMAYAN İDDİALAR

O günlerdeki yoğun iddialardan birisi de MİT eski Müsteşarı Hiram Abas'ın, Çiller Özel Örgütü tarafından öldürüldüğü iddiasıydı. İki iddiayla ilgili olarak raporda "Üzerinde durulmaya gerek duyulmamıştır" denildi.

Hiram Abas'ın Çiller Özel Örgütü tarafından öldürüldüğü iddiası, bu eylemin 26 Eylül 1990 tarihinde Dev-Sol militanları Hayri Koç, Ferit Eliuygun, Bahattin Anık ve Ahmet Fazıl, Ercüment Özdemir tarafından gerçekleştirildiğinin bilinmesi nedeniyle kabul görmedi.

Hüseyin Kocadağ'ın Gonca Us ile hissi ilişkisi bulunduğu iddiası ise Çatlı'nın eşi Meral Çatlı'nın bu konudaki açıklamaları nedeniyle üzerinde durulacak nitelikte bulunmadı. Basında yer alan iddiaların da önemli bir bölümü araştırıldı. Birçok konunun "iddia"dan öte gitmediği anlaşıldı.

Aşiret Liderlerine Tatlıses Konseri

Güneydoğu'da devletin aşiretleri kazanması için hemen her yetkili, çare düşünüyordu. Başbakanlık Olağanüstü Hal Koordinasyon Kurulu'nun 1993 yılında aldığı karar aşiretler ile ilgiliydi. 14 Haziran 1934 tarihli 2510 sayılı İskan Kanunu'nda aşiretlere hükmi şahsiyet tanınmayacağı vurgulanmış, devletin aşiretler üzerindeki genel politikası belirlenmişti. Mevcut yasaya rağmen uygulamadaki zafiyetten dolayı, devletin bölgedeki tek otorite olduğunu kabul ettiremediğinden, aşiretler menfaatleri doğrultusunda veya zor kullanan tarafa yöneliyorlardı. Nitekim Geçici Köy Koruculuğu sistemi ile silahlandırılmış olan aşiretler dahi terör örgütüne karşı tam harakete geçirilememişti.

Alınan kararın kanunla çelişmesine rağmen MİT, Jandarma ve Emniyet'in aşiretlerle irtibatlı çalışmaları öngürüldü. Jandarma Genel Komutanlığı aşiretlerin yapısını inceledi. Komutanlık, "devlet yanlısı aşiretlerin terör örgütlerine karşı harekete geçirilmesi, tarafsız olanların terörist örgütlerin etkisinden uzak tutulması, baskıyla veya gönüllü olarak teröristlere destek sağlayanların kazanılması için alınabilecek tedbirleri" belirledi.

Aşiretlerin önde gelen liderlerini Ankara'ya getirme, Cumhurbaşkanı, Başbakan ve üst düzey yetkililerle görüştürme kararı Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar'ın önerisiyle gerçekleşti. Aşiretler hakkındaki araştırmalara uzun yıllar Güneydoğu'da görev yapan Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü İstihbarat Şube Müdürü Hanefi Avcı ile Abdurrahman Toygar da katılmıştı.

Aşiretlerin PKK'nın yanında yer almaması için özellikle büyük aşiretlerle ilgili devletin elindeki bilgiler masaya yatırılıyor, artıları, eksileri değerlendiriliyor, artıları daha fazla olan aşiretlerin geçmişteki bazı suçları görmezlikten geliniyordu.

Beytüşşebap yöresindeki etkili Jirki aşiretinin lideri Tahir Adıyaman'ın geçmişte asker öldürdüğü gerekçesiyle hakkında dava açılmıştı. Ancak Jirki aşiretinin o yörede mutlaka devletin yanında yer alması gerekiyordu.

Güneydoğu'nun o sıcak günlerinde, büyük bir aşireti kazanmak için Korkut Eken yine Hakkâri yöresindeydi. Aşiret liderinin eşi helikopterle hastaneye götürüldü. Bu "taktik" olay koca bir aşiretin devletin yanında yer almasını sağladı... Korkut Eken bu olayı şöyle anlatıyor:

"Bu aşiretin önde gelenlerinden birisi asker katiliydi. Ama o günün koşullarında aşiretleri karşımıza almak değil, onları devletimizin yanına çekmek zorundaydık. Bazı yanlışlıkları görmezlikten geldik. Böyle bir mücadelede artıları, eksileri değerlendirmek lazım. Güneydoğu'da bunu yaptık. Halkı kazanmak zorundaydık. Bugün unutuldu ama Jirki aşiretinin lideri Tahir Adıyaman'ın, Sedat Bucak'ın aşiretinin, Şenoba'da Babatlar'ın, Cizre'de Kâmil Atağ'ın PKK'ya karşı mücadeleleri, hizmetleri unutulmaz."

Aşiret liderleri uçakla, helikopterle Ankara'ya getirildi. Ankara Polis Evi'ne yerleştirildi. Aşiret liderlerinin Ankara'da olduğu fotoğraflarla birlikte Hür-

riyet'te Saygı Öztürk-Sezai Şengün imzasıyla patlıyordu. O sabah televizyon kameraları girişi yasak olan Polis Evi önünde karargâh kurmuşlardı.

Aşiret liderlerine durumun vahameti ortaya konulmuş, mücadeleye katkılarını artırmaları istenmişti. Devlet de onlara her türlü desteği vermeye hazırdı. Silahsa silah, para ise para verilecekti. Onlara verilecek desteklerden biri de devlet dairelerinde yapılacak işlerini hızlandırmaktı. Örneğin aşiretin hastaları helikopterle hastanelere götürülüyor, muayene ve tedavileri yaptırılıyor, çocuklarının yurtlara yerleştirilmesine ve kredi verilmesine öncelik tanınıyordu.

Görüşmeler tamamladıktan sonra onları görev yerlerine yüksek bir moral ve unutulmayan bir gece ile uğurlamak istediler. Ankara Süreyya Gazinosu'na davet edildiler. Gazinonun sanatçı kadrosunda İbrahim Tatlıses ve Sibel Can vardı. En güzel şarkılarını o gün aşiret liderleri için söylediler. Sibel Can, "Havar havar" şarkısını söyledikçe ağlayanlar oldu. O parça onlara çok dokunmuştu.

"Yandım Allah Çetesi"

Güneydoğu'da PKK'nın silahlı eylemlerinin 15 Ağustos 1984'te Eruh ve Şemdinli baskınlarıyla başladığı söylenir. Bunlar doğru değil. Güneydoğu'da 1978 yılından bu yana kendilerini "Kürt Ulusal Kurtuluşçuları" ve "Apocular" diye isimlendiren, yöre halkı tarafından da

o dönemde "Yandım Allah Çetesi" diye nitelendirilen gruplar vardı. Yöre halkı örgüte yardım olarak ekinlerin bir bölümünü veriyordu. Kiminden para, kiminden ekin, kiminden silah alınıyor, örgüt yöreye korku salıyordu.

Siverek'te PKK'ya karşı en büyük mücadeleyi "Bucak Aşireti" yürütüyordu. Aşiret lideri Mehmet Celal Bucak, örgütün hedefiydi. 1978 yılında dönemin İçişleri Bakanı CHP'li Hasan Fehmi Güneş, Siverek'e gidip PKK ile mücadele konusunu incelemek istedi. Hasan Fehmi Güneş'e, "sakın gitmeyin" denilmişti. PKK'nın, İçişleri Bakanı'nı öldürmeyi planladığı yolunda bilgiler ulaşmış, Emniyet Genel Müdürlüğü İstihbarat Dairesi'nin "Bölücülük-Bölgecilik Masası" sorumlusu Halil Tuğ, aldığı son bilgileri İstihbarat Dairesi Başkanı Fevzi Karaman'a aktarmıştı.

Güneş'e durum bildirildi. Güneş, "Hayır gideceğim" dedi. O gezinin en büyük sıkıntısını Güneş'in korumaları Salih ile Ertekin çekti. Herkesin eli silahlarını ateşlemeye hazır vaziyetteydi. Güneş, Siverek Kaymakamlığı'nda bilgi alırken binaya 100 metre uzaklıkta PKK mensupları Bucak aşiretinin bir mensubuna kurşun yağdırıyordu.

O geziyi izleyen genç gazeteci, Kaymakamlık bahçesinden silahın atıldığı yöne koşuyordu. Bakanın bulunduğu, hem de çok sıkı önlemler alındığı o gezide PKK'nın devletin yanında yer alan aşiretin bir mensubunu öldürmesi meydan okumaktı. Gazeteci fotoğraf makinesinin film kolunu heyecandan öylesine güçlü çevirmişti ki, kol kırılmıştı. Ve çekmeyi çok istediği fo-

toğrafı çekememişti... Çekemediği başka bir fotoğraf daha vardı. Güneş, Hilvan ilçesine girerken, yolun iki yanına dizilen kadın ve çocuklar bakanı protesto ediyor, bazıları bakanın otomobiline tükürüyordu. Hilvan, PKK'nın merkeziydi. Abdullah Öcalan yıllarca örgütü Hilvan'dan yönetmişti.

O günlerde konuştuğum Siverek Cumhuriyet Savcısı Fahri Artunç, ilçede olup bitenleri, "Ölene tabut, kalana zabıt" diye açıklamıştı. Savcı, tanık olduğu bir olayı da anlattı. Bir güvenlik görevlisi üst makamlara bilgi verirken, "Maktul derdest, sanık firarda, asayiş berkemal" dedi. Yani, Ankara'ya verilen bilgide, "ölü elde, sanık kaçmış, ama güvenlik yerinde " deniliyordu. Oysa o günlerde asayişin hiç de "berkemal" olmadığı ortadaydı.

"Babam 'Osmanlıya Güvenilmez' Der"

12 Eylül'den 1980 harekâtından sonra Bucak aşiretinden çok sayıda kişi gözaltına alındı. Bunlar arasında Sedat Bucak'ın babası, annesi de vardı. İşte o zaman devlete isyan ettiler. O günlerde Sedat Bucak'ın babası Hakkı Bucak, aşiretin önde gelenleriyle toplantı yaptı, "Osmanlıya güvenilmez. Ne zaman ne yapacağı belli olmaz" dedi.

PKK, silahlı eylemlerine 1984 yılından sonra yeniden başladığında, ilk hedefleri örgütün en etkili olduğu Hilvan ve Siverek'i yine üs haline getirmekti.

Bunun alt çalışması yapılıyordu. PKK'nın öncelikle saf dışı etmek istediği Bucak aşireti yine hedefti...

Aşiret, PKK'ya karşı kendi çapında mücadele kararı almıştı. Örgütün eleman yönünden yeterli güce kavuşamadığı dönemde PKK fazla varlık gösteremedi. O günlerde aşirete, yeni bir cephe açmamak için PKK'nın başı Abdullah Öcalan'dan bir mesaj geldi:

"Biz size dokunmayacağız. Bizim yanımızda olmasanız bile devletin de yanında yer almayın. Tek şartımız tarafsız kalmanız..."

Güneydoğu kaynıyordu. 1992-1993 yılları her taraf alev alevdi. PKK her yanı sarmış, güvenlik birimleri her yana yayılan eylemlere karşı etkili olamıyordu. PKK'nın en kuvvetli olduğu dönemde, devlet aşiretlerden yararlanmak istedi. Bunların başında da Siverek'teki Bucak aşireti geliyordu.

Korkut Eken, Siverek'e giderken yanında Emniyet Müdürü Hüseyin Kocadağ'ı da götürdü. Kocadağ, daha önce Siverek'te Emniyet Amirliği yapmıştı. Yöreyi biliyor, aşiret liderlerinin önde gelenlerini de yakından tanıyordu.

"Devletimize Kırgınız"

Bucak aşiretinin liderlerinden DYP Milletvekili Sedat Bucak'ın evine gittiler. Bucak'a, "PKK'ya karşı devletin yanında yer alın" dediler. Bucak, babasının 12 Eylül

harekâtından sonra gözaltına alındığını hatırlatıyor, "Devletin yanında yer almamıza, PKK ile mücadele etmemize rağmen ilk önce babamı, annemi gözaltına aldılar. Bu olaydan dolayı devlete kırgınız. PKK'nın yanında hiçbir zaman olmayacağız. Mücadelemizi kendimiz şehitler vererek yürüteceğiz" dedi.

Bucak'ı ikna etmek kolay olmadı. Devletine küsmüş, "O günlerde suçumuz yine devletin yanında yer almaktı. PKK'lıdan önce bizleri karakola çektiler" diye ısrar ederken, aşiretin önde gelenleri, Bucak'ı doğruluyorlardı.

Korkut Eken, Sedat Bucak'tan çok, rahmetli babası Hakkı Bucak'ı iyi tanıyordu. Ondan söz ederken "Hakkı Amca", Sedat Bucak da Korkut Eken için "Korkut Amca" diyor. Eken, "Amcan olarak senden rica ediyorum, biz devletin temsilcileriyiz, bize güven" diye söze girdi ve o etkili konuşmasından sonra Bucak "Ölümüne kadar sizinleyim. Devletime güveniyorum. Güvendiğim için ilerde beni aşiretime karşı mahcup etmeyeceğinize de inanıyorum" dedi...

Ellerini birbirlerine kenetlediler... Bucak, yanındakine sessizce "Bir koç daha kesin" derken, odada "Başımla beraber" sözü yükseliyordu...

Siverek'te Üç Ay

Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar, Emniyet'in bazı yetkilileriyle Siverek'e gitti. Korkut Eken, haftalardır oradaydı. Gelen misafirler bir yandan yer sofrasında ye-

meklerini yerken, bir yandan da bundan sonra neler yapılacağı konuşuluyordu. Ekeń, burada kalmaya devam edecek, organizasyonu sağlayacaktı. Eken,"Siverek günlerini"ni şöyle anlatıyor:

"Biz zorla ikna ettikten sonra köy korucusu olan aşirete silah dağıttık. O günlerde kimse köy korucusu olmak istemiyor, silah almıyordu. Aldıkları zaman doğrudan PKK'nın hedefi oluyordu. PKK, aşireti bu kararından caydırmak için neler yapmadı ki? Sedat'ın kardeşi, amcası şehit edildi. Vazgeçirmek için ekinlerini yakıyorlardı. Ortalık zaten sıcak. PKK'lı, ekinlerin yanından geçerken atıyordu kibriti. Hasat zamanı tarlaların başına 100 metrede bir adam dikilirdi. Sedat Bucak, bizzat operasyonlara güvenlik kuvvetleriyle birlikte, başında giden bir insandı. Bu süreç içerisinde o bölgede yapılan operasyonlarda güvenlik kuvvetleri çoğunlukla Sedat Bucak'ın timleriyle takviye edilirdi. Araziyi bilmeleri çok önemliydi. Bugün başta Siverek olmak üzere, Güneydoğu'da herkes kahvelerde gece yarılarını geçene kadar oturabiliyorsa, bunlar o dönemin mücadelesidir."

"Apo'dan Mesaj Geldi"

PKK eylemlerinin yoğunlaştığı 1992 sonbaharında HEP milletvekilleri Leyla Zana, Zübeyir Aydar ve Ali Yiğit, Bucak aşireti lideri DYP Milletvekili Sedat Bucak'ı Meclis Lokantası'na davet etti. Yemeğe HEP Genel Sekreteri Ahmet Karataş da katıldı.

Sedat Bucak'tan, Hilvan ve Siverek'te devlet aleyhtarı faaliyetlere müdahale etmemesi istendi. Zana, Bucak'a "Karar vermeden önce Başkan'la konuş" dedi. Milletvekilinin "başkan" dediği kişi Abdullah Öcalan'dı. Bucak, teklifi hemen orada reddetti ve Öcalan ile de görüşmeyeceğini söyledi.

Aynı gün Sedat Bucak, Ankara Emniyet Müdür Yardımcısı Abdurrahman Toygar'ı makamında ziyaret etti. Olup bitenleri anlattı. Toygar, "Aman bu çok önemli. Savcı beyin haberi olsun" dedi. DGM Savcısı Talat Şalk'ın yanında soluğu aldı. Olup bitenleri âdeta nefes nefese anlattı.

Toygar, o gün Sedat Bucak'ın milletvekili lojmanına gitti. Bundan böyle görüşme olursa bunun mutlaka banda alınmasını istiyordu. Hatta bu görüşmeler dışarıda yapılırsa daha da memnun olacağını, her şeyi gizli kamera ile kaydetmenin daha uygun olacağını anlattı. Toygar, İstihbarat Dairesi Başkanlığı'ndan aldığı çok hassas iki teyp getirmişti.

Layla Zana, Bucak'la yine görüşmek istedi. "Başkanın elçisi" gelmişti. Bucak, Dedeman Oteli'nde randevu verdi. Hemen ardından Toygar'ı aradı. Randevu saatini bildirdi. Toygar, Savcı Talat Şalk'ın söylediklerini hatırlattı:

"Aman Sayın Bucak konuşma sırasında Abdullah Öcalan'ın adı mutlaka geçsin."

O gün 10 Nisan "Polis Bayramı"ydı. Emniyet'in üst düzey yetkilileri törenlere gitmişti. Abdurrahman Toy-

gar ile bazı arkadaşları ise Dedeman Oteli'nde işadamı gibi oturuyorlar, kahve, çay içiyorlardı. Pamuk fiyatından, yapacakları ihracattan söz ediyorlardı. Konuştuklarına kendileri de için için gülüyorlardı.

Leyla Zana ve Abdullah Öcalan'ın emriyle görüşmeye gelen Abdülcabbar Gezici, otele adım attıktan sonra gizli kameraya alınmaya başlandılar. Sedat Bucak'ın üzerine de teypler yerleştirilmişti.

Konuşma sırasında Zana ve Abdülcabbar Gezici, "Başkanımız" deyince, Bucak anlamazlıktan geliyor ve konuşma şöyle devam ediyordu:

Leyla Zana: "Bir hemşehrinle görüş, daha iyi olur."

Bucak: "Benim hemşehrim kim?"

Leyla Zana: "Genel Sekreterim Abdullah Öcalan, senin hemşehrin. Telefon numarasını verelim Abdullah Öcalan'la görüş. PKK'nın Hilvan ve Siverek'e girip girmemesi konusunda daha rahat anlaşırsınız."

Bucak: "Görüşmem. Sizi buraya kim gönderdi?"

Gezici: "Ben Kürdistan halkının isteği doğrultusunda geldim."

Bucak: "Bu cevap yeterli değil."

Gezici: "Sayın Genel Sekreter Abdullah Öcalan beni buraya gönderdi. "

Bucak: "Siverek ve Hilvan'a girmeyin."

Gezici: "Biz Siverek ve Hilvan'da size zarar vermeyeceğiz. Askere, polise, kamu kurumlarına yönelik,

yani devletle mücadelemiz var. Devlete eylem yapacağız."

Bucak: "Hilvan ve Siverek'te sıkılacak bir tek kurşunu dahi Bucak ailesine sıkılmış sayarız. Müsaade edemeyiz."

Gezici: "Senin bu teklifin çok anlamsız. Biz Kürdistan'da her karış toprağa girmek zorundayız, gireceğiz."

Bu sözler üzerine Bucak masadan ayağa kalkıyor. Leyla Zana Bucak'a, "Çok çabuk sinirleniyorsun. Bunu konuşarak çözeriz, anlaşalım. Eğer sen Abdullah Öcalan'la görüşürsen daha iyi olur. Ama ben aramam dersen senin verdiğin telefon ve saate göre Abdullah Öcalan seni arar" diyordu.

Bucak: "Abdullah Öcalan'ın da aramasını istemiyorum."

Gezici: "Konuşalım."

Bucak: "Kiminle?"

Gezici: "Ben nasıl sizinle konuşuyorsam, arkadaşlar da gelip sizin oradakilerle konuşabilirler."

Bucak: "Siverek'e girmeyin. Güneydoğu'yu alırsanız, biz de malımızı mülkümüzü her şeyimizi bırakır, bizimle gelen insanlarla kamyonlara biner gideriz."

Gezici: "Bırakmayız sizi, kapıları kapar dışarıya kimseyi bırakmayız."

Bucak: "Tamam o zaman bırakın Siverek'i. Girmeyin Siverek'e. "

Gezici: "Devleti oradan çıkarın biz de girmeyelim."

Bucak: "Devleti nasıl çıkaralım? Yani, devlet gelse bize dese ki, hadi eşyalarınızı yükleyin buradan defolun gidin. Bir aile ne yapabilir? Devletin bize böyle bir şey yapacağını sanmıyorum."

Gezici: "Yapıyor, bunu her zaman yapıyor. "

Bucak: "Ne zaman yaptı ki. Şimdi bunları Genel Sekreterinize aktarın. Girmeyin Siverek'e."

Gezici: "Siverek olmayınca olmuyor."

Bucak: "Bence olur. Ya girmeyin ya da ne zaman alırsanız biz bırakır gideriz. "

Sedat Bucak'ın en çok güvendiği isimlerin başında gelen Korkut Eken, bu gelişmeleri yakından biliyordu. Eken, o günlerle ilgili olarak şunları söylüyordu:

"Aşirete silah dağıtmamız ve korucuları eğitmemizden sonra PKK'ya karşı etkili bir mücadele başladı. Ben aylarca evime gitmeden Siverek'te kaldım. PKK oradan tamamen sökülüp atıldı. O günlerde Abdullah Öcalan'dan bizzat Sedat Bucak'a teklif gelmişti. 'Bizden taraf olmanı istemiyoruz, sadece tarafsız kal bizim için yeter'. Bunların kayıtları var. Tabii Sedat Bucak tarafından alınmış kayıtları da var. Sedat tabii ki, normal olarak devletin yanında yer alarak büyük mücadeleler vermiş bir insandır. Aşireti silahlandırılmıştır. Ben yan-

lış hatırlamıyorsam 4-5 bine yakın da silah dağıtmıştık. Sedat Bucak'ın otomobilinde Emniyet'e ait silah çıktığı söyleniyor ama bu aşirete binlerce silah dağıttığımız görmezlikten geliniyor."

Asker-Polis İlişkisi

Güneydoğu'da zaman zaman asker-polis ilişkisinde soğukluk yaşanıyordu. İşte bunun giderilmesinde Emekli Yarbay Korkut Eken'e büyük görev düşüyordu. Ne yaptığını Korkut Eken'den dinliyorum:

"Son zamanlarda, polis özel timleri eğitimsizlik yüzünden askerin özel timlerine ayak uyduramaz hale gelmişti. Çünkü yetiştirdiklerimiz daha sonra, atış, spor eğitimlerini sürdürmezse, kabiliyetini altı ay sonra kaybeder. Neden askerin eğitim programı var? Sabahtan akşama kadar belli. Sabah sporla başlar, ondan sonra eğitim, ondan sonra silah falan bir sürü şey var. Bu program çerçevesinde asker rutin faaliyetlerini yürütür. Biz polis özel timlerinin o şekilde faaliyetlerini sürdürmesi için Güneydoğu'ya gönderdik. Asker, kendilerine ayak uyduramadığı için polis özel timleriyle beraber göreve çıkmayı istememeye başladı. Bizimkiler uzun süre dağda kalma kabiliyetini kaybetti. Asker bir ay kalıyor, bizimkiler iki gün sonra 'nokta operasyonu varsa varız, yoksa dönelim' diyorlardı. Bu durum rahatsızlığa yol açtı. Asker ile polis arasında ilişkiyi güçlendirmek istedim. Komutanlarımıza, polislere de görev vermeleri

için çok gayret gösterdim. Birlikte çok yararlı çalışmalar yapıldı."

İstihbaratçılar Birbirini Vuracaktı

MİT ve Emniyet İstihbarat Dairesi Başkanlığı arasında müthiş bir yarış yaşanıyordu. İki kuruluş arasında rekabetten kaynaklanan gerilim, Emniyet Genel Müdürlüğü'nün Başbakan Tansu Çiller'e verdiği brifingle doruk noktaya çıktı. Brifing dosyasında, "Operasyonların kaynaklara göre dağılım yüzdeleri" pasta halinde gösterilmişti.

Emniyet Genel Müdürlüğü'nün dosyasında operasyonların yüzde 70'inin Emniyet'in istihbaratıyla, yüzde 21'inin Jandarma istihbaratı, yüzde 9'unun ise MİT'in istihbaratları sonucu başlatıldığı belirtiliyordu. Pasta diliminin yüzde 70'i mavi renkli olarak Emniyet İstihbarat Dairesi'nin başarısı olarak yer alıyor, Jandarma bordo, MİT'in istihbarat oranı da sarı renkle gösteriliyordu.

Bu oranlar MİT yetkililerinin hayli canını sıktı. O günlerde yaşanan bu sıkıntıları Korkut Eken tarihi bir olayla birlikte bana şöyle anlattı:

"Devletin istihbarat birimleri arasında çok büyük çekişmeler yaşandı. Bir dönem MİT, Emniyet Genel Müdürlüğü İstihbarat Dairesi Başkanlığı, Jandarma İstihbaratı hepimiz birbirimize girmiş vaziyetteydik. Aramızda 'Sen daha başarılısın, ben daha başarılıyım. Sen

daha iyisini yaparsın, biz daha iyisini yaparız' kavgası vardı. Bu tartışmalar kan davası şekline dönüştü."

Sonra ne oldu? İstihbarat birimleri arasında yaşanan bu müthiş çatışma nereye doğru sürüklendi? Korkut Eken'den dinleyelim:

"Artık öyle bir duruma gelinmişti ki, birbirimize silah atacak duruma gelmiştik. Durum çok kötüye gidiyordu. O günlerde ANAP Genel Başkanı Mesut Yılmaz'dan randevu talebinde bulundum. Beni kabul etti. Tam 1,5 saat konuştum. Daha ortada Susurluk kazası da yoktu. Yılmaz'a 'İshitabarat birimleri arasında korkunç bir rekabet ve çekişme var. Bunun sonu silahlı çatışmaya dönecek. Mutlaka aralarında koordine sağlanması lazım. Yoksa durum kötüye gidiyor' dedim."

Korkut Eken'in saat 24.00'ten sonra gerçekleştirdiği bu ziyarette ANAP'lı bir yetkili de vardı. Özel Kalem odasında Erkan Mumcu oturuyordu. Bu görüşmede Korkut Eken daha başka konulardan da söz etti.

İstihbaratçılar arasında "fis-koslar", "fısfıs"lar alabildiğine yoğunlaşmıştı. "Onun adamı", "bunun adamı" aldığı bilgileri hemen yetiştiriyor, gerginlik biraz daha tırmanıyordu.

ANAP Genel Başkanı Yılmaz, daha sonra böyle bir görüşmenin olmadığını açıklamıştı. Ancak Eken, Yılmaz'ın evine gittiğine hem kendi, hem de Yılmaz'ın korumalarının da şahit olduğunu ifade ediyordu. O dönemde görev yapan bazı korumalarla konuştum. Eken'in

gece yarısı Mesut Yılmaz'ın evine geldiğini doğruladılar. Aslında bu görüşmede garip olan bir şey yoktu...

"Beni Yeşil'e Vurduracaklardı"

Eken'e kamuoyunda "Yeşil" kod adıyla bilinen Mahmut Yıldırım'ı soruyorum. "Yeşil'i tanımıyorum" diyor. Şaşırıyorum. Çünkü "Yeşil"in ele geçirilen defterinde Korkut Eken'in adı ve telefon numarası da yazılı. Korkut Eken'in ismi "Korkut Abi" olarak yazılmış. Aslında "Yeşil"in defterinde ismi olmayan da yok gibi. Bu kişiyi yakından tanıyanlar "Hava atmayı sever, kendisini subay, astsubay, polis müdürü olarak tanıtır, onların telefonlarını da defterine yazardı" diyorlar.

Korkut Eken, "Yeşil" hakkında şunları söylüyordu:

"Yeşil'i ben bir kez gördüm. O da Ankara Emniyet Müdürlüğü'nde gözaltına alındığı gün. Yeşil'in tabii başlangıçta çok güzel görevler yaptığını biliyorum. Yeşil çoğu işte kendisini astsubay olarak, subay olarak tanıtıyor, bazen polis oluyordu. Ama PKK itirafçısıdır. Ancak kendini çok güzel yetiştirmiş bir arkadaş. Başlangıçta güzel görevler yaptı. "

Peki "Yeşil"in Ankara Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldüğü gün, Korkut Eken niçin Ankara Emniyet Müdürlüğü'ne çağrılmıştı? Bu müthiş gerçeği Eken şöyle açıklıyor:

"Yeşil'i bana suikast yapmak için görevlendirmişler."

Heyecanlanıyorum.

"Kim görevlendirmiş" diye soruyorum.

Teybi kapatmamı işaret ediyor. Teybi kapatıyorum. Müthiş bir olayı öğreneceğim diye bekliyorum. Korkut Eken, başını yana çeviriyor. Başını her yana çevirişinde konuşmak istemediğini artık anlıyorum. Soruyu yinelemiyorum bile. Çünkü, ondan yine, "Bazı şeyler benimle mezara gider" sözlerini duyacağımı biliyorum...

Ama bu böyle kalmamalı. Konuyu araştırıyorum. O dönemde görev yapan ve konuyu yakından bilenlere ulaşıyorum. Meğer neler olmuş neler de hiç haberimiz bile olmamış... Biz de gazeteciyiz diye geçiniyoruz. "Yeşil"in üzerinden çıkan tanıtım kartları da hayli ilginç.

"Susurluk Abartıldı"

Eken, "Hizmetleri unutulmayacak olanlardan birisi de Susurluk kazasında ölen Emniyet Müdürü Hüseyin Kocadağ'dır" diyor ve sözlerini şöyle sürdürüyordu:

"Hüseyin Kocadağ 1982 senesinde ilk kursiyerimdir. Otuz altı kişi yetiştirmiştik o zaman. İlk ekibi kırsal kesime göre değil, rehine kurtarma, uçak baskını, bina basma konularında eğitmiştik. Hüseyin, bu kursun birincisidir. Kurstan sonra Güneydoğu'da uzun süreler görev yaptı. Hakkâri'de, Diyarbakır'da uzun süreler önemli görevlerde bulundu. Benim nazarımda bir kahramandır. "

Eken, "Susurluk kazası"nın abartıldığını öne sürüyor, kazadaki kişileri, bazılarının yaptığı gibi "tanımazlıktan" gelmiyor ve şöyle devam ediyordu:

"Otomobilde bulunan Gonca Us dışındakileri, yani Sedat Bucak'ı, Hüseyin Kocadağ'ı, Abdullah Çatlı'yı tanıyorum. Bunların birlikte olması da normal. Neden normal? Emniyet Müdürlüğü döneminde hem Diyarbakır hem de Hakkâri'de beraber çalıştık. Sedat Bucak'ın evinde aylarca kalmıştım. O otomobilde ben de olabilirdim. Şimdi artık bu durumdan sonra üç kişinin arabada olması, çete kabul edildikten sonra inanın üç dört kişi bir araya gelmeye korkuyoruz. Şimdi ben şu anda çete reisliğinden mahkûmum. Siz benim yanımda olun, bir tanıdığımız polis olsun, bir kişi daha olsun çete oluruz."

Hüseyin Kocadağ'ın, Çatlı'yla tanıştığını bilmediğini belirtiyor. Tanıştıklarını bu kazayla öğrendiğini anlatıyor. Tanışmalarının da Sedat Bucak'tan dolayı olduğu görüşünde. Eken, "Sanıyorum Sedat Bucak ile Çatlı, Bucak'ın Kuşadası'ndaki yazlığına gittiler. Hüseyin Kocadağ'ı çok ısrarla çağırmışlar. Hüseyin Kocadağ başlangıçta onlarla değil. 'İlle gel abi beraber burada denizin kenarında eğlenelim, gezelim' denilmiş. Hüseyin sonra uçakla gitmiş."

"Çatlı Yakalanmazdı"

Eken'e "Böyle olur mu? Üstelik İnterpol tarafından aranan bir kişi polis müdürüyle, milletvekiliyle beraber.

Kocadağ'a ya da size düşen, bu kişiyi yakalayıp Emniyet'e teslim etmek değil miydi?" diye soruyorum.

Korkut Eken, şaşırtmaya devam ediyordu:

"Nerede Abdullah Çatlı aranıyormuş? Çatlı, TBMM'ye gidiyor. Bakanların odasından çıkmıyor, onlarla değerlendirmeler yapıyor. Nasıl aranan Abdullah Çatlı? Şimdi ben, Abdullah Çatlı'yı bilip de haber vermemekten altı yıl hapis cezasına çarptırıldım. Abdullah Çatlı'yı tanımayan yok ki. Ben tanıdığım insanı tanımadığımı söylemeyi kendime yediremem. Sonu çok kötü de olsa, hapse atılacak bile olsam tanıdığım bir insanı, beraber olduğum bir insanı tanımıyorum diyemem. Şimdi benim en yakınımda olan bazıları da kendilerine zarar gelmesin diye 'tanımıyorum' diyebilir."

Aynı soruda ısrar ediyorum. Eken şunları söylüyor:

"Polis müdürü, o adamın devlet hesabına çalıştığını bilirse ne yapabilir? Soruyorum size ne yapabilir? Bakanlarla görüşüyor, yemek yiyor Abdullah Çatlı. Kongrelerde rol alıyor. Evet, şaka değil. Parti ismini söylemiyorum. Bunları bilen biliyor. Kesin söylüyorum. Susurluk kazası öncesine kadar Siverek'te Sedat Bucak'ın evinde bağdaş kurup oturanlar, şimdi Sedat Bucak'ı tanımadığını söylüyorlar... Ben bunları yapamam. Bugün çoğunun tanıyıp da tanımadığını söylediği kişileri ben yüz defa da hapse girsem tanıdığımı söylemeye devam ederim... Bize bu yakışır..."

Eken'e, Özbekistan'da Görev Verilecekti

Korkut Eken davasını yakından izleyen yabancılar da vardı. Bunların başında Özbekistan ve Azerbaycanlı yetkililer geliyordu. Korkut Eken'in dünyanın sayılı eğitimcilerinden olduğunu biliyorlardı. Türkiye'de eğitime gelen Özbek ve Azeri görevliler de Eken'in yeteneklerini görmüşlerdi.

Korkut Eken DGM tarafından altı yıl hapis cezası çarptırıldığı günlerde, Özbek ve Azeriler, "Bizim ülkemize gelin, bizi eğitin" teklifi yaptılar.

Özellikle Özbekistan bu konuda çok ısrarlıydı. Terörün ne olduğunu onlar da biliyordu. Özbekistan'da rejim muhalifleri 16 Şubat 1999 tarihinde Nursultan Nazarbayev'e yönelik suikast planlamışlardı. Suikast planının bir parçası olan bomba yüklü otomobil patlatıldı. Patlamada on üç kişi öldü, yüz civarında Özbek de yaralandı.

Eylemi Türkistan İslam Hareketi adlı örgüt gerçekleştirmişti. Bu örgüt Özbekistan'da "Namangan Suç Şebekesi" olarak anılıyordu. Örgütün önemli isimlerinden Rustam Mamatkulov 3 Mart 1999 tarihinde Türkiye'ye giriş yaptı. Örgütün Dış İlişkiler Sorumlusu Abdurrahman Mansur kod adlı Zayniddin Askarov Fatih ilçesi Şeyhresmi Mahallesi Fahribey Sokak İkbal Apartmanında kalıyordu.

Bazı komşu ülkelerden sızan Türkistan İslam Hareketi örgütü mensupları sık sık sınırı geçip Özbekistan'da eylem düzenliyor. Özbekistan askerleri de

terörle mücadele konusunda yetersiz kalıyor. Çok iyi bir eğitimden geçirilmesi, gerilla savaşına göre yetiştirilmesi gerekiyor. Özel timlerin yetiştirilmesine şiddetle ihtiyaç duyuyorlar.

Dönemin İçişleri Bakanı Sadettin Tantan, Özbekistan'a yaptığı ziyaret sırasında çok yakın ilgi görmüş, özel harekât timlerinin yetiştirilmesi konusunda Türkiye'den destek istenmişti. Benzer istek, Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer'in ziyareti sırasında da gündeme geldi.

Korkut Eken'in hapis cezası aldığının belli olmasından sonra Özbekistan'da iş yapan bir müteahhit aracılığıyla Korkut Eken'e bir mesaj gönderildi. Korkut Eken'in istemesi halinde bu ülkeye gidebileceği ve Özbekistan vatandaşlığını kabul etmesi halinde bunun da gerçekleştirileceği bildirildi. Bununla yetinilmiyor, kendisine bir villa tahsis edileceği, eş ve çocuklarının da ülkelerine gelebilecekleri, her türlü desteğin verileceği söylendi.

Korkut Eken'in ülkelerine gelmesi halinde, önce Nursultan Nazarbayev'in korumalarından başlamak üzere eğitim vermesi öngörülmüştü. Korkut Eken'e bu teklif iletildi. Hiç tereddüt etmeden cevap verdi:

"İdam edileceğimi de bilsem ülkemden ayrılmam. Ancak devletimiz böyle bir görev verirse gider, görevimi yaparım!"

Korkut Eken'in cezaevine girmesine gönülleri razı olmayan dostları, çok ilginç teklifler getiriyordu. Yurt-

dışına çıkışı için her şeyi ayarlayacaklarını belirtiyorlar, bir tek onun "evet" demesini bekliyorlardı. Kaçırılacak uçak bile bulunmuştu.

Yargıtay'da cezasının onaylanmasından sonra Korkut Eken'e, "yurtdışına kaçıralım, götürelim, abi sana gelen teklifleri kabul et" baskısı başladı. İşte o günlerde, çok yakını olan birisi, "Komutanım yıllarca sustunuz. Basına konuşmadınız. Konuşun artık. Kaybedecek neyiniz var?" dedi.

Eken, kendisine ulaşmak için devamlı aracılar koyan gazetecilerin kimler olduğunu biliyordu. Gazeteciyi cep telefonundan aradı, "Müsaitseniz çayınızı içmeye geleceğim" dedi.

Röportaj Star gazetesinde bomba gibi patlamış, bugüne kadar hiç konuşmayan, hep susan, çok şey bilen komutanla ilgili yazı dizisi müthiş ses getirmişti. İşte o günlerde akan yüzlerce faks mesajı, elektronik posta ve telefon, Korkut Eken'in kafasındaki "Kaçsam mı?" sorusunu ortadan kaldırdı. Bunu yakın dostlarına, "Kafamdan çok kötü şeyler geçiyordu. Bunu gerçekleştirmeyi de ciddi ciddi düşenmeye başlamıştım. Ama bana karşı sevgi dolu mesajlar nedeniyle vazgeçtim" diye açıkladı.

"Sayın Başkanım Ben Korkut"

Korkut Eken, cezasının Yargıtay'da onaylanmasından sonra, veda ziyaretlerine başlamıştı. Akrabalarını, arkadaşlarını tek tek dolaşıyor, "Girip de çıkmamak var" di-

yordu. Cezaevlerinin durumu malum.... Hemen her konuştuğu kişinin "Aman kendine dikkat et" sözleri de canını sıkıyordu. Dikkat edecek ne vardı ki? 35 yıl taşıdığı silahtan ayrı kalacaktı. Tabancası olsa mesele değildi.

Cezaevine girmeden önce ziyaret ettikleri arasında çocukluğunu bildiği, şimdi güzellik salonu işleten Alp vardı. Mehmet Eymür'ün oğlu Alp, karşısında Korkut Eken'i görünce "Korkut Amca" diye sarıldı. Eski günlerden konuştular. Alp, iki eski dostun arasının bu denli açılmasına üzülüyor, ama yapacak bir şeyi olmadığını da biliyordu.

Eken ayrılırken, Alp, Amerika'da bulunan babasını arıyordu:

"Baba, bil bakalım bugün ziyaretime kim geldi?"

Babası, birkaç isim söyledi ama aralarında Korkut Eken'in adı geçmedi. Alp, "Baba Korkut Amca geldi. Beni ziyaret etti. Yakında cezaevine giriyormuş. Sana da selamı var" diye heyecanla anlatıyordu.

Alp, Amerika'da bulunan babası Mehmet Eymür'ün son derece duygusallaştığını sesinden anlamıştı. "Oğlum, numaramı ver beni bir arasın" dedi. Bir gün sonra Korkut Eken, Eymür'ün Amerika'daki numarasını çevirdi. Telefona bir bayan çıktı. Bu, Eymür'ün kızı Ayşe'ydi. Eken, Ayşe'nin doğduğu günü biliyordu. Eymür'ün o günkü sevincini anımsıyordu. Mehmet Eymür telefona geldi. Eken, "Sayın Başkanım ben Korkut Eken" dedi.

Birbirlerinin sesini duymayalı yıllar olmuştu. Bir süre sessiz kaldılar... İkisinin de sesi boğuktu. Birisi ce-

zaevine gidiyor, diğeri ülkesinden uzak yaşamak zorunda kalıyordu.

Eşi, Korkut Eken'i Türbelere Götürdü

Korkut Eken, kendisine ceza verileceğine hiç ihtimal vermiyordu. Rahattı. Davadan vareste tutulması da rahatlığını artırmıştı. Ama eşi Tülay Hanım basında yer alan haberleri okudukça, "Korkut seni cezaevine atarlar" diyordu.

Tülay Hanım, tanınmış hocalara gidiyor, türbelere gidiyor, adaklar adıyor, türbelere mendiller bağlıyordu. Tülay Hanım'ın bu hali Korkut Eken'i de etkilemişti. Tülay Hanım, "Hadi beraber gidelim" deyince kızıyor, "Ben suçlu muyum, benim suçum ne?" diye bağırıyordu. Aslında o ceza alacağına hiç ihtimal vermiyordu. İşin ciddiyetini İstanbul DGM tarafından 6 yıl hapis cezasına çarptırıldığı zaman anladı. O, "Bu dava Yargıtay'dan döner" diye umutlanıyordu. Başta öyle de oldu. Daha sonra Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın karara itiraz etmesi üzerine konu yeniden ele alındı ve DGM kararı onaylandı.

İşte o günlerde eşi Tülay Eken, yine "Hadi türbelere gidelim" dedi. Daha önce eşinin benzer tekliflerine tepki gösteren Korkut Eken, bu kez eşine hayır demedi. Birlikte Ankara'nın Ulus semtinde bulunan Hacıbayram türbesine gittiler. Dualar ettiler.

Korkut Eken, "Gelmişken ben iki rekat namaz kılayım" dedi. O namaza gittiğinde eşi dua okumaya başladı. Eşi için yalvarıyordu. Korkut Eken, namazdan sonra eşinin bulunduğu türbeye girdi. Orada yine dualar etti. Ardından hemen yakınındaki Gül Baba türbesine gittiler ve dualar ettiler.

O günlerde Eken'e, "Duruşmalar sırasında komutanlarını şahit olarak göster" diyenler oluyordu. Onlara da kızıyor, "Ben komutanlarımı benimle ilgili bir dava için mahkeme karşısına çıkarmam. Ne böyle bir teklifte bulunurum, ne de onlardan gelecek böyle bir teklifi kabul ederim" diyordu.

Eken, cezası kesinleştiğinde eşine, "Tülay birlikte türbelere gittik, hocalara gittik, yatırları ziyaret ettik, adaklar adadık. Sonuçta ben yine ceza aldım. Demek ki ben Allah katında suçluymuşum, böyle bir cezayı hak etmişim. Yapacak bir şey yok" dedi.

Korkut Eken'in avukatı Armağan Güner, Yargıtay'a yaptıkları başvurunun Cumhuriyet Başsavcısı tarafından reddedildiğini öğrendiği zaman yıkılmıştı. Kastamonu'nun Tosya ilçesinde Korkut Eken'in eski bir askeri Mahmut Kuz, komutanı için 41 kez hatim indirtmişti.

Haluk Kırcı'nın Mektubu: Eken'i Tanımıyorum

Eken'e hapis cezası verilmesinde, "Çatlı'ya silahları Eken vermiş" diyen Haluk Kırcı'nın ifadesi önemli bir yer

tutuyordu. Haluk Kırcı, 12 Ocak 1999 tarihinde İstanbul Emniyet Müdürlüğü Organize Suçlar Şube Müdürlüğü'nde sorguya alındı. İfadesinde şunları söylemişti:

"Çatlı'ya görev teklifini yapan Eken'dir. Çatlı, yurtdışına gönderilerek PKK'nın önde gelen isimlerinden Ali Sapan, Kani Yılmaz, DHKP-C lideri Dursun Karataş ile ilgili istihbari faaliyetlerde bulundu. Bildiğim kadarıyla Eken, Çatlı'ya yurtdışı operasyonlarda kullanılmak üzere sayısını bilmediğim UZİ marka silah vermiş, bunlardan bir kısmını Çatlı yurtdışına göndermişti. Bir kısmı da Florya'daki evindeydi."

Kırcı, "evde silah olduğunu" belirtmesine karşın, Çatlı'nın eşi evlerinde Uzi silahlarının olmadığını söylüyordu. Kırcı ise, bana gönderdiği mektupta, şok bir iddia ortaya atıyordu:

"Eken'in adını Emniyet'te baskı sonucu söyledim."

Oysa Haluk Kırcı, bu iddialarını savcılık ifadesinde de yinelemiş, ancak mahkemede kabul etmemişti. Ödemiş Cezaevi'nde olan Kırcı bana gönderdiği mektupta şunları yazıyordu:

EKEN'İ TANIMIYORUM: "Sayın Korkut Eken, 4 kişinin kendisi hakkında ifade verdiklerini söylemiş ve benim ismimi de bunların arasında zikretmiştir ki, doğrudur. Öncelikle bilmenizi isterim, ben Korkut Bey'i tanımıyorum. Hayatımda hiç görmedim, tesadüfen de olsa

bir araya gelmedim. Fakat, buna rağmen polis ifademde Sayın Eken'in ismi geçti. Sorgu esnasında polis, rahmetli dostum Çatlı'nın ilişkileri üzerinde duruyor ve kimlerle irtibatlı olduğunu araştırıyordu.

BASKI SONUCU: Konu üzerinde pek fazla bilgim olmadığını söylememe rağmen kabul etmiyorlar, ısrarla Sayın Eken ile Sayın Ağar'ın isimlerini dikte etmeye çabalıyorlardı. İşte böyle bir zorlama ve baskı neticesinde Sayın Eken'in ismi polis ifademde yer aldı. Birebir ilişkilerine şahit olmadığım irtibatları ve olayları diğer ifadelerimde, doğruları anlatmak suretiyle düzelttim. Yani polis ifademde Sayın Eken'in isminin yer alması rahmetli Çatlı ile ilgili olduğu gibi, bilinçli bir zorlamanın ve baskının neticesidir. Kaldı ki, Sayın Eken, Çatlı ile tanıştığını reddetmemiş, onun kendisine bazı çalışmalarını rapor ettiğini söylemiştir.

ÇİLE ÇEKİYORUM: Ben hayatım boyunca, ne çetecilik ve mafyacılık ne de bir başka suç organizasyonunun içinde yer almadım. Türk milliyetçiliğinin bana yüklediği misyondan dolayı, ülkücü saflarda yer aldım ve 12 Eylül öncesi ülkemde meydana gelen bazı şiddet olaylarına katıldım. En az sayın yarbay kadar ülkemi sevdim ve ülkemin çıkarları için olmadık zorluklara katlandım. 14 yıldır cezaevlerinde çile çekiyorum ve bir devrin bütün sorumluluğunu omuzlarımda taşımanın mücadelesini veriyorum.

ADINI ÇATLI'DAN DUYDUM: Sayın Eken'in ismini birkaç kez rahmetli Çatlı'dan duydum. Kazadan sonra ise kim olduğunu öğrendim. Samimi her vatandaş gibi gıyaben kendisini sevdim ve saygı duymaya başladım. Ülkeme verdiği kutlu hizmetlerinden dolayı, saygıyla anıyorum.

CEZAEVİNDE TANIDIM: Hayatta birbirini tanımayan insanların 'çete' kurdukları iddia edildi. Bir örnek vermek istiyorum: Bu davada yargılanıp aynı çetede görev yaptığımız için cezaya çarptırıldığımız ve hiç tanımadığım zatlardan biri de Yaşar Öz'dür. Bütün mukaddesatım üzerine yemin ederim ki, ben Öz'ü tutuklandıktan sonra cezaevinde tanıdım.

ELLERİNDEN ÖPERİM: Bu davanın en büyük mağduru Sayın Eken'dir. Sizin vasıtanızla, kendisine 'geçmiş olsun' diyor, hürmetle ellerinden öpüyorum."

Sami Hoştan: Eken'e Çok Üzülüyorum

Sami Hoştan'ın adı Susurluk kazası ve Ömer Lütfü Topal cinayetinden sonra sıkça duyuldu. Susurluk Davası'nda dört yıl hapis cezasına çarptırıldı. Kanser tedavisi gördüğünden cezası ertelendi.

Sami Hoştan'la tedavi gördüğü hastanede telefonla konuştum. Hoştan, "İnanın bana verilen hapis cezasına değil, Korkut Eken'e verilen cezaya üzülüyorum" demişti.

Hoştan, Çatlı'yı yakından tanıdığını belirtiyor. "Emekli Yarbay Korkut Eken'i tanıyıp tanımadığını" sorunca şunları söylüyordu:

BİR DEFA GÖRDÜM: "Ben Korkut Eken'i hayatımda ilk kez bir yemekte gördüm. (Hoştan bu yemeğin İstanbul'da, Eken de Sedat Bucak'ın bürosunda olduğunu söyledi.) Kendisiyle telefonla da hayatımda konuşmadım. Ben değişik dönemlerde Almanya da dahil olmak üzere yıllarca cezaevlerinde yattım. Verilen hapis cezası da benim için bir şey değil. Ben cezaevinde yatacağım için kendim için üzülmem gerekirken, kendime değil, Eken'e üzülüyorum.

ÇATLI'YI BEN GÖTÜRDÜM: Neden biliyor musunuz? Haluk Kırcı da, ben de, Ali Fevzi Bir de, Korkut Eken'le inanın bir yemek masasında olmamıştık. Abdullah Çatlı'yı ben tanıyorum. Yakın arkadaşım. Susurluk kazasında öldüğünde cenazesini memleketi Nevşehir'e götürenlerden birisi benim. Nevşehir'de toprağa verdik. Bunların hepsini ben kendim üstlendim. Çatlı'yı tanıdığım için cezası ne ise çekeceğim.

EKEN'İN İHTİYACI YOK: Bizim yüzümüzden Korkut Eken de zarar gördü. Öyle bir insanla oynanıyor ki, bu adamın fiyatı yok ki... Eken'e, yazık oldu. Korkut Bey'i ben bir kez görmüştüm. Ondan önce ve sonra da bir araya gelmedim. Varsa telefon konuşmamız çıkarsınlar.

Desinler ki 'Sen Korkut Eken'le şunları şunları konuşmuşsun'. Ama diyemezler. Çünkü böyle bir görüşme olmadı. İnanın kendime değil, Korkut Eken'e üzülüyorum.

SEDAT BUCAK DOSTUMDUR: Ben Çatlı'yı tanıyorsam, tanıdığımı söyler ve bunun için verilecek cezayı da çekerim. Yaşar Öz'le inanın, yemin ediyorum size ilk kez Metris Cezaevi'nde karşılaştım. Mehmet Ağar'la hayatımda hiç konuşmamışım. Milletvekili Sedat Bucak, Veli Küçük Paşa benim en az 15 yıllık dostlarım. Ziyaretime gelen insanlar. Bunları saklamıyorum.

100 DEFA GÖRÜŞMÜŞÜMDÜR: Hayatımda bir defa karşılaştığım bir kişi olan Korkut Eken'in sırf bizleri tanıdığı için cezaevine gireceğini düşündükçe inanın günlerdir çok rahatsızım. Ben Haluk Kırcı'yı, Abdullah Çatlı'nın yanından tanırım. En az 100 defa yemek yemişliğim var. Ama, Korkut Eken'le Haluk Kırcı, gerçekten diyorum tanışmaz. Haluk Kırcı da size gönderdiği mektubunda bunu yazıyor."

Emekli Albay Zeki Önal, Eken'in tim komutanlarından biriydi. Önal, Güneydoğu gazisiydi. 1975 yılından beri hep birlikte çalışmışlar. Zeki Albay, mektubunda şunları yazıyordu:

"Bizler komutanımızın yanlışını hiç görmedik. Silahlı Kuvvetler'de onu tanıyan herkes bunu böyle bilir ve şahadet eder. Paraya-pula tenezzül etmez. Aksine,

elinden geldikçe ihtiyaç sahiplerine yardımcı olurdu. Açlıktan ölür kimseye belli etmezdi. Aile yapısı bize hep örnek olmuştur. Çocuklarımızı onun çocukları gibi yetiştirmeye gayret ettik. Ailelerimizi kurarken hep Korkut Eken ve eşini örnek alırdık."

Mahkeme Heyeti Niçin Değişti?

DGM'nin Görüşü

DGM'de Susurluk davasının devam ettiği günlerde mahkeme heyeti değişti. Bu değişiklikle ilgili birçok iddia ortaya atıldı. Karar veren heyetin başkanının birgün sonra Ankara'ya geldiği ve Yargıtay'da bazı görüşmeler yaptığı söylendi. İşin adli boyutu konusunda İstanbul DGM Başsavcılığı yetkililerinin de söyleyecekleri vardı.

Susurluk davasında ceza alanlar için bazıları "ohh" dedi, bazıları ise üzüldü. Susurluk kazası soruşturmasını birçok önemli olaya imzasını atan Aykut Cengiz Engin yürüttü. Engin, geçmişte "Nesim Malki cinayeti"ni de soruşturmuş, titiz çalışmasıyla bilinen bir isim. O "önemli olaylar savcısı" olarak da tanınıyordu.

Susurluk davasının iddianamesini Aykut Cengiz Engin hazırladı. 6 No.lu DGM'nin Başkanlığını Sedat Karagül yapıyor, mahkeme heyetinde Köksal Şengün de bulunuyordu. Mahkeme heyetinin Susurluk olayının son duruşmasında niçin değiştiğini sorduğumda bir yetkili şunları anlatmıştı:

Soruşturmayı yürüten DGM Savcısı Aykut Cengiz Engin, Başsavcılığa atandı. O yüzden duruşmadan ayrıldı.

6 No.lu DGM'nin Başkanı Sedat Karagül, İstanbul adliyesine tayin oldu.

Susurluk davasında başından beri bulunan hâkim Köksal Şengün de 5 No.lu DGM'nin başkanlığına atandı.

Yapılan bu atamalar normal işlemdir. Bir mahkemenin başkanlığına tayin olmak uğraş, istek ve başarıyla olur.

– Mahkemenin diğer üyesi Raşit Şeran da eskiden beri aynı görevde.

– Karara katılan diğer üye Tamer Tarkan da aylarca aynı mahkemede görevliydi.

– Mahkeme heyetinde yapıldığı belirtilen değişiklik, başkanla bir üyesinin görev yerlerinin değişmesidir. Ancak başkan ve üye değiştikten sonra o mahkeme uzun süre de devam etti.

– Esas hakkındaki mütalaayı savcılık döneminde Aykut Cengiz Engin verdi. Engin'in Başsavcı olmasından sonra yerine gelen savcı da Engin'in mütalaasını tekrar etti.

"Karar Gecikmişti"

– DGM'de görev süresi dört yıldır. Dört yıllık görev süresi biten kişi tayin olur. DGM'de görev süresini dol-

duranlardan birisi de mahkeme başkanı Sedat Karagül'dü.

– Mahkeme başkanı ve bir üyenin değişmesinden sonraki duruşmada hemen karar verilmedi.

– Değişiklikten sonra da o mahkemede yargılama birkaç celse devam etti. Zaten daha önceden Savcı Aykut Cengiz Engin'in esas hakkındaki mütalaasını verdiği zaman aslında karar verilmesi gerekiyordu.

– Karar gecikmesinin nedeni İbrahim Şahin'in kazadan dolayı meydana gelen rahatsızlığının uzamasından kaynaklandı. Duruşmaya katılamıyordu. Eğer Şahin duruşmalara katılabilseydi, mahkeme heyetinde değişiklik olmadan çoktan karar verilmiş olurdu.

Yani gecikme oldu ama hiçbir zaman sadece o karar için heyet değiştirilmiş gibi bir şey kesinlikle söz konusu değil.

"Devlet İçi-Dışı Ayrımı Yapmadık"

Bunları "devlet içerisindeki çete" olarak nitelemek doğru değil. Bunların dışarıdaki bağlantıları var. Sami Hoştan, Ali Fevzi Bir gibi. Bunlar kamu görevlisi değil. Biz öyle bir kategoriye ayırmadık. Biz doğrudan doğruya cürüm işlemek için oluşturulmuş bir teşekkül olarak bunları yargıladık. O soruşturma esnasında bunların içerisinde devlet görevlileri ve ajanlarıyla dışarıdaki kişilerin birlikteliği çıktı. Yoksa baştan bir kategori söz

konusu değil. Devletin içindeki çeteyi araştırıyoruz, dışındaki araştırıyoruz diye bir ayrım olmadı.

"Dava Açacak Eylem Yok"

Teşekkülün eylemleri araştırıldı; ama tahkikatın o safhasına kadar dava açabilecek nitelikte tam bir sonuca ulaşılamadı. Zaten bunların eylemleri olsaydı o eylemler çok ağır cezayı gerektirirdi. Hiçbirisi hakkında bir dava açılmadı. Sadece bu teşekkül hakkında dava açıldı. Böyle bir teşekkülün mevcudiyeti hakkında.

Savcının esas hakkındaki mütalaasında çok açıkça bu izah ediliyor. TCK'nın 313. maddesi için eylem gerekmiyor. Eğer eylemlerini belirleyebilseydik cezalar çok ağır olurdu. Hem çeteden, hem de eylemlerinden ceza alırlardı.

Korkut Eken:

Bu da Geçer Arkadaşlar, Bu da Geçer...

Evde hüzün var... Telefonlar susmuyor. Sessizliği her seferinde o bozuyor... "Alnımıza böyle yazılmış. Aslanlar gibi yatar, çıkarım. Yeter ki siz üzülmeyin" diyor.

"Dede... dede... Bir daha ne zaman geleceksin?"

İşte o zaman, yanındakilerini teskin etmeye çalışan kişinin gözleri doluyor... Kucağından onu indiriyor, odadan ayrılıyor. Belli... Gözlerinden belli...

Korkut Eken'in evindeyiz. Akşam olmak, karanlık çökmek üzere. Bugün evinde son günü. Oğulları, gelini, kızı geliyor. Silah arkadaşları, yetiştirdiği öğrenciler geliyor... Kimi yanaklarından, kimi ellerinden öpüyor. Bazen odaya ölüm sessizliği çöküyor. Korkut Eken'in eşi Tülay Hanım, her zamanki gibi soğukkanlılığını koruyor. O Korkut'unun evden uzun süreli ayrılmalarına alışık. O uzun görevlerde valizini hep Tülay Hanım hazırlamıştı. Ne konulacağını hep o biliyordu...

Gidince aylar geçerdi. İlk çocuklarına hamile kaldığı zaman, Kıbrıs Barış Harekâtı başlamış, oğlunu ancak bir yaşında görebilmişti... Gemi limana yanaşırken, eşinin kucağında kınalı saçlı çocuğu, oğlunu ilk kez böyle uzaktan görmüştü. Ne yapacağını şaşırmıştı...

Tülay Hanımı, çocukları, eşi cezaevine gidecek diye ağlarken gö kut Eken de, ona "Aileyi ayakta tutacak olan sensin. Sakın ben gidiyorum diye ağlama, arkamdan ağıt yakma" diyordu.

Direndi, direndi, eşinin cezaevine götüreceklerini hazırlamaya, valize koymaya başlayınca, koklamaya başladı... Gömleğinin kokusunu içine çekti...O kokuya doyamadı, o kokuya dayanamadı. Öylece kalakaldı... "Korkut seni çok özleyeceğim, ayrılığına alışamayacağım" sözleri odanın içinde eriyip kaybolup gidiyordu...

Eşinin odadan bir türlü çıkmamasına Korkut Eken'in canı sıkılmıştı. Odaya gitti. Kapı kilitliydi. "Tülay benim, aç kapıyı" dedi. Kapı açıldı. Tülay Hanım eşine sarıldı. "Tamam tamam bak ağlamıyorum" dedi...

Kırmızı Mantolu Kız

Yıllar ne çabuk geçiyor. Harp Okulu öğrencisiyken Ankara Garı'nda ilk kez "kırmızı mantolu kız"ı görmüştü. Atış için Menteş Kampı'na gidiyorlardı. "Kırmızı mantolu kızın" her adımı garın mermer zemininde tok bir ses çıkartıyor, kızın kimin yanına gideceğini genç Harbiyeliler izliyordu...

Genç kız, Harbiyeli kardeşi Atalay Erkin'i uğurlamaya gelmişti. Uğurlamaya gelenler arasında Korkut Eken'in kardeşi Sevilay Hanım da vardı. Atalay'ın kalbini de Sevilay Hanım çalmıştı. Erkin, Sevilay Hanımı istemeye ailesini gönderdi. Aile büyüğü olan Korkut Eken, "Amca ben kardeşimi veririm. Ama ben de kızın Tülay'ı Allahın emriyle Peygamberin kavliyle istiyorum" dedi...

Korkut Eken, sevgili eşini işte böyle istemiş... Eşi onun zor ve ağır görevlere, yaralanmasına, üstü kan içinde dönmesine alışmış. O kaybolduğu günlerde, televizyondaki operasyon haberlerini görünce, "Bizimki yine buradadır" diye aklından geçirmiş.

Eken'in çocukları Koray, Güray ve kızları Sonay mühendis. Eşi, çocukları bir yana, torunu bir yana. Gelini doktor Nihal'in yeri ise daha farklı. Dört yaşındaki torun Korkut Eken, dedesinin kucağından inmiyor. Dedesi, "Adaşımı çok özleyeceğim" diyor. Bir kez daha birbirlerini öpüyorlar. Dedesini yolcu ederken el sallaması yok mu? Adaşı olan torunu, cezaevine giderken, annesinin kucağında uğurlamaya gelmişti.

"Gitmene Gerek Yok, Ben Hallederim"

Sabah erken saatlerde Korkut Eken'in evindeydim. Evde, silah arkadaşları vardı. Bir arkadaşı "Keşke Korkut'un yerine bizler de yatabilsek" diyordu. Bir silah arkadaşı, "Eşime 'Korkut'un yerine 6 ay yatmaya hazırım' deyince, eşim '6 ay değil de 3 yıl yat' dediğini" söylüyor.

Anılar birden onları 1974 yılının 19 Temmuz akşamına götürüyor...

Kayseri Hava İndirme Tugayı'nın 4'üncü Taburu'nun bölük komutanları evde toplanmıştı. Emekli General Muammer Ünal, hem anılarını anlatıyor, hem Korkut Eken için ağlıyor. O ünlü taburun 2'nci Bölük Komutanı Ayhan Ertürk, "Telefon ettiğim akşam nasıl gülmüştük" diyor... Anlatmaya başlıyor:

"Telefonla konuşmamız yasaktı. Çıkarma kararı kesinleştikten sonra ailelerimize 19 Temmuz akşamı telefon etmemize izin verildi. Benim eşim Eskişehir'de ve hamile. Eve telefon ettiğimde telefona babam çıktı, 'Baba, biz yarın sabah Kıbrıs'a iniyoruz. Hakkınızı helal edin. Müsaade edersen eşimle de konuşayım' dedim. Karşı taraftan babam, 'Oğlum senin gitmene gerek yok, ben o işleri halleder dönerim' karşılığını verdi. Bu konuşmanın ardından telefonu kapattı. Ben de arkadaşlara, 'Bizim Kıbrıs'a gitmemize gerek kalmadı. Babam o işi halledecekmiş' dedim. Babam, eşim hamile olduğu için çıkarmayı ondan böylece gizlemeye çalışıyordu..."

Ayrılık vakti geldi. Silah arkadaşları Muammer Ünal, Ayhan Ertürk, Atalay Erkin, Çağdaş İlk ağlıyor, Korkut Eken onları teselli ediyordu. Kucaklaşıyorlar.

Eken 1 Mart'ta Ankara Uluçanlar Cezaevi'ne girdi. 11 kişinin kaldığı koğuşta en çok hoşuna giden "Bul karayı, al parayı" yapan "tırnakçı"ydı. Eken'e, "Abi istersen sırlarını sana öğreteyim" dedi.

Eken içerdeyken, emekli generallerden bazıları onun asker kişiliğini anlatıyor, terörle mücadelenin simgesi olduğunu belirtiyorlardı. Televizyonda bu konuda yorumlar yapılıyordu. Mahkûmlardan kim söyledi hatırlamıyor ama birisi ona şöyle demişti:

"Komutanım bugün itibariyle kaldı iki yıl dört ay ön dört günün. Bak on beş günün geçti. Bu da geçer, bu da geçer."

Bu sözleri o da kendisini cezaevine göndermek için evine gelenleri teselli etmek için söylemişti:

"Bu da geçer arkadaşlar, bu da geçer..."

Eyvah!

Eken, ilk duruşmaya katılmış, sonraki duruşmalardan vareste tutulmuştu. Susurluk davasının karar duruşmasına çok rahat ve kendinden emin olarak gitmişti. Beraat edeceğine inanıyor, duruşma sonunda basın mensuplarına suçsuzluğunun mahkeme tarafından da kanıtlandığını söylemeyi planlıyordu. Hatta söyleyeceklerini bir kâğıda bile yazmıştı. Mahkeme heyetinde değişiklik olmuştu. Onları görünce, içinden "Eyvah duruşmayı yine başka tarihe erteleyecekler" diye

geçirdi. Koruması duruşma salonunda biraz arka sıralardaydı. Koruma, duruşmaya dinleyici olarak katılan iki avukatın aralarında "Susurluk diyorlar nihayet o da bitiyor, Korkut Eken'e beraat, diğerlerine birer ikişer yıl verirler" dediğine tanık oldu. Mahkeme başladı. Heyecan doruktaydı. Heyet, duruşmaya ara verdi. Yirmi dakikalık bir aradan sonra, kararını açıkladı. Korkut Eken, altı yıl hapis cezasına çarptırılmıştı. Mahkeme'nin gerekçeli kararında şöyle deniliyordu:

Sanık Mehmet Korkut Eken

"Sanık MİT görevlisi, Emekli 'Yarbay'ken bu görevinden ayrılmış. Emniyet Genel Müdürlüğü Özel Harekât Müdürlüğündeki personelin eğitim görevini üstlenmiştir.

Eğitimi en üst seviyededir. Birçok gizli bilgiye vakıftır. Ancak yakın ilişki içine girdiği Abdullah Çatlı, Haluk Kırcı'nın gerçek kimliklerini bilmemesi mümkün değildir, gerçek kimliğini bilmektedir. Buna rağmen çok yakın ilişki içerisinde bulunduğu İbrahim Şahin'e, Mehmet Ağar'a, Sedat Edip Bucak'a bu şahısların aranan şahıslar olduğunu söylememesi, yargılanan diğer emniyet görevlilerine bunu anlatmaması hayatın olağan akışına aykırıdır. Kaldı ki, birçok gizli operasyon yapan, kendi beyanlarına göre devletin bir önünde tutulduğunda, Abdullah Çatlı'nın, Haluk Kırcı'nın katliam sanığı olarak arandıklarını bilmemeleri de mümkün görülmemektedir.

Sanık cürüm işlemek için teşekkül oluşturmadığını, yönetmediğini söylemiştir. Oysa Haluk Kırcı'nın da ifade

ettiği diğer şahit beyanlarında doğrulandığı üzere Haluk Kırcı firari sanık olarak yakalanıp emniyete götürüldüğünde Abdullah Çatlı'nın haber vermesi üzerine devreye girmiş ve birkaç şube dolaştırıldıktan sonra firar etmesine zemin hazırlatmıştır.

Sanık, Tarık Ümit'in arabasının plakalarını en son elinde bulunduran Hakkı Yaman Namlı'yı, Abdullah Çatlı ve arkadaşlarını UZİ ve MP-5 silahlarla donatarak gönderip ve bu konudaki bilgilerini saklaması konusunda tehdit ederek şahit Hakkı Yaman Namlı'da olan plakaları aldırmıştır.

Tarık Ümit ile Mehmet Ağar'ı tanıştıran sanık Mehmet Korkut Eken'dir. Bu şekilde tanışan Tarık Ümit Mehmet Ağar'a büyük bir kaçakçılık olayını haber vermiş, kendi beyanlarına göre de bu olayın failleri yakalanmıştır.

Sanık dosyamızda yargılanan bütün sivil şahısları tanımakta, uyuşturucu ticareti yaptıklarını, kumarhane işletmeciliği yaptıklarını, kaçakçılık gezmekte olduklarını bilmekte ve buna rağmen kendileriyle yakın ilişkilerini sürdürerek, diğer emniyet görevlileri ile irtibatlarını sağlayarak ve organizelerini yürüterek cürüm işlemek için oluşturulan çatılı suçu işlemiştir. Suçsuz olduğu yolundaki samimi olmayan beyanlarına itibar edilmemiş cezalandırılmasına karar vermek gerekmiştir."

İşte, Korkut Eken'le Yapılan İlk ve Tek Röportaj

İstanbul DGM Başsavcılığı tarafından 6 yıl hapis cezasına çarptırılan Korkut Eken'le, Türk basınında ilk ve tek röportajı ben yaptım. Susurluk kazasından bu yana Korkut Eken'le röportaj yapmak için kimleri araya koymamıştım ki. Görüşmeye aracılık yapmasını istediğim kişiler baştan "Söylerim ama Korkut Yarbayın kabul edeceğini sanmıyorum" diyorlardı. Susurluk kazasından bu yana görüşmek isteğidiğim Korkut Eken'le aylar, yıllar sonra ancak 19 Ocak 2002 Cumartesi günü konuşma imkânı buldum.

Yargıtay'da Susurluk davası sanıklarının cezasının kesinleşmesinden sonra meslektaşım Sezai Şengün'e "Korkut Eken yıllardır röportaj teklifimizi kabul etmiyor. Bu saatten sonra bir meslektaşım konuşursa, çok kıskanırım" dedim. Sonra, "Ben niye yapamayayım?" diye bir hamle daha yaptım. Korkut Eken'in çevresine yine röportaj isteğimi yineledim. Önüme gelene de cep numaramı Eken'e vermesi için ricada bulundum.

19 Ocak Cumartesi günü cep telefonum çaldı. Telefonun diğer ucunda "Ben Korkut Eken" diyen birisi vardı. Önce birisi şaka yapıyor sandım. Saat 13.00'te büromuza geleceğini söyledi. Geldi de. Hiç sözü uzatmadan Susurluk'a girdim. Eken, hapis cezasına çarptırılmanın şaşkınlığını üzerinden atamamıştı.

fotoğraf: Ümit Turpçu

Korkut Eken, Türk basınında ilk ve tek röportajını Saygı Öztürk'le yaptı.

"Ben Çete miyim?"

Korkut Eken'e hakkındaki çete suçlamasını ve bu konudaki yargı kararını hatırlatıyorum. "Ben çete miyim?" diye soruyor. Düşünüyor... Başını öne eğiyor. Sessizliği dişlerinin gıcırtısı bozuyor. Gözleri doluyor, ses tonu değişiyor ve şöyle diyor:

"Eleman kullandığım için veya özel harekât timlerini yetiştirdiğim için bana çete diyorlar. O zaman istihbarat birimlerinde hâlâ eleman çalıştıranların hepsinin yargılanması lazım. Son derece yanlış şeyler oluyor, ülkem adına, bundan sonra görev yapacak insanlar adına üzülüyorum..."

Korkut Eken, 57 yaşında. Üç çocuğu var. Torunu var. Suçlu olduğuna inanmak şöyle dursun, böyle bir iddiayı kabul bile etmiyordu:

"Suçlu olsam, bunu kamuoyuna açıklamazsam şerefsizim. Ben o cesaretteyim. 'Ben bunu yaptım, cezayı aldım yatacağım' derim. Ben bu cesarette adamım. Korkmam."

İdeali Apo'yu Yakalamaktı

Alana toplanan Özel Harekât timlerinin morâlleri yine bozuktu. Bu sabah yine şehit vermişlerdi. Apo'ya öfke inanılmaz boyutlardaydı. Korkut Eken, Apo'yu bir türlü yakalayamamanın ya da öldürememenin de kırgınlığıyla timlere hitaben yaptığı konuşmayı şöyle tamamladı:

"Başınız sağolsun arkadaşlar. Şehitlik en yüksek mertebedir. Bizim için şereftir."

Atış poligonunun hedef tahtasında 12 halkalı nişan kâğıdının yerine, etrafında daireler çizilmiş Abdullah Öcalan'ın fotoğrafı vardı. Polislerin gözünden "intikam ateşi" fışkırıyordu. Bir an önce dağlara gitmek istiyorlardı. O coşku seli içinde yine silahlar patlıyor, nişan tahtasında Abdullah Öcalan'ın fotoğrafları mermi delikleriyle parçalanıyordu...

Şehit haberlerinin gelmediği gün yoktu ki... O sıcak günlerde, ülkenin bir bölümü için "ver kurtul" denildiği günlerde, bir tepeye bayrak çekildiği zaman "Tepe ele geçirildi" diye konuşulduğu günlerde Cudi'de, Gabar'da, Herakol'da görev yapacak timler yetiştiriliyordu.

Sabahın erken saatiydi. Timler bir operasyon bölgesine "intikal" ediyordu. Kavun-karpuz ekili tarlanın yanından geçerken, askerlerin bazıları karpuz, kimisi kavun kopartıyordu. Korkut Eken sinirlendi. Bostanın sahibinin kim olduğunu, kavun-karpuzun fiyatını sordu. Bir kısmını askerlerden aldı, çoğu kendi cebinden olmak üzere bostan sahibine ödedi.

Sabahın serinliğinde karpuz yerken, "Arkadaşlar yöre insanına şefkatle yaklaşmak zorundayız. Halkı ancak böyle kazanabiliriz. Eğer bu vatandaşın bostanına zarar veriyorsak o bizden uzaklaşır" diyordu. Operasyona çıkmadan çantalara yüklenen ilaç, giyim eşyaları da karpuz yenilen köyde oturanlara dağıtıldı. Karslı Nedim, "Komutanımızdan hepimiz çok şey öğrendik. Benim gibi bir fakirin, toprağı olmayan birinin vatan için ölmemesi gereken birine vatan sevgisini, onun için ölünmesi gerektiğini de öğretti" diyor.

Emniyet Genel Müdürlüğü'nün kırsal kesiminde görev yapacak Özel Harekât timlerinin yetiştirilmesi görevi Korkut Eken'e verilmişti. Dönemin Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar'ın, Korkut Eken'le ilişkilerinin iyi olmamasına rağmen, Eken'e niçin görev verdiğini sorduğumda şunları söylemişti:

"Korkut Eken, alanında yalnız Türkiye'de değil, dünyada sayılı bir isim. O profesyonel bir kahramandır. Hem askerde, hem Emniyet'te çok profesyonel timler yetiştirdi. O dönemde onun yaptığını, kahramanlıklarını kimse yapamazdı. Bir de fiilen yaptığı başka işler var. Onları devletin ilgili makamları biliyor."

"Silah Patlayan Yerdeydim"

Onun izine bazen Kıbrıs'ta, bazen Siirt'in Sason ilçesinde, mağaralarda, Güneydoğu'nun dağlarında rastlıyoruz. O, Ankara'nın batısında hiç görev yapmadı. "Nerede silah patladıysa ben oradaydım" diyordu. O silah bazen Kıbrıs'ta, bazen Sason'da, Kozluk'ta, Beytüşşebap'ta, Uludere'de, bazen Kuzey Irak'ta patlıyordu. Yıllarca silahlarla iç içe olan, kulaklarının dibinden mermiler geçen Korkut Eken, o yüzden duyma yeteneğini de kısmen kaybetmişti...

Eken, cezaevine girmeden bir gün önce yine konuşuyoruz. Sigarasından derin bir nefes çekiyor. Çayını yudumluyor. Odada derin bir sessizlik... Birden yanardağ gibi patlıyor:

"Güneydoğu'da kimse sokağa çıkamazken, geceleri ben timlerimle birlikte çıkıyordum. Gece sokağa adım atılamazken biz dağlardaydık. 'Ben kahramanım' diye söylemiyorum. Yaptıklarım benim görevimin bir parçasıydı. Çünkü devletten maaş alıyordum. Devlet bizi yetiştirmiş, özel kurslarda yurtdışı kurslarında, tabii yapacağız."

Sonra yine sessizlik. "Çok ağrıma gidiyor çok..." sözleri öfke ve kırgınlıkla odada dolaşıyor...

Çatlı'yı Tanımayan Yoktu

Eken'in ceza almasında en büyük etken aranan bir suçluyu bazı görevlerde kullanmış olmasıydı. Eken, sorularımı şöyle cevaplandırıyor:

"Abdullah Çatlı'yı tanıyor musunuz?"

"Abdullah Çatlı'yı MİT'ten emekliye ayrıldıktan sonra, yani devlet hizmetinde olmadığım bir dönemde İstanbul'da bir yemekte tanıdım. O yemekte MİT'ten ayrılanlar da vardı. Sekiz-on kişiydik. "

"Emniyet'te göreve başladıktan sonra mı Çatlı'ya ilişki kurdunuz?"

"Emekliye ayrıldıktan sonra uzun yıllar MİT ve emniyetle bağım olmadı. 1993'te ben emniyette göreve gelince, kendisiyle irtibat kurdum. Mahkemede Çatlı'yı tanıyıp tanımadığım sorulunca, tanıdığımı ifade ettim. Sebebi, tanıdığım için çekineceğim bir şey yoktu. Bu kişiyi hem Abdullah Çatlı olarak, hem de kod ismi Mehmet Özbay olarak, şimdi hatırlamayacağım birkaç kod ismi daha vardı hepsiyle tanıyorum. Savcılar, bana Sedat Peker'i, Alaattin Çakıcı'yı ve başka kişileri tanıyıp tanımadığımı sordular. Ben hepsini tanıyorum deyince, 'tamam biz çete reisini bulduk' tabiri ortaya çıktı. "

"İnterpol tarafından aranan bir kişiye niçin görev teklif ettiniz?"

"Çünkü Avrupa'da çok gücü ve potansiyeli vardı. Çatlı'nın Avrupa'daki çok büyük haber alma imkânından faydalanmak için görev teklif ettim ve kabul etti. İki üç defa Avrupa'ya gitti, çok güzel net bilgiler verdi."

"Çatlı'dan aldığınız bilgileri ne yapıyordunuz?"

"Özellikle Avrupa'daki PKK'lı liderlerin yerleri konusunda, faaliyetleri konusunda bilgiler getirdi, raporlar getirdi. Biz de bu raporları ilgili makamlara aktardık. Ben

başsavcıya söyledim. Ben bu şahısları sokakta herhangi bir vesileyle yemekte, gazinoda, meyhanede falan tanımadım. Tanıştırıldım, görev itibariyle tanıdım ve görev ciddiyetiyle arkadaşlarla birlikte oldum."

"Yedi TİP'liyi öldürmekten hüküm giyen Haluk Kırcı'yı tanıyor musunuz?"

"Haluk Kırcı'yı tanımıyorum. Benim onunla herhangi bir temasım olmadı."

"Emniyet'in kayıp silahları nerede?"

"Susurluk kazasında otomobil içinde bulunan Emniyet Genel Müdürlüğü'ne ait silahla benim uzaktan yakından bir ilgim de bilgim de yok. Benim aldığım silahların sayısı bellidir. Silahların senetleri ve seri numaraları bellidir. Hangi silahı aldığım, bunlardan kaçını iade ettiğimin emniyette kayıtları da vardır. Eksik olan sekiz-on silah var. Onlar da belli. Bu silahlarla bugüne kadar herhangi bir eylem mi yapılmış. Hangi ülkeye gönderildiğini dönemin Başbakanı, Emniyet Genel Müdürü ve diğer bilmesi gereken yetkililer biliyor. Ben hangi ülkeye gönderildiğini söylemek istemiyorum."

"Niçin açıklamak istemiyorsunuz?"

"Açıklayıp ülkeler arası siyasi bir skandala mı sebep olayım? Bir ülkede eylem yapmak herhalde suç. Silahlarla ilgili dava Ankara'da devam ediyor. Silahları hangi ülkeye gönderdiğimi ceza alsam da söylemeyeceğim."

"Silahları emir almadan mı çıkardınız?"

"Yurtdışına emirsiz silah mı gider? Ben niye riske gireyim? Silahı niye alayım? Ben üç defa sordum emniyete, yetkililere 'kardeşim bu silahlar zimmetli mi?' diye. Emekli asker oldugum için bilirim ve böyle durumda adama hesabını sorarlar. Askerde biz iğneye kadar teslim alır, teslim ederdik."

"Silahlar kayıtdışı mı?"

"Silahların kayıtdışı olduğu söylendi. Ama böyle olmadığı ortaya çıktı. Her ülkede kayıtdışı silahlar vardır. Türkiye'de de var. Özel operasyonlarda kullanmak üzere her ülkenin kayıtdışı silahları vardır. Ben bu silahları zimmetle teslim alırken 'kayıtdışı olup olmadığını' sordum. Kayıtdışı olduğunu söylediler. Oysa öyle olmadığı ortaya çıktı. Yoksa kayıtlarda bulunan silahı yurtdışına gönderir miyim? Ben kendimi riske atar mıyım?"

"Yani gönderdiğiniz silahlar kayıtdışı silahlar değil miymiş?"

"Değilmiş."

"Size niçin böyle yaptılar?"

"Anlamış değilim."

"Yurtdışına silahları kendiliğinizden göndere-biliyor musunuz?"

"Yurtdışında yapılacak operasyonlar Başbakanın onayından geçer. Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar'a Genelkurmay Başkanlığı'nın yapılacak operasyondan bilgisi olup olmadığını sordum. Ama ben gidip Baş-

bakana soramam. Benim bağlı olduğum birim, Emniyet Genel Müdürlüğü. Emniyet Genel Müdürüne sordum. Başbakanın haberinin olduğunu söyledi. Çünkü böyle bir emri Mehmet Ağar da kendiliğinden veremez. Genelkurmay'ın haberinin olmadığını öğrendim. Aynı gün Genelkurmay'a bilgi vermek üzere Ağar, Genelkurmay Başkanlığı'na gitti."

"Silahları hangi yolla gönderdiniz?"

"Silahları bir TIR'ın gizli bölmelerine koyup gönderdik. Eğer öyle yapmamış olsaydık, şoför gümrüğü geçerken renk verebilir, korkar, titrer ve bunun sonucu olarak da arama yapılabilirdi. Silahlar TIR'a gizlice yerleştirildi. Gittiği ülkede de bunlar oradaki arkadaşlarımız tarafından alındı. Silahlar yerine geldiğinde, alındığına ilişkin bana tekmil verildi."

"Susurluk kazasında bulunan silah da mı sizin üzerinize zimmetliydi?"

"Hayır, benim o silahla hiçbir ilgim-alakam yok. Benim üzerime zimmetli de değil. Ama bunu anlatamıyorum. Benim hangi silahları aldığım seri numaralarıyla belli. Aldığım zimmetli silahların yurtiçinde kullanıldığını tespit edin veya bir yerde bulunsun ben tüm suçlamaları kabul ederim. Yurtdışına silahları gönderen benim. Ama basın 'Susurluk kazasında çıkan silahlar Korkut Eken'in eksik silahları' diye yazıyor. Alakam yok. Daha ne diyeyim, ne yapayım?"

"Emniyet'te niçin görevlendirildiniz?"

"Ben, Özel Harp Dairesi'nde görevli olduğum dönemde, Emniyet'in özel harekât timlerini yetiştirmeye başladım. Bunlar, daha çok uçak operasyonu, rehine kurtarma ve benzer çalışmalar içindi. Güneydoğu'da olaylar yoğunlaşınca, kırsal alana göre eğitilen mağara baskını ve benzer zor görevleri yapabilecek timleri yetiştirmek için görev teklifi aldım. Asker kökenli olmam nedeniyle Güneydoğu'da askerle özel timler arasında koordineyi de sağlayacaktım. Bunu da Güneydoğu'da başarıyla yaptık."

"Azerbaycan Devlet Başkanı Aliyev'in devril-mesi olayına katıldınız mı?"

"Azerbaycan'a bu amaçla gitmedim. Başka maksatla gittim. O basına tamamen ters yansıdı. Yok işte Elçibey'in ihtilal hazırlığı falan kesinlikle yok. Azerbaycan'daki bir patlamayla ilgili olarak bu ülkeye Cumhurbaşkanlığı tarafından resmen görevlendirildim. Tabii heyetin başında ben vardım. Ayrıca Emniyet Genel Müdürlüğü'nün Kriminal Daire Başkanlığı'ndan bir emniyet müdürü arkadaş, İstihbarat Daire Başkanlığı'ndan bir emniyet müdürü rütbesindeki arkadaş, iki tane de polis memuruyla berabar gittim. Kriminal incelemeyi yaptık. Azerbaycan polisi tahkikatı ters yönde yönlendirmeye çalışıyordu. Onun doğrusunu tespit ettik, rapor halinde gerek Azerbaycan makamlarına, gerekse bizim Türk Büyükelçiliğimize bilgileri verdik, teşekkür alıp döndük."

"Bunca başarılı hizmetleriniz olduğuna göre, çeteden nasıl mahkûm oldunuz?"

"Yedi TİP'liyi öldürmekten hükümlü Haluk Kırcı, İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nde ve Savcılıkta 'Korkut Eken tarafından silahların Abdullah Çatlı'ya verildiğini tahmin ediyorum ' diyor. Hatta bir kısım silah ve patlayıcıları Abdullah Çatlı'nın evinde gördüğünü belirtiyor. Abdullah Çatlı'nın eşi Meral Çatlı'ya soruyorlar (Meral Çatlı'yı hayatımda hiç görmedim, tanışmadım, konuşmadım). Eşi, 'Hayır ben evimde tek bir silah ve patlayıcı görmedim' diyor. Birisi çıkıp da benim haraç aldığımı, rüşvet aldığımı, çek-senet imzalattırdığımı ispatlarsa kafama kurşun sıkmaya hazırım. Bunu yapmazsam şerefsizim. "

"Susurluk kazasında bulunan emniyete ait silah Çatlı'nın değil miydi?"

"Abdullah Çatlı'nın ruhsatlı silahının olduğunu biliyoruz. Şimdi bir insanın evindeki silahın yerini karısı mı daha iyi bilir, arkadaşı mı evinin içini, yatak odasını daha iyi bilir. Ceza almamda Haluk Kırcı'nın ifadesinin yanı sıra Hakkı Yaman'ın ifadesi etkili oldu. Ne Kırcı'yı, ne de Hakkı Yaman'ı tanıyorum. Bu kişilerin verdiği ifadelere mahkeme itibar ediyor, benim verdiğim ifade geçersiz sayılıyor. Dolayısıyla bunların ifadesine göre ben ceza aldım. Otuz beş senedir devlet hizmetinde hep başarınız var, şimdi çete oluyorsunuz. Hepsi de duyumlara göre."

"Güneydoğu'da operasyonlarda asker-polis sorunu yaşanıyor muydu?"

"Benzer sorunlar yaşanıyordu. Asker olmam nedeniyle komutanlarımızla da görüşüp, sorunu daha

kolay çözüyorduk. Eruh-Şemdinli baskınlarından sonra 1984-86 yıllarında o zaman en yüksek rütbeli komutanlar, bizler dağlara çıktık. Olaylar yoğunlaşınca, paşalar dahil, ellerinde silahlar en önde gidiyorlardı. En yüksek rütbeli subaylardan bir tanesi bendim, dolayısıyla Apo'nun öldürülmesi konusunu kendime bir görev addetmiştim. İnanın rüyalarıma giriyordu. Bir kıstırsam, bir yakalasam diye, ama Türkiye hudutları içine girmedi."

"Apo'yu öldürmeyi niçin bu kadar istiyordunuz?"

"Ben terör örgütünün başı öldürülürse, örgütün çökeceğine inanıyordum. O dönemde bile yabancılar PKK'ya destek oluyor, helikopterle gıda atıyor, yaralılarını taşıyorlardı. Apo yakalanıp Türkiye'ye getirildiğinde işi anlamıştım. Bir zamanlar PKK terör örgütünü destekleyen ülkeler, nasıl olur da şimdi Apo'yu paketleyip bize teslim ediyorlar. Bu işin siyasallaşma süreci başlıyor ki, bu silahlı mücadeleden çok daha tehlikeli ve karşı mücadelesi zor."

"Apo idam edilmeli mi?"

"Artık bize verildikten sonra idam edilmemeli. Doğrusu şu anda yapılan. Apo idam edilirse, daha kötü şeyler olabilirdi. Kendimiz yakalasak, dağda bayırda bir çatışmada ölse, tamam. Ama teslim olmuş, elleri kolları bağlı olarak verildiğine göre, idam etmemiz doğru olmaz."

"Güneydoğu'da olayların yoğunlaştığı dönemde durum nasıldı?"

"Başlangıçta tabii askerin özel timlerin komutanı olarak Mardin, Hakkâri, Siirt bölgeleri bana bağlıydı. O dönemde gece operasyon yapan bizim gibi birlik yoktu. Ondan sonra polisin özel timlerinin kurulması görevi verildi. Onu da ben hakkıyla yerine getirdiğime inanıyorum."

"Timlerin yetiştirilmesi için kimlerden emir alıyordunuz?"

"Eğitimin bir süresi var. Biz eğitime ilk başladığımız 1982 yılında Amerikan sistemine göre eğitim vermeye başladık. Sonra fabrikasyon adam istemeye başladılar. Başbakan Turgut Özal, 500 kişinin hemen eğitilmesini istedi. Mümkün olmadığını söyledim. Çünkü o kadar kişiyi eğitecek kadromuz yoktu. Üstelik bunları bir ayda eğitmemizi istiyordu. Bunları o şekilde göndermemiz mümkün değildi. Eşkıyanın karşısına o şekilde gönderemezdik.

Tansu Çiller'in başbakanlığı döneminde de ortalık yanıyordu. Bu kez bin özel harekâtçı daha yetiştirmemiz istendi. Çaresiz kalınmıştı. Örgütle nasıl mücadele edilmesi konusunda bilgi veriyordum. Birliğin sayısı değil, niteliği önemlidir. Çok az kuvvetle çıkarsınız çok kuvvetli birlik olur, işi bitirirsiniz. Bin kişiyle çıkarsınız orada sizi kırk kişi halleder."

"Güneydoğu'da mücadelede devletin hataları oldu mu?"

"Bu şekilde mücadelede gerek güvenlik kuvvetleri,

gerekse mülki, adli makamlar bilgi sahibi değillerdi. O konuda tek bilgi sahibi Genelkurmay Özel Kuvvetler Komutanlığı'ydı. Yani Özel Harp Dairesi'ne bağlı birliklerdi. Düşünebiliyor musunuz, PKK aslında 1984 yılında eylemlere başladı, bayrak açtı. Ama faaliyetleri 1974 yılından bu yana sürüyor. Üç-beş kişilik silahlı gruplar halinde, silahlı propaganda birlikleri halinde köylere gidiyorlar. Köylüyü kendi yanlarına çekmek için çalışıyorlardı. Halkın yüzde 80'ini yanlarına almışlardı."

"Derin devlet içinde sizin yeriniz neresi?"

"Derin devlet sözü abartılıyor. Derin devlet dediğiniz şimdiye kadar konuştuğumuz operasyonlar bilmem ne. Derin devlet ne? Derin devlet bu ülkede var. Mesela çok üzülerek söylüyorum, basın derin devlet. İstediği konuda istediği şekilde kamuoyunu oluşturuyor. Hatta yargıyı baskı altına alarak istediğini yapıyor. Derin devlet basındır, derin devlet yargıdır. Sizin bilmediğiniz ne olaylar var..."

"Hangi konuda?"

"Birçok konuda."

"Abdullah Çatlı'nın arandığını bile bile ona görev vermeniz doğru bir yaklaşım mı?"

"Abdullah Çatlı'nın kanun kaçağı olduğunu bakan biliyor. Bakanın yemeklerine bu kişi katılıyor, onunla konuşuyor, milletvekillerinin yanlarına gidiyor. Parti kongresine gidiyor. ANAP Kongresinde adam görevlendirildi. Onlarca arabayla geldi. Partinin Genel Baş-

kanı Mesut Yılmaz'la birebir görüştü. Ama bugün Çatlı olmadığı için bunu kimse kabul etmez. "

"Çatlı verdiğiniz görevleri istediğiniz gibi yerine getirebiliyor muydu?"

"Çatlı önemli görevler yaptı. Ona 'PKK'nın askeri kanat sorumlusu şu anda Hollanda'ya kaçtı diye bir duyumumuz var. Adamın yerini tespit et bildir' diyorsunuz. Gidiyor, on beş gün sonra bilgileri getiriyor. O Avrupa'daki Türklerin çoğunu örgütlemiş. Bu kadar meşhur. Her gittiği ülkede krallar gibi karşılanıyor."

"Susurluk olayında yargılananların hepsinin önemli görevleri oldu mu?"

"Bu işlerde esas görev yapan insanların adı sanı yok. Adı sanı yok diyorum. İster bunlar polisin özel timinden olsun, ister sivil çevreden olsun. Bunların hiçbiri mahkemeye gitmediler. İfade bile vermediler. Esas görev yapanlar onlardı. Ama kafayı çekip de barda pavyonda kadınların yanında atıp tutanlar tabii mahkemelerde. Duyuluyor. Görev yapanlar ağzını açar mı?"

"Kanun kaçağını yakalamanız gerekirken, siz görev veriyorsunuz. Ceza almanız da bu yüzden değil mi?"

"Bizim yaptığımız hemen her ülkede olan bir işlem. Her ülkede bu böyledir. Geçmişte de böyle olmuştur. Ülkemizde olanın aynısı Çin'de de, Amerika'da da, İngiltere'de de inanın aynen böyledir. Normal bir vatandaş bu tip görevi kabul edebilir mi? Resmi görev daha teh-

likeli olur. Neden? Devletin adı çıkar. Siz adamı görevlendirirken diyorsunuz ki, 'Kardeşim yakalanırsan tanımayız, sahip çıkmayız. Bu şartları kabul ediyor musun?' deriz. Filmleri hep izliyoruz. Amerika'da idam mahkûmunu hapisten çıkarıyorlar."

"Çatlı'ya siz de öyle mi dediniz?"

"Tabii ki benzer şeyler söyledim. Çatlı, TBMM'ye gidiyor, milletvekilleriyle görüşüyordu. Bürokratların yanına gidip geliyordu. Onların çoğu da onu Mehmet Özbay adının yanı sıra Abdullah Çatlı olarak da tanıyordu. Bu nasıl aranmak?"

"Çatlı'ya bu görevi verirken, hizmetinin karşılığında o sizden ne istedi?"

"Bunlar da bu tip görevlere talip olurken, gerçek şu ki, güvence, yani devletten aranmamasını isterler. Ailesinin yanında rahat yatayım oturayım istiyorlar. Budur yani. Başka bir şey yok. Ama bu tip insanları kullanırken, işin ucunu kaçırmamak lazım. Yani emri biz alıyoruz. Şimdi bu adamlar bana bağlı, benim üstümdekilerle görüşürse olmaz. Bakanla görüşürse o zaman 'Korkut Eken kim? O Emniyette çalışan bir danışman, halbuki ben bilmem ne bakanıyla görüşüyorum' der."

"Kanun kaçağı bakanlarla ne görüşebilir?"

"Görüşme sebeplerini de bilmiyorum. Birebir ne âlemi var, ne gereği var. Ben de anlamadım."

"Sizi aşar, görüşür müydü?"

"Tabii en son öyle oldu. İşte ondan sonra ben ilişkimi kesmeye başladım."

"Silahlı bir eylem yaptırdınız mı?"

"Çatlı'yı istihbarat faaliyetlerinde kullandım. Çatlı'yla ilişiğinizi kestiğiniz zaman yerine hazır bulunan başkasını gönderirsiniz. Bunlar olan işler."

"Yurtdışına nasıl gönderiyordunuz?"

"Niye, normal pasaportu vardı. Mehmet Özbay adına düzenlenmişti. Yeşil pasaport konusundan bilgim yok. Zaten yurtdışındaki bu tip görevlerde yeşil pasaport çok dikkat çeker."

"Çatlı ölene kadar size mi bağlı çalıştı?"

"Çatlı benimle çok uzun çalışmadı. Benden alınıp kime verildiğini bilmiyorum. Beni aşıp görüşmeler yaptığını öğrenince bundan hoşnut olmadığımı biliyordu. Halbuki bu tip insanlarla, idare edenin arasında çok güzel sevgiye, saygıya dayanan bir bağlılık gerektirir. Mutlaka mesafe konulmalı. Yoksa enseye tokat diye bir şey olamaz. Görevse görev kabul etmiş, yemin etmiş bilmem ne yapmış."

"Bir de devletin kullandığı 'Yeşil' var. Bu konuda ne dersiniz?"

"Yeşil'le ilgili en ufak bir bilgim yok, tanımıyorum, çalışmadım. Bir defa Ankara Emniyet Müdürlüğü'nde gözaltına alınmıştı. O zaman gördüm. "

"Devletin kullandığı bu tür kişiler çok mu?"

"Çok vardır. Örneğin bir dönem çok sayıda itirafçı grubu vardı. İsimlerini şu anda hatırlamıyorum. Şimdi itirafçının devlete faydalı olacak ne tarafı var? Ama 1984

Eruh-Şemdinli baskınının yaşandığı dönemi ele alalım. Araziyi bilmiyorsunuz, yolu bilmiyorsunuz, geçiş yollarını bilmiyorsunuz, gizli depoları bilmiyorsunuz, bunlar yer gösteriyorlardı. Ondan sonra operasyonlara sokmaya başladılar."

"İtirafçıların operasyonda kullanılmasına karşı mıydınız?"

"İtirafçı kim ki operasyonu yönlendirecek? Böyle bir şey var mı? Bizim eğitimimiz çok yüksek seviyede. Bir özel time katılan subay dört sene özel kurs görüyor. Dört sene sonra özel time katılabiliyor bu insan. İtirafçıları yer gösterme dışında operasyonun içine katmazdım. Gerek yok. Bir kısım insanlar mağaraya operasyon yapılacaksa öne itirafçıyı, köy korucusunu sürüyordu. Ne münasebet. Eğitimli birlik bende, buna rağmen önümden şey gibi sivil sokacağım ha. Olmaz öyle şey."

"Girdiğiniz çatışmalarda unutamadığınız ve sizi en çok etkiliyen olay ne oldu?"

"Operasyondayız, çatışma çıkmıştı. Hemen yakınımda duran asker, gözümüzün önünde bize silah sıkan teröriste doğru yürümeye başladı. Bas bas bağırıyorum, gitmemesini söylüyorum. Ama o devam ediyor. Önüne kurşun sıkıyorum, ilerliyor. Konsantre mi oldu, şoka mı girdi bilemiyorum, gidiyor... Terörist tam kafasından vurdu. Orada öldü. Meğer o aslan çavuş, kaldığım lojmanın kapıcısının çocuğu değil miymiş? "

"Güneydoğu'da büyük hatalar yapıldı mı?"

"Başlangıçta yanlışlar var. Koordine sağlanamadı, böyle olaylara başlangıçta hazırlık yoktu. Ama sonradan özellikle askeri birlikler, güvenlik kuvvetleri çok tecrübeli oldu. Yörede alan kontrolü şart. Alan kontrolünü yapamayınca vazgeçtiler. Karakolları kapattılar. Karakol basılıyordu. Bütün karakollara tek tek timleri gönderdim. Güneydoğu'nun bütün bölgelerine. Hakkâri, Mardin, Siirt aklınıza neresi geliyorsa, tek tek bütün jandarma karakolları eğitildi. Baskına karşı planlar hazırladık, adamların eline verdik. Karakol komutanlarının takviye talepleri de yerine getirildi."

"Suçsuz olduğunuzu belirtiyorsunuz. O zaman niçin ceza aldınız?"

"Ben kimsenin avukatlığını yapmak istemiyorum. Ama inanın düşünüyorum, dış güçlerin de parmağı var diye. PKK'nın canını yakan bir grubu, yani özel timleri yetiştirdiğim için mi cezalandırıldım diye aklıma geliyor. Bir de işte o tip bir muharebede çok kısa sürede başarılı olunabilmesi dünyada görülmemiş bir şey. Şimdi biz muvaffak olduk mu? Şimdi PKK silahlı mücadeleyi bıraktı. Siyasallaşıyor. Partileşecek. Kuzey Irak'taki Kürtler devletini zaten kurmuş. Bizden kaynaklanan bir başarı değil. "

"Sizin gibi cezaya çarptırılan başka subay oldu mu?"

"Hayır yok. Ama benim gibi görev yapan çok subay var özel kuvvetlerde. Alay komutanları, tabur komutanları, bölük komutanları, astsubaylar çok."

"Bazı görevlilerin büyük paralar elde ettiği öne sürülüyor."

"Şimdi bakın millet atıyor tutuyor. Onların çok parası pulu var deniliyor. Ailelerinin durumunu bir inceleyin. Hüseyin Kocadağ'ın bir sürü çalıp çırptığı, çok parası olduğu yazıldı. Geçen ablasının kocası hastalanmış. Sosyal güvencesi bile olmadığından hastane parasını bile verememiş. Karısının durumu da kötü. Örneğin sizin, röportaj teklifinizi kabul etmem için benim 1 milyon dolar aldığım söyleniyor. Ben aldım mı sizden böyle bir şey? Adamların yatacak yerleri yok. Bu kadar rahatsız edici bir durum. Cezaevine girmeden önce, mahkûm olan özel timcilerin nakit parası sadece 250 milyon liraydı. Onun için sağdan-soldan para topladık."

"Bazıları için ciddi iddialar var."

"Her şahıs kendinden sorumlu. Yanlış orada oldu zaten. Kurunun yanında yaş da yakılıyor. Bunu ortaya çıkarmamak da devletin ayıbı. Para döndüyse, çalıp çırptıysa devlet bilmiyor mu? Görev vereceksiniz araştırılır, bulunur. Sağın solun dedikodusuyla olur mu? İnsana bu kadar adice iftira atılmaz. Adamı vurdu de, öldürdü de. Torunumuz var kardeşim. Para-mara demeyin kardeşim.

Doğru, benim 500 milyon lira emekli maaşım var. Arkadaşlarımdan destek alıyorum. Bunların kim olduğunu da söylerim. Ben kardeşime, anneme yardım ediyorum. Bana da imkânlar sunulmak istenmedi mi? Bazıları operasyonlara maddi destek vermek istiyordu. Operasyonlar için para gönder desem gelirdi. O günlerde peşimde koşanlar, bugün tanımıyorlar bile."

"İşadamlarının kaçırılıp öldürüldüğü olaylar."

"Benim Ankara'nın batısında en ufak bir görevim yok. İlgim, bilgim yok."

"Susurluk olayında sanık olduğunuzu nasıl öğrendiniz?"

"Eşim televizyon haberinden öğrenmiş. Sanık olduğuma inanamadım. Enteresan bir oyun oynandı ama ilişkileri falan kendimce tam çözmüş değilim. Onu tanıyorsun, bunu tanıyorsun hadise olmaması lazım."

"Abdullah Öcalan'ın durumu ne olacak?"

"Parti başkanı olabilir. Bu duruma getirildikten sonra ne olabilir. Zamanında öldürülmesi gerekirdi. Devlet kendi birimleri arasında çekişme yüzünden başarılı olamadı. Adamın gittiği yeri adım adım biliyorsun, yerini biliyorsun yapılamaz mıydı eylem? Eh işte, o onu çekemedi derken olay basına sızdırıldı. Bunun kasıtlı olduğuna inanıyorum. Operasyonun o haliyle başarılı olamayacağını tahmin ediyordum. Dört birimle bu iş olmazdı zaten."

"Bu eylemi siz başarıyla yapabilir miydiniz?"

"Başbakan veya kim sorumluysa, 'buraya gel Kardeşim Korkut Eken, istediğin adamı almakta serbestsin, Türkiye genelinde kimi istersen seç, silah zaten var, onda bir eksik yok. Maddi finans icap ediyorsa karşılıyorum. Şu kadar da süre veriyorum, şu imkânlarla söylüyorum' dese bu işe başlar ve sonuç alırdım."

"Apo'ya suikast olayında niçin başarılı olunamadı?"

"Fazla yaklaşamamışlar. Bomba yüklü aracı uzağa koydular. Hesabı kitabı bilmediler. Hesabı vardır bunların, gramı vardır, kilosu vardır mesafeye göre, hacme göre. Bunları kitap yazmış, öğrenmek için âlim olmaya gerek yok. Bunlar hesabı yapamadılar."

"En kolay nasıl yapılırdı?"

"Bir ara Kuzey Irak'a geleceğini öğrenmiştik. En kolay orada yapılırdı. Ancak gelmedi. Yurtdışında operasyon zor. Suriye servisi koruyordu. Suriye dışına çıkarıldığında bu işler kolayca yapılırdı. Net bir sonuç alınırdı. Sovyetlerde olduğu dönemde mafyaya işi havale edilir yine iş yapılırdı."

Bakan Güzel'in Fareli Odası

Korkut Eken, Ankara Ulucanlar Cezaevine konulduktan bir ay sonra Ankara - Ayaş Kapalı Cezaevine nakledildi. Milli Eğitim eski Bakanı Hasan Celal Güzel'in yattığı odaya yerleştirildi. Hasan Celal Güzel, Ayaş Cezaevi'ndeki bu odasını anlatırken, "Odanın devamlı konukları arasında bir tarla faresi vardı. Ne kadar uğraştımsa sıvası dökülmüş taş duvarlar arasından girişini önleyemedim. Sonra o bana, ben ona alıştım" diyor.

Korkut Eken, Ulucanlar Cezaevi'nden ayrılmadan önce Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'na yaptığı karar düzeltme talebinin de reddedildiğini öğrenmişti. Ge-

nelkurmay eski Başkanı Doğan Güreş, emekli generaller Teoman Koman, Adnan Doğu, Necati Özgen, Hasan Kundakçı, Atilla Kurtaran, Cumhur Evcil'in açıklamaları bazı çevrelerde eleştirilirken, bazıları da destek verdikleri için olumlu görüşler açıkladılar. Korkut Eken ne düşünüyordu. Avukatı aracılığıyla sorularımı cevaplandırdı:

"Yargıtay kararını nasıl karşıladınız?"

"Yargının üzerinde büyük bir baskı kuruldu. Bu kadar baskıdan sonra böyle bir sonuç bekliyordum. Karar, benim için sürpriz olmadı. Hazırlıklıydım. Reddedileceğini de tahmin ediyordum. Ancak, yasal hakkımı kullanmamdan bile rahatsız olanlar oldu."

"Susurluk kazasından bu yana basının tavrını nasıl değerlendiriyorsunuz?"

"Yargısız infazı ben ve Susurluk kazasında mahkûm olan diğer kişilere yaptılar. Benim idam edilmemi bekliyorlardı. İdam edilmediğim için hukuk adına üzülenler var."

"Hakkınızda konuşan komutanlara yönelik eleştirileri nasıl karşıladınız?"

"Komutanlarımızı ve askerleri Susurluk olayının içine çekmek istiyorlar. Oysa ben 1987 yılında Türk Silahlı Kuvvetleri'nden kendi isteğimle emekliye ayrıldım ve başka bir kuruma geçtim. Komutanlarımız açıklamalarında yargıya saygılı olduklarını, suçluysam cezamı çekmemi zaten söylüyorlardı. Bu sözlerden bile bazıları rahatsız oldu. Beni aldığım ceza değil, gö-

rüşlerini açıklayan komutanlarımızın Susurluk'la irtibatlandırılmak istenmesi üzdü. Oysa emekli komutanlarımız beni tanıdıkları şekliyle anlattılar."

"Komutanlar için 'daha önce niçin konuşmadılar' eleştirileri yapılıyor."

"Kimse benim ceza alacağımı aklının ucundan bile geçirmiyordu. Dava aşamasında da benzer açıklamalar yapmak, mahkemeye gelmek isteyenler oldu. Ben kesinlikle böyle yapmamaları ricasında bulundum. Esasen dava aşamasında konuşmamaları da onların yargıya olan saygılarının bir ifadesidir."

"KKTC'de Hakkı Yaman Namlı ile ortak banka kurduğunuz bile idia edildi."

"Bir gazetede benim Kıbrıs'ta Hakkı Yaman Namlı ile ortak olduğum bir banka olduğu yazıldı. Eğer ben Hakkı Yaman Namlı denilen kişiyi tanıyorsam şerefsizim. Tanımadığım bir kişiyle nasıl ortak olurum?

"Peki bunlar başınıza niçin geldi?"

"Başıma bunların niçin geldiğini anlamış değilim Eğer suçlu olsam bunu açıklamazsam da şerefsizim 'Evet ben suçluyum. Hepinizden özür diliyorum' derim. Ama özür dileyecek hiçbir suç işlediğime inanmıyorum. Kaderimizde 35 yıllık devlet hizmetinden sonra bu varmış."

"Af için bir talebiniz var mı?"

"Hayır. Affı suçlu olan ister. Ben suç işlemedim ki, af talebinde bulunayım. Bazıları benim Avrupa İnsan

Hakları Mahkemesine başvurmamı öneriyor. Kesinlikle böyle birşey yapmam. Ülkemi yabancılara şikayet etmem. İdam edileceğimi bilsem bile böyle bir yola başvurmam.

Yaptıklarınızdan pişmanlık duyduğunuz olaylar var mı?

Aynı şeyleri yaşarsam yine aynı şeyleri yapardım. Kötü birşey yapmadım. İnandıklarımı yaptım. Üstlerimden aldığım emirleri yerine getirdim. Cezaevine gitmik için evimden ayrılırkan bana "Pişmanlık Yasası'ndan yararlanmak ister misiniz" sorusu yöneltildi. Bu yasadan, suç işleyip de pişman olanlar yararlanır. Ben suç işlemedim ki pişman olayım. Cezaevine girerken de bunu da ifade ettim.

EMEKLİ YARBAY: KORKUT EKEN

1945 yılında Ankara'da doğdu. 1963 yılında baba mesleği olan subaylığa ilk adımı Kara Harp Okulu'na girerek attı. 1965 yılında asteğmen rütbesiyle Silahlı Kuvvetler saflarına katıldı.

– Komando Tugayı, Hava İndirme Tugayı, Kıbrıs Türk Kuvvetleri Alayı gibi birliklerde takım ve bölük komutanlıkları yaptı.

– Hava İndirme Tugayı'nda görevliyken 20 Temmuz 1974'te paraşütçü birlikler ile Kıbrıs'ta ilk görev yapan askerlerimiz arasında yer aldı. Şerit Rozet Beratı ile ödüllendirildi.

– 1978 yılında çok üstün eğitimli subay ve astsubaylardan oluşan Özel Harp Dairesi, Özel Birlik Komutanlığına atandı. Bu birlikte Özel Birlik Komutan Yardımcılığı'na kadar yükseldi. Önemli yurtdışı kurslar ve görevlerde yer aldı.

– Kaçırılan Diyarbakır uçağının kurtarılması operasyonuna tim komutanı olarak bilfiil katıldı. Türkiye'de ilk defa gerçekleştirilen bu operasyonda gösterilen ba-

şarı dolayısıyla Cumhurbaşkanı tarafından ödüllendirildi

– 1984 Eruh baskınıyla başlayan PKK terör örgütüyle mücadelede birliğiyle birlikte Siirt ve Sason bölgelerinde görevlendirildi. 1986 yılına kadar devam eden bu görevinde sayısız sıcak çatışmaya girdi. Bu çatışmaların tamamı mağara baskını, pusu gibi kritik öneme haiz ve özel birlik operasyonu gerektiren çatışmalardı. Bu operasyonlarda birçok üst düzey PKK'lı teröristin ölü veya diri olarak yakalanması sağlanırken timinden de birçok şehit verdi.

– Yaptığı çalışmalardan dolayı Türk Silahlı Kuvvetlerimizin en önemli madalyası olan Üstün Cesaret ve Feragat Madalyası ile Başarı Madalyası ve birçok takdirname aldı. Ayrıca önemli yurtdışı kurslar ve görevlerde bulundu.

– Özel Harp Dairesi'ndeki görevi sırasında 1981 yılından 1986 yılına kadar Emniyet Genel Müdürlüğü Polis Özel Harekât Timleri'nin teşkili, teçhizi ve eğitiminde görev aldı. Bu çalışmalarından dolayı dönemin Başbakan'ı Turgut Özal tarafından ödüllendirildi.

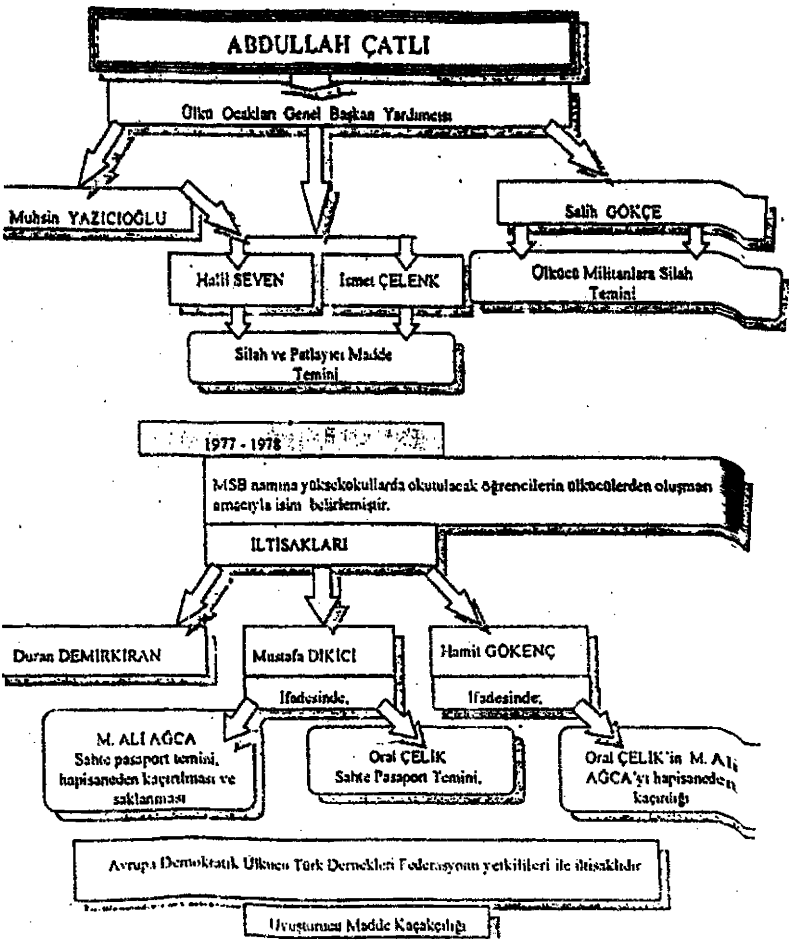
– Kendi isteği ile 1987 yılında yarbay rütbesindeyken emekliye ayrıldı ve hemen MİT'te Güvenlik dairesi Başkan Yardımcısı olarak göreve başladı. Basına sızan ünlü MİT raporunu hazırlayan Dairede görevli olduğu için soruşturma geçirdi. Başka bir Bakanlığa atanacağını öğrenince 1988 yılında MİT'ten emekliye ayrıldı.

– 1993 yılında dönemin Emniyet Genel Müdürü

Mehmet Ağar'ın daveti üzerine Emniyet Genel Müdürlüğü'nde çalışmaya başladı. 1996 yılına kadar Özel Harekât timlerini yetiştirdi ve bunlarla birlikte operasyonlara katıldı.

– Susurluk davasında altı yıl hapis cezasına çarptırıldı. 1 Mart 2002 tarihinde cezaevine girdi.

BELGELER

İstihbarat birimlerine göre Çatlı'nın bağlantıları.

567/4

ÇOK GİZLİ

EKSİK KALAN MALZEME CİNS VE MİKTARI

CİNSİ	MİKTARI
1) **Jericho 941 F5 Tabanca**	5
(127400-126801-127443-127468-126844)	
2) Tabanca Susturucusu	5
3) **Mikro Uzi Tabanca**	3
(932186-932239-932142)	
4) Mikro Uzi Susturucusu	3
5) **Mini Uzi Tabanca**	2
(933017-932921)	
6) Mini Uzi Susturucusu	2

Emniyet'te kaybolan silahların dökümü.

T.C.
BAŞBAKANLIK
Teftiş Kurulu Başkanlığı

Sayı : TEFTİŞ.M: 11 人
Konu :

12/8/1999

BAŞBAKANLIK MAKAMINA

Hibe-kayıp silahlar konusunda inceleme-soruşturma yürüten sekiz müfettişten oluşan heyet 18.05.1999 tarih, 13/99-1 sayılı Soruşturma Raporu'nu düzenlemiştir.

Aynı heyet, Soruşturma Raporu'nun düzenlenmesi aşamasına kadar yapılan tüm inceleme ve soruşturma sırasında rastlanılan hususların değerlendirilmesi neticesinde uygulamaya ilişkin sorunlar, alınması gereken idari tedbirler ve konuları dışında inceleme veya soruşturmaya konu olabileceği düşünülen hususlar ve heyetin bu konulardaki kanaatlerini 18.05.1999 tarih, 13/99-1 sayılı Soruşturma Raporu'ndan ayrı olarak 18.05.1999 tarih, 13/99-2 sayılı "İnceleme Raporu"na konu etmiştir.

Söz konusu "İnceleme Raporu"nda bu çerçevede aynen;

"1- Emniyet Genel Müdürlüğünde yürütülen çalışmalarda, HOSPRO Firması temsilcisi Ertaç TİNAR tarafından Emniyet Genel Müdürlüğü adına yurtdışından (Özellikle ve çoğunlukla İsrail'den) gönderilen silah ve malzemelerin herhangi bir kurumun (Emniyet Genel Müdürlüğü, Gümrük) kaydına girmemesi için özel bir çaba harcandığı, kayıtlarında işlemin hibe olarak adlandırıldığı, Gümrük İdaresine eşyanın "Bedelsiz İthalat" olarak bildirildiği, dolayısıyla "Hibe" olarak bildirilmesi durumunda Gümrük Kanunu ve ilgili diğer gümrük mevzuatı gereği eşyanın tüm datasının (Nevi, değeri, adedi gibi) Gümrük kayıtlarına girmesi gerekirken bunun engellendiği, tüm adli, idari makamlara ve hatta TBMM'ne eşyanın hibe yoluyla geldiği yönünde bilgi verildiği, (Burada, Emniyet Genel Müdürlüğü kayıtlarında işlemin hibe olduğu, dolayısıyla bu kayıtlara göre verilen bilgi nedeniyle, bu bilgiyi veren sonraki idareciler açısından kasıt aranamak gerektiği düşünülmektedir.) bu sürecin işe Ertaç TİNAR'ın 10.11.1998 tarihli ek ifadesi ve devamında saptanan bilgi ve belgelere kadar devam ettiği tespit edilmiştir.

Ertaç TİNAR'ın ek açıklamalarında ifade ettiği hususlar, yazılı olarak tespi

Susurluk Müfettişlerinin silah alımı ile ilgili raporu.

İFADE TUTANAĞI

Adı ve Soyadı	: Korkut Eken
Baba Adı	: Şükrü
Ana Adı	: Sabahat
Doğum Tarihi	: 1945
Doğum Yeri	: Ankara
İşi	: Emekli Subay
Adresi	: Küçükesat Cad. 36/4 Ankara

Yukarıda açık kimliği yazılı Korkut Eken 11.3.1997 Günü Teftiş Kurulu Başkanlığınca Müfettişliğimize tahsis edilen çalışma odasına davet olunarak olay anlatıldı Ceza Muhakemeleri Usulu Kanununa Avukat isteyip istemediği soruldu. Avukat bulundurmayacağını beyan etmesi üzerine bilgisine başvurulan sıfatıyla alınan ifadesinde:

Belirttiğiniz gibi Emniyet Genel Müdürlüğünde Danışman olarak görev yaptığım sırada 24.6.1994 tarihinde bazı silah ve mühimmatı ismini veremiyeceğim yabancı bir ülkede çalışma yapılırken ihtiyaç halinde kullanılmak üzere zamanın Emniyet Genel Müdürü Sayın Mehmet Ağar'ın talimatıyla teslim aldım. Bu teslim almaya ilişkin bana göstermiş olduğu 24.6.1994 tarihli tutanaklar doğrudur. Ancak 1996 yılının Mart Ayında bu görevden ayrılmam ve bu silahların benden geri istenmesi nedeniyle temin edebildiklerimi Emniyet Genel Müdürlüğüne intikal ettirdim. Ancak bazılarını bulundukları ülkede ortamın müsait olmaması nedeniyle görevli şahıslardan temin etmem mümkün olmadı. Ancak bu silahların da temin edilmesi için gerekli gayreti göstereceğim. Fakat temin edilmesi konusunda herhangi bir garanti vermem de mümkün değildir. Teslim aldığım silahlar, bunlardan teslim ettiğim silahlar ve teslim edemediğim silahlara ilişkin bir liste Müfettişliğinize sunmaktayım. Mühimmatları ise yani bana teslim edilen mühimmatları ise, geri iade etmem sözkonusu değildir. Zira bunlar çeşitli şekillerde sarfedilmiştir.

Benim silahları teslim almam ve belirlenen amaç doğrultusunda kullanmam konusunda İçişleri Bakanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü sorulduğunda sizlere gerekli bilginin verileceği kanaatindeyim. Ama bu konuda ben talimat alırken herhangi bir yazılı emir almış değilim.

Dedi başka bir diyeceği olmadığını beyan ederek ve ifadesini okuyarak doğruluğunu imzasıyla tastik etti. 11.3.1997

İsa PARLAK
Mülkiye Başmüfettişi

M.Ufuk SERDEN
Mülkiye Başmüfettişi

Korkut Eken'in Mülkiye Müfettişlerine verdiği ifade.

yıllarında bildiğim kadarıyla Mehmet ÖZBAY kimliğiyle (Başka kimlikte kullanmış olabilir) Yurt dışına (Almanya,Fransa,Belçika,Macaristan,Hollanda, Yunanistan) birçok defa gidip geldi. Bildiğim kadarıyla yurt dışında Ali SAPAN,Kani YILMAZ,Dursun KARATAŞ ile ilgili istihbari faaliyetlerde bulundu,bu faaliyetleri esnasında yurt dışında bulunan eski arkadaşları,Ethem KISKIS,Kürşat POYRAZ,Rıfat YILDIRIM ve Ülkücü federasyonlardan yardım aldı. Bu faaliyetler ile ilgili yazmış olduğu raporları Ankara'da Korkut EKEN'e iletiyordu. ÇATLI'nın bu şekildeki görevlendirilmesi 1996 yılının başlarına kadar devam etti. Bildiğim kadarıyla Korkut EKEN Abdullah ÇATLI'ya yurtdışı operasyonlarında kullanılmak üzere sayısını bilmediğim miktarda UZİ tabir edilen silah vermiş,bunlardan bir kısmını ÇATLI yurtdışına göndermişti, bir kısmı da Floryadaki evindeydi. Hatta bu evde ben birkaç tane de patlayıcı kalıbı görmüştüm.1996 yılı başlarında veya 1995 sonlarında Korkut EKEN bu silahları ÇATLI'dan geri istedi,bunun üzerine yurtdışına gönderilen silahlar bildiğim kadarıyla orada kaldı,diğer silahları ÇATLI Korkut EKEN'e teslim ettiğini bana söyledi. Ancak kendi çantasında taşıdığı Mikro Uzi tabir edilen silahı sorduğumda bu silahı Korkut EKEN'e iade etmediğini,bu nedenle EKEN ile aralarının açıldığını bana söyledi. Abdullah ÇATLI'nın İbrahim ŞAHİN ile ilişkisi vardı.) Kendisiyle görüştüğünü yemeye gittiğini söylüyorum. İbrahim ŞAHİN'in adamları olan Ayhan ÇARKIN,Ayhan AKÇA,Ercan ERSOY,Oğuz YORULMAZ,Enver ULU,Mustafa ALTINOK,Ziya BANDIRMALIOĞLU, Ömer KAPTAN veya KAPLAN ve tanımadığım birçok polis Abdullah ÇATLI ile görüşüyorlardı. Bu belirttiğim polisler Sultan tekstilde benim yanıma da gelip gidiyorlardı,Benim Korkut EKEN,Mehmet AĞAR-Abdullah ÇATLI ilişkisinde İbrahim ŞAHİN ve diğer Özel Harekatçıların rolünü bilmiyordum. Ancak ÇATLI ile ve benle görüşüyorlardı.

SORULDU : 1996 YILINDA ASAYİŞ ŞUBESİ GÖREVLİLERİNCE YAKALANDIKTAN SONRA ASAYİŞ ŞUBESİNDEN NASIL KAÇTIĞINIZI VE SİZE KİMLERİN YARDIM ETTİĞİNİ ANLATINIZ.

CEVAP : Ben 1996 yılının OCAK ayında İstanbul Bahçelievlerde bir kahvede otururken İnfaz Büro Amirliği görevlilerince yakalandım. TİP davasından dolayı infazım vardı,beni Asayiş Şubesine götürdüler,Şubeye giderken Abdullah ÇATLI'yı telefonla aradım ancak bulamadım,Şubede 5 veya 6 gün kaldım,Şubeye geldikten sonra Avukatım Fatih VOLKAN beni ziyarete geldi,bende onun telefonuyla Abdullah ÇATLI'yı aradım ve bana yardımcı olmasını istedim. Daha sonra Fatih VOLKAN ile Sedat DEMİR'in odasına çıktık burada otururken Korkut EKEN Sedat DEMİR'i telefonla aradı ve durumumu sordu,o da yapacağı bir şey olmadığını söyledi,sonra Korkut EKEN telefona beni istedi,ve bana geçmiş olsun dedi kendisi benimle ilgilendiğini ima etti. Daha sonra ben Terörle Mücadele Şubesine gönderildim burada 1-2 gün kaldıktan sonra tekrar Asayiş Şubesine getirildim,buradan Adliyeye gönderildim ancak evrağım gelmediğinden geri getirdiler iftar vaktine yakın bir saatti burada 2 tane Polis memuru arkadaş vardı onlara 50 mark para vererek iftarlık birşeyler

Haluk Kırcı'nın İstanbul Emniyet Müdürlüğünde verdiği kayıp silahlarla ilgili ifadesi.

Sayın Öğretmenim 28. Ocak. 2002.

24 Ocak 2002 tarihli Star Gazetesi'ndeki köşe yazınızı okudum; Bayrica Sayın Korkut Ekşen Bey'le yaptığınız röportajı da beğenip okuyorum. Bu vesileyle bu mektubu yazmayı ben de uygun gördüm.

Sayın Ekşen, dört kişinin bağlantılı bulunduğu bir cinayeti aydınlatmış ve bunu inanılmaz bir hızla sonuçlandırmıştır. Gerçekten, olayın nasıl olduğunu, Sayın Korkut Ekşen Bey'i bayağı yordum, hayallerimde bir film gibi canlandırdım. Ama o filmde bir şey eksikti, bunu başından beri hissediyordum. Sonra Sayın Ekşen'in "Ben öğretmenim" demesiyle eksik olan şey birden aydınlandı. Tahmin ettiğim gibi, Sayın Ekşen'in bu başarısında Abdullah Celil'in ilkokul öğretmenliği yıllarının büyük etkisi olduğunu okuduğumda, bu etkinin ne kadar büyük olduğunu anlamış oldum. Kendi üzerimde yaptığım bir araştırmadan biliyorum ki, ilkokul öğretmenlerinin çocukların karakterleri üzerindeki etkisi gerçekten çok büyüktür. Bu etkiyi, bazı öğretmenlerin bilinçli olarak yaptıklarını, bazılarının ise bilinçsiz olarak yaptıklarını da biliyorum. Ama bu etkinin, bir öğretmenin bilinçli veya bilinçsiz olarak yaptıklarından bağımsız olarak, çocuğun karakterini ve kişiliğini çok büyük ölçüde etkilediğini de biliyorum

ÇOK GİZLİ

ÇOK GİZLİ

ÇOK GİZLİ

T.C.
Başbakanlık
Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı

SAYI : 11.011.01.156/21592 20 /11/1998
KONU : E.TİNAR

Sayın Osman Nuri ODUNCU
Başbakanlık Teftiş Kurulu Başkan Vekili

İLGİ : Başbakanlık Teftiş Kurulu Başkanlığı'nın 22.10.1998 gün ve B.02.0.TKB.092-03466 sayılı yazısı.

1. HOSPRO Firması tarafından Emniyet Genel Müdürlüğü'ne hibe yolu ile temin edilen silahlar konusunda ilgi yazı ile talep edilen bilgi ve belgeler hakkında gerekli araştırma yapılmıştır.

2. Sürdürülen çalışmalar sonunda HOSPRO Firması'nın sahibi Ertaç TİNAR'ın, kendisinden her türlü bilgi ve belgeyi alabilmeniz amacıyla Başkanlığınız ile doğrudan muhatap olması sağlanılmıştır.

Ayrıca, hibe silahların alımında kullanıldığı sanılan ve Müsteşarlığımız örtülü ödeneği üzerinden Emniyet Genel Müdürlüğü'ne transfer edilen paralar ile ilgili; 11 Kasım 1993 ve 19 Ocak 1994 tarihli belgeler ve bu transferi sağlayan o tarihteki görevlinizin konuya ilişkin açıklaması Ek'te sunulmuştur.

Başbakanlık tarafından kayıp silahlarla ilgili dava için Ankara Adliyesine gönderilen yazı.

ÇOK GİZLİ

EK 22

İFADE TUTANAĞI

Adı Soyadı	: Ertaç TİNAR
Baba Adı	: M.Seracettin
Doğum Yeri ve Tarihi	: Kocaeli-1937
Medeni Hali	: Evli
Nüfusa Kayıtlı Olduğu Yer	: Kocaeli-Geyve-Orhaniye
Mesleği	: İşadamı
İkametgah Adresi	: Mecidiye Cad.si Filiz Sokak No:34 Prestij Apt. Ferahevler Tarabya-İstanbul Tel: 262 32 16-25
	Place Charles David 7 1219O Vernoux - İsviçre-CH Tel:022-755 32 42
	Route Crassy Lyon No:95 1290 DIVONNE IES BAINS F Tel: 0450-201321
İfade Alınan Yer ve Tarihi	: Başbakanlık Teftiş Kurulu Başbakanlık Yeni Bina 2.Kat 10.11.1998, Saat:14.00

Yukarıda açık kimliği yazılı bulunan Ertaç TİNAR daha önce 10.07.1998 tarihli ifadesi ve 10.07.1998 tarih 13/98-75 sayılı Müfettişlik yazısına vermiş olduğu 27 Temmuz 1998 tarihli cevabi beyanlarına ek olarak bazı beyan ve açıklamalarda bulunmak istediğini belirterek, 10.11.1998 Salı günü Başbakanlık teftiş Kurulu Başkanlığının Yeni Binasındaki Müfettişlik odasına gelmiştir. Kendisi, yukarıda belirtilen açıklamalarına ek olarak aşağıdaki sorular sorulmuş cevaplar alınmıştır.

Soru 1- Hibe olarak göndermiş olduğunuz silah ve malzemenin tam listesi sizde mevcut mudur? Mevcut ise bir örneğini verebilir misiniz?

Cevap 1- Bu sualinize daha önceki 27 Temmuz 1998 tarihli cevabi yazımda açıklama getirmiştim. Buna ilave olarak şunu söyleyebilirim. Bu liste bende yoktur. Ancak İsrail'deki Hightech System Technology Ltd.'nden ben temin edebileceğimi ümit ediyorum. 1994 sonu sonunda aldığım 100 bin dolarlık kişisel borcumu Hightech Limited'e faizi ile birlikte ödediğim takdirde bu dökümanları bana bir hafta içinde verebilirler.

Soru 2- 10.07.1998 tarih 13/98-75 sayılı yazımızın 6 ncı maddesinde yer alan "Hibe edilen eşya bedelini siz mi ödeyip Emniyet Genel Müdürlüğüne hibe ettiniz? Yoksa bu eşya bedelini başka bir kurum mu ödedi? Ödediyse hangi kurum ödedi?" şeklinde bir sorumuz mevcut idi. Burada belirtilen ödeme kim tarafından yapılmıştır. Bu ödemeyi yapan Kurum mudur? Şahıs mıdır? Bu ödemeler size mi yoksa başkalarına mı yoksa İsrail'e mi yapılmıştır? Ayrıca bu işlem hibe işlemimidir. Yoksa bedeli karşılığında satın alınan mal veya bir hizmet midir?

ÇOK GİZLİ

İsrail'den silahları ithal eden Ertaç Tinar'ın Başbakanlık Teftiş Kuruluna verdiği ifade.

Yozgat'ın Sarıkaya ilçesine bağlı Akbucak köyünde 1955 yılında doğdu. Gazeteciliğe lise öğrenimi sırasında yerel "Yerköy" gazetesinde başladı, aynı dönemde Hürriyet Haber Ajansı muhabirliğini de yaptı. Yerel haberlerindeki başarıları nedeniyle dikkat çeken Öztürk, Hürriyet gazetesi Ankara Bürosunda 1 Haziran 1978 yılında göreve başladı ve aralıksız 1994 yılına kadar aynı gazetede Eğitim ve Güvenlik Haberleri Sorumlusu olarak çalıştı. Daha sonra aynı görevini Sabah gazetesinde sürdürdü. Halen Star'da köşe yazarlığı yapan Saygı Öztürk, Türk basınında çok büyük eksikliği yaşanan araştırmacı gazetecilik dalında büyük başarılara imza attı. Başta "Basın Oskarı" sayılan Sedat Simavi Vakfı Gazetecilik ödülü olmak üzere, araştırma haberleriyle 4 kez Türkiye Gazeteciler Cemiyeti, 3 kez Çağdaş Gazeteciler Derneği ödüllerini kazandı. Ünlü gazeteciler Muammer Yaşar Bostancı ödülüne 4 kez ve Bülent Dikmener ödülüne layık görüldü. Akdeniz Gazeteciler Derneği tarafından da "Yılın yazarı" seçildi ve bugüne kadar 30'un üzerinde ödül aldı. Emre ve Esim'in babası olan Öztürk'ün bu ilk kitabı.

Kitabın önsözünü yazan usta kalem Emin Çölaşan özetle şöyle diyor: "Elinizde bulunan bu kitabı önceden okuma fırsatı bulan biriyim. İnanın, bir solukta okudum ve sonrasında Saygı'yı kutladım. Bu kitap bir dönemi, karanlıklarla, bilinmeyenlerle dolu bir dönemi anlatıyor.

Saygı'nın bu kitabında, çok önemli bir dönemin perde arkasını bulacaksınız. Kahramanlarla hainler, asalaklarla korkaklar gözlerinizin önünden tek tek geçecekler. İnanıyorum ki bu kitabı siz de bir solukta okuyacaksınız."

İşte kitaptan bazı başlıklar:

- Eruh baskını sırasında kümeste saklanan müdür, neyi kurtardı?
- Suikast yapılacak komutan, evine niçin sürünerek gidiyordu?
- Abdullah Öcalan'ın öldürülmesi için Ankara'da hangi fabrikada planlar yapıldı ve bu operasyona niçin "Mersedes" adı verildi?
- Mersedes Operasyonu'nun gizli planları neydi? Başbakanlıkta yapılan toplantıda kim kimi suçladı?
- Mehmet Ağar'a makamında gece verilen torbaların içinde ne vardı?
- Emniyet'in silahları Avrupa ülkesine nasıl gönderildi, bu silahlarla hangi kamp basılacaktı?
- Emniyet tarafından Dev - Sola satılan mermilerin barutu niçin boşaltıldı, roketatar niçin patlamadı, bu yolla hangi eylemler önlendi?
- "Yeşil" kod adlı Mahmut Yıldırım, Korkut Eken'e neden suikast düzenleyecekti?
- Milletvekili Sedat Bucak, otelde DEP Milletvekili Leyla Zana ile konuşmasını Emniyet'in verdiği teyple nasıl kaydetti?
- İstihbaratın "Susurluk Raporu"nda kim için neler yazıldı?
- Abdulah Öcalan'ın yakalandığını Türk yetkililer nerede, nasıl öğrendi, bu yüzden hangi Emniyet mensuplarının başı niçin derde girdi?
- Köstebek Kenya'daki Yunanistan Büyükelçiliğini arayarak Apo'ya "Seni almaya geliyorlar" dediğinde ne yaptı?
- Apo'yu getirmek için gidenlere niçin sahte pasaport verildi?
- Korkut Eken, cezaevine girmeden önce kime, niçin telefan etti, kendisiyle yapılan ilk ve tek röportajda neler açıkladı?
- Derinliklerde kalan diğer olaylar neler?

Ve eklerde özel belgeler.

ISBN: 975-8572-21-0

